

INFORME TERRITORIAL DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA 2012

INFORME TERRITORIAL DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA 2012

Informe territorial de la província de Barcelona 2012

Juliol de 2012

Diputació de Barcelona®

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona®

Direcció editorial:

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació

Alejo Trullàs Rosal

Coordinador

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures

Joan Ramon Rovira i Homs

Cap del Gabinet

Elaboració i revisió de continguts:

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació

Josep Maria Canals i Miquel, Alba Casadellà Almar, Carlos Nogueira Cuesta,

Encarna Perán Moral, Sandra Planes Satorra, Damià Serrano Miracle

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures

Sandra Gutiérrez Cubero, Paloma Miranda Santos

Disseny gràfic:

Toni Fresno

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició:

Anglofort, SA

Impressió:

Ingoprint, SA

ISBN: 84-95829-94-0

Dipòsit legal: B-20.083-2012

Imprès en paper ecològic de 115 g/m²

Índex

Presentació	5
Pròleg	7
Província de Barcelona	9
1. L'entorn de la província de Barcelona	10
2. La província de Barcelona	12
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal	22
Alt Penedès	29
• El desenvolupament local en xarxa: RECEVIN	38
Anoia	41
• Viver Tecnològic ig-Nova Tecnoespai	50
Bages	53
• Iloquid, un projecte per a la dinamització del mercat de treball en el sector de les persones amb dependència als territoris del Bages i el Moianès	62
Baix Llobregat	65
• El Clúster6m de millores a la mobilitat	74
Barcelonès	77
• Barcelona City Protocol	86
• Do it in Barcelona, programa d'atracció i retenció de talent internacional a Barcelona	87
Berguedà	91
• Catcentral 2.0 Innovació i talent	100
Garraf	103
• Els recursos energètics en el desenvolupament econòmic	112
Maresme	115
• L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme	124
Osona	127
• Oficina tècnica laboral d'Osona	136
Vallès Occidental	139
• Sant Cugat Smart City	148
Vallès Oriental	151
• Roca Umbert fàbrica de les arts de Granollers	160
Metodologia	163
Estudi Monogràfic	
L'exportació a la província de Barcelona en el període 2000-2011	168
Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona	195

Presentació

Aquesta és la desena edició de l'*Informe territorial de la província de Barcelona*, una publicació que la Cambra de Comerç de Barcelona i la Diputació de Barcelona publiquem conjuntament, i que enguany fa balanç econòmic del 2011. A la primera edició d'aquest informe, publicada el 2003, el món encara estava sacsejat pels atemptats de l'onze de setembre als Estats Units, i tant l'economia catalana com la barcelonina s'enfrontaven a un context internacional d'incertesa i d'expectatives pessimistes. L'any 2011, sobretot la darrera meitat, també ha estat un període d'incerteses i cert pessimisme, però en aquesta ocasió l'origen es troba en els dubtes sobre la sostenibilitat fiscal i financera d'alguns països europeus i, per extensió, del conjunt de la Unió Europea.

En aquest context, les mesures de contenció de la despesa pública posades en marxa pel govern l'any 2011 han tingut efectes restrictius sobre l'evolució econòmica de la província, especialment sobre el mercat de treball. En aquest sentit, les activitats vinculades al sector públic han estat les que han registrat caigudes de l'ocupació més accentuades. En l'extrem positiu, els serveis de tecnologia punta i els vinculats a serveis empresarials encara han creat ocupació el 2011. El mateix succeeix amb el nombre d'empreses de la província, que en conjunt han disminuït per quart any consecutiu, però no així les del sector terciari, que han repuntat després de la lleu caiguda registrada l'any 2010.

Un dels elements que està resultant clau per esmorteir la crisi econòmica és el sector exterior. En un moment d'extrema debilitat de la demanda domèstica com l'actual, les empreses estan reorientant les seves vendes a l'estranger. El monogràfic d'aquest any analitza l'evolució de les exportacions de la província de Barcelona durant la darrera dècada des d'un punt de vista geogràfic, sectorial i empresarial. Així mateix, serveix de punt de partida per detectar si les transformacions que s'han produït en aquests tres àmbits d'anàlisi afavoreixen un creixement sostingut de les exportacions. La consecució d'aquest repte és una de les claus per assolir un model econòmic on la competitivitat i la productivitat siguin les protagonistes del creixement.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Pròleg

L'Informe territorial de la província de Barcelona 2012 arriba enguany a la seva desena edició en un escenari en el qual no hi ha gaire per celebrar. El punt d'inflexió que suposàvem que es produiria l'any passat, un cop vistes les dades de l'any 2011, no ha arribat més que puntualment en alguns indicadors i de forma conjuntural, degut principalment a l'aprofundiment de la crisi creditícia i el seu impacte, entre d'altres, en els pressupostos públics.

Els nostres ajuntaments, en aquest context, segueixen realitzant enormes esforços per mantenir els seus serveis i tracten d'activar tots els seus recursos i mecanismes per resultar més eficients i eficaços. Així mateix, l'inevitable camí de la racionalització al que empeny la crisi coincideix amb l'aposta estratègica que des de fa uns anys ha adoptat l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació de la Diputació de Barcelona, consistent en el desplegament d'un nou model d'agències de desenvolupament econòmic de caràcter supramunicipal i visió integral.

Junt amb aquest treball conjunt entre municipis i d'aquests amb la Diputació de Barcelona, el territori s'organitza també per impulsar projectes estratègics en els quals cada cop més observem la importància de la col·laboració públic-privada, l'optimització de la gestió i els recursos i l'enfocament cap a nous sectors i activitats emergents. Com es pot comprovar en l'Informe, en cada una de les nostres comarques hi trobem projectes en clau de futur que han de permetre encara el futur sobre unes bases econòmiques més sòlides.

Una vegada més, i en aquest cas de manera especial per haver arribat a les deu edicions, ens felicitem pel fruit d'aquesta col·laboració de la Cambra de Comerç que, any rera any, ens serveix per conèixer i entendre una mica millor el funcionament de l'economia de la nostra província.

Alberto Fernández Díaz

Vicepresident primer i president delegat de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació de la Diputació de Barcelona

PROVÍNCIA DE BARCELONA

1. L'entorn de la província de Barcelona

El 2011, l'**economia mundial** ha perdut impuls, principalment, a partir de la segona meitat de l'any. Europa ha tingut un paper protagonista en aquest fort revés a l'economia mundial, motivat en gran part pels dubtes sobre el futur de les economies portuguesa i grega, la sostenibilitat fiscal i financera d'alguns països europeus, i la conseqüent pèrdua de confiança dels mercats financers, dels agents econòmics i dels consumidors. Tanmateix, la millora de l'activitat als Estats Units durant el segon semestre, l'alentiment menys intens del que es temia als països emergents i l'adopció de polítiques més apropiades a la zona euro han reduït l'amenaça d'una abrupta desacceleració mundial.

«L'economia mundial perd impuls l'any 2011, degut en gran part a la recaiguda europea a partir del segon semestre»

Segons el Fons Monetari Internacional, el PIB mundial va créixer el 3,9% el 2011 enfront del 5,3% del 2010. Tot i que es tracta de dos anys consecutius de creixement econòmic, després de l'esclat de la crisi, el risc de recessió a Europa ha reaparegut a finals del 2011. I més concretament a la zona euro, on el creixement s'ha desaccelerat 0,5 punts fins a l'1,4% el 2011, i continua fent front a una situació delicada que pot abocar a una nova recessió. De fet, ja s'ha materialitzat a principis del 2012 a alguns països, com a Espanya, i a d'altres ja ho va fer el darrer trimestre del 2011, com a Itàlia o als Països Baixos. Tanmateix, no totes les economies avançades es troben en aquesta mateixa situació. Aquest és el cas de l'economia nord-americana, que a mesura que avançava el 2011 millorava el seu ritme de creixement i, de moment, no sembla que hi hagi riscos de recaiguda. Les economies emergents, que no són immunes a l'atonía de la demanda europea, han perdut impuls però menys del que s'esperava –amb un creixement del 6,2% el 2011. En definitiva, la recuperació econòmica continua avançant a dues velocitats. De cara al 2012, es preveu que el PIB mundial créixerà a l'entorn del 3,5% anual, i que persistiran els diferents ritmes de recuperació entre el conjunt de les economies avançades (1,4%) i les emergents (5,7%).

«L'economia espanyola registra un increment del PIB del 0,7% el 2011, situant-se set dècimes per sota del creixement mitjà de la zona euro»

L'**economia espanyola** va créixer el 0,7% el 2011, situant-la com el dotzè país de la zona euro quant a creixement del PIB, només per sobre de Xipre, Itàlia, Eslovènia, Portugal i Grècia. La demanda interna va restar 1,7 punts percentuals al creixement del PIB, i la demanda externa va contribuir positivament, amb 2,5 punts, impulsada pel fort creixement de les exportacions de béns i serveis. De fet, les exportacions i la inversió en béns d'equipament van ser els únics components de la demanda que van registrar una taxa de creixement positiva (9% i 1,2%, respectivament). El consum privat i les importacions van disminuir lleugerament (-0,1% ambdós). La caiguda de la inversió en construcció destaca novament (-8,1%), tot i que en menor mesura que l'any anterior. La despesa pública cau el 2,1% després de la intensificació de les mesures aplicades pel Govern per tal de reduir el dèficit públic.

«L'economia catalana registra un increment del PIB del 0,7% el 2011, el mateix que la mitjana espanyola»

L'any 2011, l'**economia catalana** ha tornat a créixer lleugerament per segon any consecutiu, després de dos anys de caigudes. Així, el PIB català va créixer el 0,7%¹, situant Catalunya com la vuitena comunitat autònoma que més ha crescut, i en línia amb la mitjana espanyola. Quan semblava que la

1. Segons la Comptabilitat Regional de l'INE el creixement interanual del PIB de Catalunya ha estat del 0,8% l'any 2011.

fase més negativa del cicle s'havia deixat enrere, a partir de la segona meitat del 2011 han tornat a sorgir els dubtes sobre la recuperació del creixement, com a conseqüència dels episodis d'inestabilitat originats per la crisi del deute a Europa. Efectivament, la pèrdua d'impuls del PIB català ha estat progressivament més forta a mesura que avançava l'any, fins a arribar a contraure's el -0,5% el quart trimestre de 2011 respecte a l'anterior.

El creixement del PIB català durant el conjunt del 2011 ha estat possible un altre cop pel bon resultat de les exportacions, que han continuat sent la vàlvula d'escapament de moltes empreses per fer front a la crisi. Això, juntament amb la disminució de les importacions (-2,8%), especialment al quart trimestre, va fer que la demanda externa augmentés l'aportació del creixement del PIB català fins a 2,5 punts i continués sent el motor del lleu creixement. En contraposició, la demanda interna –que ha caigut l'1,8% interanual– ha esmorteït el creixement. Tots els seus components han registrat variacions negatives respecte el 2010. De fet, el consum públic –que representa el 17% del PIB català– ha disminuït per primer cop des de que començà la sèrie estadística el 1980, arrel de la intensificació de les polítiques d'austeritat de la despesa pública per fer front a l'elevat dèficit. La inversió en béns d'equipament ha registrat una evolució negativa, el -0,6% el 2011 front al repunt del 2010; i la inversió en construcció continua caient amb força, el -8,3% el 2011. Per últim, el consum de les llars, el component més important de la demanda interna (gairebé representa el 60% del PIB català), ha disminuït el 0,2%.

PIB a preus de mercat des del costat de la demanda

Quadre 1

(Taxa de variació interanual (%), preus constants, base 2008)

	Catalunya		Espanya	
	2010	2011	2010	2011
PIBpm	0,4	0,7	-0,1	0,7
DEMANDA				
Demanda interna	-0,2	-1,8	-1,0	-1,7
Despesa en consum de les llars	1,2	-0,2	0,7	-0,1
Despesa en consum de les adm. Públiques (1)	1,0	-3,1	0,3	-2,1
Formació Bruta de Capital (2)	-4,5	-5,1	-6,1	-5,2
Béns d'equipament i altres	3,1	-0,6	3,2	1,2
Construcció	-9,7	-8,3	-10,1	-8,1
Saldo exterior (3) (4)	0,5	2,5	0,9	2,5
Saldo amb l'estranger (4)	1,7	3,2	n.d	n.d
Exportacions totals de béns i serveis	15,2	7,5	13,5	9,0
Importacions totals de béns i serveis	9,0	-2,8	8,9	-0,1

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

(2) Inclou la variació d'existències.

(3) Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

(4) Aportació al creixement del PIB.

n.d.: No disponible

Font: IDESCAT i INE

Des del punt de vista de l'oferta, la construcció ha continuat llasant el creixement del PIB català el 2011. Tot i retrocedir amb menys intensitat que el 2010, el VAB d'aquest sector ha disminuït el 4,7% anual, front el -7,3% de l'any anterior. El creixement del VAB industrial s'ha desaccelerat quatre dècimes i se situa en l'1,7%. Aquesta pèrdua d'impuls prové de la branca de l'energia, ja que la indústria manufacturera ha accelerat el creixement sis dècimes, fins al 2,5%. El VAB del serveis de mercat ha crescut una dècima, fins a l'1,4% interanual. Tanmateix, el VAB del conjunt de serveis de l'administració pública, l'educació, la sanitat i els serveis socials és el que ha acusat el procés d'ajustament del dèficit públic, i ha passat de créixer el 2% el 2010 al 0,7% el 2011. Per últim, el VAB del sector agrari ha repuntat i ha crescut l'1,1% el 2011 i, al contrari que a la indústria i als serveis, ha accelerat el creixement en el segon semestre de l'any.

PIB a preus de mercat des del costat de l'oferta
(Taxa de variació interanual (%), preus constants, base 2008)

Quadre 2

	Catalunya		Espanya	
	2010	2011	2010	2011
PIBpm	0,4	0,7	-0,1	0,7
OFERTA				
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	-0,3	1,1	-1,1	0,6
Indústria	2,1	1,7	0,6	1,9
Indústria manufacturera	1,9	2,5	0,5	2,4
Construcció	-7,3	-4,7	-7,8	-3,8
Serveis	1,5	1,3	1,4	1,1
Comerç, hoteleria, finances i altres serveis (1)	1,3	1,4	1,3	1,1
Adm. pública, educació, sanitat i serveis socials	2,0	0,7	1,6	1,0
Impostos nets s/productes	-1,4	1,4	-1,2	1,7

(1) Dades d'Espanya calculades per l'Idescat a partir d'informació publicada per l'INE, per facilitar la comparabilitat de les taules.

Font: IDESCAT i INE

2. La província de Barcelona

L'any 2011, la **població** a la província de Barcelona² es va situar en 5.529.099 persones –el 73,3% de Catalunya–, el que suposa un lleuger creixement del 0,3% respecte l'any anterior, molt similar al de Catalunya (0,4%). Cal destacar que al 2011 la **població estrangera** resident a la província de Barcelona ha disminuït per primer cop en 10 anys. Durant la dècada anterior, el fort augment de població estrangera –sobretot a principis de la dècada del 2000– explicava gran part del creixement de la població de la província. Tanmateix, l'any anterior, el 2010, es va observar com el fort creixement dels estrangers perdia impuls i la població immigrant es quedava gairebé estancada, així com també ho va fer el creixement de la població total. Aquest fenomen ha esdevingut com a conseqüència dels efectes que la crisi econòmica està tenint en el mercat de treball. La destrucció d'ocupació per quart any consecutiu ha provocat que la població immigrant abandoni la província, retornant, en molts casos, al seu país d'origen. Així mateix, el nombre de barcelonins residents a la província que han marxat a viure a l'estranger els darrers quatre anys ha augmentat a un ritme anual del 4%, fins a gairebé 49.000 barcelonins a 1 de gener de 2012, segons les dades del padró d'espanyols residents a l'estranger (PERE).

«La població estrangera resident a la província de Barcelona disminueix per primer cop en 10 anys»

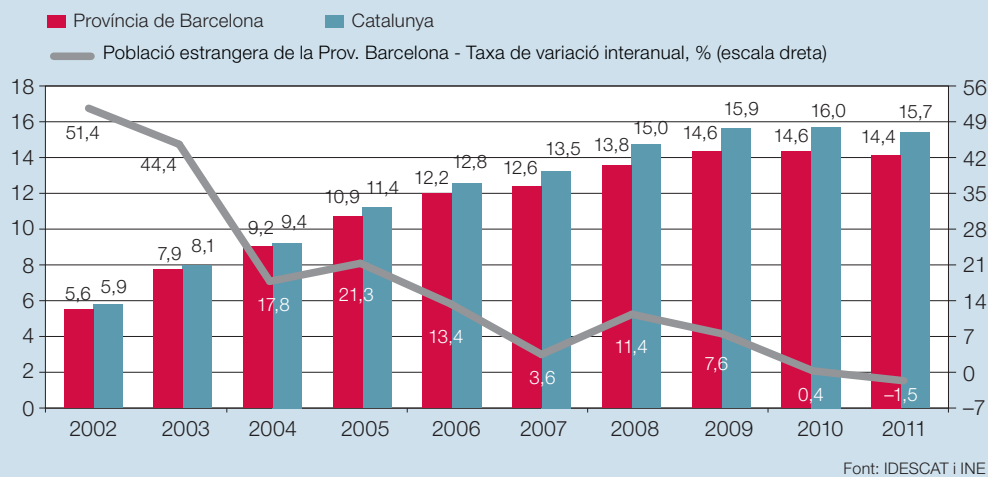
L'estructura per edats i per sexes de la població total i estrangera de la província de Barcelona es mostra a la figura piramidal. La població total segueix un patró bastant similar al dels darrers anys, amb el 16% de menors de 16 anys, el 67,4% en edat de treballar (entre 16 i 64 anys), i el 16,6% correspon a persones de 65 anys o més. No obstant això, l'índex d'envelliment ha augmentat en 6 dècimes, fins a 104,4 –és a dir, per cada 104 persones majors de 64 anys hi ha 100 menors de 16 anys–, a causa del fet que la població de més de 64 anys ha crescut més que els menors de 16 anys. Al llarg de l'última dècada, el rejueniment de la població ha estat en gran mesura per l'arribada de població estrangera, amb una estructura per edats molt diferent a l'autòctona: el 81,4% de la població nouvinguda es troba en edat de treballar i només l'1,9% té més de 64 anys (vegeu el gràfic 2).

2. Per a més detall, vegeu l'apartat de «Metodologia».

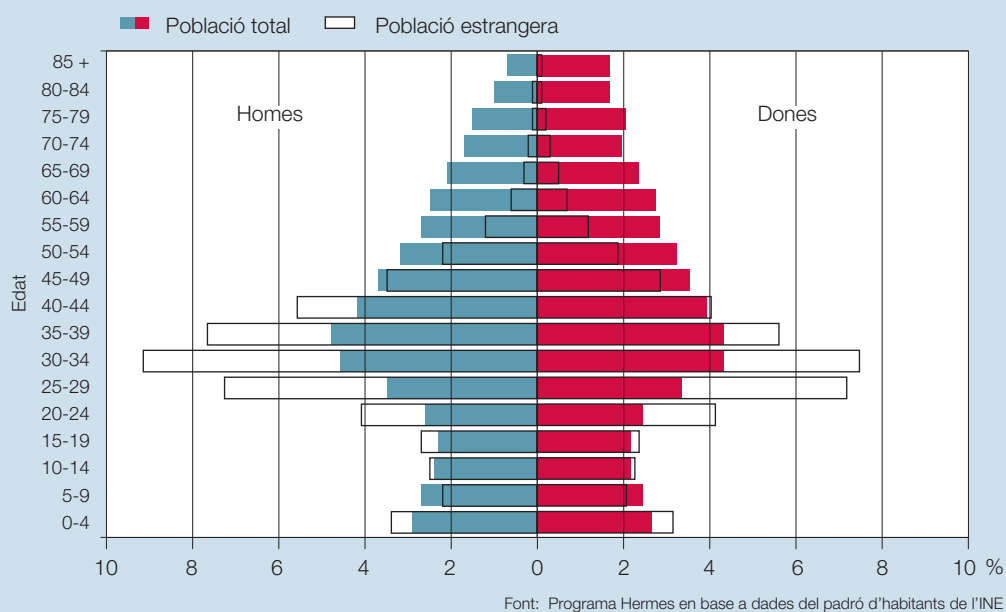
Població immigrant estrangera. Any 2011

Gràfic 1

(Percentatge sobre la població total i taxes de variació interanual, en %)

Piràmide d'edats de la província de Barcelona. Any 2011

Gràfic 2

La població nouvinguda a la província de Barcelona ha disminuït en gairebé 12.000 persones, situant-se en 793.720 estrangers, el que suposa un 1,5% menys que l'any anterior. Així mateix, el pes de la població estrangera sobre el total de la població ha disminuït lleugerament el 2011 respecte a l'any anterior, tant a la província –el 14,4% davant el 14,6%– com a Catalunya –el 15,7% davant el 16,0%. Per àrees geogràfiques, el grup d'estrangers d'origen sud-americà és el que més ha contribuït a aquesta disminució (en 20.500 persones), seguit dels europeus comunitaris (en 5.100 persones). Per contra, tant la població asiàtica com l'africana ha augmentat a la província el darrer any (en 9.700 i 2.300 persones, respectivament).

«Mentre que la població sud-americana ha experimentat el major descens a la província, la població asiàtica ha continuat creixent»

Per països, els marroquins continuen sent la principal població estrangera resident a la província de Barcelona el 2011 –amb 141.193 marroquins, el que suposa el 17,8% del total d'estrangers–, amb un augment de gairebé 1.500 marroquins respecte l'any 2010. La població equatoriana i boliviana continuen ocupant el segon i tercer lloc, però en aquest cas el nombre ha disminuït dràsticament en 8.783 persones i 2.518 persones, respectivament. Aquest fenomen s'ha continuat donant a la majoria de les nacionalitats d'Amèrica del Sud i de la comunitat europea.

Segons l'edició del 2011 de l'Anuari econòmic comarcal de CatalunyaCaixa, que recull l'evolució econòmica del 2010, el **VAB** real de la província de Barcelona va registrar una modesta recuperació (0,2%), després de la davallada experimentada el 2009 (-4,4%). Tant a Catalunya com a la província, aquesta millora recull l'efecte positiu del sector exterior enfront de la contracció de la demanda interna. Tanmateix, el 2010 el consum privat es va recuperar tímidament i la inversió productiva ja no presentava un perfil tan negatiu. Des del punt de vista de l'oferta, els grans sectors productius van experimentar diferències significatives en la seva evolució respecte l'any anterior. La indústria –que va ser el sector més afectat per la crisi l'any anterior, amb un decreixement del VAB real del 13,6%– va registrar una recuperació notable amb un avanç del VAB de l'1,3%. El sector de la construcció va continuar experimentat una forta contracció del VAB (-5,3%). El VAB real del sector de serveis va augmentar només un 0,4% (enfront de la disminució de l'1,2% de l'any anterior). I, per últim, el sector primari, que va ser l'únic que va augmentar el 2009, va disminuir un -2,4% el 2010.

«El 2011 el teixit empresarial de la província continua aprimant-se, però de forma molt menys intensa que els 3 anys precedents»

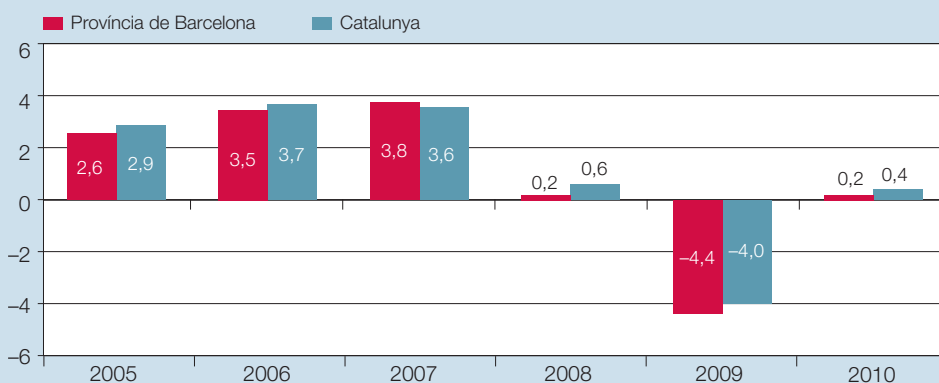
Segons les dades de la Seguretat Social, a finals de 2011 hi havia 178.049 **empreses**³ a la província de Barcelona, 2.000 empreses menys que l'any anterior (-1,1%). Al conjunt de Catalunya la disminució del teixit empresarial ha estat de l'1,4%. A ambdós territoris, però, les disminucions del nombre d'empreses el 2011 han estat molt menys intenses que les dels tres anys anteriors. Per grans sectors productius, el sector de la construcció continua perdent empreses de forma acusada (-11,6% respecte l'any anterior); de fet, el 80% de les empreses desaparegudes a la província pertanyien a aquest sector. El sector industrial també va disminuir el seu teixit empresarial, però en menor mesura (-2,7%). Tanmateix, cal destacar positivament l'estabilització del nombre d'empreses del sector serveis (0,5% més que l'any anterior) i l'augment de les del sector primari (4,6%). Pel que fa al sector serveis, cal destacar que la creació d'empreses va ser generalitzada a gairebé totes les branques; els únics subsectors que van destruir teixit empresarial durant el 2011 van ser el de transport i emmagatzematge i el d'activitats administratives i auxiliars.

3. Comptes de cotització a la Seguretat Social a 31 de desembre.

VAB

(Taxes de variació real interanual, en %)

Gràfic 3

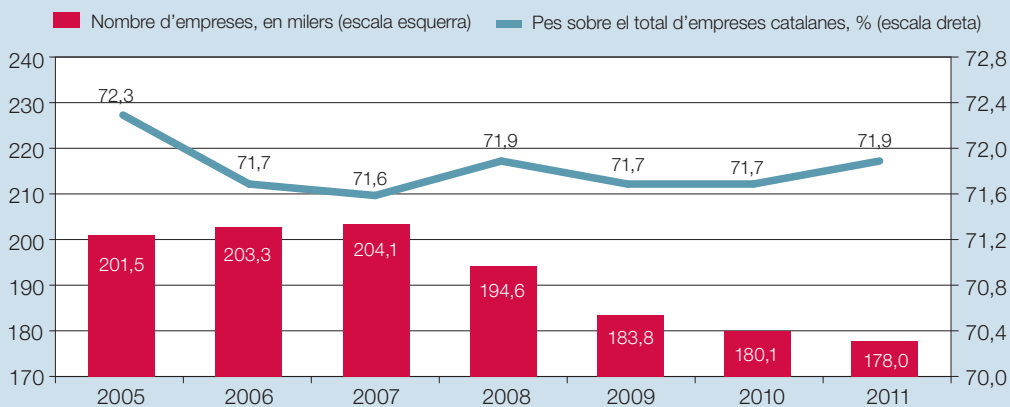

Font: CatalunyaCaixa i IDESCAT

Empreses

(Nombre, en milers, i percentatge sobre el total Catalunya, en %)

Gràfic 4

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

«La taxa d'atur a la província continua augmentant el 2011: 1 de cada 5 persones en actiu es troba en situació d'atur»

Segons l'Enquesta de Població activa (EPA), l'evolució del **mercat de treball** ha continuat empitjorant durant el 2011. Tal i com reflecteixen les dades de la província el quart trimestre de 2011, comparades amb les del mateix trimestre de l'any anterior: disminueix el nombre de persones de més de 16 anys (-0,5%), actives (-1,0%) i ocupades (-3,9%) i augmenta el nombre d'aturats (12,1%), els aturats que busquen la seva primera feina (18,2%) i els inactius (0,3%). En conseqüència, la taxa d'atur⁴ continua augmentant, fent-ho 2,5 punts més que l'any anterior, situant-se en el 20,2% l'any 2011, aproximadament el triple que al començament de la crisi (6,6% l'any 2007). Així mateix, la taxa d'ocupació se situa per sota el 50%, és a dir, el nombre de persones aturades i inactives ja superen a les ocupades. Aquestes dades confirmen l'any 2011 com el pitjor any des del començament de la crisi en el mercat de treball: no només es destrueix ocupació, sinó que ho fa amb més intensitat que el 2010. Aquesta situació és molt similar a la del conjunt de Catalunya.

«La destrucció d'ocupació s'intensifica, excepte a la indústria, que perd ocupats però amb menys intensitat que l'any anterior»

Els afiliats a la Seguretat Social⁵ a la província de Barcelona han continuat disminuint el 2011 (-2,9 %), a un ritme molt més intens del que es va registrar l'any anterior, però menys que els dos precedents (-0,7% el 2010, vers -5,3% el 2009 i -4,3% el 2008). Per grans sectors econòmics, tots presenten una evolució negativa però amb diferents intensitats. Mentre que l'any 2010 els ocupats del sector serveis i del sector primari mostraven signes d'una lleu recuperació, a l'any 2011 disminueixen (-1,5% i -3,7%, respectivament). El sector industrial també va perdre ocupats, però amb menor intensitat que el 2010 (-3,7% vers -4,1%). El sector de la construcció continua perdent ocupats amb força: gairebé un de cada sis treballadors a la construcció va perdre la seva feina el 2011 (-15,5%).

«L'ocupació en serveis vinculats al sector públic disminueix com a conseqüència de les mesures d'ajustament aplicades pel govern per reduir el dèficit»

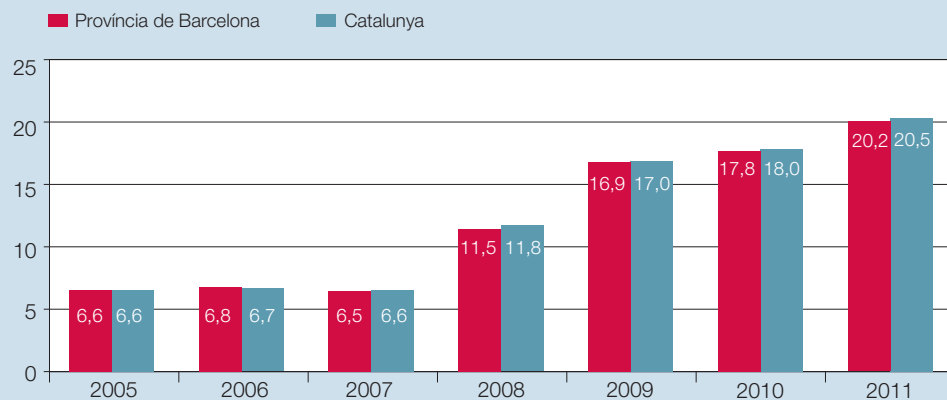
Al gràfic 6a s'analitza l'evolució dels ocupats dels cinc principals sectors industrials amb més pes relatiu en l'estructura productiva de la província de Barcelona –que proporcionen feina al 45% dels treballadors industrials i al 7% del total de treballadors de la província. L'evolució ha estat negativa pels ocupats en indústries dedicades a la fabricació de productes metàl·lics, maquinària i aliments, i lleugerament positiva pels ocupats en indústries dedicades a la fabricació de vehicles de motor i a la química. Pel que fa als cinc principals sectors de serveis quant a treballadors –que representen el 35% dels ocupats de serveis i el 45% de total– (gràfic 6b), cal destacar com les mesures d'ajustament preses pel Govern s'han traduït en una disminució d'ocupats en serveis vinculats a l'Administració Pública. Els afiliats de la branca d'Administració pública han caigut un -5,8% interanual el 2011, i els afiliats a activitats sanitàries un -3,7%. A Catalunya, l'evolució dels ocupats d'aquests subsectors ha estat molt semblant a la de la província, tal i com es pot comprovar en detall a l'annex estadístic que s'incorpora al final d'aquest apartat de l'informe dedicat al conjunt de la província de Barcelona.

4. La taxa d'atur de la província de Barcelona prové de l'Enquesta de Població Activa de l'INE. En els reculls estadístics la taxa d'atur s'ha estimat a partir dels aturats registrats, per tal que sigui comparable amb les de les comarques.

5. Inclou afiliats al Règim General de la Seguretat Social i al Règim especial d'autònoms. Per tal de poder comparar les dades d'ocupació comarcals amb les de la província, també s'analitzen les dades d'afiliats que, a diferència de l'EPA, si proporcionen dades d'àmbit comarcal. Dades a 31 de desembre de cada any.

Taxa d'atur
(En percentatge)

Gràfic 5a

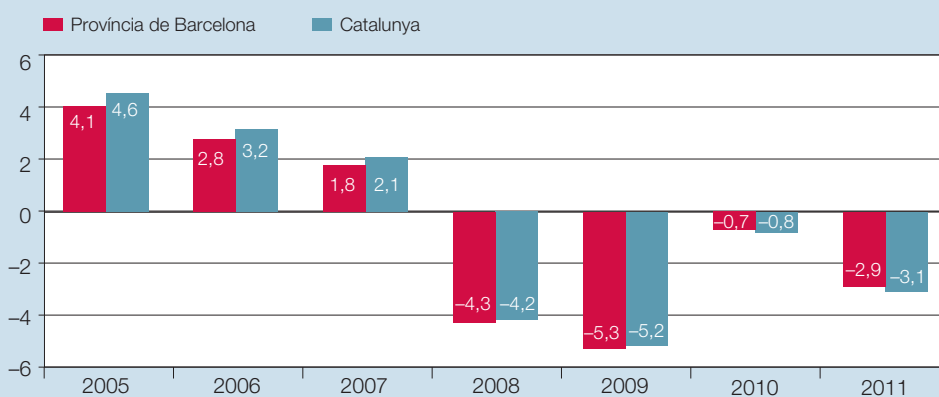
Nota: Dades al quart trimestre de cada any

Font: Enquesta de Població Activa de l'INE

Nombre d'ocupats

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

Gràfic 5b

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

«La disminució de contractes de treball signats confirmen la recaiguda del mercat de treball el 2011, tant a la província com al conjunt de Catalunya»

La disminució de **contractes de treball** signats subscrits a la província de Barcelona es deriva de la recaiguda de l'activitat el 2011. La contractació va disminuir el 2,1% respecte al 2010, any en què el nombre de contractes va augmentar després de les davallades de dos dígits registrades el 2008 i el 2009. L'anàlisi per col·lectius específics assenyala que les categories que més han contribuït a la pèrdua de la contractació el 2011 van ser el col·lectiu femení (-3,2% respecte l'any anterior), els joves menors de 25 anys (-7,5%), les persones sense estudis o estudis primaris (-10,8%), el sector de la construcció (-21%), els treballadors de les empreses de 51 a 500 treballadors (-8%) i la contractació mitjançant alguna modalitat de contracte indefinit (-10,5%).

Pel que fa a les **finances públiques**, la liquidació pressupostària d'ingressos corresponent a l'exercici 2010 va augmentar l'1% interanual al conjunt de la província, mentre que a Catalunya va disminuir el 0,8%. La liquidació pressupostària de despeses va disminuir tant a la província com a Catalunya (-6,1% i -5,9%, respectivament). El deute viu va créixer més a la província que a Catalunya (19,2% vers 15,4%), però la ràtio de deute viu per habitant es va situar en 620€ a la província de Barcelona, per sota dels 681€ del conjunt de Catalunya. Així mateix, la inversió per habitant va ser més elevada a Catalunya que a la província (366€ vers 342€). Per altra banda, la renda bruta disponible per càpita del 2011 es va situar en 15.301 euros de mitjana a la província, segons dades provisionals.

Quant al **turisme**, actualment la província està ordenada en tres grans marques turístiques: Costa Barcelona, Catalunya Central i Pirineus, i presenta una gran diversitat de destinacions turístiques i tipologies d'allotjament turístic. En aquest sentit, la distribució de l'activitat turística és desigual en el territori. A les zones del litoral es concentren la majoria de les places d'allotjament turístic i el major nombre de viatgers i pernотacions, en especial en els hotels i càmpings. A l'interior, en canvi, el pes del turisme rural és molt important per a l'economia local.

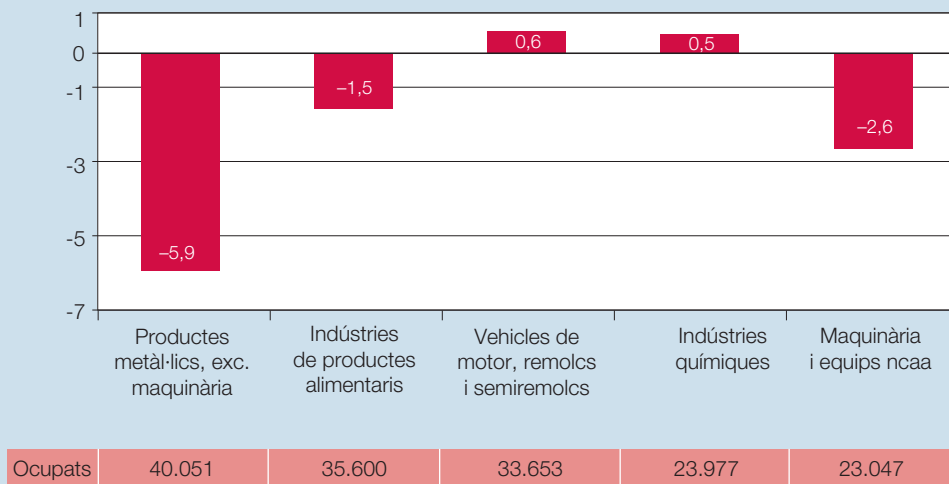
El 2011 es van crear 9.129 places d'allotjament turístic en el global de la província⁶, essent les places de càmping les que més creixen respecte l'any anterior (21,7%). La demanda turística, tot i el context social i econòmic advers pel consum de viatges i lleure, es pot classificar com a positiu. Els indicadors de demanda turística en hotels i establiments de turisme rural creixen, mentre que hi ha un retrocés en la demanda de càmpings (malgrat l'ampliació de 7.627 noves places de càmping a la província). El nombre de viatgers en hotels augmenta el 10% anual, el mateix que perden els càmpings. Els establiments de turisme rural són els que més creixen, tant en nombre de viatgers (14,4%) com en nombre de pernотacions (17,2%).

6. Sense el Barcelonès.

**Nombre d'ocupats en els 5 principals sectors manufacturers.
Província de Barcelona. Any 2011**

Gràfic 6a

(Taxes de variació interanual, en %)

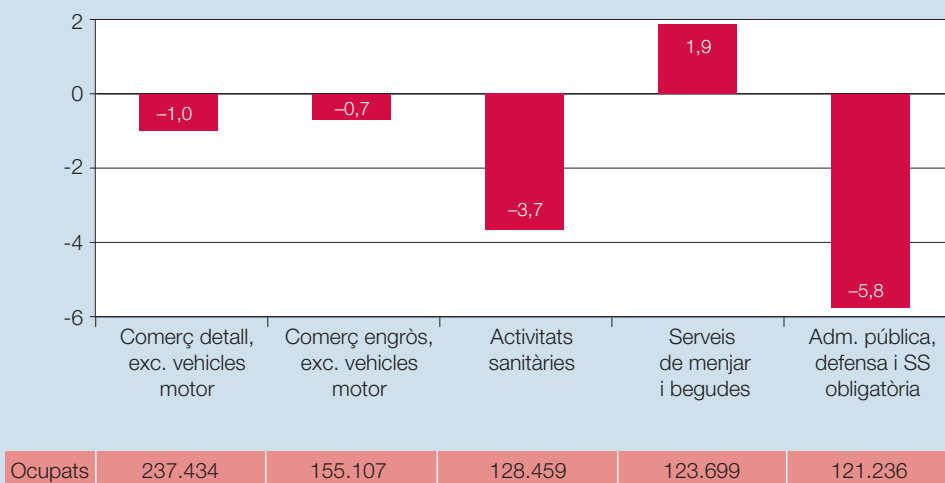

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

**Nombre d'ocupats en els 5 principals sectors de serveis.
Província de Barcelona. Any 2011**

Gràfic 6b

(Taxes de variació interanual, en %)

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

RECULL ESTADÍSTIC COMPARATIU PER COMARQUES 2011*

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobre.	Barcelonès	Berguedà	Garraf
DEMOGRAFIA							
Població Total (Var. 2010-2011)	1,0%	0,4%	0,4%	0,7%	-0,2%	-0,4%	1,3%
Densitat (hab/km ²)*	178	137	143	1.654	15.407	37	791
Població de menys de 16 anys	3,3%	1,4%	2,3%	2,0%	1,1%	-0,2%	1,9%
Població potencialment activa	0,2%	-0,5%	-0,3%	-0,4%	-0,9%	-0,6%	0,7%
Població de més de 65 anys	2,1%	2,8%	1,2%	3,8%	1,3%	0,3%	3,4%
Índex de dependència global*	51,2	51,8	53,5	47,9	50,5	56,6	46,8
Índex d'envelliment*	84,6	85,0	110,9	81,6	145,1	168,0	83,2
Nacionalitat espanyola	1,0%	0,8%	0,3%	1,0%	0,1%	0,3%	1,3%
Nacionalitat estrangera	1,0%	-3,5%	1,1%	-1,8%	-1,4%	-6,0%	1,3%
Taxa d'estrangeria total	12,4%	9,7%	12,0%	11,7%	17,8%	9,7%	16,2%
Població estrangera de menys de 16 anys	2,8%	-3,0%	4,9%	-1,4%	0,4%	-4,6%	0,9%
Població estrangera potencialment activa	0,5%	-3,7%	0,0%	-2,1%	-1,7%	-6,5%	1,0%
Població estrangera de més de 65 anys	-2,5%	0,5%	9,9%	3,9%	-1,0%	-1,2%	8,1%
ACTIVITAT ECONÒMICA							
VAB (Var. 2009-2010)	-0,7%	0,0%	-0,2%	0,5%	0,2%	1,0%	-1,7%
Agricultura	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,2
Indústria	-0,5%	1,7%	-0,2%	1,1%	0,1%	4,8%	1,5%
Construcció	-10,7%	-7,4%	-2,9%	-5,9%	-3,4%	-2,3%	-15,6%
Serveis	1,2%	0,6%	0,5%	1,1%	0,4%	0,4%	0,1%
Nombre d'empreses (Var. 2010-2011)	-1,5%	-2,4%	-2,4%	-1,0%	-0,3%	-4,9%	-3,7%
Agricultura	-4,8%	17,6%	8,8%	6,1%	3,1%	13,8%	83,3%
Indústria	-1,8%	-1,6%	-1,5%	-2,3%	-4,9%	-0,5%	-9,2%
Construcció	-10,9%	-16,0%	-13,0%	-11,4%	-9,6%	-14,1%	-16,8%
Serveis	0,3%	-0,3%	-0,9%	0,9%	0,9%	-4,4%	-1,3%
Dimensió mitjana (treballadors/empresa)	9	7	8	10	12	5	6
MERCAT DE TREBALL							
Ocupats (Var. 2010-2011)	-2,1%	-5,0%	-5,6%	-3,3%	-2,5%	-6,3%	-4,6%
Assalariats	-2,3%	-5,9%	-6,7%	-3,7%	-2,7%	-8,5%	-6,1%
Autònoms	-1,3%	-2,0%	-1,6%	-1,7%	-1,4%	-1,7%	-1,0%
Agricultura	-3,6%	-3,3%	0,4%	-1,5%	-7,8%	2,4%	-4,1%
Indústria	-0,6%	-6,9%	-2,9%	-4,8%	-4,9%	0,3%	-2,3%
Construcció	-10,6%	-14,1%	-18,1%	-15,0%	-16,5%	-16,9%	-22,5%
Serveis	-1,8%	-2,3%	-5,0%	-1,4%	-1,4%	-6,2%	-2,3%
Aturats registrats (Var. 2010-2011)	10,0%	5,3%	8,6%	8,8%	8,7%	16,6%	9,9%
Homes	9,0%	7,9%	7,4%	16,2%	8,0%	21,4%	8,5%
Dones	11,1%	3,1%	9,9%	2,0%	9,4%	11,7%	11,3%
Nacionals	11,9%	5,0%	8,0%	8,8%	9,1%	16,7%	11,3%
Estrangers	4,6%	7,1%	11,5%	9,0%	7,3%	16,2%	3,8%
Agricultura	15,2%	48,5%	3,7%	20,9%	28,0%	33,3%	19,8%
Indústria	-0,7%	-10,7%	-6,7%	-1,6%	1,3%	-11,1%	-3,8%
Construcció	2,5%	0,8%	13,6%	7,6%	6,9%	13,9%	6,7%
Serveis	14,9%	15,5%	17,3%	13,0%	10,9%	27,7%	14,6%
Sense ocupació anterior	20,3%	-0,6%	-14,5%	2,4%	0,6%	81,7%	-2,0%
Taxa d'atur registrat estimada*	15,2%	17,8%	16,4%	15,3%	14,4%	15,1%	16,6%
Homes	14,4%	15,6%	15,2%	14,5%	14,2%	14,3%	15,4%
Dones	16,2%	20,6%	17,8%	16,3%	14,6%	16,3%	18,1%
Nombre de contractes total (Var. 2010-2011)	2,8%	6,4%	-2,7%	-2,8%	-1,4%	-1,7%	1,5%
TURISME¹							
Grau d'ocupació establiments hotelers*	21,2%	21,7%	30,0%	55,8%	72,8%	15,0%	53,1%
Nombre de pernотacions en hotels (Var. 2010-2011)	21,4%	4,9%	-24,4%	17,7%	7,4%	2,7%	-1,1%
FINANCES PÚBLIQUES							
Ingressos ²	-2,2%	-10,3%	-1,8%	-5,2%	6,4%	-2,1%	-4,1%
Despeses ²	-4,5%	-12,9%	-6,4%	-7,6%	-5,0%	1,1%	-9,0%
Deute viu ²	0,3%	21,0%	-0,1%	4,0%	45,1%	13,6%	-1,4%
Ingressos corrents per habitant ³	1.045	968	968	977	1.224	1.456	1.089
Inversió per habitant ³	404	381	279	322	384	518	301
Deute viu per habitant ³	357	709	660	517	653	493	760
Deute sobre Ingressos corrents ⁴	34,1%	73,2%	68,2%	52,9%	53,4%	33,9%	69,7%

*Vegeu l'apartat de Metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>.

1. Les dades del total de la província no inclouen el Barcelonès 2. Variació 2009-2010 3. Any 2010, xifres en euros 4. Estimació de l'any 2011

Maresme	Osona	Vallès Occid.	Vallès Oriental	Província	Catalunya	
DEMOGRAFIA						
0,9%	0,5%	0,6%	0,8%	0,3%	0,4%	Població Total (Var. 2010-2011)
1.091	132	1.530	470	716	235	Densitat (hab/km ²)
1,9%	1,8%	1,8%	1,8%	1,7%	1,7%	Població de menys de 16 anys
0,1%	-0,2%	-0,2%	0,0%	-0,5%	-0,4%	Població potencialment activa
3,5%	1,6%	3,2%	3,6%	2,3%	2,1%	Població de més de 65 anys
48,7	52,6	48,3	47,8	49,5	49,6	Índex de dependència global*
88,4	93,1	76,0	74,3	104,4	102,5	Índex d'envel·liment*
0,9%	1,0%	1,0%	1,5%	0,6%	0,6%	Nacionalitat espanyola
0,6%	-2,6%	-1,9%	-4,2%	-1,5%	-1,1%	Nacionalitat estrangera
12,5%	14,5%	11,8%	11,2%	14,4%	15,7%	Taxa d'estrangeria total
1,1%	-3,7%	0,4%	-3,2%	-0,1%	0,7%	Població estrangera de menys de 16 anys
0,2%	-2,5%	-2,6%	-4,6%	-1,8%	-1,6%	Població estrangera potencialment activa
6,7%	8,3%	3,4%	4,2%	2,1%	2,6%	Població estrangera de més de 65 anys
ACTIVITAT ECONÒMICA						
0,3%	-0,7%	0,1%	1,1%	0,2%	0,4%	VAB (Var. 2009-2010)
-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Agricultura
2,5%	2,3%	2,0%	3,5%	1,3%	2,1%	Indústria
-5,8%	-9,4%	-5,0%	-6,2%	-5,3%	-7,3%	Construcció
0,6%	-1,1%	0,0%	0,8%	0,4%	1,5%	Serveis
-1,6%	-2,2%	-1,8%	-2,3%	-1,1%	-1,4%	Nombre d'empreses (Var. 2010-2011)
5,6%	0,4%	9,8%	2,1%	4,6%	3,2%	Agricultura
-1,3%	-2,2%	-1,4%	-2,6%	-2,7%	-2,7%	Indústria
-12,6%	-12,1%	-14,1%	-11,2%	-11,6%	-11,9%	Construcció
0,1%	-0,6%	0,4%	-0,5%	0,5%	0,3%	Serveis
7	7	11	8	10	10	Dimensió mitjana (treballadors/empresa)
MERCAT DE TREBALL						
-3,1%	-3,2%	-3,0%	-3,2%	-2,9%	-3,1%	Ocupats (Var. 2010-2011)
-3,8%	-3,5%	-3,4%	-4,1%	-3,2%	-3,5%	Assalariats
-1,4%	-2,3%	-0,8%	-0,3%	-1,3%	-1,5%	Autònoms
-5,5%	-2,2%	-8,6%	-8,8%	-3,7%	-3,4%	Agricultura
-4,5%	-1,5%	-2,3%	-3,1%	-3,7%	-3,3%	Indústria
-13,0%	-14,4%	-15,6%	-12,8%	-15,5%	-15,5%	Construcció
-1,4%	-2,4%	-1,7%	-1,7%	-1,5%	-1,8%	Serveis
10,1%	10,0%	9,6%	10,3%	9,2%	9,2%	Aturats registrats (Var. 2010-2011)
10,6%	11,4%	9,8%	9,8%	8,8%	8,7%	Homes
9,6%	8,6%	9,4%	10,7%	9,6%	9,6%	Dones
9,9%	10,8%	9,0%	11,2%	9,3%	9,8%	Nacionals
11,1%	8,0%	12,4%	6,3%	8,5%	7,1%	Estrangers
22,1%	3,7%	26,5%	15,5%	21,1%	16,6%	Agricultura
1,0%	-2,1%	-2,6%	2,5%	-1,2%	-1,1%	Indústria
2,6%	3,4%	8,1%	8,5%	6,9%	5,0%	Construcció
16,3%	19,3%	14,4%	14,0%	13,2%	13,4%	Serveis
-0,5%	15,1%	16,2%	5,6%	4,2%	6,5%	Sense ocupació anterior
16,6%	16,5%	16,6%	16,3%	15,5%	15,5%	Taxa d'atur registrat estimada*
15,7%	14,8%	15,8%	15,0%	14,8%	14,7%	Homes
17,7%	18,5%	17,6%	17,9%	16,3%	16,3%	Dones
-0,2%	-2,2%	-5,5%	-5,5%	-2,1%	-1,7%	Nombre de contractes total (Var. 2010-2011)
TURISME¹						
73,3%	30,5%	45,8%	44,9%	39,1%	60,4%	Grau d'ocupació establiments hotelers*
4,2%	35,2%	47,5%	1,2%	8,5%	5,6%	Nombre de pernoctacions en hotels (Var. 2010-2011)
FINANCES PÚBLIQUES						
-7,3%	-4,2%	0,4%	-0,3%	1,0%	-0,8%	Ingressos ²
-11,9%	-13,2%	-3,9%	-2,4%	-6,1%	-5,9%	Despeses ²
0,7%	1,5%	9,9%	4,4%	19,2%	15,4%	Deute viu ²
1.016	1.038	970	1.106	1.098	1.101	Ingressos corrents per habitant ³
248	500	275	328	342	366	Inversió per habitant ³
649	715	594	616	620	681	Deute viu per habitant ³
63,9%	68,9%	61,3%	55,7%	56,5%	61,9%	Deute sobre Ingressos corrents ⁴

3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal

«El 2011 la població continua estancada a totes les comarques barcelonines, excepte al Barcelonès i al Berguedà, que registren una disminució dels seus habitants»

El 2011, el creixement de la **població** continua estancat a totes les comarques de la província i, fins i tot, ha estat lleugerament negatiu al Barcelonès i al Berguedà. Tal com s'ha esdevingut a nivell provincial, l'estancament de la població a les comarques ha estat conseqüència de la desacceleració del fort ritme de creixement dels darrers anys de la població estrangera. Efectivament, s'han deixat enrere les fortes taxes de creixement de la població immigrada de la dècada dels 2000, que se situaven al voltant del 20% de mitjana anual. La població immigrada només ha registrat un lleuger augment, a l'entorn de l'1%, al Garraf, el Bages, l'Alt Penedès i el Maresme. A les vuit comarques barcelonines restants, la població estrangera ha disminuït, des del -1,4% del Barcelonès al -6% del Berguedà.

«La població estrangera disminueix a totes les comarques, a l'entorn del 3%, llevat al Garraf, el Bages, l'Alt Penedès i el Maresme»

Pel que fa al VAB a nivell comarcal, cal esmentar que les darreres dades disponibles a l'anuari comarcal de CatalunyaCaixa són de l'any 2010. El creixement del **VAB** real agregat a les comarques barcelonines va mostrar una lleugera recuperació l'any 2010, deixant enrere la forta contracció experimentada l'any anterior. En general, el 2010 s'ha caracteritzat per la reducció del diferencial entre el creixement i les davallades extremes, obtenint augments o caigudes modestes. Així mateix, la recuperació del VAB no ha estat generalitzat per comarques i oscil·la entre l'1,1% del Vallès Oriental i el -1,7% del Garraf. Amb menor intensitat que al Garraf, tres comarques més van registrar una caiguda del VAB el 2010, l'Alt Penedès, Osona i el Bages.

Un altre tret característic del VAB el 2010 va ser les davallades força intenses en la construcció, els augments molt modestos en els serveis, els creixements notables de les indústries energètiques i moderats de les manufactureres. Per comarques, el sector de la construcció ha contribuït negativament al creixement del VAB de totes les comarques, però amb comportaments diferents segons la comarca, registrant les davallades més fortes a les comarques del Garraf, l'Alt Penedès i Osona. La indústria ha contribuït positivament al creixement del VAB comarcal, excepte a l'Alt Penedès i el Bages. El sector terciari també ha registrat una contribució positiva al creixement del VAB de totes les comarques barcelonines, excepte a la d'Osona. L'aportació del sector agrícola i ramader al creixement del VAB ha estat pràcticament nul·la a totes les comarques, tret en els casos del Garraf, el Maresme i el Baix Llobregat, on ha estat lleugerament negativa.

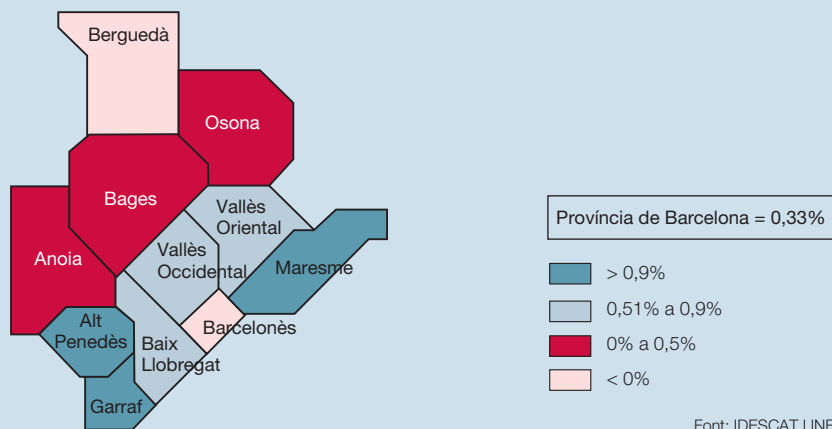
«L'evolució del nombre d'empreses encara és negativa el 2011, però molt menys que els tres anys anteriors»

El 2011, el **nombre d'empreses** de la província de Barcelona disminueix en 2.000 empreses, la qual cosa suposa una reducció de l'1,1% respecte al 2010, molt menys intensa que els tres anys anteriors. A totes les comarques, la desaparició d'empreses de la construcció és el que més ha contribuït a la pèrdua de teixit empresarial el darrer any. Les empreses industrials i del sector primari han registrat un comportament diferent segons la comarca. Per contra, les empreses del sector terciari gairebé s'han estancat a totes les comarques barcelonines. Les comarques que han registrat una menor disminució han estat el Barcelonès i el Baix Llobregat, gràcies sobretot als augments de les empreses de serveis i del sector primari. La resta de comarques han registrat disminucions superiors a la mitjana provincial,

Nombre d'habitants. Any 2011

(Taxes de variació interanual, en %)

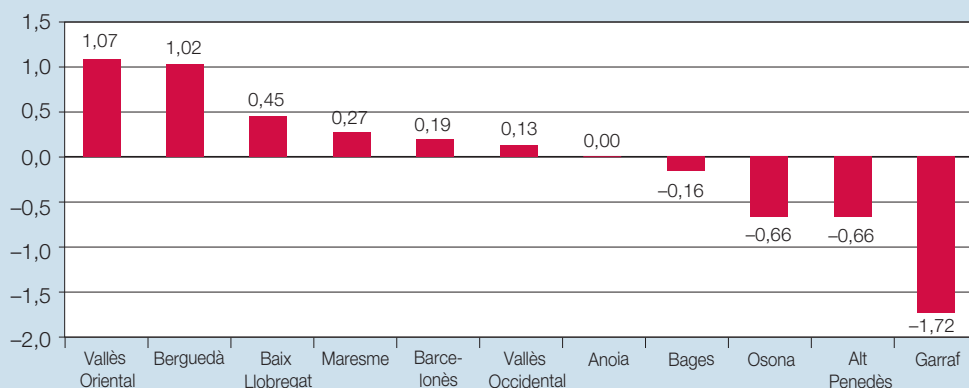
Mapa 1

VAB. Any 2010

(Taxa de variació interanual, en %)

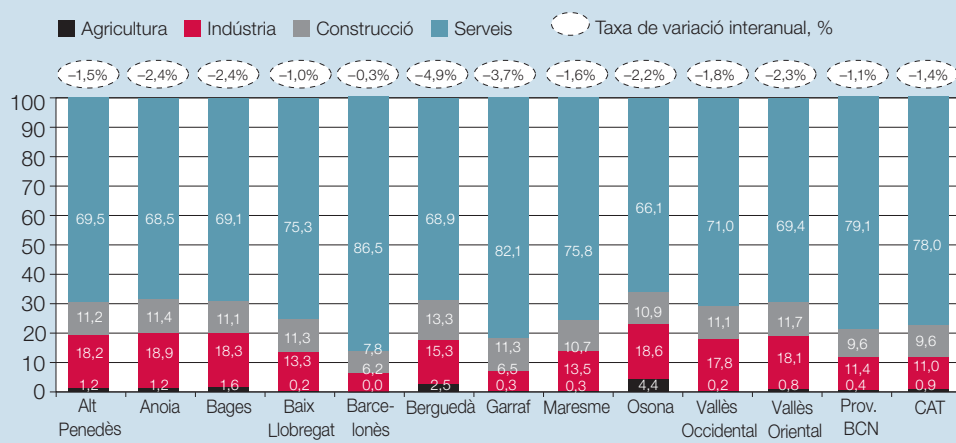
Gràfic 7

Estructura empresarial. Any 2011

(en percentatge sobre el total d'empreses de la comarca)

Gràfic 8

però de diferent magnitud. Les comarques del Berguedà i el Garraf són les que han obtingut un pitjor registre, amb $-4,9\%$ i $-3,7\%$, respectivament. A banda de la reducció generalitzada de les empreses de la construcció, al Berguedà destaca la pèrdua d'empreses del sector serveis ($-4,4\%$), sobretot empreses d'informació i comunicació i d'activitats administratives. En canvi, al Garraf destaca la desaparició d'empreses de la indústria manufacturera ($-9,2\%$). La dimensió mitjana de les empreses pràcticament s'ha mantingut estable el 2011 a totes les comarques, oscil·lant entre els 13 treballadors per empresa al Barcelonès i els 8 al Berguedà.

«L'any 2011 els ocupats disminueixen a les 11 comarques barcelonines»

L'any 2011, l'**ocupació** va disminuir per quart any consecutiu a la província de Barcelona, amb més intensitat que l'any precedent. Aquesta evolució negativa, però, és desigual entre comarques, i oscil·la entre el $-6,3\%$ del Berguedà i el $-2,1\%$ de l'Alt Penedès. Les tres comarques barcelonines més interiors (Berguedà, Bages i Anoia) i el Garraf són les que han registrat una pèrdua més intensa de l'ocupació, amb caigudes superiors al -4% , notablement per sobre de la del conjunt de la província ($-2,9\%$). Cal dir que l'evolució dels treballadors autònoms a aquestes quatre comarques ha registrat un comportament molt similar al de la resta (a l'entorn del $-1,3\%$), però la forta disminució dels treballadors assalariats ha fet que, en global, l'ocupació disminuís més a aquestes comarques que a la resta.

Si s'analitza l'evolució dels assalariats per la dimensió de l'empresa en la qual treballen, s'observa que els ocupats en empreses grans, de més de 250 treballadors –que ocupen al 32% , de mitjana, del total treballadors–, han registrat una gran davallada a les comarques del Berguedà i el Garraf (-50% i -22% , respectivament). Per contra, els ocupats del Maresme i l'Osona han crescut en aquest tram de grans empreses (9% i 6% , respectivament). En el tram d'empreses mitjanes d'entre 51 i 250 treballadors –que ocupen al 22% dels treballadors– també s'observen grans diferències entre comarques, que van des de la pèrdua d'ocupats a l'entorn del 14% a l'Anoia i el Bages i el notable augment dels treballadors al Barcelonès i al Berguedà (el 20% i el 12% , respectivament). Els ocupats a empreses petites d'entre 6 i 50 treballadors –el 31% del total de treballadors– han disminuït a totes les comarques al voltant del 4% , excepte al Berguedà i el Garraf, on la pèrdua ha estat més intensa (-11% i -9% , respectivament).

Per últim, els ocupats en microempreses de menys de 5 treballadors –el 15% del total de treballadors– han disminuït a totes les comarques barcelonines amb taxes de diferent intensitat (del $-5,8\%$ de l'Anoia a pràcticament l'estancament del Barcelonès, $-0,2\%$), a excepció del Baix Llobregat, on han augmentat lleugerament.

Per grans sectors productius, la construcció és l'activitat que ha contribuït més negativament al creixement total dels ocupats. Així mateix, la resta de sectors també han contribuït negativament, però en menor mesura. Els ocupats a la branca energètica de la indústria, en canvi, han augmentat a set comarques de les onze barcelonines. I, pel que fa al sector terciari, l'ocupació als sectors d'hosteleria i d'educació augmenta en cinc i en set comarques, respectivament, obtenint com a resultat en el conjunt de la província un increment del nombre d'ocupats en aquests sectors.

El quadre 3 recull l'evolució dels ocupats per grans sectors econòmics i, a més, per a la indústria i els serveis s'analitzen els ocupats atenent a la intensitat tecnològica o el grau de coneixement necessari per realitzar les activitats. L'any 2011, l'ocupació comarcal a la província ha evolucionat negativament a tots els sectors analitzats, a excepció dels serveis de tecnologia punta i la indústria no tecnològica. Tanmateix, la disminució dels ocupats ha estat de diferent intensitat segons la comarca (des del $-2,1\%$

Nombre d'ocupats per sectors. Any 2011

(Taxa de variació interanual, en percentatge)

Quadre 3

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà	Garraf
Total	-2,1	-5,0	-5,6	-3,3	-2,5	-6,3	-4,6
Agricultura	-3,6	-3,3	0,4	-1,5	-7,8	2,4	-4,1
Indústria	-0,6	-6,9	-2,9	-4,8	-4,9	0,3	-2,3
Tecnologia alta	16,2	-6,7	0,0	-18,2	-0,8	0,0	13,5
Tecnologia mitjana-alta	-0,4	-16,2	-0,6	-0,6	-2,2	5,7	-5,4
Tecnologia mitjana-baixa	-5,2	-5,6	-1,6	-4,8	-11,0	-2,1	-5,7
Tecnologia baixa	0,6	-5,7	-6,4	-6,0	-7,9	2,0	7,0
Resta d'indústria	0,0	-0,6	3,0	-0,2	5,1	-26,8	-7,8
Construcció	-10,6	-14,1	-18,1	-15,0	-16,5	-16,9	-22,5
Serveis	-1,8	-2,3	-5,0	-1,4	-1,4	-6,2	-2,3
Serveis basats en el coneixement	-2,2	0,9	-6,8	0,1	-1,8	-7,0	-1,0
Serveis de tecnologia punta	12,1	4,4	19,5	6,5	2,0	-10,3	6,5
Resta de serveis	-1,5	-3,9	-4,0	-2,1	-1,1	-5,8	-3,0

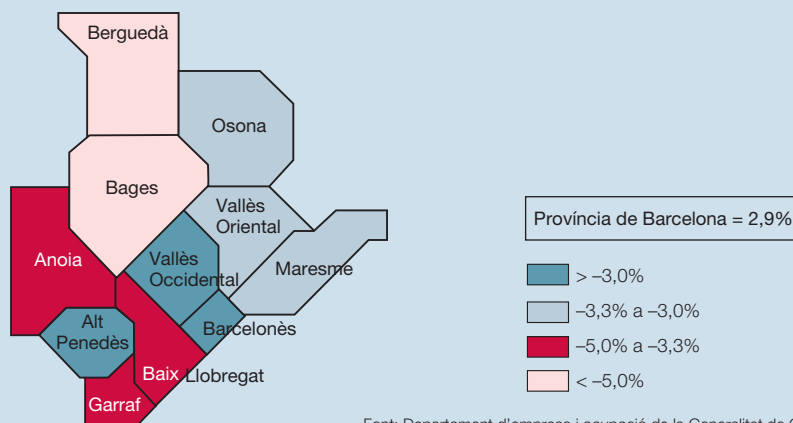
	Maresme	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	Província Barcelona	Catalunya
Total	-3,1	-3,2	-3,0	-3,2	-2,9	-3,1
Agricultura	-5,5	-2,2	-8,6	-8,8	-3,7	-3,4
Indústria	-4,5	-1,5	-2,3	-3,1	-3,7	-3,3
Tecnologia alta	-4,7	30,9	0,7	1,5	-2,2	-1,8
Tecnologia mitjana-alta	-1,9	0,8	-0,6	-2,7	-1,6	-1,2
Tecnologia mitjana-baixa	-4,0	-5,7	-5,3	-6,5	-6,1	-6,0
Tecnologia baixa	-5,8	-1,5	-1,9	-1,0	-4,4	-3,7
Resta d'indústria	1,3	-5,0	-17,6	-6,1	0,8	0,3
Construcció	-13,0	-14,4	-15,6	-12,8	-15,5	-15,5
Serveis	-1,4	-2,4	-1,7	-1,7	-1,5	-1,8
Serveis basats en el coneixement	-0,3	-1,0	-2,8	-1,5	-1,5	-1,7
Serveis de tecnologia punta	12,4	12,9	3,6	6,7	3,1	3,1
Resta de serveis	-2,0	-3,1	-1,0	-1,7	-1,5	-1,8

Font: Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Nombre d'ocupats. Any 2011

(Taxes de variació interanual, en %)

Mapa 2

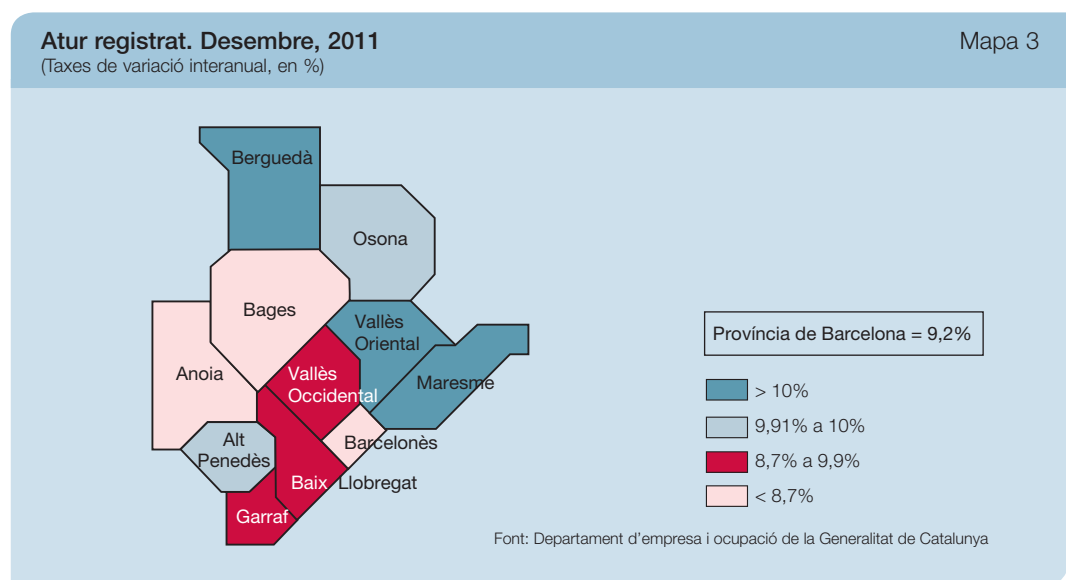

Font: Departament d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya

de l'Alt Penedès al -6,3% del Berguedà). En aquest sentit, els afiliats a les indústries d'elevada intensitat tecnològica han augmentat en termes interanuals amb taxes de dos dígitos a l'Osona, l'Alt Penedès i el Garraf, gràcies als bons registres dels sectors de productes farmacèutics i productes informàtics i electrònics. Per contra, els ocupats en indústries d'elevada intensitat tecnològica del Baix Llobregat han disminuït el 18,2% respecte el 2010, degut principalment a la pèrdua d'afiliats al sector de productes farmacèutics (-23%). Entre les indústries de menys intensitat tecnològica, els ocupats han registrat fortes caigudes al Berguedà (-26,8%) i al Vallès Occidental (-17,6%), mentre que al Barcelonès, al Bages i al Maresme han augmentat (el 5,1%, el 3% i l'1,3%, respectivament). Pel que fa als ocupats en serveis, cal destacar l'augment dels ocupats en serveis de tecnologia punta –que engloben els sectors de recerca i desenvolupament, de telecomunicacions, de serveis de tecnologies de la informació, de serveis d'informació i d'activitats postals i correus–, a totes les comarques, exceptuant únicament el Berguedà.

«El 2011, l'atur registrat va augmentar a totes les comarques barcelonines»

Quant a l'**atur registrat**, cal destacar que el nombre d'aturats es va incrementar a totes les comarques barcelonines l'any 2011 (dades de desembre). Els aturats van augmentar amb més intensitat a la comarca del Berguedà (16,6%), seguit del Vallès Oriental i el Maresme (10,3% i 10,1%, respectivament) i en menor mesura a la comarca de l'Anoia (el 5,3%). A la resta de comarques els aturats van augmentar amb taxes de variació entre el 8,6% i el 10%. Així mateix, la taxa d'atur registrat estimada a les comarques barcelonines oscil·la entre el 14,4% del Barcelonès i el 17,8% de l'Anoia. Pel que fa a les dades de **contractació**, aquesta ha disminuït a totes les comarques de Barcelona, excepte a tres de les comarques més meridionals de la província (Anoia, Alt Penedès i Garraf). La disminució del nombre de contractes ha estat propiciada sobretot per la forta caiguda dels contractes indefinits en aquestes comarques.

RECALL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA

	Província		Catalunya		Variació 2010-2011		Pes Prov./Catalunya	
	2010	2011	2010	2011	Província	Catalunya	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		311		947				32,8%
Superfície total (km²)		7.726,3		32.106,5				24,1%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,84		33,9				nc
DEMOGRAFIA								
Població total	5.511.147	5.529.099	7.512.381	7.539.618	0,3%	0,4%	73,4%	73,3%
Densitat (hab/km²)	713	716	234	235	0,4%	0,4%	nc	nc
Homes	2.710.304	2.715.628	3.724.515	3.732.196	0,2%	0,2%	72,8%	72,8%
Dones	2.800.843	2.813.471	3.787.866	3.807.422	0,5%	0,5%	73,9%	73,9%
Població de menys de 16 anys	881.724	896.296	1.213.432	1.234.321	1,7%	1,7%	72,7%	72,6%
Població potencialment activa (16-64)	3.714.407	3.697.168	5.059.786	5.039.838	-0,5%	-0,4%	73,4%	73,4%
Població de 65 anys i més	915.016	935.635	1.239.163	1.265.459	2,3%	2,1%	73,8%	73,9%
Població projectada 2021	6.043.569	6.043.569	8.451.395	8.451.395	0,0%	0,0%	71,5%	71,5%
Índex de dependència global	48,4	49,5	48,5	49,6	2,4%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	103,8	104,4	102,1	102,5	0,6%	0,4%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	4.705.660	4.735.379	6.313.843	6.353.766	0,6%	0,6%	74,5%	74,5%
Nacionalitat estrangera	805.487	793.720	1.198.538	1.185.852	-1,5%	-1,1%	67,2%	66,9%
Taxa d'estrangeria total	14,6%	14,4%	16,0%	15,7%	-0,2pp	-0,2pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	11,5%	11,3%	11,8%	11,7%	-0,2pp	-0,1pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	133.524	133.400	208.575	209.999	-0,1%	0,7%	64,0%	63,5%
Població potencialment activa (16-64)	656.329	644.358	959.709	944.807	-1,8%	-1,6%	68,4%	68,2%
Població de 65 anys i més	15.634	15.962	30.254	31.046	2,1%	2,6%	51,7%	51,4%
Àfrica	182.706	184.967	315.007	319.385	1,2%	1,4%	58,0%	57,9%
Amèrica	315.791	296.587	396.459	371.843	-6,1%	-6,2%	79,7%	79,8%
Àsia	102.834	112.513	122.506	133.434	9,4%	8,9%	83,9%	84,3%
Europa	203.630	199.097	363.939	360.523	-2,2%	-0,9%	56,0%	55,2%
Unió Europea	171.447	166.329	309.290	304.597	-3,0%	-1,5%	55,4%	54,6%
Resta del món	526	556	627	667	5,7%	6,4%	83,9%	83,4%
5 principals nacionalitats	326.148	324.728	449.577	448.905	-0,4%	-0,1%	72,5%	72,3%
Marroc	139.736	141.193	233.954	236.991	1,0%	1,3%	59,7%	59,6%
Equador	69.687	60.904	78.796	68.880	-12,6%	-12,6%	88,4%	88,4%
Bolívia	47.259	44.741	55.489	52.485	-5,3%	-5,4%	85,2%	85,2%
Xina	37.561	38.987	46.086	47.493	3,8%	3,1%	81,5%	82,1%
Paquistan	31.905	38.903	35.252	43.056	21,9%	22,1%	90,5%	90,4%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-4,4%	0,2%	-4,0%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	3,3%	-2,4%	4,6%	-0,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-13,6%	1,3%	-11,8%	2,1%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-5,8%	-5,3%	-6,2%	-7,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-1,2%	0,4%	-1,1%	1,5%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	180.089	178.049	251.014	247.522	-1,1%	-1,4%	71,7%	71,9%
Agricultura	673	704	2.047	2.112	4,6%	3,2%	32,9%	33,3%
Indústria	20.345	19.793	27.329	26.588	-2,7%	-2,7%	74,4%	74,4%
Construcció	18.961	16.756	29.110	25.652	-11,6%	-11,9%	65,1%	65,3%
Serveis	140.110	140.796	192.528	193.170	0,5%	0,3%	72,8%	72,9%
Dimensió mitjana	10,5	10,2	9,7	9,5	1,5%	-2,1%	nc	nc
15 principals sectors d'activitat	128.345	126.455	178.127	175.028	-1,5%	-1,7%	72,1%	72,2%
Comerç detall, exc. vehicles motor	27.708	27.948	38.835	39.151	0,9%	0,8%	71,3%	71,4%
Serveis de menjar i begudes	15.758	15.881	23.180	23.374	0,8%	0,8%	68,0%	67,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	14.966	14.850	19.164	19.039	-0,8%	-0,7%	78,1%	78,0%
Activitats especialitzades construcció	10.696	9.650	15.644	14.072	-9,8%	-10,0%	68,4%	68,6%
Altres activitats de serveis personals	7.026	7.124	9.684	9.785	1,4%	1,0%	72,6%	72,8%
Activitats immobiliàries	6.568	6.568	7.966	7.954	0,0%	-0,2%	82,5%	82,6%
Transport terrestre i per canonades	6.623	6.319	9.521	9.038	-4,6%	-5,1%	69,6%	69,9%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	6.279	6.308	8.276	8.316	0,5%	0,5%	75,9%	75,9%
Construcció d'immobles	7.177	6.246	12.002	10.393	-13,0%	-13,4%	59,8%	60,1%
Educació	4.841	4.996	6.400	6.564	3,2%	2,6%	75,6%	76,1%
Activitats sanitàries	4.775	4.877	6.273	6.427	2,1%	2,5%	76,1%	75,9%
Venda i reparació de vehicles motor	4.444	4.386	6.729	6.675	-1,3%	-0,8%	66,0%	65,7%
Llars que ocupen personal domèstic	4.166	4.174	5.011	5.043	0,2%	0,6%	83,1%	82,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	4.078	3.920	5.157	4.972	-3,9%	-3,6%	79,1%	78,8%
Activitats associatives	3.240	3.208	4.285	4.225	-1,0%	-1,4%	75,6%	75,9%

RECULL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA (continuació)

	Província		Catalunya		Variació 2010-2011		Pes Prov./Catalunya	
	2010	2011	2010	2011	Província	Catalunya	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	2.259.793	2.195.015	2.977.413	2.884.485	-2,9%	-3,1%	75,9%	76,1%
Assalariats	1.882.031	1.822.099	2.439.995	2.354.893	-3,2%	-3,5%	77,1%	77,4%
Autònoms	377.762	372.916	537.418	529.592	-1,3%	-1,5%	70,3%	70,4%
15 principals sectors d'activitat	1.401.003	1.358.231	1.874.425	1.811.848	-3,1%	-3,3%	74,7%	75,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	239.775	237.434	317.800	315.169	-1,0%	-0,8%	75,4%	75,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	156.164	155.107	194.697	192.650	-0,7%	-1,1%	80,2%	80,5%
Activitats sanitàries	133.382	128.459	170.577	163.863	-3,7%	-3,9%	78,2%	78,4%
Serveis de menjar i begudes	121.383	123.699	167.608	169.760	1,9%	1,3%	72,4%	72,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	128.718	121.236	183.320	172.029	-5,8%	-6,2%	70,2%	70,5%
Educació	117.246	119.018	145.459	147.306	1,5%	1,3%	80,6%	80,8%
Activitats especialitzades construcció	100.688	88.429	143.371	126.092	-12,2%	-12,1%	70,2%	70,1%
Transport terrestre i per canonades	77.868	75.585	102.311	99.239	-2,9%	-3,0%	76,1%	76,2%
Serveis a edificis i de jardineria	76.054	72.978	96.112	92.269	-4,0%	-4,0%	79,1%	79,1%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	45.967	45.061	59.262	58.235	-2,0%	-1,7%	77,6%	77,4%
Altres activitats de serveis personals	40.927	40.460	54.071	53.662	-1,1%	-0,8%	75,7%	75,4%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	42.564	40.051	54.473	51.588	-5,9%	-5,3%	78,1%	77,6%
Construcció d'immobles	50.077	39.479	81.284	64.593	-21,2%	-20,5%	61,6%	61,1%
Activitats administratives d'oficina	34.030	35.635	38.222	40.124	4,7%	5,0%	89,0%	88,8%
Indústries de productes alimentaris	36.160	35.600	65.858	65.269	-1,5%	-0,9%	54,9%	54,5%
Agricultura	8.517	8.201	34.254	33.106	-3,7%	-3,4%	24,9%	24,8%
Indústria	361.760	348.455	480.630	464.989	-3,7%	-3,3%	75,3%	74,9%
Tecnologia alta	26.079	25.498	28.598	28.088	-2,2%	-1,8%	91,2%	90,8%
Tecnologia mitjana-alta	107.867	106.107	132.882	131.308	-1,6%	-1,2%	81,2%	80,8%
Tecnologia mitjana-baixa	81.262	76.294	108.023	101.573	-6,1%	-6,0%	75,2%	75,1%
Tecnologia baixa	136.717	130.639	195.160	187.998	-4,4%	-3,7%	70,1%	69,5%
Resta d'indústria	9.835	9.917	15.967	16.022	0,8%	0,3%	61,6%	61,9%
Construcció	161.659	136.531	239.808	202.612	-15,5%	-15,5%	67,4%	67,4%
Serveis	1.727.857	1.701.828	2.222.721	2.183.778	-1,5%	-1,8%	77,7%	77,9%
Serveis basats en el coneixement	750.843	739.549	925.417	909.677	-1,5%	-1,7%	81,1%	81,3%
-Serveis de tecnologia punta	69.127	71.254	79.284	81.746	3,1%	3,1%	87,2%	87,2%
Resta de serveis	977.014	962.279	1.297.304	1.274.101	-1,5%	-1,8%	75,3%	75,5%
Sectors clau	872.986	834.678	1.175.693	1.121.445	-4,4%	-4,6%	74,3%	74,4%
Sectors estratègics	354.296	350.581	423.128	417.267	-1,0%	-1,4%	83,7%	84,0%
Sectors impulsors	391.792	379.156	531.364	514.979	-3,2%	-3,1%	73,7%	73,6%
Sectors independents	509.127	495.046	658.510	638.247	-2,8%	-3,1%	77,3%	77,6%
Aturats registrats	416.795	454.961	562.673	614.244	9,2%	9,2%	74,1%	74,1%
Homes	216.412	235.422	296.648	322.565	8,8%	8,7%	73,0%	73,0%
Dones	200.383	219.539	266.025	291.679	9,6%	9,6%	75,3%	75,3%
Nacionals	330.448	361.233	431.379	473.680	9,3%	9,8%	76,6%	76,3%
Estrangers	86.347	93.728	131.294	140.564	8,5%	7,1%	65,8%	66,7%
Agricultura	3.368	4.077	9.857	11.492	21,1%	16,6%	34,2%	35,5%
Indústria	75.747	74.866	95.584	94.517	-1,2%	-1,1%	79,2%	79,2%
Construcció	65.372	69.896	96.735	101.619	6,9%	5,0%	67,6%	68,8%
Serveis	249.908	282.776	331.303	375.535	13,2%	13,4%	75,4%	75,3%
Sense ocupació anterior	22.400	23.346	29.194	31.081	4,2%	6,5%	76,7%	75,1%
Població activa local estimada	2.913.673	2.938.514	3.927.838	3.982.804	0,9%	1,4%	74,2%	73,8%
Taxa d'atur registrat estimada	14,3%	15,5%	14,2%	15,5%	1,2pp	1,3pp	nc	nc
Homes	13,6%	14,8%	13,5%	14,7%	1,2pp	1,2pp	nc	nc
Dones	15,2%	16,3%	15,0%	16,3%	1,1pp	1,3pp	nc	nc
Nombre de contractes total	1.636.110	1.601.146	2.174.425	2.137.449	-2,1%	-1,7%	75,2%	74,9%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	14.802	15.301	nd	nd	3,4%	nc	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	60,4%	67,2%	60,4%	67,2%	6,8pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	35,3%	38,2%	37,6%	40,6%	2,9pp	3,0pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab.>65 ¹	44,0	43,0	44,0	43,1	-2,3%	-2,0%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,87	0,89	0,91	0,93	2,4%	2,7%	nc	nc
FINANÇES PÚBLIQUES³								
Ingressos	7.909.187	7.985.521	11.155.205	11.069.784	1,0%	-0,8%	70,9%	72,1%
Despeses	7.892.613	7.412.601	11.075.794	10.418.442	-6,1%	-5,9%	71,3%	71,1%
Deute viu	2.867.879	3.417.513	4.448.842	5.135.900	19,2%	15,4%	64,5%	66,5%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

ALT Penedès

ALT PENEDÈS

La comarca de l'Alt Penedès té una superfície de 592,7 km², el 7,7% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 27 municipis. Vilafranca del Penedès n'és la capital.

«Tot i la frenada del creixement poblacional, l'Alt Penedès és la segona comarca amb un major increment poblacional el 2011»

Amb 105.670 habitants, l'Alt Penedès és la penúltima comarca més poblada de la província, tot just per davant del Berguedà, i en ella hi resideix l'1,9% de la població provincial. La **població** ha augmentat un 1% (1.081) el 2011, el segon increment més elevat entre les onze comarques barcelonines per darrera del registrat al Garraf. Tanmateix, resta per sota de l'increment mitjà anual del 3% registrat des del 2000 degut, principalment, a l'arribada de població immigrada.

La densitat de població és de 178 hab./km², la cinquena més baixa per davant del Bages, l'Anoia, Osona i el Berguedà. La capital, Vilafranca del Penedès, concentra el 36,7% (38.785) de la població comarcal, percentatge que arriba fins a gairebé el 50% si s'hi afegeix la població de Sant Sadurn d'Anoia (12.345). Els altres dos municipis amb més de 5.000 habitants són Gelida (7.085) i Santa Margarida i els Monjos (7.030). En el darrer any, la població ha augmentat en dinou dels vint-i-set municipis, destacant els creixements poblacionals de Vilafranca del Penedès (567), Gelida (140) i Santa Margarida i els Monjos (97). Per contra, les disminucions poblacionals més importants s'han produït a Torrelles de Foix (-91), Sant Quintí de Mediona (-41) i Viloví del Penedès (-26).

L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys, amb el 18,3% de la població menor de 16 anys (per sobre del 16,2% provincial) i el 15,5% de 65 anys o més (per sota del 16,9% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 66,1% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (66,9%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 84,6 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la província (104,4).

En gran mesura, el rejuveniment de la població ha estat deguda a l'arribada de població estrangera al llarg de l'última dècada, que normalment es troba en edat de treballar i formar família. Com s'observa a la piràmide d'edats, el 56,5% de la població nouvinguda té entre 20 i 44 anys (respecte el 35,8% de la població autòctona). La població masculina estrangera (54,4%) supera lleugerament la femenina, sobretot en els grups d'edat de 30 a 39 anys.

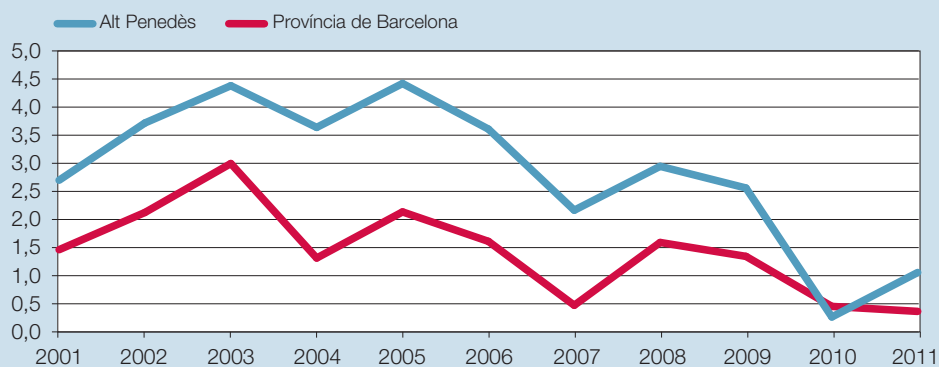
El 2011 hi havia 13.140 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 12,4% de la població penedesenca, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,4%). Després de la reducció de la població estrangera registrada el 2010, en el 2011 aquesta torna a augmentar en 129 persones (1%). Aquest increment, però, queda lluny dels increments registrats durant la darrera dècada (2000-2010), en què es registrà un increment mitjà anual del 22%. El 83,8% dels estrangers són extracomunitaris. Gairebé la meitat (45,6%) té nacionalitat marroquina, seguida per l'equatoriana (5,6%), peruana (5,3%), boliviana (4%) i rumanesa (3,7%).

Segons dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el creixement econòmic de l'Alt Penedès va caure el 2010 un 0,7%, caiguda molt més moderada que la registrada l'any anterior (-5,2%). Si es compara amb la mitjana de la província de Barcelona (0,2%), s'observa que les dades són relativament negatives per a la comarca, i que només la comarca del Garraf registra un decreixement més acusat (-1,7%). Aquest fet s'explica principalment per l'efecte de la caiguda dels sectors de la construcció (-10,7%) i la indústria (-0,5%), amb unes aportacions negatives al creixement

1. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

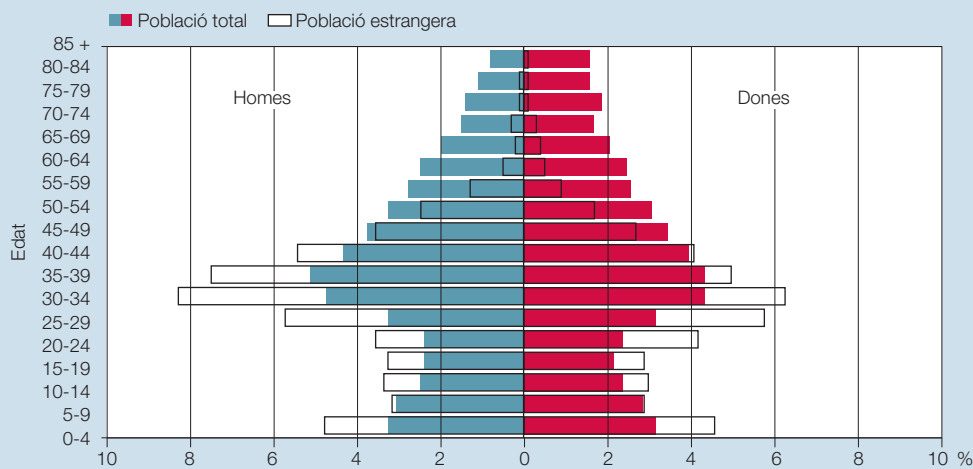
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de l'Alt Penedès, 2011
(en percentatge)

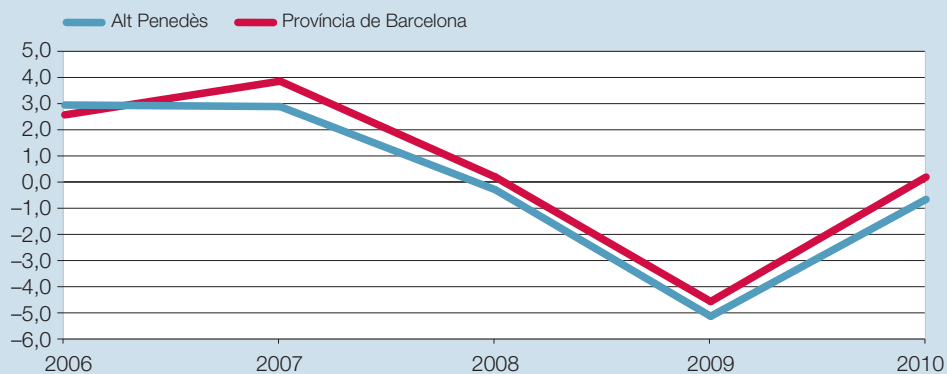
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

del **VAB** de -1,4 i -0,2 punts percentuals, respectivament. El sector primari també ha patit una davallada (-1,2%). En canvi, els serveis han registrat un creixement durant l'any 2010 (1,2%) i han aportat 0,6 punts percentuals a la variació del VAB.

«L'Alt Penedès és la comarca que menys ocupació ha destruït el 2011»

Segons dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, a final del 2011 hi havia 3.378 **empreses** a la comarca, un 1,5% menys que l'any anterior. Aquesta disminució ha estat semblant a la produïda del 2009 al 2010 (-1%) i notablement inferior a la registrada en els anys anteriors. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment la microempresa: el 74,7% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 22,2% entre 6 i 50, el 2,8% entre 51 i 250 i el 0,3% més de 250. La dimensió mitjana és de 9,1 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,2 de la província.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,1%) és molt superior al percentatge de la província (11,1%), i destaca sobretot el sector de fabricació de begudes que engloba gairebé el 50% de l'ocupació del sector a la província. El pes de les empreses de la construcció (11,1%) també és superior al provincial (9,4%). Per contra, el pes de les empreses de serveis (69,5%) és molt inferior al provincial (79,1%). L'agricultura va presentar un pes molt més reduït (1,2%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra pèrdues d'empreses industrials (-1,8%, -11) i de la construcció (-10,9%, -46) i manteniment d'empreses de serveis (0,3%, 7). Quatre de cada deu empreses es trobaven situades a Vilafranca del Penedès i el 13% a Sant Sadurní d'Anoia.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), 56 (63%) de les 150 empreses líders en facturació de l'Alt Penedès el 2010 són empreses exportadores i/o importadores. El rànquing l'encapçala una empresa de la indústria alimentària, Farinera Vilafranquina, mentre que la importància de la fabricació de begudes alcohòliques, un dels pilars econòmics de la comarca, es reflecteix en el rànquing de principals empreses: Codorniu, Miguel Torres, Freixenet, Castellblanch i Segura Viudas es troben entre les deu empreses amb més facturació.

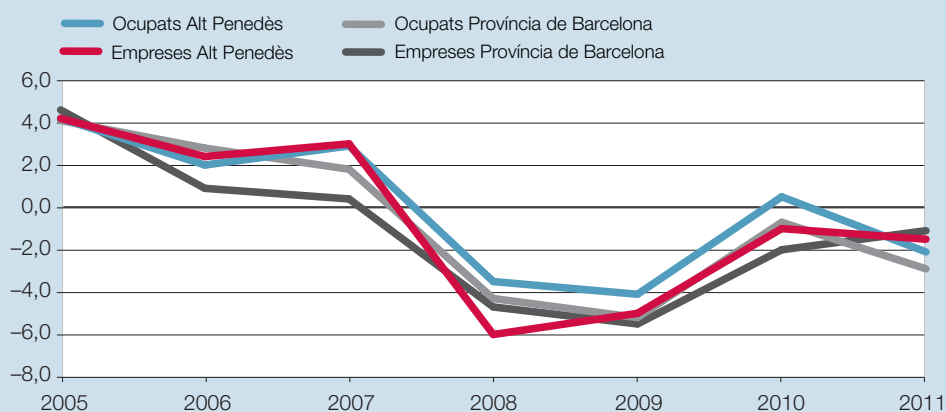
El 2011 l'**ocupació** ha disminuït un 2,1%, la menor disminució entre les onze comarques barcelonines, quedant la xifra en 38.493 llocs de treball, l'1,8% dels ocupats de la província. Aquest decreixement és resultat de la disminució tant nombre d'assalariats (-2,3%) com del nombre d'autònoms (-1,3%). El 51,4% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (16,7% fins a 5 treballadors i 34,7% de 6 a 50), el 30,9% en la mitjana empresa i el 17,7% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues en la petita empresa (-3,3%) i gran empresa (-3,2%) i manteniment en la mitjana (-0,1%).

El caràcter industrial de l'Alt Penedès es constata veient com la indústria aplega el 31,2% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 15,9% de la província. L'ocupació en el sector dels serveis (59,6%), en canvi, està per sota de la mitjana provincial (77,5%), mentre que l'ocupació a la construcció (6,9%) és similar al pes provincial (6,2%). L'agricultura reuneix el 2,3% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Cal dir que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial i s'expliquen per l'existència d'aquest sector. Interanualment, tots els grans sectors perden llocs de treball, si bé l'industrial ho fa molt minsament (-0,6%) i molt per sota de la pèrdua a la província (-3,7%). Els serveis perden un 1,8%, valor semblant al provincial (-1,5%). La construcció cau més acusadament (-10,6%), tot i que menys que el sector a la província (-15,5%).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en *administració pública* (14,7%), *mediació financera* (-11,2%), *activitats especialitzades construcció* (-6,4%) i *venda i reparació de vehicles motor* (-5,2%), i en sentit contrari la creació d'ocupació en *educació* (11,3%),

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

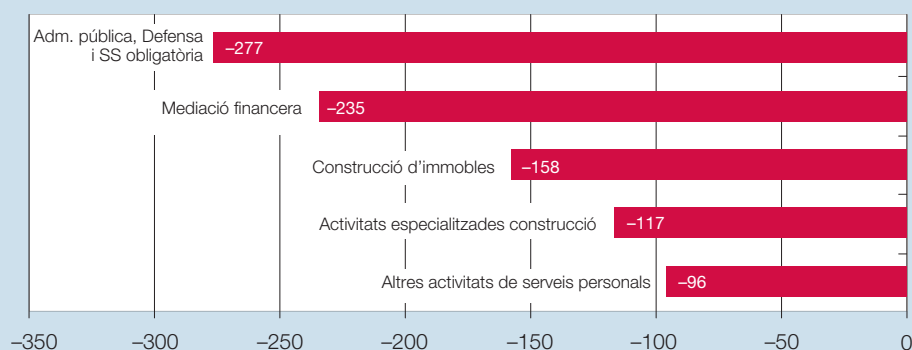
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Alt Penedès, 2011 (en absoluts)

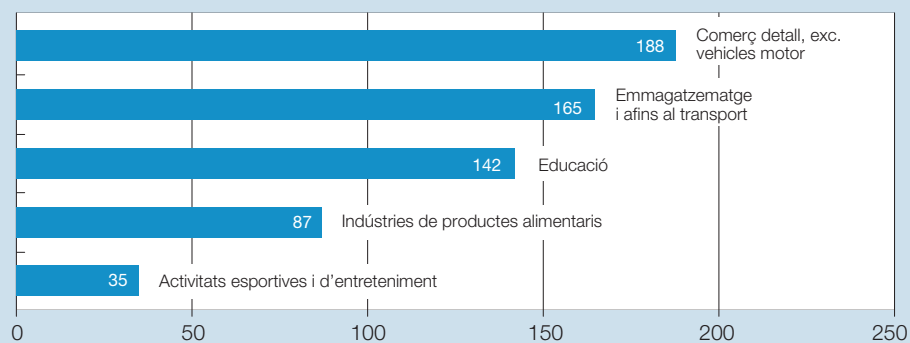
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Alt Penedès, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

indústries de productes alimentaris (8,5%) i *comerç detall, excepte vehicles motor* (6,2%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en *administració pública* (-277), *mediació financera* (-235) i *construcció d'immobles* (-158), i els increments en *comerç detall, excepte vehicles motor* (188), *emmagatzematge i afins al transport* (165) i *educació* (142).

Igual com passa amb les empreses, Vilafranca del Penedès aplega gairebé quatre de cada deu llocs de treball, seguit per Sant Sadurní d'Anoia amb el 14,7%. La variació interanual ha registrat pèrdues significatives de llocs de treball a Vilafranca del Penedès (-570), Sant Sadurní d'Anoia (-135) i Torrelles de Foix (-52) i augments a La Granada del Penedès (160) i Pacs del Penedès (69).

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està lluny del pes que representen a la província. Així, mentre que el 30% dels llocs de treball de l'Alt Penedès pertanyien als *serveis basats en el coneixement* i a la indústria de *tecnologia alta i mitjana alta*, a la província el pes era del 39,7%. La resta de serveis de la comarca apleguen el 37% dels ocupats, percentatge inferior al 43,8% provincial. Per contra, el pes de l'ocupació penedesenca en activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* era molt superior a la provincial, el 23,7% i el 9,4% respectivament. El moviment interanual de l'ocupació mostra l'augment en els sectors industrials de *tecnologia alta* (16,2%) i *serveis de tecnologia punta* (12,1%). En canvi, l'ocupació cau significativament en sectors industrials basats en *tecnologia mitjana-baixa* (-5,2%), *serveis basats en el coneixement* (-2,2%) i *resta de serveis* (-1,5%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius. Així, el 49% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i alimentació i begudes*), davant del 38% de la província. Per contra, l'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors, ha estat lleugerament inferior a la comarca (14,7%) que a la província (17,3%), com també passa en els sectors estratègics, amb l'11,2% a la comarca i el 16% a la província.

«Tot i el notable augment de l'atur, l'Alt Penedès presenta la tercera taxa d'atur més baixa de la província»

El nombre d'**aturats** a la comarca de l'Alt Penedès ha augmentat entre 2010 i 2011 un 10% (772), xifra notablement superior a l'augment registrat entre el 2009 i el 2010 (1,2%). A final del 2011 hi havia 8.508 aturats a la comarca, l'1,9% dels aturats de la província, i la taxa d'atur era del 15,2%, la tercera taxa més baixa de les onze comarques barcelonines i lleugerament per sota de la taxa provincial, que se situava al 15,5%.

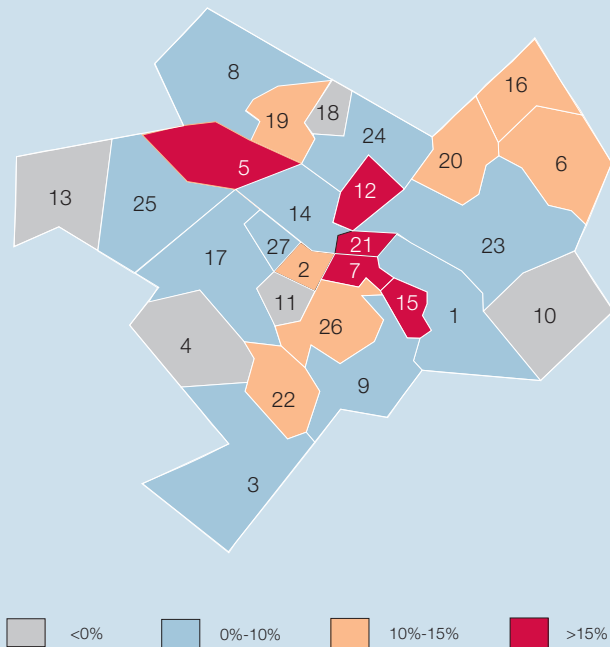
D'entre els municipis (veure mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Torrelles de Foix (21,7%), Pontons (20,3%), Sant Quintí de Mediona (20,2%), Santa Margarida i els Monjos (18,7%), i Vilafranca del Penedès (18%). Per contra, Torrelavit (8,4%), Vilobí del Penedès (9,3%), Subirats (9,8%) i Les Cabanyes (10,1%) han registrat les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2011, destaquen Sant Pere de Riudebitlles (-14,4%) i Pacs del Penedès (-10,8%). En canvi, l'atur ha tingut un ascens percentual més pronunciat a Font-rubí (36,7%), El Pla del Penedès (20,5%), La Granada (18,4%), Sant Cugat Sesgarrigues (17%), Sant Llorenç d'Hortons (14,7%) i Gelida (14,3%).

La taxa d'atur femenina és del 16,2% mentre que la masculina se situa en el 14,4%. Per edat, la incidència de l'atur segueix el patró del conjunt provincial. El 9,2% té menys de 25 anys, el 54,1% entre 25 i 44 anys i el 36,7% més de 45 anys. Interanualment, l'atur augmenta en tots els grups d'edat, a

Atur registrat. Alt Penedès, 2011
(en percentatge)

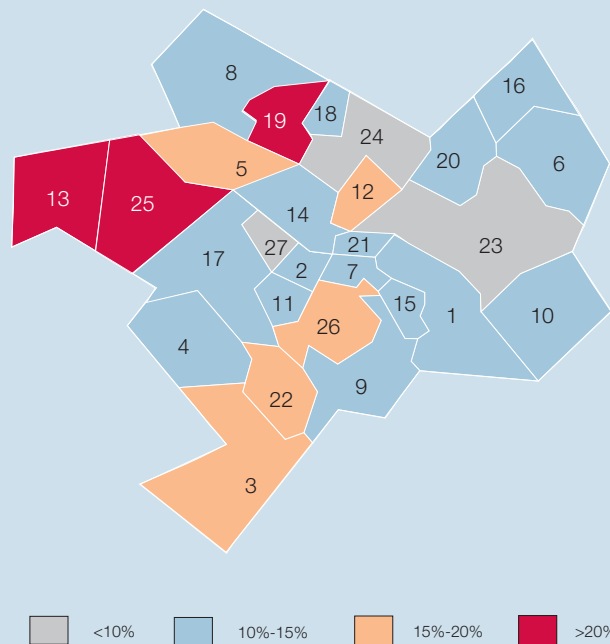
Mapes

Variació dels aturats registrats

- 1 Avinyonet del Penedès
- 2 Cabanyes (Les)
- 3 Castellet i La Gornal
- 4 Castellví de la Marca
- 5 Font-Rubí
- 6 Gelida
- 7 Granada (La)
- 8 Mediona
- 9 Olerdola
- 10 Olesa de Bonesvalls
- 11 Pacs del Penedès
- 12 Pla del Penedès (El)
- 13 Pontons
- 14 Puigdàlber
- 15 Sant Cugat Sesgarrigues
- 16 Sant Llorenç d'Hortons
- 17 Sant Martí Sarroca
- 18 Sant Pere de Riudebitlles
- 19 Sant Quintí de Mediona
- 20 Sant Sadurn d'Anoia
- 21 Santa Fe del Penedès
- 22 Santa Margarida i Els Monjos
- 23 Subirats
- 24 Torrelavit
- 25 Torrelles de Foix
- 26 Vilafranca del Penedès
- 27 Vilobí del Penedès

Taxa d'atur registrada

excepció del grup de 30 a 34 anys (-4,4%). L'increment més notable es dona en el grup d'entre 55 i 59 anys (26,2%). Per sectors d'activitat econòmica, el 54,2% dels aturats pertanyen al sector serveis, el 20,6% a la indústria, el 12,8% a la construcció i 5,9% al sector agrícola. El 6,5% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur augmenta en tots els sectors a excepció de la indústria, que cau un 0,7%, seguint la pauta provincial.

L'atur augmenta interanualment en tots els nivells formatius. Destaca l'augment dels aturats entre els *universitaris de primer cicle* (46,5%), els *universitaris de segon i tercer cicle* (26,5%) i els que han cursat *programes de formació professional* (18,6%). Els augments més moderats de l'atur es produeixen entre els que tenen un nivell d'*educació general* (5,6%), si bé, en termes absoluts, és el grup amb més aturats (5.110). Els aturats estrangers augmenten un 4,6%, arribant als 2.100, el 24,7% de l'atur comarcal, percentatge notablement superior al pes que tenen a nivell provincial (20,6%). Els aturats nacionals augmenten un 11,9%, percentatge superior al provincial (9,3%), i se situen en els 6.408.

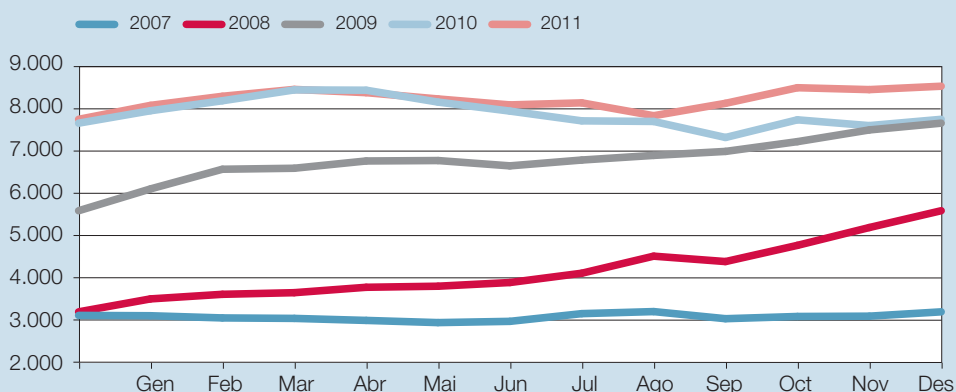
La **contractació laboral** el 2011 ha estat un 2,8% superior a la del 2010, el segon major increment de la província per darrere del de l'Anoia, però que resta lluny de l'augment del 9,7% del 2010 respecte el 2009. A la província, en canvi la contractació cau un 2,1%. Així, l'any ha finalitzat amb 31.948 contractes de treball formalitzats, el 2% dels contractes signats a la província. La contractació només ha augmentat en les edats superiors als 25 anys. El 65,1% de la contractació ha estat masculina, 6,5% més que l'any anterior, mentre que la femenina ha disminuït un 3,5%. La contractació s'ha incrementat tant en el sector industrial (6,9%) com en el de serveis (4,5%) i s'ha reduït en el de la construcció (-15,3%). El 90,8% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 2,9% en un any.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2010 la liquidació pressupostària d'ingressos del conjunt dels municipis de l'Alt Penedès va caure un 2,2% respecte el 2009, mentre que les despeses es van reduir un 4,5%. El deute viu va augmentar un 0,3%, destacant la ràtio de 357 euros de deute viu per habitant, el deute més baix de les onze comarques barcelonines, i per sota dels 620 euros de mitjana provincial. El deute viu representava el 46,6% dels ingressos corrents de Vilafranca del Penedès, valor superior a la mitjana comarcal (34,1%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 390,7 euros per càpita, la tercera més alta de les comarques barcelonines per darrere del Berguedà i l'Osona i per damunt de la mitjana provincial (341,3 euros). Per altra banda, les dades provisionals de la Renda bruta disponible per càpita del 2011 la situen en els 12.897 euros, el 84,3% de la renda mitjana provincial i la tercera renda menor de la província, només per davant de l'Anoia i el Garraf.

Els indicadors oficials d'evolució **turística** de l'Alt Penedès per aquest 2011 (Quadre 1), estableixen dues tendències contraposades. Mentre el nombre de viatgers i pernoctacions dels turistes allotjats en hotels de la comarca augmenta respecte l'any anterior (un 31% més de viatgers i un 21,4% més en pernoctacions), els viatgers allotjats en els establiments de turisme rural pateixen un retrocés significatiu (15,8% menys de viatgers respecte el 2010). Aquest fet també es mostra en els indicadors d'ocupació, en què els hotels creixen quatre punts percentuals respecte l'any passat (21,2% de mitjana anual) i els establiments de turisme rural decreixen en 1,3 punts percentuals amb un 24,4% d'ocupació anual (2,5 punts per sobre la mitjana provincial).

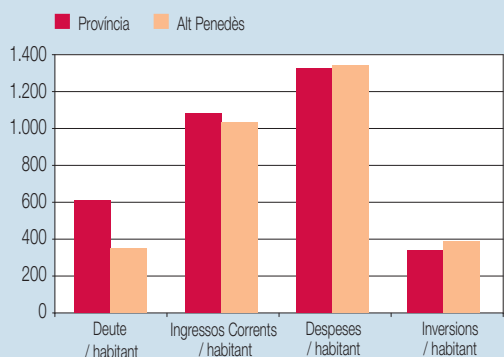
L'Alt Penedès pertany a la marca turística Costa Barcelona i és una comarca on, tot i el nombre reduït de places d'allotjament turístic (1.336 places, sense cap càmping), té una creixent activitat turística centrada en la cultura del vi. Molt sovint aquests visitants no pernocten a la comarca, motiu pel qual no són comptabilitzats en aquests indicadors oficials, en moltes ocasions aquests realitzen la seva estada en algun punt del litoral de Costa Barcelona o bé a la ciutat de Barcelona. Per establir unes dades orientatives del volum total de turistes a la comarca, el Consorci Enoturisme Penedès realitza diferents treballs per conèixer el volum de visitants a les bodegues, museus i esdeveniments relacionats amb la pràctica de l'Enoturisme.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Alt Penedès, 2007-2011 Gràfic 7
(en absolut)

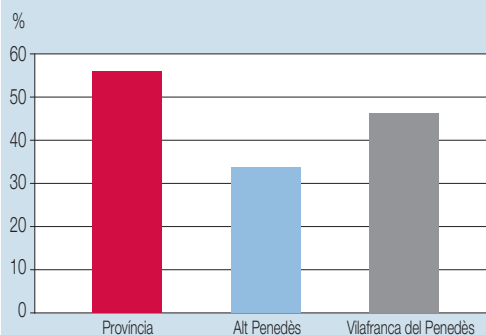
Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 Gràfic 8
(Euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 Gràfic 9
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Alt Penedès			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	795	808	1,6	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	0	0	0,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	501	528	5,4	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	23,9	31,3	31,0	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	11,4	9,6	-15,8	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	36,5	44,3	21,4	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural (en milers)	35,1	32,7	-6,8	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	17,2	21,2	4,0	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	25,7	24,4	-1,3	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

EL DESENVOLUPAMENT LOCAL EN XARXA: RECEVIN

Carme Ribes, cap de Relacions Internacionals de l'Ajuntament de Vilafranca i directora de RECEVIN

La Xarxa Europea de Ciutats del Vi

RECEVIN es va crear l'any 1994 i se'n va formalitzar la constitució el 1999 a Estrasburg, en un context econòmic preocupant per al sector vitivinícola. La Xarxa Europea de Ciutats del Vi està integrada per ciutats o grups de ciutats de la Unió Europea amb una forta dependència econòmica de la vitivinicultura, ubicades en zones protegides per denominació de qualitat dels seus vins i amb una població com a mínim de cinc mil habitants. Compta amb el suport de les Associacions Nacionals del Vi, presents a la majoria dels països membres de la Xarxa (Alemanya, Àustria, Eslovènia, Espanya, França, Grècia, Hongria, Itàlia, Portugal), i que es tradueixen en la força de quasi vuit-centes ciutats de tota Europa i treballa per a desenvolupar posicionaments d'interès comú de totes les ciutats del vi a nivell europeu amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida dels seus habitants. L'estratègia de RECEVIN s'inclou directament en la perspectiva de cohesió territorial europea i forma part d'una tendència per reforçar les iniciatives locals de desenvolupament de l'activitat vitivinícola i la cultura del vi com a factor de creixement local i cooperació regional a Europa. Sintetitza i resumeix la proposta estratègica que s'articula en diferents àrees com: el medi ambient; la vinculació del vi amb el turisme i el territori; les indústries i serveis auxiliars que es generen com a conseqüència de l'activitat vitivinícola; la recuperació del patrimoni històric i cultural; i els aspectes vinculats a la formació i l'ocupació en les diferents activitats al voltant del vi.

El lobbying

La unió i la força de les Ciutats Europees del Vi és l'eina amb què compta l'associació per defensar amb una sola veu els interessos de les administracions locals europees vinculades econòmicament al vi i és, alhora, una plataforma conjunta per a processos de transferència de coneixements, contactes i partenariat.

El reconeixement de l'Associació Europea de Ciutats del Vi a Europa com a lobby promou la defensa dels interessos dels territoris del vi davant dels organismes a nivell regional, nacional i internacional, especialment davant les institucions europees; defensar la riquesa dels territoris vitivinícoles i les denominacions d'origen; donar a conèixer a les Institucions Europees la nostra realitat, objectius i projectes; vincular el desenvolupament dels estats amb l'Europa de les ciutats i les regions; desenvolupar sinèrgia amb altres organitzacions del sector amb aquest objectiu; i fer sentir la veu dels territoris del vi al Parlament Europeu (Intergrup del Vi).

La promoció de l'enoturisme

L'enoturisme respon a la necessitat de valorar i promoure els territoris vitivinícoles i consisteix en la integració dins d'un mateix concepte temàtic dels recursos econòmics i dels serveis turístics existents i potencials d'una zona vitivinícola. Des de la seva creació RECEVIN treballa per enfortir l'enoturisme de les ciutats que formen part de la Xarxa, promou l'enoturisme i, en concret, la creació de Rutes del Vi amb l'objectiu d'afavorir el desenvolupament harmònic dels seus territoris.

Amb aquest objectiu ha posat en marxa dues iniciatives europees:

- Dia Europeu de l'Enoturisme. Es commemora anualment, el segon diumenge del mes de novembre, per tal d'unificar a tota Europa una jornada de promoció i difusió de l'enoturisme. Suposa l'organització de jornades de portes obertes a les bodegues, a museus del vi així com tasts de vins, maridatges, passejades a peu o en bicicleta per les vinyes, xerrades, col·loquis, paquets turístics als establiments de restauració i allotjament, etc.
- Ciutat Europea del Vi. Aquest Concurs reconeix aquella candidatura que millor projecta la cultura del vi a Europa, posant de relleu la riquesa, la diversitat i els trets comuns dels territoris vitivinícoles europeus. El premi es concedeix cada any en un país diferent de la Xarxa.

El desenvolupament de projectes

La Xarxa facilita l'organització d'esdeveniments europeus així com la participació i disseny d'iniciatives, cerca de partenariat per a projectes europeus i ofereix experiència en el disseny, desenvolupament, coordinació i implementació d'actuacions.

El projecte VINTUR en el marc del programa europeu Interreg III C, va produir els següents documents de referència en l'àmbit Enoturístic europeu:

- Carta Europea de l'Enoturisme. La Carta ha permès articular la cooperació pública i privada al voltant del turisme del vi. És un document de consens que defineix el concepte d'enoturisme a nivell europeu i estableix les línies de participació i cooperació dels diversos agents.
- Vademècum de l'Enoturisme Europeu. És fruit del consens dels diferents territoris europeus i estableix el Sistema de Gestió de la Qualitat de l'Enoturisme a nivell europeu.

Una altra de les tasques principals de RECEVIN és la promoció del producte i de la cultura del vi, mitjançant la valorització d'actius com: el producte, a través de la col·laboració amb el sector vitivinícola en la divulgació i el coneixement dels productes de qualitat de les diferents denominacions d'origen; i la cultura del vi, en què es treballa per posar de relleu que la vinya i el vi formen part d'un patrimoni cultural vinculat a la història d'Europa i que ha suposat un element essencial per al desenvolupament econòmic, social i cultural de les diferents zones vitivinícoles.

Així mateix, d'acord amb la filosofia de treball en xarxa entre territoris, es realitzen actuacions en els àmbits de:

- Formació. Cada any, en col·laboració amb les associacions nacionals, es duu a terme en un país diferent l'anomenat Stage de Joves Viticultors Europeus, un curs destinat als joves viticultors d'arreu d'Europa al voltant de diferents temes d'actualitat del sector.
- Processos de transferència de coneixements. Des de la seva creació RECEVIN ha esdevingut plataforma per a tot tipus de processos de transferència de coneixements, tant en temes vitivinícoles com d'interès municipal.
- Divulgar altres enfocaments, realitats i tendències. La Xarxa pretén ser un planter d'idees. L'objectiu és divulgar un conjunt de polítiques i pràctiques territorials que ajudin els nostres territoris a ser més competitiu, a ser eficients energèticament i tan autosuficients com sigui possible. Amb aquest objectiu es vénen organitzant diversos fòrums previs a les assemblees anuals i jornades tècniques amb experts internacionals.
- Promoció i difusió de les activitats dels territoris. RECEVIN és un aparador per a donar a conèixer els territoris socis. Es disposa de diferents eines per assolir una difusió a nivell europeu de les principals notícies i activitats de les ciutats i dels territoris del vi.

La contribució de la xarxa al posicionament del Penedès

Aquesta participació de Vilafranca del Penedès a la Xarxa de Ciutats Europees del Vi ha aportat grans beneficis al territori de l'Alt Penedès, contribuint com a lobby a obrir un espai de debat i d'intercanvi de coneixement d'experiències i bones pràctiques amb altres ciutats del vi europees així com aportant eines per a la promoció i l'impuls de l'enoturisme a nivell europeu mitjançant la cohesió dels territoris i la unificació de criteris de qualitat.

D'acord amb el darrer estudi de l'observatori espanyol de les rutes del vi, que es basa en les xifres de l'any 2011, la ruta de l'Alt Penedès (Enoturisme Penedès) és la segona ruta més freqüentada pels turistes, amb 470.276 visitants. Enoturisme Penedès es consolida així com una de les destinacions preferides pels enoturistes, amb un increment del 2,36% respecte l'any anterior. Les comarques penedesenques lideren l'enoturisme català i comparteixen lideratge a l'estat espanyol amb la Ruta del vi del Marco de Jerez. Així doncs, l'enoturisme es confirma progressivament com un important motor de desenvolupament turístic al Penedès.

RECALL ESTADÍSTIC. ALT PENEDÈS

	Alt penedès		Província		Variació 2010-2011		Pes Alt penedès/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Alt penedès	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		27		311				8,7%
Superfície total (km²)		592,7		7.726,3				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		21,95		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	104.589	105.670	5.511.147	5.529.099	1,0%	0,3%	1,9%	1,9%
Densitat (hab/km²)	176	178	713	716	1,1%	0,3%	nc	nc
Homes	52.686	53.197	2.710.304	2.715.628	1,0%	0,2%	1,9%	2,0%
Dones	51.903	52.473	2.800.843	2.813.471	1,1%	0,5%	1,9%	1,9%
Població de menys de 16 anys	18.758	19.381	881.724	896.296	3,3%	1,7%	2,1%	2,2%
Població potencialment activa	69.771	69.888	3.714.407	3.697.168	0,2%	-0,5%	1,9%	1,9%
Població de més de 65 anys	16.060	16.401	915.016	935.635	2,1%	2,3%	1,8%	1,8%
Població projectada 2021	131.093	131.093	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	2,2%	2,2%
Índex de dependència global	49,9	51,2	48,4	49,5	2,6%	2,4%	nc	nc
Índex d'envelliment	85,6	84,6	103,8	104,4	-1,2%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	91.578	92.530	4.705.660	4.735.379	1,0%	0,6%	1,9%	2,0%
Nacionalitat estrangera	13.011	13.140	805.487	793.720	1,0%	-1,5%	1,6%	1,7%
Taxa d'estrangeria total	12,4%	12,4%	14,6%	14,4%	0,0pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	10,4%	10,4%	11,5%	11,3%	0,0pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.945	3.026	133.524	133.400	2,8%	-0,1%	2,2%	2,3%
Població potencialment activa	9.828	9.882	656.329	644.358	0,5%	-1,8%	1,5%	1,5%
Població de més de 65 anys	238	232	15.634	15.962	-2,5%	2,1%	1,5%	1,5%
Àfrica	6.299	6.425	182.706	184.967	2,0%	1,2%	3,4%	3,5%
Amèrica	3.596	3.514	315.791	296.587	-2,3%	-6,1%	1,1%	1,2%
Àsia	375	454	102.834	112.513	21,1%	9,4%	0,4%	0,4%
Europa	2.733	2.736	203.630	199.097	0,1%	-2,2%	1,3%	1,4%
Unió Europea	2.151	2.134	171.447	166.329	-0,8%	-3,0%	1,3%	1,3%
Resta del món	8	11	526	556	37,5%	5,7%	1,5%	2,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	8.394	8.445	323.007	311.969	0,6%	-3,4%	2,6%	2,7%
Marroc	5.878	5.989	139.736	141.193	1,9%	1,0%	4,2%	4,2%
Equador	802	742	69.687	60.904	-7,5%	-12,6%	1,2%	1,2%
Perú	698	693	31.409	29.287	-0,7%	-6,8%	2,2%	2,4%
Bolívia	536	532	47.259	44.741	-0,7%	-5,3%	1,1%	1,2%
Romania	480	489	34.916	35.844	1,9%	2,7%	1,4%	1,4%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-5,2%	-0,7%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	2,0%	-1,2%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-8,3%	-0,5%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-15,3%	-10,7%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-0,4%	1,2%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	3.430	3.378	180.089	178.049	-1,5%	-1,1%	1,9%	1,9%
Agricultura	42	40	673	704	-4,8%	4,6%	6,2%	5,7%
Indústria	624	613	20.345	19.793	-1,8%	-2,7%	3,1%	3,1%
Construcció	422	376	18.961	16.756	-10,9%	-11,6%	2,2%	2,2%
Serveis	2.342	2.349	140.110	140.796	0,3%	0,5%	1,7%	1,7%
Dimensió mitjana	9,2	9,1	10,5	10,2	-0,8%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.525	2.477	123.268	121.398	-1,9%	-1,5%	2,0%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	501	521	27.708	27.948	4,0%	0,9%	1,8%	1,9%
Serveis de menjar i begudes	322	317	15.758	15.881	-1,6%	0,8%	2,0%	2,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	244	237	14.966	14.850	-2,9%	-0,8%	1,6%	1,6%
Activitats especialitzades construcció	227	209	10.696	9.650	-7,9%	-9,8%	2,1%	2,2%
Fabricació de begudes	163	166	332	329	1,8%	-0,9%	49,1%	50,5%
Construcció d'immobles	174	153	7.177	6.246	-12,1%	-13,0%	2,4%	2,4%
Altres activitats de serveis personals	131	127	7.026	7.124	-3,1%	1,4%	1,9%	1,8%
Transport terrestre i per canonades	143	127	6.623	6.319	-11,2%	-4,6%	2,2%	2,0%
Venda i reparació de vehicles motor	117	118	4.444	4.386	0,9%	-1,3%	2,6%	2,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	114	116	1.997	1.996	1,8%	-0,1%	5,7%	5,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	93	87	4.078	3.920	-6,5%	-3,9%	2,3%	2,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	79	80	6.279	6.308	1,3%	0,5%	1,3%	1,3%
Activitats immobiliàries	85	79	6.568	6.568	-7,1%	0,0%	1,3%	1,2%
Educació	71	77	4.841	4.996	8,5%	3,2%	1,5%	1,5%
Activitats sanitàries	61	63	4.775	4.877	3,3%	2,1%	1,3%	1,3%

RECULL ESTADÍSTIC. ALT PENEDEÈS (continuació)

	Alt penedès		Província		Variació 2010-2011		Pes Alt penedès/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Alt penedès	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	39.327	38.493	2.259.793	2.195.015	-2,1%	-2,9%	1,7%	1,8%
Assalariats	31.634	30.898	1.882.031	1.822.099	-2,3%	-3,2%	1,7%	1,7%
Autònoms	7.693	7.595	377.762	372.916	-1,3%	-1,3%	2,0%	2,0%
15 Principals sectors d'activitat	26.603	26.109	1.241.658	1.210.755	-1,9%	-2,5%	2,1%	2,2%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.053	3.241	239.775	237.434	6,2%	-1,0%	1,3%	1,4%
<i>Fabricació de begudes</i>	3.232	3.229	6.685	6.486	-0,1%	-3,0%	48,3%	49,8%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.776	2.712	156.164	155.107	-2,3%	-0,7%	1,8%	1,7%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.912	1.868	121.383	123.699	-2,3%	1,9%	1,6%	1,5%
<i>Mediació financera</i>	2.098	1.863	37.909	35.285	-11,2%	-6,9%	5,5%	5,3%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.836	1.719	100.688	88.429	-6,4%	-12,2%	1,8%	1,9%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.883	1.606	128.718	121.236	-14,7%	-5,8%	1,5%	1,3%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	1.615	1.591	33.453	33.653	-1,5%	0,6%	4,8%	4,7%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.509	1.476	77.868	75.585	-2,2%	-2,9%	1,9%	2,0%
<i>Educació</i>	1.258	1.400	117.246	119.018	11,3%	1,5%	1,1%	1,2%
<i>Indústries del paper</i>	1.220	1.206	8.899	8.676	-1,1%	-2,5%	13,7%	13,9%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.206	1.197	133.382	128.459	-0,7%	-3,7%	0,9%	0,9%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	1.024	1.111	36.160	35.600	8,5%	-1,5%	2,8%	3,1%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.093	1.036	35.790	34.783	-5,2%	-2,8%	3,1%	3,0%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	888	854	7.538	7.305	-3,8%	-3,1%	11,8%	11,7%
<i>Agricultura</i>	900	868	8.517	8.201	-3,6%	-3,7%	10,6%	10,6%
<i>Indústria</i>	12.098	12.021	361.760	348.455	-0,6%	-3,7%	3,3%	3,4%
<i>Tecnologia alta</i>	154	179	26.079	25.498	16,2%	-2,2%	0,6%	0,7%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	2.697	2.686	107.867	106.107	-0,4%	-1,6%	2,5%	2,5%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	2.524	2.392	81.262	76.294	-5,2%	-6,1%	3,1%	3,1%
<i>Tecnologia baixa</i>	6.678	6.719	136.717	130.639	0,6%	-4,4%	4,9%	5,1%
<i>Resta d'indústria</i>	45	45	9.835	9.917	0,0%	0,8%	0,5%	0,5%
<i>Construcció</i>	2.987	2.671	161.659	136.531	-10,6%	-15,5%	1,8%	2,0%
<i>Serveis</i>	23.342	22.933	1.727.857	1.701.828	-1,8%	-1,5%	1,4%	1,3%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	8.867	8.673	750.843	739.549	-2,2%	-1,5%	1,2%	1,2%
<i>-Serveis de tecnologia punta</i>	280	314	69.127	71.254	12,1%	3,1%	0,4%	0,4%
<i>Resta de serveis</i>	14.475	14.260	977.014	962.279	-1,5%	-1,5%	1,5%	1,5%
<i>Sectors clau</i>	19.006	18.869	872.986	834.678	-0,7%	-4,4%	2,2%	2,3%
<i>Sectors estratègics</i>	4.665	4.320	354.296	350.581	-7,4%	-1,0%	1,3%	1,2%
<i>Sectors impulsors</i>	5.882	5.647	391.792	379.156	-4,0%	-3,2%	1,5%	1,5%
<i>Sectors independents</i>	7.934	7.791	509.127	495.046	-1,8%	-2,8%	1,6%	1,6%
Aturats registrats	7.736	8.508	416.795	454.961	10,0%	9,2%	1,9%	1,9%
Homes	4.091	4.458	216.412	235.422	9,0%	8,8%	1,9%	1,9%
Dones	3.645	4.050	200.383	219.539	11,1%	9,6%	1,8%	1,8%
Nacionals	5.729	6.408	330.448	361.233	11,9%	9,3%	1,7%	1,8%
Estrangers	2.007	2.100	86.347	93.728	4,6%	8,5%	2,3%	2,2%
Agricultura	433	499	3.368	4.077	15,2%	21,1%	12,9%	12,2%
Indústria	1.765	1.753	75.747	74.866	-0,7%	-1,2%	2,3%	2,3%
Construcció	1.064	1.091	65.372	69.896	2,5%	6,9%	1,6%	1,6%
Serveis	4.011	4.608	249.908	282.776	14,9%	13,2%	1,6%	1,6%
Sense ocupació anterior	463	557	22.400	23.346	20,3%	4,2%	2,1%	2,4%
Població activa local estimada	55.136	55.904	2.913.673	2.938.514	1,4%	0,9%	1,9%	1,9%
Taxa d'atur registrat estimada	14,0%	15,2%	14,3%	15,5%	1,2pp	1,2pp	nc	nc
Homes	13,3%	14,4%	13,6%	14,8%	1,1pp	1,2pp	nc	nc
Dones	15,0%	16,2%	15,2%	16,3%	1,2pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	31.089	31.948	1.636.110	1.601.146	2,8%	-2,1%	1,9%	2,0%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	12.669	12.897	14.802	15.301	1,8%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	52,6%	68,6%	60,4%	67,2%	16,0pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	37,1%	38,0%	35,3%	38,2%	0,9pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab.>65 ¹	51	51	44	43	-0,8%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,7	0,7	0,9	0,9	-1,0%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	147.600	144.293	7.909.187	7.985.521	-2,2%	1,0%	1,9%	1,8%
Despeses	149.376	142.597	7.892.613	7.412.601	-4,5%	-6,1%	1,9%	1,9%
Deute viu	37.191	37.310	2.867.879	3.417.513	0,3%	19,2%	1,3%	1,1%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

ANOIA

ANOIA

La comarca de l'Anoia¹ té una superfície de 866,3 km², l'11,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 33 municipis. Igualada n'és la capital.

«Estancament del creixement poblacional produït durant la darrera dècada, degut especialment a la disminució de població immigrada»

Amb 118.509 habitants, l'Anoia és la tercera comarca menys poblada de la província, per davant de l'Alt Penedès i del Berguedà, i en ella hi resideix el 2,1% de la població provincial. Del 2010 al 2011 la **població** s'ha mantingut, només augmenta un 0,4% (452), increment similar al provincial (0,3%). Aquest ha estat el menor increment de la darrera dècada i lluny del creixement mitjà anual del 2,8% que registrà la comarca al llarg de l'última dècada (2000-2010).

La densitat de població és de 137 hab./km², la tercera comarca barcelonina amb menys densitat, per davant del Berguedà i Osona. La seva capital, Igualada, concentra el 33% (39.191) de la població comarcal, seguit per Piera, amb el 12,5% (14.867) i Vilanova del Camí, amb el 10,7% (12.632). Els creixements poblacionals del 2010 al 2011 han estat moderats, destacant-ne els produït a Piera (291), Els Hostalets de Pierola (84), Igualada (42) i La Torre de Claramunt (39). Entre els descensos, també moderats, poden destacar-se els de Calaf (-89) i La Pobla de Claramunt (-26).

La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 65,9% de la població, percentatge semblant al provincial (66,9%). El 18,4% és menor de 16 anys (per sobre del 16,2% provincial) i la població de 65 anys o més representa un 15,7% (per sota del 16,9% provincial). Així doncs, la població de l'Anoia està menys envellida que la mitjana provincial. L'índex d'envelliment de l'Anoia, és a dir, la relació entre la població més gran i la més jove, mostra que per cada 100 joves menors de 16 anys a la comarca hi ha 85 persones de 65 anys i més, xifra inferior a la mitjana provincial (104,4).

La composició per edats de la població estrangera explica, en bona part, el relatiu rejueniment demogràfic. Com s'observa a la piràmide d'edats, el 57,1% de la població nouvinguda té entre 20 i 44 (respecte el 36% de la població autòctona). La població masculina estrangera (54,7%) supera la femenina.

El 2011 hi ha 11.522 ciutadans estrangers empadronats a l'Anoia, un 3,5% (-417) menys que un any abans, la tercera comarca amb una major disminució, per darrere del Berguedà i el Vallès Oriental. El total d'estrangers de la comarca representa l'1,5% de la població estrangera de la província i la taxa d'estrangeria se situa en el 9,7%, per sota de la taxa provincial, que és del 14,4%. La disminució produïda el 2011 trenca la tendència alcista registrada durant la darrera dècada (2000-2010), en què es registrà un creixement mitjà anual del 28,9%. El 78,8% té nacionalitat extracomunitària. Destaca el 43,5% amb nacionalitat marroquina i l'11% rumanesa. El 45% resideix a Igualada, el 9,4% a Vilanova del Camí i el 9,1% a Santa Margarida de Montbui.

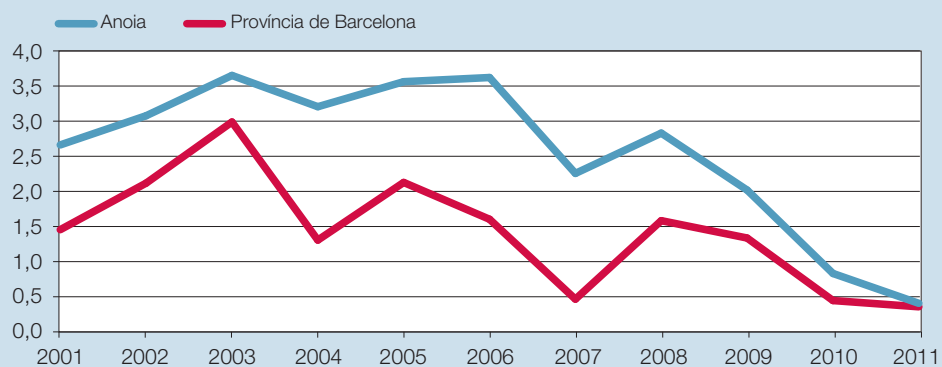
Segons dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de Catalunya Caixa, el creixement econòmic de l'Anoia el 2010 va ser pràcticament nul, en contrast amb el fort descens de l'any 2009 (-9%), malgrat que es manté per sota del creixement mitjà provincial (0,2%). Només quatre comarques (Garraf, Osona, Alt Penedès i Bages) registraren creixements inferiors als de l'Anoia. Aquest resultat reflecteix els avenços en el sector industrial (1,7%), el sector primari (1%) i el sector serveis (0,6%) respecte l'any anterior. El sector de la construcció, en canvi, ha patit una davallada del 7,4% (aportant -0,9 punts al creixement del **VAB**).

1. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011

(en percentatge)

Gràfic 1

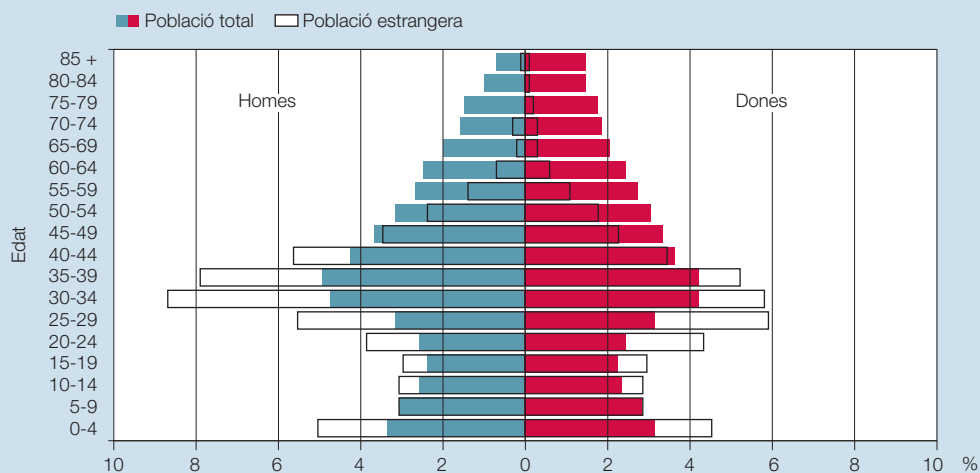

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats de l'Anoia, 2011

(en percentatge)

Gràfic 2

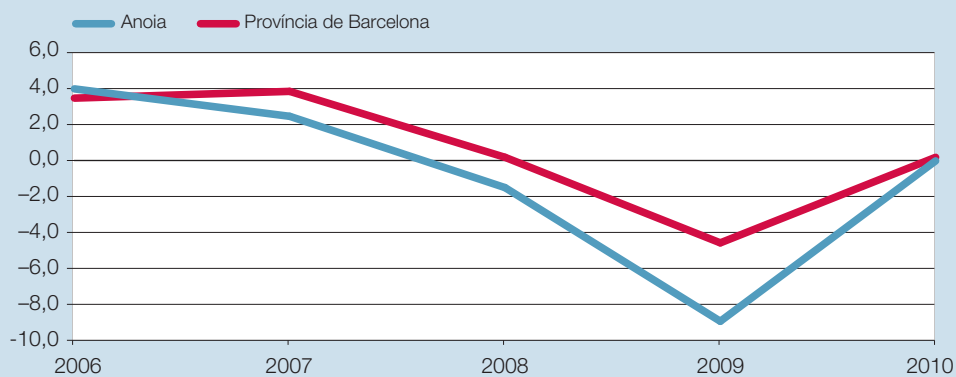

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«Continua la destrucció d'empreses i augmenta la destrucció de llocs de treball»

Les 3.270 **empreses** presents a final del 2011 representen l'1,8% de les empreses de la província i un 2,4% menys que un any enrere. Aquesta disminució ha estat superior a la registrada el 2010 (-1,5%), però inferior a la dels anys 2008 (-5,7%) i 2009 (-7,6%). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment la microempresa: el 76,2% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 22% entre 6 i 50, l'1,6% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana continua en 7,2 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,9%) és molt superior al percentatge de la província (11,1%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció: 11,4% a la comarca i 9,4% a la província. Per contra, el pes de les empreses de serveis (68,5%) és inferior al provincial (79,1%). L'agricultura presenta un pes molt més reduït (1,2%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra importants pèrdues d'empreses de la construcció (-16%), pèrdues molt més moderades d'empreses industrials (-1,6%) i manteniment d'empreses de serveis (-0,3%). El 45,5% de les empreses es troben situades a Igualada i el 8,8% a Piera.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 54% de les 150 empreses líders en facturació de l'Anoia el 2010 són empreses exportadores i/o importadores. L'empresa amb major volum de facturació és la comercialitzadora de combustible Petromiralles, seguida per l'empresa de comerç al detall de productes alimentaris, Supermercats ALDI. Entre les deu primeres també es troba una empresa de fabricació de paper i cartró, Unió Industrial Papelera, dues de constructores, Empresa Constructora Familiar i Constructora de Calaf i una de fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor, SNOP Estampació.

L'**ocupació** a la comarca ha continuat decreixent. Així, el 2011 l'ocupació s'ha reduït un 5% (-1.641), passant de 32.997 treballadors el 2010 a 31.356 el 2011, la tercera major reducció per darrere del Berguedà i el Bages. Tot i que la caiguda de l'ocupació ha estat molt superior a la de 2010 (-0,6%), aquesta ha estat inferior als anys anteriors. Aquest augment de la destrucció d'ocupació s'explica, principalment, per la disminució d'un 5,9% dels treballadors assalariats, tot i que el nombre de treballadors autònoms també s'ha reduït (-2%). El 64,9% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (20,8% fins a 5 treballadors i 44,1% de 6 a 50), el 23,2% en la mitjana empresa i l'11,9% en la gran empresa. La caiguda de l'ocupació afecta totes les dimensions empresarials: la petita empresa perd un 2,5% dels seus treballadors, la mitjana un 13,1% i la gran un 8,7%.

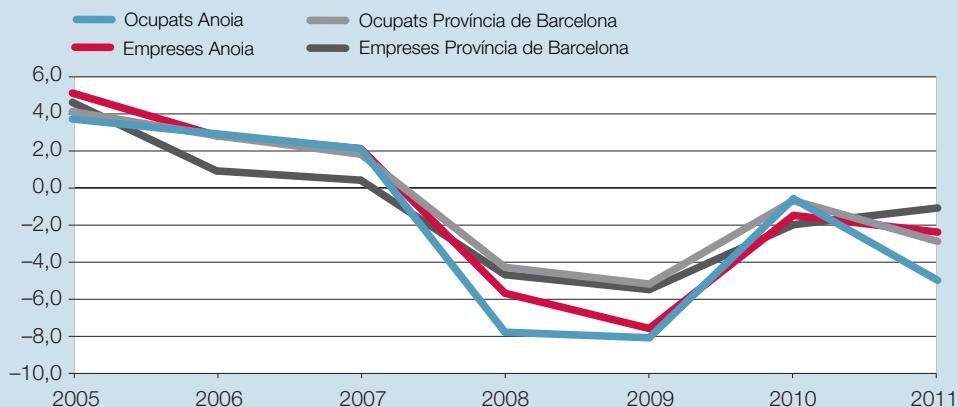
El caràcter industrial de l'Anoia es constata veient com la indústria aplega el 29,7% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 16% de la província, destacant el pes de l'ocupació dins de la província de la indústria del cuir i calçat (25%). L'ocupació en el sector dels serveis (58,7%), en canvi, està molt per sota de la mitjana provincial (77,5%), mentre que l'ocupació a la construcció (9,8%) és superior al pes provincial (6,2%). L'agricultura reuneix l'1,8% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Interanualment, el sector de la construcció lidera la destrucció d'ocupació (-14,1%) seguit per la indústria (-6,9%). El sector dels serveis també ha perdut llocs de treball, si bé més moderadament (-2,3%).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en l'*administració pública* (-24%), la *confecció de peces de vestir* (-21,1%) i la *construcció d'immobles* (-17,1%). Els sectors que n'han generat més han estat els *serveis de menjar i begudes* (4,6%), les *indústries tèxtils* (3,1%), el *comerç a l'engròs* (1,7%) i *educació* (1,4%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), la pèrdua més notable d'ocupació es produeix en l'*administració*

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011

Gràfic 4

(en percentatge)

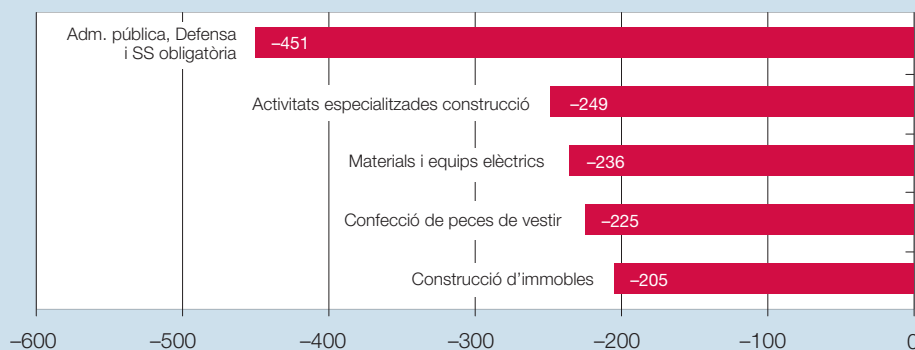

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Anoia, 2011

Gràfic 5

(en absoluts)

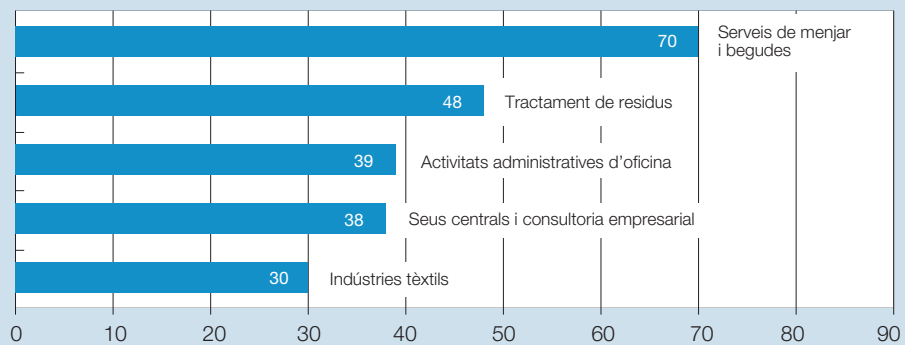

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Anoia, 2011

Gràfic 6

(en absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

pública (-451%), seguit per les *activitats especialitzades construcció* (-249), *materials i equips elèctrics* (-236), *confecció de peces de vestir* (-225) i *construcció d'immobles* (-205). Els increments han estat molt més moderats, destacant els produïts en els *serveis de menjar i begudes* (70), el *tractament de residus* (48), les *activitats administratives d'oficina* (39), *seus centrals i consultoria empresarial* (38) i les *indústries tèxtils* (30).

El 45% dels llocs de treball es troben a la capital comarcal, Igualada. La variació interanual ha registrat pèrdues notables de llocs de treball a Igualada (-677), Capellades (-295) i Santa Margarida de Montbui (-229). No s'observen augments rellevants.

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està lluny del pes que representen a la província. Així, mentre que el 23,8% dels llocs de treball de l'Anoia pertanyien als *serveis basats en el coneixement* i a la indústria de *tecnologia alta i mitjana alta*, a la província el pes era del 39,7%. La resta de serveis de la comarca apleguen el 38,3% dels ocupats, percentatge inferior al 43,8% provincial. Per contra, el pes de l'ocupació a l'Anoia en activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* era molt superior al provincial, el 25,8% i el 9,4% respectivament. El moviment interanual mostra una clara pèrdua d'ocupació en tots els sectors, especialment en la indústria de *tecnologia mitjana-baixa* (-16,2%). Només es manté l'ocupació en els *serveis basats en el coneixement* (0,9%) i es registra un lleuger increment en els *serveis de tecnologia punta* (4,4%), si bé aquests últims tenen molt poc pes en termes absoluts.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegat i impulsar la resta de sectors productius. Així, el 45,6% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i reparacions* i *construcció*), davant del 38% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors, també està per sobre a la comarca (22,5%) que a la província (17,3%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, amb el 7,9%, està molt per dessota del pes que té a la província, un 16% del total.

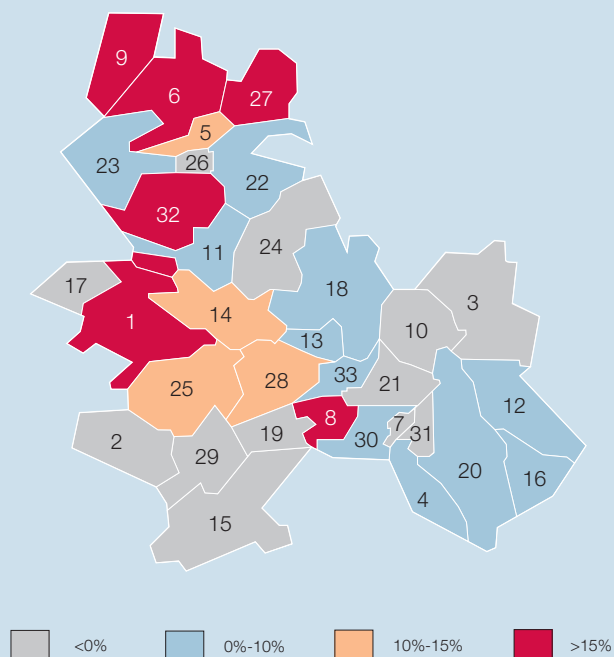
«Tot i registrar el menor increment relatiu d'aturats, a final de 2011 l'Anoia continua registrant la taxa d'atur més elevada de les onze comarques barcelonines»

La taxa d'atur a la comarca de l'Anoia a final de 2011 era del 17,8%, la més alta de les onze comarques barcelonines, que de mitjana registren una taxa d'atur del 15,5%. Malgrat això, l'augment entre el 2010 i 2011 ha estat el més baix de la província (5,3%), passant dels 10.492 **aturats** de final del 2010 als 11.053 de final del 2011, molt per sota de l'augment registrat de mitjana al conjunt de la província (9,2%).

D'entre els municipis (veure mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Santa Margarida de Montbui (25,3%), Vilanova del Camí (22,7%), Cabrera d'Anoia (20,7%) i Piera (18,9%). Per contra, Pujalt (3,7%), Orpí (4%) i Bellprat (4,3%) registren les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2011 destaquen La Pobla de Claramunt (-14,4%) i Vallbona d'Anoia (-9,9%). En canvi, l'atur augmenta considerablement a Carme (16,1%), Calaf (12%), Santa Margarida de Montbui (11,5%) i Els Hostalets de Pierola (8,8%).

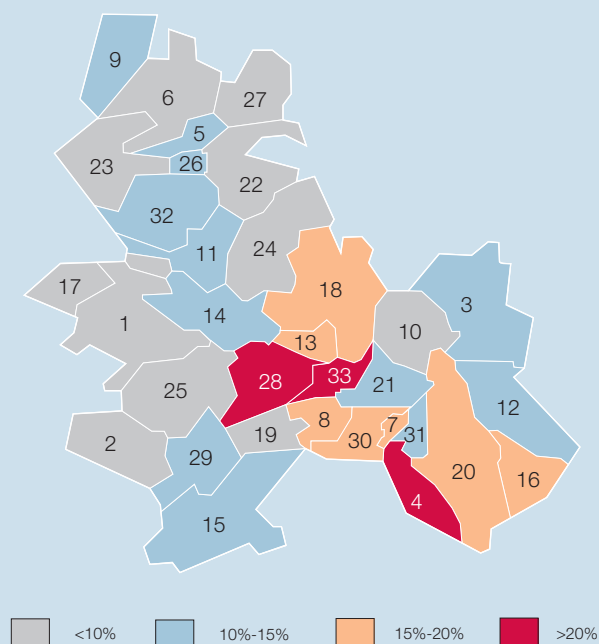
A finals del 2011, el 51,6% dels aturats a la comarca de l'Anoia són dones. La taxa d'atur masculina és del 15,6% mentre que la femenina s'eleva fins al 20,6%. L'atur augmenta en tots els grups d'edat, excepte entre el de 30 i 34 anys (-3,5%). La variació més elevada es troba entre els joves menors de 20 anys (18,5%). Per sectors d'activitat econòmica, el 53,6% dels aturats pertanyen als serveis, el 23%

Variació dels aturats registrats

- 1 Argençola
- 2 Bellprat
- 3 Bruc
- 4 Cabrera d'Anoia
- 5 Calaf
- 6 Calonge de Segarra
- 7 Capellades
- 8 Carne
- 9 Castellfollit de Riubregós
- 10 Castellolí
- 11 Copons
- 12 Hostalets de Pierola
- 13 Igualada
- 14 Jorba
- 15 Llacuna
- 16 Masquefa
- 17 Montmaneu
- 18 Òdena
- 19 Orpí
- 20 Piera
- 21 Poble de Claramunt
- 22 Prats de Rei
- 23 Pujalt
- 24 Rubió
- 25 Sant Martí de Tous
- 26 Sant Martí Sesgueioles
- 27 Sant Pere Sallavinera
- 28 Santa Margarida de Montbui
- 29 Santa Maria de Miralles
- 30 Torre de Claramunt
- 31 Vallbona d'Anoia
- 32 Veciana
- 33 Vilanova del Camí

Taxa d'atur registrada

a la indústria, el 13% a la construcció i l'1,8% al sector agrícola. El 8,6% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur augmenta en tots els sectors especialment en el sector serveis, en un 15,5% (795), i en el sector agrícola, en un 48,5% (65). Per contra, l'atur es redueix en la indústria en un 10,7% (-305).

L'atur augmenta en tots els nivells formatius. Els increments més importants es registren entre els col·lectius amb nivells educatius superiors –*universitaris de segon i tercer cicle* (41,1%) i *universitaris de primer cicle* (27%)–, juntament amb les persones *sense estudis* (40,8%). Els menors increments es donen en el col·lectiu amb *educació general* (1,6%), si bé en termes absoluts és el col·lectiu amb major nombre d'aturats (7.138). El nombre d'aturats estrangers residents a l'Anoia augmenta un 7,1% (114) l'últim any i arriba als 1.713, el 15,5% de l'atur comarcal, pes notablement inferior al que té a la província (20,7%). El nombre d'aturats autòctons augmenta un 5% (447), per sota de la mitjana provincial, i se situa en els 9.340.

L'Anoia és la comarca amb un major increment de la **contractació laboral**, un 6,4% més que el 2010 amb 24.366 contractes signats. A la província, en canvi, la contractació cau un 2,1%. La contractació ha augmentat significativament en el grup d'edat de 30 a 44 anys (13,6%), mentre que s'ha mantingut estable en la resta d'edats. El 50,8% de la contractació ha estat masculina, un 4,4% més que l'any anterior, mentre que la femenina ha augmentat un 8,5%. La contractació s'ha incrementat tant en el sector industrial (11,1%) com en el de serveis (10,8%) i ha disminuït en el de la construcció (-35,6%). El 90% dels contractes han estat temporals, conjunt que ha augmentat un 7,5%.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2010 la liquidació pressupostària d'ingressos del conjunt dels municipis de l'Anoia va caure un 10,3% respecte el 2009, mentre que les despeses es van reduir un 12,3%. El deute viu va créixer un 21%, la segona comarca que més augmenta, només per darrera del Barcelonès (45,1%). Cal destacar la ràtio de 709 euros de deute viu per habitant, el tercer deute més elevat de les onze comarques barcelonines i situat per damunt de la mitjana provincial (620). El deute viu representava el 126,3% dels ingressos corrents d'Igualada, la capital comarcal amb una ràtio major, força per sobre de la mitjana comarcal (73,2%) i provincial (56,5%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 380 euros per càpita, per damunt de la mitjana provincial (341 euros per càpita). Per altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita del 2011 la situen en 11.453 euros, el 74,8% de la renda mitjana provincial i la menor renda de la província.

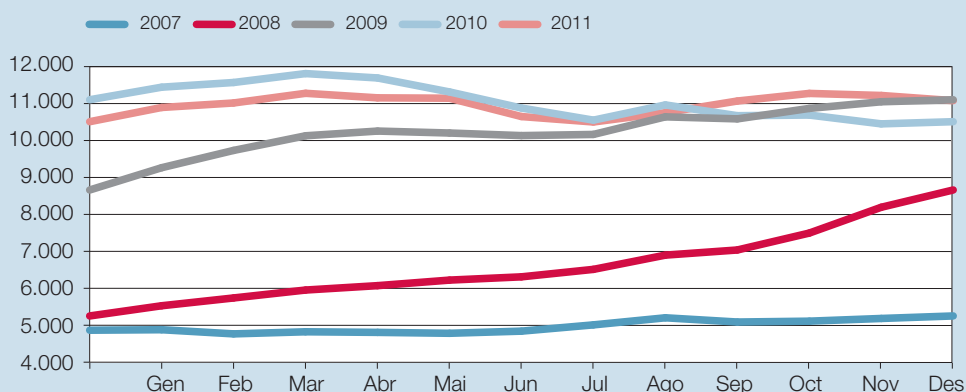
El **turisme** a la comarca de l'Anoia (Quadre 1) és encara una activitat econòmica molt incipient. Malgrat això, es registren taxes de creixement positives en tots els indicadors d'evolució turística. La comarca forma part de la marca turística Catalunya Central.

L'oferta turística principal de la comarca se situa fonamentalment a la zona denominada Alta Anoia. En el seu conjunt, la comarca ha augmentat un 20% les places de càmping i un 5,4% les places d'establiments de turisme rural, en comparació a les dades de l'any 2010. Tot i que en total no representen moltes places d'allotjament (1.181 places), l'emergent activitat turística a la comarca ha desenvolupat nous productes turístics orientats, bàsicament, al turisme rural i actiu.

Els indicadors de demanda contrasten amb la tendència negativa dels dos darrers anys i confirmen un creixement important en el nombre de viatgers i pernoctacions, molt especialment en el nombre de viatgers allotjats en els establiments de turisme rural de la comarca, que registren un creixement històric del 143% interanual (7.800 viatgers durant el 2011) i que generen un increment del 89,3% en el nombre de pernoctacions respecte l'any anterior. El punt negatiu dels indicadors d'activitat turística segueix sent el grau d'ocupació en els diferents tipus d'allotjament que, tot i el lleuger increment de 4 punts percentuals respecte el 2010, queden encara molt per sota de les mitjanes d'ocupació de la província.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. L'Anoia, 2007-2011 (en absolut)

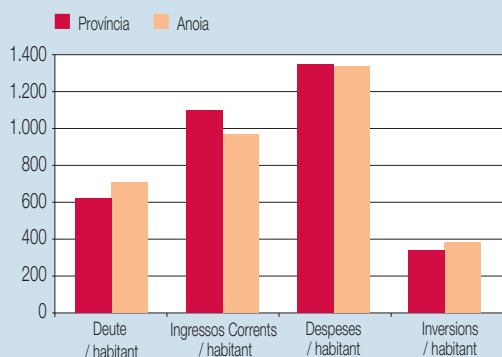
Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 (Euros per habitant)

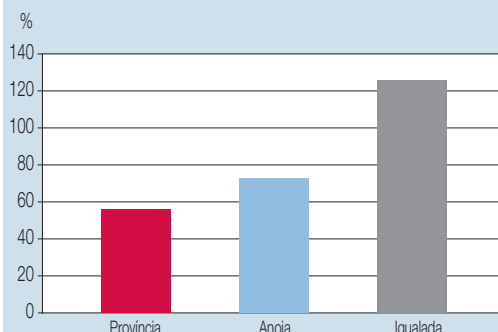
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Anoia			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	704	704	0,0	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	75	90	20,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	367	387	5,4	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	27,2	33,5	23,2	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	3,2	7,8	143,8	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	47,4	49,7	4,9	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	11,2	21,2	89,3	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	21,3	21,7	0,4	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	13,3	17,8	4,5	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

VIVER TECNOLÒGIC IG-NOVA TECNOESPai

Joan Godó, cap de Servei de Dinamització Econòmica de Ajuntament d'Igualada

Ig-Nova Tecnoespai és un viver d'empreses municipal especialitzat en els continguts tecnològics i mediambientals. És un espai que acull aquells projectes empresarials desenvolupats en àmbits com la recerca i el desenvolupament, la innovació tecnològica, la prestació de serveis tècnics avançats, la promoció d'iniciatives empresarials i la transferència de tecnologia i capital humà.

Del Centre de Serveis a les Empreses a Ig-Nova Empresa, 15 anys d'evolució

L'any 1997 l'Ajuntament d'Igualada posa en funcionament el Centre de Serveis a les Empreses (actualment Ig-Nova Empresa), un equipament destinat als serveis de promoció econòmica municipals que incloïa sis despatxos destinats a viver d'empreses, cofinançat pel FEDER. Aquest viver continua actiu, amb quatre mòduls disponibles per a empreses, amb una ocupació del 100%.

L'any 2008 s'amplien els espais disponibles per a empreses i s'inaugura Ig-Nova Tecnoespai, un equipament adjunt destinat exclusivament a allotjar empreses tecnològiques amb nou mòduls, finançat íntegrament per l'ajuntament. L'any 2011 es realitza una ampliació del mateix en tretze mòduls més, amb el cofinançament del FEDER, de manera que la capacitat actual de l'equipament és de vint-i-quatre mòduls.

Abans de l'ampliació de l'any 2011 el viver es trobava al 100% de capacitat. Actualment al viver hi ha instal·lades tretze empreses, onze de les quals de noves tecnologies i dues del sector mediambiental, el que suposa un 54% d'ocupació.

L'estratègia territorial i els objectius d'Ig-nova

Una de les línies estratègiques territorials locals estableix que és necessari «impulsar el creixement i desenvolupament de les noves activitats empresarials i els nous sectors emergents». En aquest marc de referència se situa la creació d'Ig-Nova Tecnoespai, que té com a objectiu donar suport a l'economia del coneixement, fomentar la innovació i l'esperit emprenedor, a través de l'impuls d'activitats empresarials de base tecnològica i mediambiental d'alt valor afegit.

Aquest objectiu general es concreta en els objectius específics següents:

- Dinamitzar el teixit empresarial, donant suport a la creació d'empreses de base tecnològica i mediambiental, apostant per la innovació i la qualitat. Ig-Nova Tecnoespai facilita la supervivència de les empreses de nova creació gràcies a l'assessorament i a la tutorització que se'ls facilita, a més de l'estalvi econòmic que suposa per a les empreses allotjades.
- Atraure coneixement. S'ha establert un acord de col·laboració amb la Universitat Politècnica de Catalunya amb la voluntat d'acollir els projectes d'emprenedors sorgits de la universitat amb unes condicions especialment favorables, per tal que es materialitzin en projectes empresarials consolidats.
- Crear llocs de treball. Donar allotjament a noves empreses facilita que els nous emprenedors instal·lin els seus negocis a Igualada, evitant la fugida de capitals i de recursos humans altament qualificats. A la vegada, les pròpies empreses realitzen altres contractacions que contribueixen a incrementar l'ocupació.
- Promoure una xarxa d'empreses gràcies al foment de relacions entre les empreses allotjades al viver i les accions de dinamització que s'impulsen per reforçar el *networking*, la formació o la transferència de coneixement entre empreses.

L'espai i els serveis

Ig-Nova Tecnoespai ocupa una superfície de 1.815 m² en planta baixa on hi ha vint-i-quatre mòduls d'entre 18 m² i 50 m², amb tots els subministraments energètics disponibles, neteja i aparcament. Dues sales de reunions totalment equipades, una sala de consultes, dos magatzems, una recepció conjunta que ofereix diferents serveis (fotocòpies, fax, recepció i missatgeria, enquadernacions) i una sala resting-room destinada a fomentar les relacions informals entre les empreses del viver.

Una de les sales de reunions està equipada amb un equip de videoconferència professional, l'única d'Igualada d'accés públic.

Al marge dels espais físics disponibles, les empreses del viver també gaudeixen d'un seguit de serveis d'alt valor afegit que les doten de major competitivitat:

- Informació i assessorament especialitzat en l'àmbit de les noves tecnologies i el medi ambient. És a dir, assistència tècnica, assessorament sobre ajuts i subvencions específiques, assessorament sobre innovació i internacionalització, etc.
- Accions formatives a mida dels emprenedors en gestió d'empresa o gestió del talent.
- Activitats de dinamització empresarial i intercanvis de coneixement entre empreses del viver.
- Participació en programes per promoure xarxes de relacions entre empreses.
- Punt emprenedor, espai on realitzar el pla d'empresa on-line.
- Punt de trobada d'emprenedors. Espai resting-room per afavorir contactes informals.
- Esmorzars del viver. Es tracta d'esmorzars de benvinguda a les empreses que s'incorporen al viver. Cada nova empresa es presenta i així s'estableixen relacions entre elles.

La gestió

La gestió del viver és responsabilitat del personal del Departament de Dinamització Econòmica de l'Ajuntament d'Igualada i es concreta en un reglament propi que detalla les condicions d'accés i permanència de les empreses en el viver, així com les seves obligacions i drets, i uns preus públics que s'actualitzen anualment.

Un comitè integrat per dues persones del departament de Dinamització Econòmica, un enginyer municipal i un representant de la UPC és el responsable d'avaluar la idoneïtat d'accedir al viver per part de les empreses interessades. Aquest comitè valora el caràcter innovador de la iniciativa, els components mediambientals o tecnològics que incorpora, el risc de la iniciativa i la capacitat de creació de llocs de treball. En funció d'aquests paràmetres proposa l'entrada o no de l'empresa al viver.

Les empreses que no tenen un clar component tecnològic o mediambiental són derivades al viver d'Ig-Nova Empresa, actualment a plena ocupació. Això és així perquè es vol preservar l'especialització sectorial del Tecnoespai.

A les empreses instal·lades al viver se'ls realitza un seguiment semestral en base a un pla de treball que es consensua semestralment amb els seus promotors. L'estada màxima de les empreses al Tecnoespai és de sis anys.

Les orientacions de futur

El principal plantejament de futur per al Tecnoespai és assolir la plena ocupació dels mòduls, que s'aconseguirà tant amb la captació de noves empreses, com donant suport a les que hi són actualment. S'estan duent a terme accions de promoció per a la captació d'empreses (premsa, papereria, butlletí electrònic, prospecció empresarial). En aquesta captació hi tenen un pes important el Servei d'Assessorament Empresarial i l'Oficina d'Atenció a Empreses, que detecten i deriven els nous projectes susceptibles d'integrar-se al Tecnoespai.

També es considera important difondre de forma específica entre empreses i professionals de la comarca el servei de videoconferència professional, que permet realitzar sessions de treball o conferències amb qualsevol lloc del món, compartint imatge, so i documentació gràfica d'una excel·lent qualitat. A la vegada, també s'han reforçat les accions de dinamització específiques per a les empreses existents, amb l'objectiu de reforçar la seva competitivitat i acompanyar-les de forma especial en els seus primers anys de vida, tot tenint en compte la conjuntura actual. Per fer-ho, s'ha ideat un programa de dinamització específic exclusiu per a les empreses allotjades que comprèn un seguit de tallers i sessions formatives sobre l'ús i l'aplicació d'eines i tecnologies de gestió, treball en equip o lideratge.

RECALL ESTADÍSTIC. ANOIA

	Anoia		Província		Variació 2010-2011		Pes Anoia/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Anoia	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		33		311				10,6%
Superfície total (km²)		866,3		7.726,3				11,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		26,25		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	118.057	118.509	5.511.147	5.529.099	0,4%	0,3%	2,1%	2,1%
Densitat (hab/km²)	136	137	713	716	0,4%	0,3%	nc	nc
Homes	59.646	59.794	2.710.304	2.715.628	0,2%	0,2%	2,2%	2,2%
Dones	58.411	58.715	2.800.843	2.813.471	0,5%	0,5%	2,1%	2,1%
Població de menys de 16 anys	21.562	21.864	881.724	896.296	1,4%	1,7%	2,4%	2,4%
Població potencialment activa	78.414	78.056	3.714.407	3.697.168	-0,5%	-0,5%	2,1%	2,1%
Població de més de 65 anys	18.081	18.589	915.016	935.635	2,8%	2,3%	2,0%	2,0%
Població projectada 2021	144.924	144.924	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	2,4%	2,4%
Índex de dependència global	50,6	51,8	48,4	49,5	2,5%	2,4%	nc	nc
Índex d'envelliment	83,9	85,0	103,8	104,4	1,4%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	106.118	106.987	4.705.660	4.735.379	0,8%	0,6%	2,3%	2,3%
Nacionalitat estrangera	11.939	11.522	805.487	793.720	-3,5%	-1,5%	1,5%	1,5%
Taxa d'estrangeria total	10,1%	9,7%	14,6%	14,4%	-0,4pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	8,0%	7,7%	11,5%	11,3%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.711	2.629	133.524	133.400	-3,0%	-0,1%	2,0%	2,0%
Població potencialment activa	9.039	8.703	656.329	644.358	-3,7%	-1,8%	1,4%	1,4%
Població de més de 65 anys	189	190	15.634	15.962	0,5%	2,1%	1,2%	1,2%
Àfrica	5.791	5.642	182.706	184.967	-2,6%	1,2%	3,2%	3,1%
Amèrica	2.590	2.323	315.791	296.587	-10,3%	-6,1%	0,8%	0,8%
Àsia	452	500	102.834	112.513	10,6%	9,4%	0,4%	0,4%
Europa	3.105	3.056	203.630	199.097	-1,6%	-2,2%	1,5%	1,5%
Unió Europea	2.503	2.438	171.447	166.329	-2,6%	-3,0%	1,5%	1,5%
Resta del món	1	1	526	556	0,0%	5,7%	0,2%	0,2%
5 principals nacionalitats (comarca)	7.518	7.217	315.374	308.214	-4,0%	-2,3%	2,4%	2,3%
Marroc	5.146	5.016	139.736	141.193	-2,5%	1,0%	3,7%	3,6%
Romania	1.272	1.263	34.916	35.844	-0,7%	2,7%	3,6%	3,5%
Equador	485	354	69.687	60.904	-27,0%	-12,6%	0,7%	0,6%
Xina	275	295	37.561	38.987	7,3%	3,8%	0,7%	0,8%
Colòmbia	340	289	33.474	31.286	-15,0%	-6,5%	1,0%	0,9%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-7,4%	0,0%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	15,6%	1,0%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-15,6%	1,7%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-10,4%	-7,4%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-2,0%	0,6%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	3.352	3.270	180.089	178.049	-2,4%	-1,1%	1,9%	1,8%
Agricultura	34	40	673	704	17,6%	4,6%	5,1%	5,7%
Indústria	627	617	20.345	19.793	-1,6%	-2,7%	3,1%	3,1%
Construcció	443	372	18.961	16.756	-16,0%	-11,6%	2,3%	2,2%
Serveis	2.248	2.241	140.110	140.796	-0,3%	0,5%	1,6%	1,6%
Dimensió mitjana	7,4	7,2	10,5	10,2	-3,6%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.427	2.364	120.730	118.631	-2,6%	-1,7%	2,0%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	570	565	27.708	27.948	-0,9%	0,9%	2,1%	2,0%
Serveis de menjar i begudes	262	274	15.758	15.881	4,6%	0,8%	1,7%	1,7%
Activitats especialitzades construcció	279	243	10.696	9.650	-12,9%	-9,8%	2,6%	2,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	200	208	14.966	14.850	4,0%	-0,8%	1,3%	1,4%
Altres activitats de serveis personals	120	133	7.026	7.124	10,8%	1,4%	1,7%	1,9%
Transport terrestre i per canonades	142	129	6.623	6.319	-9,2%	-4,6%	2,1%	2,0%
Construcció d'immobles	152	119	7.177	6.246	-21,7%	-13,0%	2,1%	1,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	115	112	1.997	1.996	-2,6%	-0,1%	5,8%	5,6%
Venda i reparació de vehicles motor	102	103	4.444	4.386	1,0%	-1,3%	2,3%	2,3%
Educació	94	93	4.841	4.996	-1,1%	3,2%	1,9%	1,9%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	88	89	4.078	3.920	1,1%	-3,9%	2,2%	2,3%
Indústries tèxtils	80	80	1.135	1.098	0,0%	-3,3%	7,0%	7,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	80	78	6.279	6.308	-2,5%	0,5%	1,3%	1,2%
Activitats immobiliàries	75	73	6.568	6.568	-2,7%	0,0%	1,1%	1,1%
Confecció de peces de vestir	68	65	1.434	1.341	-4,4%	-6,5%	4,7%	4,8%

RECULL ESTADÍSTIC. Anoia (continuació)

	Anoia		Província		Variació 2010-2011		Pes Anoia/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Anoia	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	32.997	31.356	2.259.793	2.195.015	-5,0%	-2,9%	1,5%	1,4%
Assalariats	24.919	23.440	1.882.031	1.822.099	-5,9%	-3,2%	1,3%	1,3%
Autònoms	8.078	7.916	377.762	372.916	-2,0%	-1,3%	2,1%	2,1%
15 Principals sectors d'activitat	21.783	20.556	1.227.838	1.185.846	-5,6%	-3,4%	1,8%	1,7%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.625	3.646	239.775	237.434	0,6%	-1,0%	1,5%	1,5%
Activitats especialitzades construcció	2.271	2.022	100.688	88.429	-11,0%	-12,2%	2,3%	2,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.755	1.784	156.164	155.107	1,7%	-0,7%	1,1%	1,2%
Serveis de menjar i begudes	1.526	1.596	121.383	123.699	4,6%	1,9%	1,3%	1,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.882	1.431	128.718	121.236	-24,0%	-5,8%	1,5%	1,2%
Activitats sanitàries	1.352	1.301	133.382	128.459	-3,8%	-3,7%	1,0%	1,0%
Educació	1.257	1.274	117.246	119.018	1,4%	1,5%	1,1%	1,1%
Indústries del paper	1.275	1.176	8.899	8.676	-7,8%	-2,5%	14,3%	13,6%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	1.030	1.022	42.564	40.051	-0,8%	-5,9%	2,4%	2,6%
Indústries tèxtils	970	1.000	15.664	15.031	3,1%	-4,0%	6,2%	6,7%
Construcció d'immobles	1.200	995	50.077	39.479	-17,1%	-21,2%	2,4%	2,5%
Transport terrestre i per canonades	1.050	967	77.868	75.585	-7,9%	-2,9%	1,3%	1,3%
Confecció de peces de vestir	1.066	841	13.652	12.680	-21,1%	-7,1%	7,8%	6,6%
Cautxú i plàstic	848	821	19.014	18.275	-3,2%	-3,9%	4,5%	4,5%
Indústria del cuir i del calçat	676	680	2.744	2.687	0,6%	-2,1%	24,6%	25,3%
Agricultura	571	552	8.517	8.201	-3,3%	-3,7%	6,7%	6,7%
Indústria	10.004	9.318	361.760	348.455	-6,9%	-3,7%	2,8%	2,7%
Tecnologia alta	45	42	26.079	25.498	-6,7%	-2,2%	0,2%	0,2%
Tecnologia mitjana-alta	1.226	1.028	107.867	106.107	-16,2%	-1,6%	1,1%	1,0%
Tecnologia mitjana-baixa	2.939	2.775	81.262	76.294	-5,6%	-6,1%	3,6%	3,6%
Tecnologia baixa	5.626	5.306	136.717	130.639	-5,7%	-4,4%	4,1%	4,1%
Resta d'indústria	168	167	9.835	9.917	-0,6%	0,8%	1,7%	1,7%
Construcció	3.587	3.082	161.659	136.531	-14,1%	-15,5%	2,2%	2,3%
Serveis	18.835	18.404	1.727.857	1.701.828	-2,3%	-1,5%	1,1%	1,1%
Serveis basats en el coneixement	6.343	6.397	750.843	739.549	0,9%	-1,5%	0,8%	0,9%
-Serveis de tecnologia punta	294	307	69.127	71.254	4,4%	3,1%	0,4%	0,4%
Resta de serveis	12.492	12.007	977.014	962.279	-3,9%	-1,5%	1,3%	1,2%
Sectors clau	15.022	14.309	872.986	834.678	-4,7%	-4,4%	1,7%	1,7%
Sectors estratègics	2.365	2.463	354.296	350.581	4,1%	-1,0%	0,7%	0,7%
Sectors impulsors	7.361	7.063	391.792	379.156	-4,0%	-3,2%	1,9%	1,9%
Sectors independents	6.295	5.478	509.127	495.046	-13,0%	-2,8%	1,2%	1,1%
Aturats registrats	10.492	11.053	416.795	454.961	5,3%	9,2%	2,5%	2,4%
Homes	4.963	5.354	216.412	235.422	7,9%	8,8%	2,3%	2,3%
Dones	5.529	5.699	200.383	219.539	3,1%	9,6%	2,8%	2,6%
Nacionals	8.893	9.340	330.448	361.233	5,0%	9,3%	2,7%	2,6%
Estrangers	1.599	1.713	86.347	93.728	7,1%	8,5%	1,9%	1,8%
Agricultura	134	199	3.368	4.077	48,5%	21,1%	4,0%	4,9%
Indústria	2.843	2.538	75.747	74.866	-10,7%	-1,2%	3,8%	3,4%
Construcció	1.426	1.438	65.372	69.896	0,8%	6,9%	2,2%	2,1%
Serveis	5.132	5.927	249.908	282.776	15,5%	13,2%	2,1%	2,1%
Sense ocupació anterior	957	951	22.400	23.346	-0,6%	4,2%	4,3%	4,1%
Població activa local estimada	61.700	62.145	2.913.673	2.938.514	0,7%	0,9%	2,1%	2,1%
Taxa d'atur registrat estimada	17,0%	17,8%	14,3%	15,5%	0,8pp	1,2pp	nc	nc
Homes	14,4%	15,6%	13,6%	14,8%	1,2pp	1,2pp	nc	nc
Dones	20,4%	20,6%	15,2%	16,3%	0,2pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	22.904	24.366	1.636.110	1.601.146	6,4%	-2,1%	1,4%	1,5%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	11.106	11.453	14.802	15.301	3,1%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	57,6%	68,0%	60,4%	67,2%	10,4pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	19,9%	19,7%	35,3%	38,2%	-0,2pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	44	41	44	43	-7,2%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,6	0,6	0,9	0,9	-0,4%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	184.783	165.773	7.909.187	7.985.521	-10,3%	1,0%	2,3%	2,1%
Despeses	181.222	157.807	7.892.613	7.412.601	-12,9%	-6,1%	2,3%	2,1%
Deute viu	69.141	83.670	2.867.879	3.417.513	21,0%	19,2%	2,4%	2,4%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BAGES

BAGES

La comarca del Bages¹ té una superfície de 1.299,1 km², el 16,8% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 35 municipis. Manresa n'és la capital.

«*Continua l'estancament poblacional dels darrers dos anys*»

Amb 185.865 habitants el Bages és la sisena comarca més poblada de la província i en ella hi resideix el 3,4% de la **població** provincial. El 2011 la població augmenta en 748 persones (0,4%) (0,3% a la província), continuant amb l'estancament registrat el 2010 i lluny de l'increment mitjà anual de l'1,9% que creixia la comarca al llarg de l'última dècada (2000-2010) degut, principalment, a l'arribada de població immigrada.

La densitat de població és de 143 hab./km², la quarta més baixa per davant de l'Anoia, Osona i el Berguedà. El 2011 la capital comarcal, Manresa, concentra el 41,2% (76.589) de la població comarcal seguit per Sant Joan de Vilatorrada (5,8%), Sant Vicenç de Castellet (4,9%) i Sant Fruitós de Bages (4,4%). Destaca el creixement poblacional en el darrer any de Sant Vicenç de Castellet (438), Manresa (380), Santpedor (114) i Callús (95). Per contra, les disminucions poblacionals més rellevants s'han registrat a Sallent (-137), Súria (-104), Sant Joan de Vilatorrada (-89) i Cardona (-66).

El 16,5% de la població és menor de 16 anys (16,2% a la província) i el 18,3% major de 65 anys (per sobre del 16,9% provincial). La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 65,1% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (66,9%). El Bages és la tercera comarca de la província amb un envelliment més elevat, amb 111 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys (la mitjana provincial és de 104,4), precedida pel Berguedà (168) i pel Barcelonès (145).

La composició per edats de la població estrangera, que ha arribat a la comarca majoritàriament al llarg de l'última dècada, contribueix a retardar l'envelliment demogràfic. Com s'observa a la piràmide d'edats, el 58,6% de la població nouvinguda té entre 20 i 44 (respecte el 33,5% de la població autòctona). La població masculina estrangera (54,4%) supera la femenina.

El 2011 la població estrangera era de 22.262 persones, el 12% de la població comarcal, percentatge notablement inferior a la mitjana provincial (14,4%). Aquesta xifra representa el 2,8% de la població estrangera de la província. En el darrer any la xifra de població nouvinguda gairebé no ha augmentat (1,1%, 251), reduint la tendència alcista, similar a tota la província, de la darrera dècada (2000-2010), en què es registrà un creixement mitjà anual del 29,1%. El 77,4% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc principals nacionalitats a la comarca són la marroquina (38,6%), la romanesa (12,6%), l'equatoriana (4,5%), la polonesa (4,1%) i la xinesa (4%).

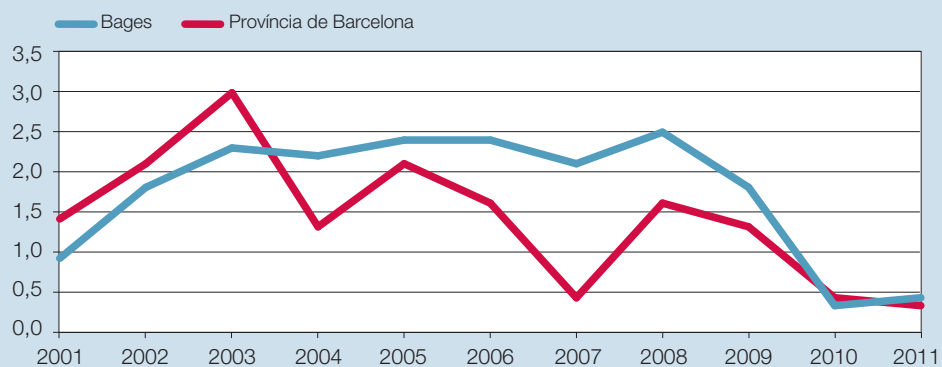
Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de Catalunya Caixa, l'activitat econòmica del Bages va caure el 2010 un -0,2%, descens molt més moderat que el registrat l'any anterior (-7,3%). Si es compara amb la mitjana de la província de Barcelona (0,2%), s'observa que les dades són relativament negatives per a la comarca, i que només les comarques del Garraf, l'Osona i l'Alt Penedès registren caigudes més pronunciades. Aquest fet s'explica principalment per l'efecte del retrocés dels sectors de la construcció (-2,9%) i la indústria (-0,2%), que han registrat unes aportacions negatives al creixement de -0,4 i -0,1 punts percentuals, respectivament. En canvi, el sector serveis contribueix positivament al creixement (0,5%), aportant 0,3 punts percentuals al creixement del **VAB**. El sector primari també creix, però la seva aportació al VAB és gairebé nul·la.

1. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011

(en percentatge)

Gràfic 1

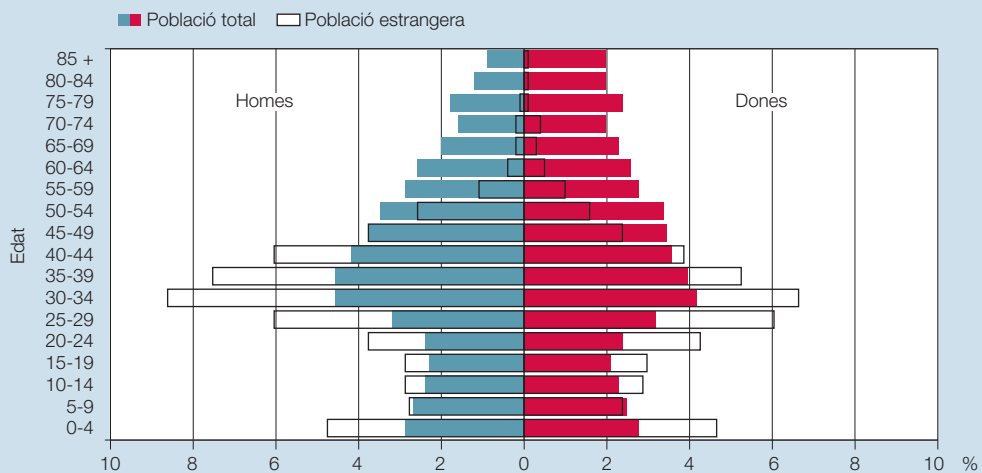

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Bages, 2011

(en percentatge)

Gràfic 2

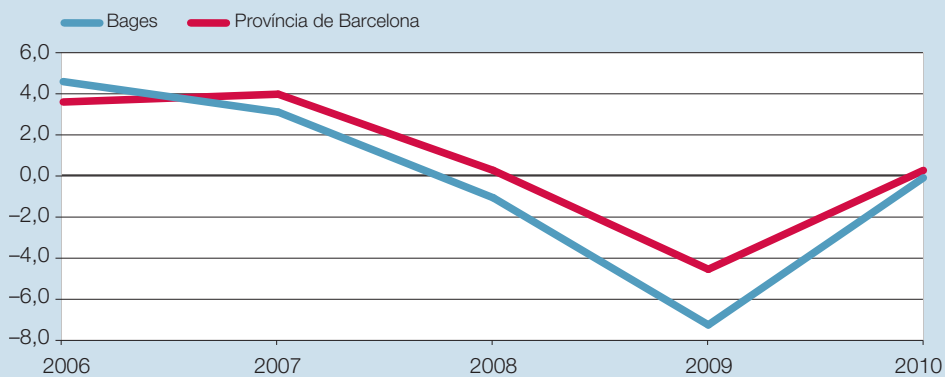

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«El 2011 augmenta la destrucció d'ocupació i s'equipara a la produïda el 2008 i 2009»

Segons les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, el 2011 a la comarca hi havia 5.609 **empreses**, el 3,2% de les empreses de la província i un 2,4% (-137) menys que l'any anterior. Aquesta disminució ha estat superior a la produïda el 2010 (-1,7%), però inferior a la dels anys 2008 (-5,5%) i 2009 (-5,6%). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 76,4% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21,3% entre 6 i 50, l'1,9% entre 51 i 250 i el 0,4% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,8 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,2%) és molt superior al percentatge de la província (11,1%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció, 11,1% a la comarca respecte el 9,4% a la província. Per contra, el pes de les empreses de serveis (69,1%) és inferior al provincial (79,1%). L'agricultura presenta un pes molt més reduït (1,6%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra una disminució important d'empreses de la construcció (-13%), i unes pèrdues més moderades d'empreses industrials (-1,5%) i d'empreses de serveis (0,9%). Aquests valors relatius són semblants als del conjunt provincial. El 45% de les empreses es troben a la capital de la comarca.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), l'any 2010 hi havia 30 empreses al Bages amb un import net de la xifra de vendes superior a 20 milions d'euros. L'empresa líder en facturació a la comarca és Iberpotash, dedicada a l'extracció de minerals per a productes químics i fertilitzants, seguida pel grup d'empreses relacionats amb la moda de la marca Tous. També destaca l'escorxador Matadero Frigorífico Avinyó, l'empresa de fabricació de motors, transformadors i generadors elèctrics, Power Controls Iberica o l'empresa de fabricació de components per a l'automoció, Gestamp Manufacturing Autochasis. El 43% de les 150 primeres empreses eren exportadores i/o importadores.

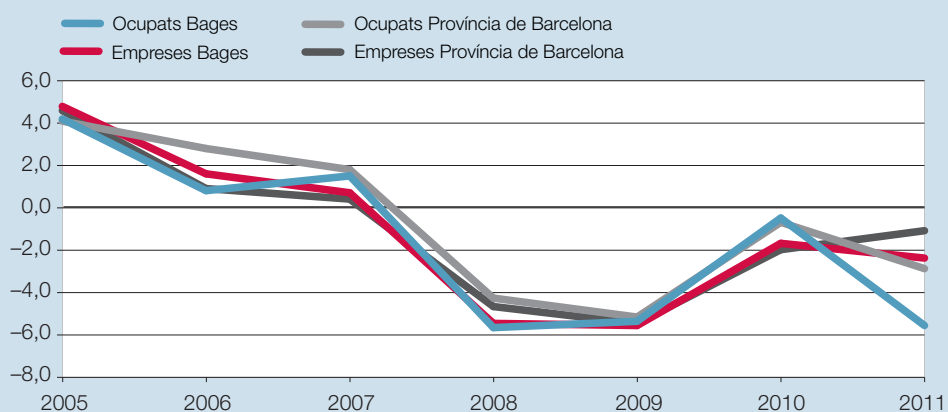
L'**ocupació** el 2011 ha disminuït un 5,6% (-3.590), percentatge semblant als registrats el 2008 i 2009 i molt per damunt de la reducció del 2010 (-0,5%). Aquesta ha estat la segona major disminució de la província per darrere de la del Berguedà. Així, l'any es tanca amb 60.159 ocupats. Aquesta reducció es deu, sobretot, a la caiguda del 6,7% del treball assalariat, que ha perdut un 6,7% dels ocupats (-3.381), mentre que l'autònom s'ha reduït un 1,6% (-209). El 55,7% dels assalariats estan ocupats en la petita empresa (18% fins a 5 treballadors i 37,8% de 6 a 50), el 20,9% en la mitjana empresa i el 23,4% en la gran empresa. La pèrdua d'ocupació més important es registra en la mitjana empresa (-14,9%), seguida per la gran empresa (-6,5%) i la petita empresa (-3,3%).

El caràcter industrial del Bages es constata veient com aquest sector aplega el 28,5% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 15,9% de la província. En canvi, l'ocupació en el sector dels serveis (61,5%) està clarament per dessota de la mitjana provincial (77,5%). La variació interanual mostra importants pèrdues d'ocupació en la construcció (-18,1%, -1.133), i més moderades en els serveis (-5%, -1.952) i en la indústria (-2,9%, -509).

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en la *construcció d'immobles* (-25,3%), *activitats especialitzats en la construcció* (-13,7%), *administració pública* (-13,6%) i *indústries tèxtils* (-7,1%). Per contra, l'únic increment d'ocupació rellevant s'ha produït als *serveis socials amb allotjament* (3,6%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en la *mediació financera* (-589), *activitats especialitzades construcció* (-569), *construcció d'immobles* (-471), *administració pública* (-453), *comerç al detall* (-247). L'increment més rellevant s'ha produït en les *activitats artístiques i d'espectacles* (186).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

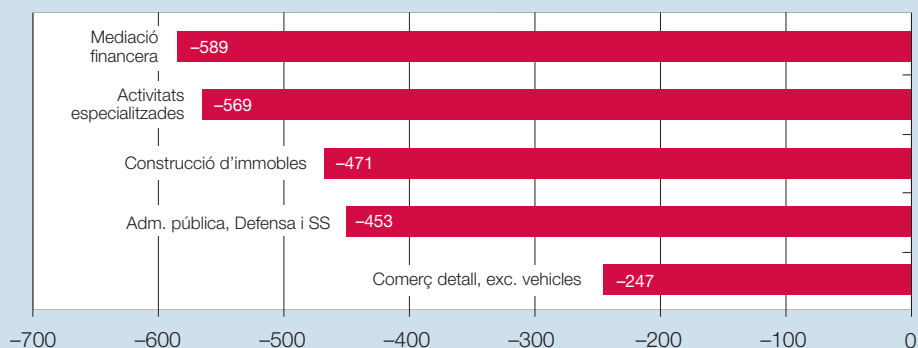
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Bages, 2011 (en absoluts)

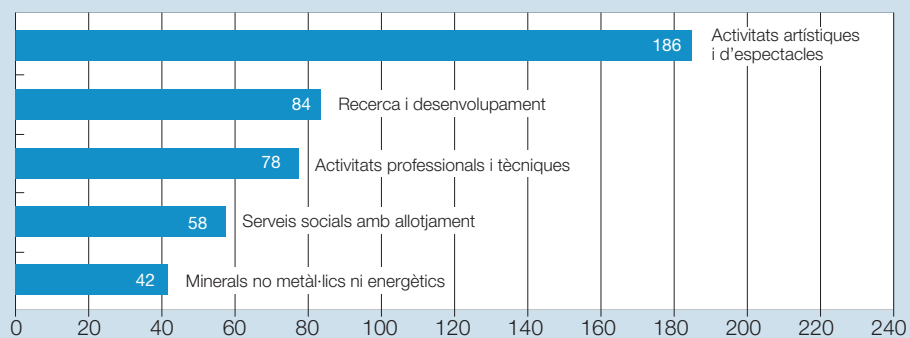
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Bages, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Manresa aplega quatre de cada deu llocs de treball. Del 2010 al 2011 s'han perdut 2.018 llocs de treball localitzats a Manresa, el 56,2% de la pèrdua total d'ocupació de la comarca, seguit per Sant Fruitós del Bages (-668) i Sant Joan de Vilatorrada (-177). Per contra, pocs municipis presenten increments, destacant Sallent (54) i Santpedor (53).

L'ocupació de la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està per sota del pes que representen a la província. Així, el 2011 mentre que el 30,6% dels llocs de treball del Bages pertanyen als *serveis basats en el coneixement* i a la indústria de *tecnologia alta i mitjana alta*, a la província el pes és del 39,7%. Per contra, l'ocupació al Bages en les activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* és superior que a la província, un 18,2% front el 9,4% respectivament. El moviment interanual de l'ocupació ha mostrat la destrucció d'ocupació en tots els sectors, especialment en la indústria de *tecnologia baixa* (-6,4%), amb l'excepció del lleuger increment en els *serveis de tecnologia punta* (19,5%) i en la *resta d'activitats industrials* (3%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegat i impulsar a la resta de sectors productius. Així, el 42,9% dels llocs de treball existents a final del 2011 a la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 38% de la província. Els sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sector del teixit productiu, concentren el 18,4% de l'ocupació, lleugerament per sobre del 17,3% provincial. Per contra, els sectors estratègics tenen una presència notablement inferior a la comarca (7%) que a la província (16%).

«El Bages registra el segon menor increment relatiu de l'atur entre les onze comarques barcelonines»

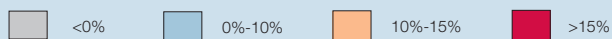
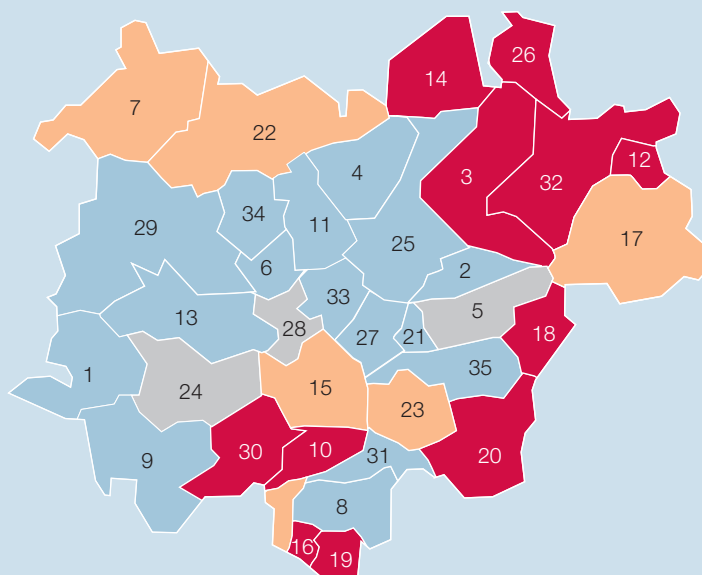
El 2011 el nombre d'**aturats** registrats al Bages ha augmentat un 8,6% (1.254) respecte l'any anterior, percentatge inferior al provincial (9,2%) i el segon menor augment per darrere del de l'Anoia. No obstant això, la taxa d'atur a desembre de 2011 era del 16,4%, gairebé un punt percentual superior a la mitjana provincial. Així, a final del 2011 hi havia 15.758 persones aturades, el 3,5% de l'atur provincial.

D'entre els municipis amb més aturats (veure mapes), destaquen amb una taxa molt per sobre de la mitjana comarcal Sant Vicenç de Castellet (20,9%), El Pont de Vilomara i Rocafort (19%), Manresa (17,7%) i Castellgalí (17,6%). Per contra, Aguilar de Segarra (5,5%), Sant Feliu Sasserra (6,5%), Rajadell (7,3%) i Castellfollit del Foix (8,1%) registren les taxes més baixes. L'únic descens interanual destacat de l'atur és el registrat a Sant Joan de Vilatorrada (-2,9%), mentre que els augments més importants es troben a Monistrol de Calders (47,6%), Santa Maria d'Oló (25%), Castellgalí (23,4%), Sant Salvador de Guardiola (20,5%), Avinyó (18,5%) i Monistrol de Montserrat (17,3%).

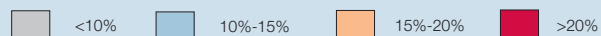
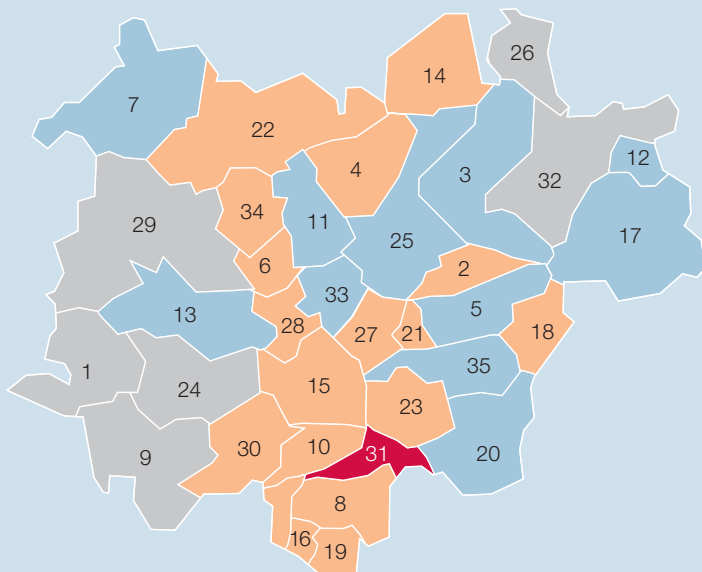
A finals del 2011, el 51,3% dels aturats de la comarca són homes. La taxa d'atur masculina és del 15,2%, mentre que la femenina arriba al 17,8%. Per edat, el 7,6% té menys de 25 anys, el 50,4% entre 25 i 44 anys i el 42% més de 45 anys. Interanualment, destaca l'augment d'aturats menors de 20 anys i de persones entre 45 i 54 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 57,6% dels aturats pertanyen als serveis, el 22,5% a la indústria, el 14,7% a la construcció i l'1,1% al sector agrícola. El 4,1% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Respecte l'any anterior, l'atur es redueix en el sector industrial (-6,7%) i entre els aturats sense ocupació anterior (-14,5%), mentre que destaca l'augment en el sector serveis (17,3%) i la construcció (13,6%).

Variació dels aturats registrats

Taxa d'atur registrada

- 1 Aguilars de Segarra
- 2 Artés
- 3 Avinyó
- 4 Balsareny
- 5 Calders
- 6 Callús
- 7 Cardona
- 8 Castellbell i el Vilar
- 9 Castellfollit del Boix
- 10 Castellgalí
- 11 Castells de Bages
- 12 Estany (L')
- 13 Fonollosa
- 14 Gaia
- 15 Manresa
- 16 Marganell
- 17 Moià
- 18 Monistrol de Calders
- 19 Monistrol de Montserrat
- 20 Mura
- 21 Navarres
- 22 Navàs
- 23 Pont de Vilomara i Rocafort
- 24 Rajadell
- 25 Sallent
- 26 Sant Feliu de Saserra
- 27 Sant Fruitós de Bages
- 28 Sant Joan de Vilatorrada
- 29 Sant Mateu de Bages
- 30 Sant Salvador de Guardiola
- 31 Sant Vicenç de Castellet
- 32 Santa Maria d'Oló
- 33 Santpedor
- 34 Súria
- 35 Talamanca

Pel que fa a la l'evolució de l'atur per nivell formatiu, destaca la disminució d'aturats amb *estudis primaris complets* (-14,8%), *sense estudis* (-8,4%) i amb *estudis primaris incomplets* (-6,1%). La resta de nivells mantenen la tendència alcista, amb un increment molt destacable entre els aturats amb *estudis universitaris de segon i tercer cicle* (30,5%) i els *tècnics professionals superiors* (25,9%). Els aturats amb *estudis generals* representen el 59,3% del total d'aturats, per sota del 63,2% provincial, seguits pels *estudis primaris complets* amb el 16,8% (8,7% a la província). Els aturats estrangers augmenten un 11,5% respecte l'any anterior i arriba als 3.168, el 20,1% de l'atur comarcal, percentatge lleugerament inferior al pes que té a la província (20,6%). L'atur entre els autòctons augmenta un 8% i se situa en els 12.590.

La **contractació laboral** el 2011 disminueix un 2,7%, reducció semblant a la provincial (-2,1%). Així, l'any finalitza amb 40.500 contractes de treball formalitzats, el 2,5% dels contractes signats a la província. El 52,2% de la contractació ha estat masculina, 4,6% més que l'any anterior mentre que la femenina ha augmentat un 1%. La reducció de la contractació ha incidit entre els menors de 25 anys, que han disminuït un 17,1%. En canvi ha augmentat un 4,9% entre els de 25 a 44 anys i un 4,5% entre els majors de 45 anys. Per sectors d'activitat econòmica, la contractació ha caigut tant en el sector industrial (-30,3%) com en la construcció (-29,1%) i només ha augmentat en el de serveis (4,6%). El 90,1% dels contractes han estat temporals, que han disminuït un 1,3%. La contractació indefinida, el 9,9% del total s'ha reduït un 13,5%.

Durant el 2010 i quant a **finances públiques** la liquidació pressupostària d'ingressos del conjunt dels municipis del Bages va caure un 1,8% respecte el 2009, mentre que les despeses es van reduir un 6,4%. El deute viu es va mantenir semblant al del 2009. A destacar que el deute viu per habitant al conjunt comarcal era de 660 euros, el quart deute més elevat de la província. El deute viu representava el 110% dels ingressos corrents a Manresa, la capital comarcal, valor superior a la mitjana comarcal (68,2%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 278,7 euros per càpita, per sota de la mitjana provincial (341 euros), la tercera menor inversió per darrere del Maresme i el Vallès Occidental. Les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita la situen en 14.319 euros, el 93,6% de la renda mitjana provincial.

L'evolució **turística** a la comarca del Bages durant el 2011 (Quadre 1) ha estat marcada per la reactivació del turisme rural i el retrocés en els indicadors de demanda dels viatgers allotjats en els hotels. La comarca forma part de la marca turística Catalunya Central.

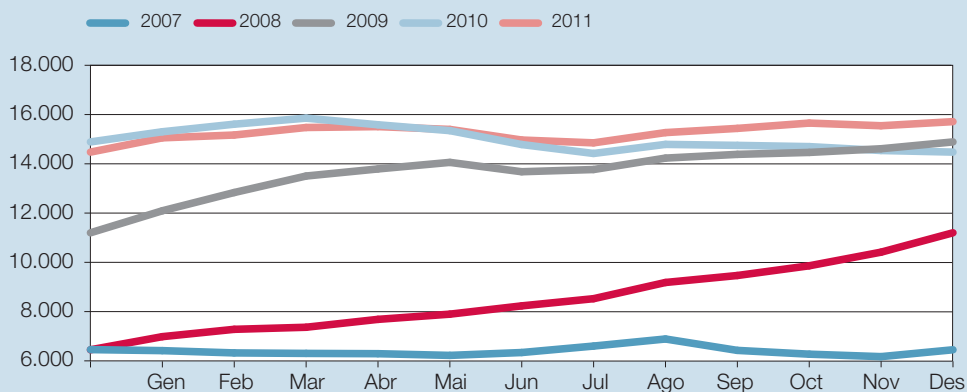
Els indicadors d'oferta turística mostren una ampliació de les places d'allotjament turístics al Bages: durant el 2011, s'han ampliat en un 20% el nombre de places de càmping, un 14,6% les places hoteleres i un 2,5% les places en establiments de turisme rural. En total, la comarca disposa de 2.487 places d'allotjament turístic.

Els indicadors de demanda tenen un procés dicotòmic segons la tipologia d'allotjament analitzada. Així, el 2011 mostra indicadors de creixement negatiu en els hotels respecte l'any anterior, tant en el nombre de viatgers (22,6% menys) com en el nombre de pernотacions que es generen (24,4% menys). En canvi, els viatgers allotjats en els establiments de turisme rural han tingut un creixement positiu en valors similars (24,3% més en el nombre de viatgers i 28,6% més en el nombre de pernотacions). L'ampliació en el nombre de places disponibles també ha motivat que el grau d'ocupació en els allotjaments no hagi variat excessivament respecte el 2010, tot i la presència de més viatgers i pernотacions a la comarca. D'aquesta manera, la comarca ha reduït en 6 punts percentuals l'ocupació en els hotels (30%) i ha mantingut l'ocupació en els establiments de turisme rural amb un lleuger increment de 0,9 punts percentuals (24,4%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Bages, 2007-2011

Gràfic 7

(en absolut)

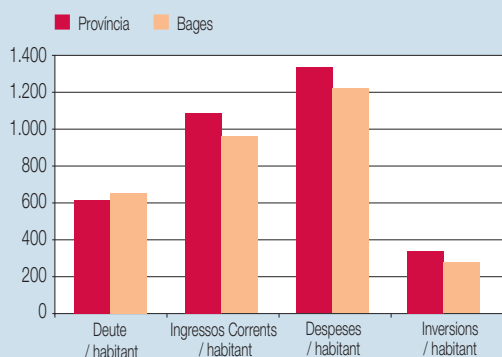

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010

Gràfic 8

(Euros per habitant)

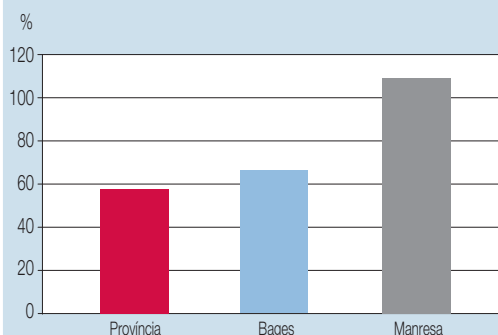

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010

Gràfic 9

(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Bages			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	1.195	1.369	14,6	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	420	504	20,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	599	614	2,5	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	69,1	53,5	-22,6	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	10,3	12,8	24,3	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	127,2	96,2	-24,4	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural (en milers)	31,5	40,5	28,6	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	36,3	30,0	-6,3	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	19,5	20,4	0,9	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

ILOQUID, UN PROJECTE PER A LA DINAMITZACIÓ DEL MERCAT DE TREBALL EN EL SECTOR DE LES PERSONES AMB DEPENDÈNCIA ALS TERRITORIS DEL BAGES I EL MOIANÈS

Xavier Cano, cap del Servei d'Ocupació i Universitat de l'Ajuntament de Manresa

Iloquid s'emmarca dins d'una política pública local orientada a la inserció laboral. És un programa que es va idear pensant en fomentar un sector de treball on es preveia un creixement important en la creació de llocs de treball: el sector dels serveis d'atenció a les persones amb necessitats especials.

A partir del desenvolupament i posada en marxa de la Llei de la dependència es comptava que aquest sector seria un filó d'ocupació, és a dir, generaria nous llocs de treball. Després, però, la conjuntura econòmica ha relativitzat els resultats esperats, tot i que s'ha inserit laboralment un gran nombre de persones.

El programa

El programa s'ha dividit en dos eixos. El primer fa referència a l'estudi de les necessitats del territori i l'elaboració d'un pla operatiu de treball. El segon, als itineraris d'inserció i millora de l'ocupabilitat.

Al territori es va constituir el Pacte Bages Moianès entès com un espai de concertació i planificació per consensuar la diagnosi i l'estratègia d'actuació compartida per tots els membres del Pacte. Hi van participar els ajuntaments de Manresa, Navàs, Sallent, Sant Joan de Vilatorrada, Súria i Cardona, el Consell Comarcal del Bages i el Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès. L'Ajuntament de Manresa va ser l'entitat coordinadora territorial, responsabilitzant-se de l'execució i l'assoliment de les accions a realitzar.

El Pacte Bages Moianès va elaborar quina seria l'estratègia territorial per a la inserció en aquest sector emergent, que es va concretar en un Pla Operatiu de Treball Territorial (POTT). Per assolir-ho es van organitzar periòdicament meses de dinamització territorial del sector amb la participació dels diferents agents implicats.

També es va inventariar l'oferta de serveis existents en el sector d'atenció a les persones amb especials necessitats i es va estudiar en profunditat la situació actual del sector, elaborant un mapa de recursos actualitzat, exhaustiu i fiable, en què es recollien les necessitats tant dels centres i serveis especialitzats del territori (residències assistides per a la gent gran, centres de dia, serveis d'ajuda domiciliària, ludoteques, menjadors escolars, etc.), com de persones interessades en treballar en el sector i la seva qualificació professional per a poder inserir-se.

A partir d'aquest coneixement, es van detectar quines eren les necessitats dels serveis, és a dir, quins eren els perfils professionals demandats, quines necessitats formatives es requerien i quins llocs de treball es podien crear a curt i mig termini, per tal de poder fomentar així la inserció laboral de persones en situació d'atur. Tota aquesta informació es va resumir en una anàlisi DAFO que servia de punt de partida per redactar el POTT, on es va concretar l'estratègia territorial en aquest sector.

En aquesta primera fase, l'element destacable fou el treball en xarxa entre l'administració pública local, els agents econòmics i socials i altres entitats i organitzacions representatives del sector, que va fer possible la cooperació local i la concertació territorial.

El Pla Operatiu de Treball va ser el marc de les accions a realitzar posteriorment en el segon eix del programa: els itineraris d'inserció i millora d'ocupabilitat de persones que es troben a l'atur i amb disposició i interès d'ocupar-se en el sector dels serveis a les persones. La clau del segon eix ha estat executar i portar a terme un seguit d'accions seguint un pla marcat que conduirà a satisfer, per una banda, les necessitats dels centres del territori en quant a personal a contractar i, per l'altra, a inserir a persones desocupades en el sector de l'atenció a les persones amb especials necessitats.

Han passat més de 260 beneficiaris del Bages Moianès per aquests itineraris i l'èxit de la inserció, encara que no s'ha acabat el programa, és ja notable. Moltes de les persones han trobat feina com a auxiliars de geriatria, treballadors/es familiars, cuidadors/es de discapacitats i monitors/es.

L'itinerari

L'itinerari consta de diverses accions:

- Accions formatives de llarga durada en l'ofici. S'han impartit diversos cursos, destacant els d'atenció socio sanitària, treballador/a familiar, monitor/a de lleure o monitor sociocultural per a la gent gran.

Aquesta formació s'ha validat en gran mesura amb la formació reglada, ja fos amb els mòduls formatius de grau mig socio sanitària o bé s'han tramitat els certificats de professionalitat corresponents amb el SOC i altres organismes competents, establint convenis de col·laboració amb aquests organismes.

S'ha comptat amb professors diplomats i/o llicenciats i amb experiència en aquest camp i s'ha utilitzat una metodologia molt pràctica per tal de fomentar la participació dels alumnes a través de dinàmiques, exposició de casos, sortides i visites, etc.

- Accions formatives de curta durada (especialització). Han estat cursos d'especialització amb l'objectiu de millorar el currículum dels beneficiaris/àries, ampliant els seus coneixements i la seva capacitat professional. Alguns d'ells han estat els d'atenció a malalts d'Alzheimer, manipulació d'aliments o higiene postural.
- Pràctiques. Hi han participat centres, com ara residències assistides per a gent gran, escoles, centres de dia, hospitals, centres per a discapacitats i serveis d'atenció domiciliària. La Fundació Socio sanitària Althaia, Ampans, la residència d'avis Font dels Capellans, Mutuam i Residència Catalunya, són alguns d'aquests centres.
- Formació transversal. El projecte establia alguns mòduls obligatoris per fomentar actituds igualitàries i solidàries, com ara la sensibilització cap al medi ambient, i la igualtat d'oportunitats entre home i dona. Altres cursos eren optatius i es pactaven segons les necessitats de cada beneficiari, com ara les tècniques de recerca de feina o el mòdul d'habilitats socials.
- Tutories individuals. S'han desenvolupat al llarg de tot el procés de l'itinerari, des de l'inici del pacte fins al moment de trobar feina. Comporten un acompanyament personalitzat, responen a les necessitats individuals de cada alumne/a. En línies generals, s'han treballat les dificultats d'aprenentatge, les pràctiques als centres i la inserció laboral i formativa.

El balanç i les orientacions de futur

El projecte Iloquid ha estat un programa que ha dinamitzat tot el territori del Bages Moianès. Agents com ara tècnics i polítics dels diferents ajuntaments i consorcis, centres i empreses, caps de personal i de selecció i persones en situació d'atur s'han hagut de posar d'acord i treballar plegats per un objectiu comú: la qualificació del personal que té cura de les persones més vulnerables de la nostra societat, les persones amb dependència.

Es preveu un futur esperançador per aquest sector d'ocupació. La consciència social cap a l'atenció a les persones dependents, l'esperança de vida cada vegada més llarga i la preocupació per la qualitat de vida i la dignitat de les persones, auguren seguir treballant en aquesta direcció.

Potser la manera de treballar amb les persones dependents serà diferent de com s'ha fet fins ara. Responsables i entesos del sector apunten que no s'ocuparan tants llits en residències i hospitals, però hi haurà una assistència a domicili. Per tant hem de preparar-nos per atendre aquesta nova necessitat. Ocupacions com treballador/a familiar, fisioterapeuta, monitor/a d'activitats, auxiliar d'infermeria, cuidador/a de discapacitats i altres relacionades, seran ofertes de feina creixents dins del propi domicili. Només persones amb molta autonomia estaran en institucions.

La preparació i la qualificació de les persones que treballaran en aquest sector serà cada cop més alta. L'any 2015, per llei, aquestes persones hauran d'estar qualificades com a tècniques. Per tant, la formació ocupacional i la formació reglada hauran d'anar de la mà. S'ha treballat molt en aquest sentit dins del programa Iloquid, però encara queda camí per recórrer.

RECALL ESTADÍSTIC. BAGES

	Bages		Província		Variació 2010-2011		Pes Bages/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Bages	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		35		311				11,3%
Superfície total (km²)		1.299,1		7.726,3				16,8%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,12		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	185.117	185.865	5.511.147	5.529.099	0,4%	0,3%	3,4%	3,4%
Densitat (hab/km²)	142	143	713	716	0,4%	0,3%	nc	nc
Homes	92.087	92.383	2.710.304	2.715.628	0,3%	0,2%	3,4%	3,4%
Dones	93.030	93.482	2.800.843	2.813.471	0,5%	0,5%	3,3%	3,3%
Població de menys de 16 anys	30.007	30.712	881.724	896.296	2,3%	1,7%	3,4%	3,4%
Població potencialment activa (16-64)	121.463	121.087	3.714.407	3.697.168	-0,3%	-0,5%	3,3%	3,3%
Població de 65 anys i més	33.647	34.066	915.016	935.635	1,2%	2,3%	3,7%	3,6%
Població projectada 2021	216.232	216.232	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	3,6%	3,6%
Índex de dependència global	52,4	53,5	48,4	49,5	2,1%	2,4%	nc	nc
Índex d'envelliment	112,1	110,9	103,8	104,4	-1,1%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	163.106	163.603	4.705.660	4.735.379	0,3%	0,6%	3,5%	3,5%
Nacionalitat estrangera	22.011	22.262	805.487	793.720	1,1%	-1,5%	2,7%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	11,9%	12,0%	14,6%	14,4%	0,1pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,2%	9,3%	11,5%	11,3%	0,1pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.596	4.822	133.524	133.400	4,9%	-0,1%	3,4%	3,6%
Població potencialment activa (16-64)	17.101	17.095	656.329	644.358	0,0%	-1,8%	2,6%	2,7%
Població de 65 anys i més	314	345	15.634	15.962	9,9%	2,1%	2,0%	2,2%
Àfrica	9.973	10.376	182.706	184.967	4,0%	1,2%	5,5%	5,6%
Amèrica	4.779	4.504	315.791	296.587	-5,8%	-6,1%	1,5%	1,5%
Àsia	1.223	1.317	102.834	112.513	7,7%	9,4%	1,2%	1,2%
Europa	6.027	6.056	203.630	199.097	0,5%	-2,2%	3,0%	3,0%
Unió Europea	5.018	5.025	171.447	166.329	0,1%	-3,0%	2,9%	3,0%
Resta del món	9	9	526	556	0,0%	5,7%	1,7%	1,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	14.019	14.174	290.720	285.222	1,1%	-1,9%	4,8%	5,0%
Marroc	8.226	8.587	139.736	141.193	4,4%	1,0%	5,9%	6,1%
Romania	2.780	2.801	34.916	35.844	0,8%	2,7%	8,0%	7,8%
Equador	1.167	992	69.687	60.904	-15,0%	-12,6%	1,7%	1,6%
Polònia	961	914	8.820	8.294	-4,9%	-6,0%	10,9%	11,0%
Xina	885	880	37.561	38.987	-0,6%	3,8%	2,4%	2,3%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-6,2%	-0,2%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	10,7%	0,7%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-16,6%	-0,2%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-6,3%	-2,9%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-0,3%	0,5%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	5.746	5.609	180.089	178.049	-2,4%	-1,1%	3,2%	3,2%
Agricultura	80	87	673	704	8,8%	4,6%	11,9%	12,4%
Indústria	1.038	1.022	20.345	19.793	-1,5%	-2,7%	5,1%	5,2%
Construcció	717	624	18.961	16.756	-13,0%	-11,6%	3,8%	3,7%
Serveis	3.911	3.876	140.110	140.796	-0,9%	0,5%	2,8%	2,8%
Dimensió mitjana	8,8	8,4	10,5	10,2	-4,4%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	4.181	4.085	124.624	122.746	-2,3%	-1,5%	3,4%	3,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	893	895	27.708	27.948	0,2%	0,9%	3,2%	3,2%
Serveis de menjar i begudes	487	493	15.758	15.881	1,2%	0,8%	3,1%	3,1%
Activitats especialitzades construcció	425	380	10.696	9.650	-10,6%	-9,8%	4,0%	3,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	378	372	14.966	14.850	-1,6%	-0,8%	2,5%	2,5%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	255	258	4.078	3.920	1,2%	-3,9%	6,3%	6,6%
Construcció d'immobles	263	226	7.177	6.246	-14,1%	-13,0%	3,7%	3,6%
Altres activitats de serveis personals	215	216	7.026	7.124	0,5%	1,4%	3,1%	3,0%
Venda i reparació de vehicles motor	216	210	4.444	4.386	-2,8%	-1,3%	4,9%	4,8%
Transport terrestre i per canonades	214	207	6.623	6.319	-3,3%	-4,6%	3,2%	3,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	167	164	1.997	1.996	-1,8%	-0,1%	8,4%	8,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	157	163	6.279	6.308	3,8%	0,5%	2,5%	2,6%
Educació	136	135	4.841	4.996	-0,7%	3,2%	2,8%	2,7%
Activitats sanitàries	136	135	4.775	4.877	-0,7%	2,1%	2,8%	2,8%
Activitats immobiliàries	122	116	6.568	6.568	-4,9%	0,0%	1,9%	1,8%
Indústries de productes alimentaris	117	115	1.688	1.677	-1,7%	-0,7%	6,9%	6,9%

RECULL ESTADÍSTIC. BAGES (continuació)

	Bages		Província		Variació 2010-2011		Pes Bages/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Bages	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	63.749	60.159	2.259.793	2.195.015	-5,6%	-2,9%	2,8%	2,7%
Assalariats	50.611	47.230	1.882.031	1.822.099	-6,7%	-3,2%	2,7%	2,6%
Autònoms	13.138	12.929	377.762	372.916	-1,6%	-1,3%	3,5%	3,5%
15 Principals sectors d'activitat	43.980	41.637	1.317.469	1.277.192	-5,3%	-3,1%	3,3%	3,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	7.806	7.559	239.775	237.434	-3,2%	-1,0%	3,3%	3,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.559	4.344	133.382	128.459	-4,7%	-3,7%	3,4%	3,4%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	4.156	3.587	100.688	88.429	-13,7%	-12,2%	4,1%	4,1%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	3.292	3.214	156.164	155.107	-2,4%	-0,7%	2,1%	2,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	3.320	2.867	128.718	121.236	-13,6%	-5,8%	2,6%	2,4%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	2.892	2.832	121.383	123.699	-2,1%	1,9%	2,4%	2,3%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	2.639	2.654	36.160	35.600	0,6%	-1,5%	7,3%	7,5%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	2.460	2.478	42.564	40.051	0,7%	-5,9%	5,8%	6,2%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	2.330	2.278	33.453	33.653	-2,2%	0,6%	7,0%	6,8%
<i>Educació</i>	2.076	2.088	117.246	119.018	0,6%	1,5%	1,8%	1,8%
<i>Indústries tèxtils</i>	1.902	1.767	15.664	15.031	-7,1%	-4,0%	12,1%	11,8%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	1.598	1.656	28.537	29.628	3,6%	3,8%	5,6%	5,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.645	1.551	77.868	75.585	-5,7%	-2,9%	2,1%	2,1%
<i>Construcció d'immobles</i>	1.861	1.390	50.077	39.479	-25,3%	-21,2%	3,7%	3,5%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.444	1.372	35.790	34.783	-5,0%	-2,8%	4,0%	3,9%
Agricultura	895	899	8.517	8.201	0,4%	-3,7%	10,5%	11,0%
Indústria	17.658	17.149	361.760	348.455	-2,9%	-3,7%	4,9%	4,9%
<i>Tecnologia alta</i>	237	237	26.079	25.498	0,0%	-2,2%	0,9%	0,9%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	4.639	4.613	107.867	106.107	-0,6%	-1,6%	4,3%	4,3%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	4.508	4.435	81.262	76.294	-1,6%	-6,1%	5,5%	5,8%
<i>Tecnologia baixa</i>	6.984	6.535	136.717	130.639	-6,4%	-4,4%	5,1%	5,0%
<i>Restat d'indústria</i>	1.290	1.329	9.835	9.917	3,0%	0,8%	13,1%	13,4%
Construcció	6.273	5.140	161.659	136.531	-18,1%	-15,5%	3,9%	3,8%
Serveis	38.923	36.971	1.727.857	1.701.828	-5,0%	-1,5%	2,3%	2,2%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	14.530	13.546	750.843	739.549	-6,8%	-1,5%	1,9%	1,8%
<i>-Serveis de tecnologia punta</i>	604	722	69.127	71.254	19,5%	3,1%	0,9%	1,0%
<i>Restat de serveis</i>	24.393	23.425	977.014	962.279	-4,0%	-1,5%	2,5%	2,4%
Sectors clau	27.524	25.821	872.986	834.678	-6,2%	-4,4%	3,2%	3,1%
Sectors estratègics	4.934	4.219	354.296	350.581	-14,5%	-1,0%	1,4%	1,2%
Sectors impulsors	11.457	11.065	391.792	379.156	-3,4%	-3,2%	2,9%	2,9%
Sectors independents	15.050	14.287	509.127	495.046	-5,1%	-2,8%	3,0%	2,9%
Aturats registrats	14.504	15.758	416.795	454.961	8,6%	9,2%	3,5%	3,5%
Homes	7.517	8.077	216.412	235.422	7,4%	8,8%	3,5%	3,4%
Dones	6.987	7.681	200.383	219.539	9,9%	9,6%	3,5%	3,5%
Nacionals	11.662	12.590	330.448	361.233	8,0%	9,3%	3,5%	3,5%
Estrangers	2.842	3.168	86.347	93.728	11,5%	8,5%	3,3%	3,4%
Agricultura	161	167	3.368	4.077	3,7%	21,1%	4,8%	4,1%
Indústria	3.802	3.546	75.747	74.866	-6,7%	-1,2%	5,0%	4,7%
Construcció	2.041	2.319	65.372	69.896	13,6%	6,9%	3,1%	3,3%
Serveis	7.740	9.076	249.908	282.776	17,3%	13,2%	3,1%	3,2%
Sense ocupació anterior	760	650	22.400	23.346	-14,5%	4,2%	3,4%	2,8%
Població activa local estimada	95.475	96.389	2.913.673	2.938.514	1,0%	0,9%	3,3%	3,3%
Taxa d'atur registrat estimada	15,2%	16,4%	14,3%	15,5%	1,2pp	1,2pp	nc	nc
Homes	14,1%	15,2%	13,6%	14,8%	1,1pp	1,2pp	nc	nc
Dones	16,6%	17,8%	15,2%	16,3%	1,2pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	41.617	40.500	1.636.110	1.601.146	-2,7%	-2,1%	2,5%	2,5%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	13.910	14.319	14.802	15.301	2,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	57,6%	68,0%	60,4%	67,2%	10,4pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	39,5%	42,7%	35,3%	38,2%	3,3pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	53	51	44	43	-4,5%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,6	0,6	0,9	0,9	8,7%	2,4%	nc	nc
FINANÇES PÚBLIQUES³								
Ingressos	250.974	246.481	7.909.187	7.985.521	-1,8%	1,0%	3,2%	3,1%
Despeses	243.391	227.842	7.892.613	7.412.601	-6,4%	-6,1%	3,1%	3,1%
Deute viu	122.301	122.175	2.867.879	3.417.513	-0,1%	19,2%	4,3%	3,6%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BAIX LLOBREGAT

BAIX LLOBREGAT

La comarca del Baix Llobregat¹ té una superfície de 486 km², el 6,3% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis. Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

«Tot i la frenada del creixement poblacional, el Baix Llobregat ja supera els 800.000 habitants»

Amb 803.705 habitants, el Baix Llobregat és la tercera comarca més poblada de la província, per darrera del Barcelonès i del Vallès Occidental. En ella hi resideix el 14,5% de la població provincial. Durant l'últim any, la població ha augmentat un 0,7% (5.237), percentatge superior a la mitjana provincial (0,3%) i similar al del 2010 (0,6%), si bé lluny del creixement mitjà anual de l'1,6% registrat al llarg de l'última dècada (2000-2010), degut principalment a l'arribada de població immigrada.

El Baix Llobregat presenta una densitat de població de 1.654 hab./km², la segona comarca de la província amb una densitat més elevada, només per darrera del Barcelonès. La comarca té un clar perfil urbà: vint dels seus trenta municipis tenen més de 10.000 habitants. A més, el 45% de la població es concentra en una de les cinc grans ciutats de la comarca: Cornellà de Llobregat (10,9%, 87.243), Sant Boi de Llobregat (10,3%), Viladecans (8,1%), El Prat de Llobregat (7,9%), i Castelldefels (7,9%). Entre 2010 i 2011, vint-i-sis dels trenta municipis han incrementat moderadament la població, destacant, per volum, els creixements poblacionals de Castelldefels (889), Viladecans (660), Martorell (642) i Sant Boi de Llobregat (449). Per contra, ha disminuït en els altres quatre, destacant la reducció de Gavà (-133).

Per grups d'edat, el 17,8% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,2% provincial) i el 14,6% té 65 anys o més (per sota del 16,9% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 67,6% de la població, percentatge lleugerament superior al provincial (66,9%). Així, l'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 81,6 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, presenta una estructura poblacional menys envellida que el conjunt provincial (104,4), només per darrera del Vallès Oriental (74,3) i el Vallès Occidental (76).

En gran mesura, el rejoeniment de la població ha estat deguda a l'arribada de població estrangera al llarg de l'última dècada, que normalment es troba en edat de treballar i formar família. Com s'observa a la piràmide d'edats, el 59,6% de la població nouvinguda té entre 20 i 44 anys (respecte el 36,5% de la població autòctona). La població masculina estrangera (52,9%) supera lleugerament la femenina.

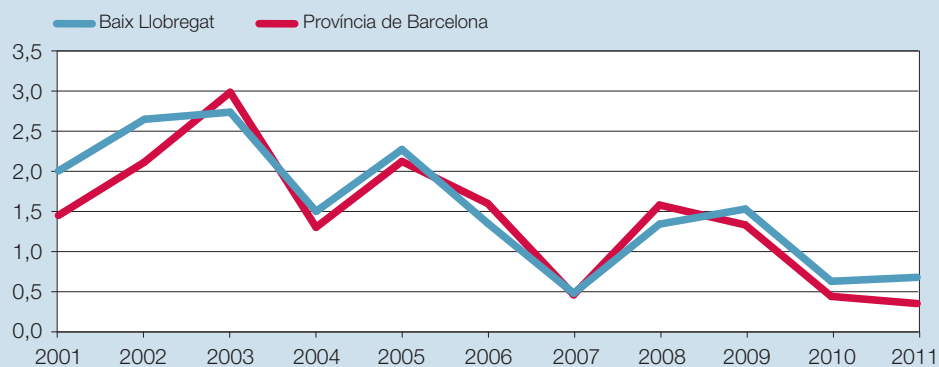
El 2011 hi havia 93.708 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, l'11,7% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,4%). Aquesta xifra representava l'11,8% de la població estrangera de la província. Entre 2010 i 2011, la població estrangera ha disminuït en 1.763 persones (-1,8%), trencant amb la tendència a l'alça de la darrera dècada (2000-2010), en què es registrà una taxa de creixement mitjà anual del 20%. El 74,7% dels estrangers són extracomunitaris. Cinc nacionalitats apleguen la meitat dels ciutadans nouvinguts: marroquina (24,7%), equatoriana (7,6%), romanesa (7,1%), italiana (4,5%), molts d'ells d'origen argentí i colombiana (4,4%).

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el 2010 el VAB real del Baix Llobregat va registrar un creixement del 0,5%, xifra que contrasta amb el retrocés de l'any 2009 (-6,3%). El creixement fou superior a la mitjana provincial (0,2%), i només el Vallès Oriental i el Berguedà registraren xifres de creixement més positives (1,1% i 1%, respectivament). Aquest resultat s'explica per la dinàmica del sector industrial i del sector serveis, ambdós amb creixement de l'1,1%, i amb aportacions de 0,3 i 0,7 punts percentuals, respectivament, al creixement del VAB de la comarca. Per contra, presentaren resultats en negatiu el sector primari (-13,3%) i la construcció (-5,9%), drenant -0,1 i -0,5 punts percentuals, respectivament, al creixement comarcal.

1. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

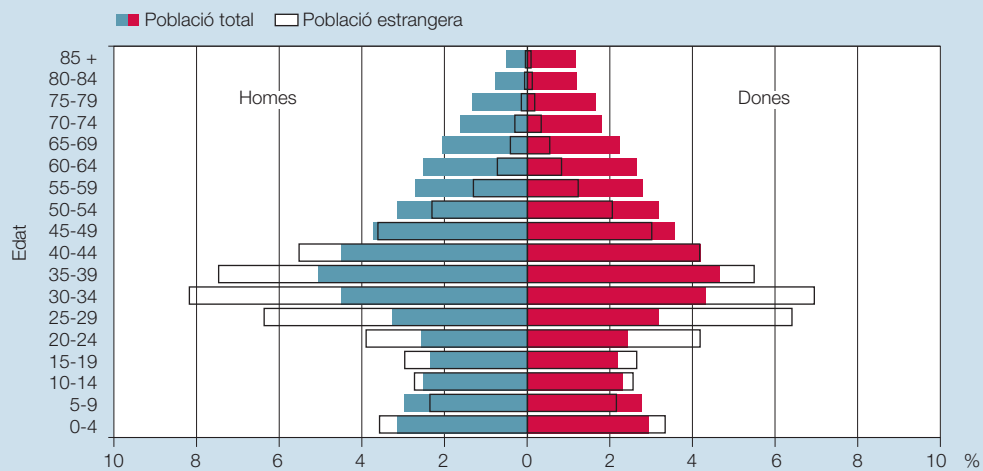
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Baix Llobregat, 2011
(en percentatge)

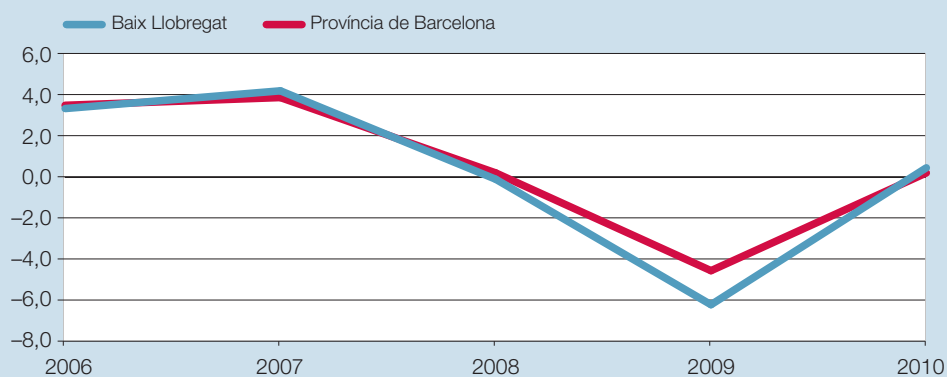
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«Després dels signes de recuperació moderada de 2010, el 2011 la destrucció d'empreses torna a créixer i l'ocupació assalariada disminueix»

A finals de 2011 hi havia, segons dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, un total de 21.041 **empreses** a la comarca, xifra que suposa una disminució d'un 1% (-223) respecte l'any anterior. Malgrat això, les empreses del Baix Llobregat segueixen suposant l'11,8% del total d'empreses de la província. La petita empresa domina l'estructura empresarial de la comarca: el 72,2% del total d'empreses tenen menys de 5 treballadors, el 24% entre 6 i 50, el 2,8% entre 51 i 250 i el 0,4% més de 250. La dimensió mitjana és de 10,3 treballadors per empresa, lleugerament superior als 10,2 del conjunt provincial.

Les empreses industrials de la comarca (13,2%) suposen un percentatge superior al de la mitjana provincial (11,1%), com també és el cas del sector de la construcció (11,2% a la comarca respecte el 9,4% a la província). Per contra, el pes de les empreses de serveis (75,3%) és inferior al provincial (79,1%). La variació interanual mostra la pèrdua d'empreses industrials (-2,3%) i de la construcció (-11,4%) i l'increment d'empreses de serveis (0,9%). Gran part del teixit empresarial es localitza a la meitat sud de la comarca: Cornellà de Llobregat (11,5%), Sant Boi de Llobregat (9,2%), El Prat de Llobregat (7,9%), Castelldefels (7,6%), Viladecans (6,9%), Gavà (6,3%) i Esplugues de Llobregat (6%).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2010 el Baix Llobregat comptava amb 119 empreses amb un import net de la xifra de vendes superior als cinquanta milions d'euros i 6 amb un import superior als mil milions: Volkswagen Audi España, Bayer Hispania, Seat, Comsa Emte, Cobega i Nestlé España. El 69% de les 150 primeres empreses eren exportadores i/o importadores.

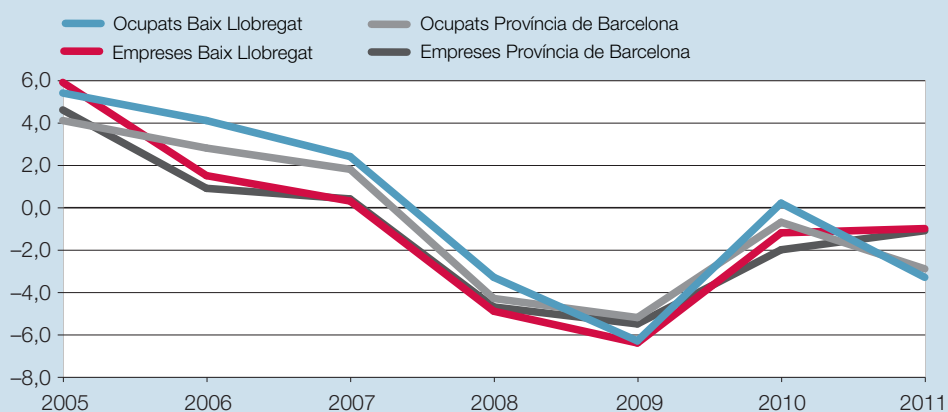
En contrast amb la tendència positiva de l'any 2010, el 2011 l'**ocupació** ha disminuït un 3,3%, arribant als 265.207 llocs de treball, el 12,1% dels ocupats de la província. Aquesta pèrdua d'ocupació s'ha produït principalment com a resultat de la caiguda del treball assalariat (-3,7%), que disminueix més que el treball autònom (-1,7%). El 49,6% dels assalariats estan ocupats en la petita empresa de fins a 50 treballadors, el 27,2% en la mitjana empresa i el 23,1% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en les empreses petites de 6 a 50 treballadors (-5,6%), les mitjanes (-4,6%) i les grans (-4,6%). Només la microempresa (fins a 5 treballadors) mostra un lleuger augment (0,8%).

El 18,9% dels llocs de treball de la comarca es concentren en el sector industrial, percentatge superior al 15,9% de la província. L'ocupació a la construcció (8,3%) també és superior al pes que té a la província (6,2%). L'ocupació en el sector dels serveis (72,6%) i en l'agricultura (0,2%), en canvi, estan per dessota de la mitjana provincial (77,5% i 0,4%, respectivament). Cal tenir en compte que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial directa o indirecta, i s'expliquen per l'existència d'aquest sector. Interanualment, tots els sectors han patit la destrucció d'ocupació, especialment la construcció (-15%), seguida de la indústria (-4,8%) i els serveis (-1,5%).

La majoria dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats han patit la destrucció de llocs de treball durant l'últim any. Destaca, en termes relatius, la caiguda de l'ocupació en la *construcció d'immobles* (-20,6%), l'*administració pública, defensa i SS obligatòria* (-14,4%) i en les *activitats especialitzades de la construcció* (-11,9%). Per contra, s'han creat llocs de treball en els *serveis a edificis i jardineria* (6,9%), l'*educació* (4,3%) i els *vehICLES de motor, remolcs i semiremolcs* (3,3%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-2.154) i en l'*administració pública, defensa i SS obligatòria* (-1602), mentre que es donen increments en *comerç a l'engròs* (692) i en *serveis a edificis i jardineria* (611).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

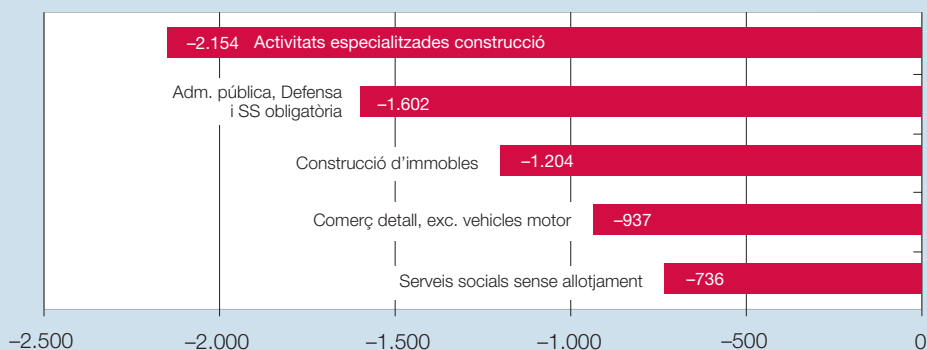
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Baix Llobregat, 2011 (en absoluts)

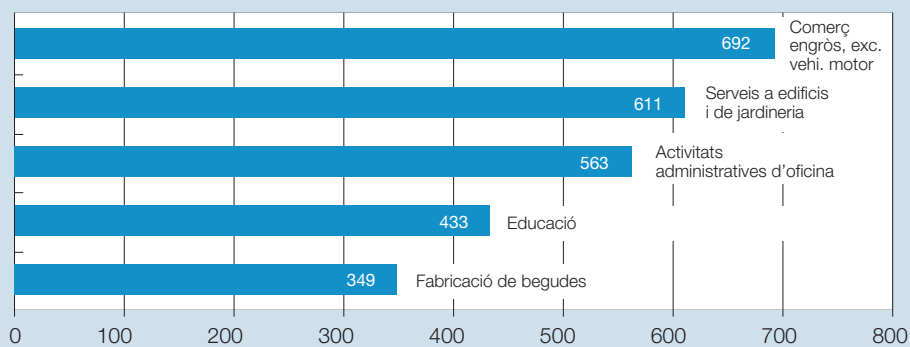
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Baix Llobregat, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

La meitat dels ocupats a la comarca es localitzen en sis dels seus trenta municipis: El Prat de Llobregat (13%), Cornellà de Llobregat (12,6%), Sant Boi de Llobregat (9%), Esplugues de Llobregat (6,6%), Viladecans (5,6%) i Castelldefels (5,3%). La variació interanual mostra que la majoria de municipis de la comarca pateixen una caiguda d'ocupació, en especial Sant Vicenç dels Horts (-10,6%) i Collbató (-15,3%).

Els sectors que configuren l'economia del coneixement reuneixen el 32% de l'ocupació de la comarca, lluny del pes que tenen a la província (39,7%), sobretot com a resultat del pes relativament baix de l'ocupació en els serveis basats en el coneixement (24,6% respecte el 33,7% provincial). La indústria de tecnologia alta i mitjana alta, en canvi, concentra un percentatge d'ocupats lleugerament superior al provincial (7,3% respecte el 6% provincial), com també succeeix en el cas de les activitats industrials de tecnologia mitjana-baixa i baixa (11,3% respecte el 9,4% provincial). La resta de serveis de la comarca apleguen el 48% dels ocupats, pes superior al 43,8% provincial. El moviment interanual de l'ocupació mostra un lleuger augment en els serveis basats en el coneixement (0,1%, 43) i, entre aquests, ho fan amb especial intensitat els serveis de tecnologia punta (6,5%, 402). En la resta de serveis i en tots els sectors industrials, independentment del seu perfil tecnològic, es destrueix ocupació.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau. Així, el 49,1% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament comerç, transports i comunicacions i construcció), davant del 38% de la província. Per contra, l'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, ha estat inferior a la comarca (14,5%) que a la província (17,3%), com també passa en els sectors estratègics, amb l'11,6% a la comarca i el 16% a la província.

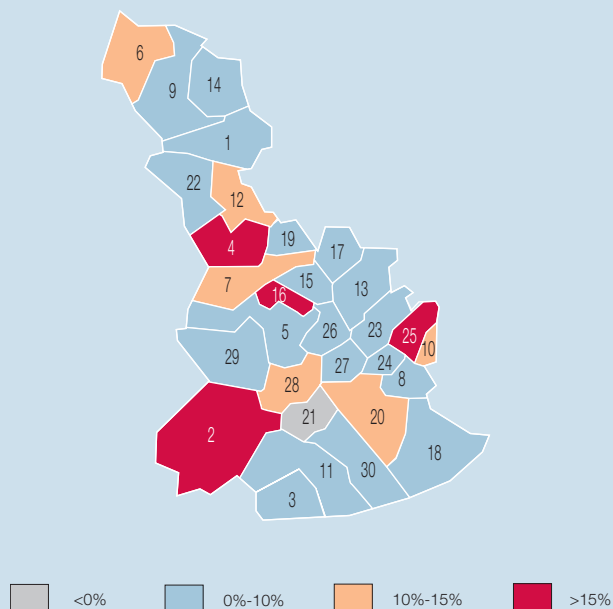
«L'atur torna a augmentar després del lleu decreixement de 2010, i la contractació cau»

Malgrat que el 2010 l'atur es reduí lleugerament (-0,3%), fet que semblava apuntar a una recuperació després de la tendència dels dos anys anteriors, fortament marcats per la crisi econòmica (amb augments del 59,5% el 2008 i del 32,8% el 2009), el 2011 l'atur a la comarca torna a créixer (8,8%), si bé ho fa menys que la mitjana provincial (9,2%). Així, a finals de 2011 hi havia 66.359 persones aturades a la comarca, el 14,6% de l'atur de la província, i la taxa d'atur era del 15,3%, la quarta taxa més baixa de les onze comarques barcelonines, força propera a la mitjana provincial (15,5%).

D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (veure mapes), sobresurten Martorell (19,4%), Sant Boi de Llobregat (18,1%), Sant Vicenç dels Horts (18,1%) i Olesa de Montserrat (17,7%). En canvi, Sant Just Desvern (9,9%), Begues (10,4%), Collbató (10,7%) i Sant Esteve Sesrovires (10,8%) registren les taxes més baixes. Interanualment, l'atur només disminueix a Sant Climent de Llobregat (-1,9%), i els augments menys pronunciats es produeixen a Santa Coloma de Cervelló (1,1%) i a Cervelló (1,1%). Per contra, l'atur pateix augments més pronunciats a Castellví de Rosanes (28,3%), La Palma de Cervelló (21,8%) i Begues (18%).

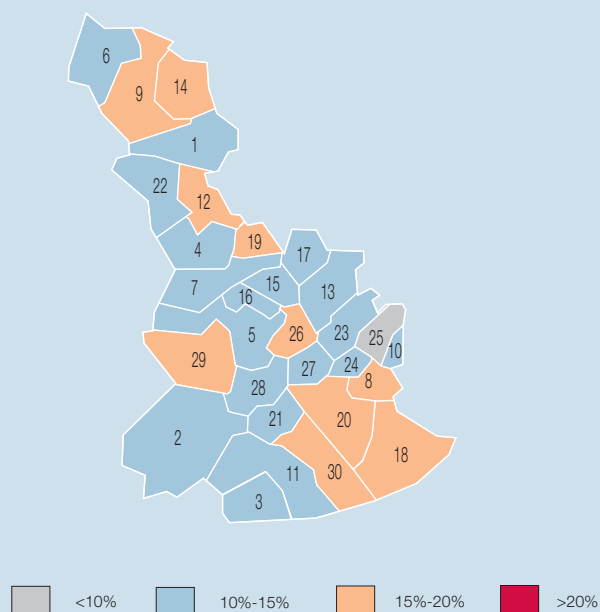
A finals de 2011, el 51,3% dels aturats eren homes. La taxa d'atur masculina era del 14,5%, mentre que entre les dones era més elevada i se situava al 16,3%. Per edats, el 8,1% dels aturats tenen menys de 25 anys, el 51,8% entre 25 i 44 anys, i el 40,1% tenen més de 45 anys. Els increments interanuals més importants es donen en el grup d'edat entre els 45 i els 54 anys. Per sectors d'activitat econòmica, el 60,6% dels aturats pertanyen als serveis, el 16,9% a la indústria, el 16,6% a la construcció i el 0,6% al sector agrícola. El 5,3% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur només es redueix al sector industrial (-1,6%), mentre que es dona un increment important al sector agrícola (20,9%) i al sector serveis (13%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Abrera
- 2 Begues
- 3 Castelldefels
- 4 Castellví de Rosanes
- 5 Cervelló
- 6 Collbató
- 7 Corbera de Llobregat
- 8 Cornellà de Llobregat
- 9 Esparreguera
- 10 Esplugues de Llobregat
- 11 Gavà
- 12 Martorell
- 13 Molins de Rei
- 14 Olesa de Montserrat
- 15 Pallejà
- 16 Palma de Cervelló
- 17 Papiol
- 18 Prat de Llobregat
- 19 Sant Andreu de la Barca
- 20 Sant Boi de Llobregat
- 21 Sant Climent de Llobregat
- 22 Sant Esteve Sesrovires
- 23 Sant Feliu de Llobregat
- 24 Sant Joan Despí
- 25 Sant Just Desvern
- 26 Sant Vicenç dels Horts
- 27 Santa Coloma de Cervelló
- 28 Torrelles de Llobregat
- 29 Vallirana
- 30 Viladecans

Taxa d'atur registrada

Per nivell formatiu, destaca l'increment d'aturats entre els *universitaris de primer cycle* (22,8%), els *universitaris de segon i tercer cycle* (15,1%), i les persones amb *formació professional* (13,3%). L'atur disminueix entre els que disposen d'*estudis primaris complets* (-5,2%). Els aturats estrangers augmenten un 9% interanual i arriben als 12.215, el 18,4% de l'atur comarcal, percentatge inferior al provincial (21%). Els aturats autòctons augmenten un 8,8%, per dessota de la mitjana provincial (9,3%), i se situen en els 54.144.

El 2011 la **contractació laboral** s'ha reduït un 2,8% respecte l'any 2010, percentatge lleugerament superior a la caiguda del 2,1% de la província. Així, l'any ha finalitzat amb 179.167 contractes de treball formalitzats, l'11,2% dels contractes signats a la província. La contractació ha disminuït sobretot entre els més joves (-10,9% entre els menors de 25 anys), i ha patit una menor caiguda entre els de 25 a 44 anys (-0,5%). Només augmenta la contractació entre els majors de 45 anys (0,6%). La contractació masculina, el 53,8% del total, ha disminuït tan sols un 0,4% respecte l'any anterior, mentre que la femenina ho ha fet en un 5,5%. La contractació s'ha reduït en el sector dels serveis (-2,4%) i de la construcció (-17%), i ha augmentat en el sector industrial (9,2%). El 88,2% dels contractes han estat temporals, que s'han reduït un 1,4% en un any. La contractació indefinida, l'11,8% del total, s'ha reduït un 12,5%.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2010 la suma de la liquidació pressupostària del conjunt dels municipis del Baix Llobregat va caure un 5,2% en els ingressos respecte l'any 2009, alhora que les despeses van disminuir un 7,6%. El deute viu, per la seva banda, va augmentar un 4%. Destaca la ràtio de 517 euros de deute viu per habitant, el tercer deute més baix de les onze comarques barcelonines i notablement per sota dels 620 euros de mitjana provincial. El deute viu representa el 58,1% dels ingressos corrents a la capital comarcal, Sant Feliu de Llobregat, valor superior a la mitjana comarcal (52,9%) i provincial (56,5%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 322,4 euros per habitant l'any 2010, per sota de la mitjana provincial (341,3 euros). Per altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita el 2011 la situen en els 13.728 euros, el 90% de la renda mitjana provincial (15.301 euros).

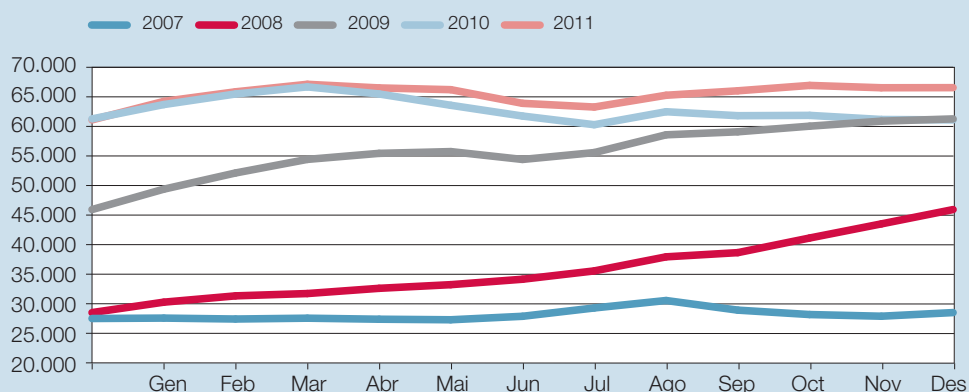
El **turisme** a la comarca del Baix Llobregat (Quadre 1) és una realitat palpable en la seva estructura econòmica. Els darrers anys el sector serveis ha anat guanyant un pes significatiu dins l'estructura productiva i el turisme ha esdevingut una de les activitats amb major creixement. Bona part d'aquest desenvolupament és gràcies a la localització estratègica de la comarca, propera a la ciutat de Barcelona, i la presència de l'aeroport internacional. El Baix Llobregat forma part de la marca Costa Barcelona.

Els canvis més destacables en els indicadors de l'oferta turística es centren en els càmperings. Històricament, a la comarca, aquesta tipologia d'allotjaments havia tingut molta rellevància en el pes de l'activitat, però s'havia vist afectat per la remodelació urbanística dels darrers plans territorials que afectaven l'entorn de l'aeroport. El 2011, la comarca arriba de nou a les 3.042 places de càmping (20% més que l'any anterior), fent augmentar el sostre de l'oferta d'allotjament turístic fins les 12.659 places. Les places en establiments de turisme rural són poc significatives.

La falta de disponibilitat de les dades oficials sobre viatgers allotjats en càmping, obliga a centrar l'anàlisi de la demanda en el volum de viatgers i pernoctacions en hotels. Durant el 2011, el volum de viatgers s'ha incrementat un 18,9% mentre que el volum de pernoctacions ho ha fet un 17,7%. La mitjana d'ocupació hotelera a la comarca (55,8%) resulta sensiblement superior a la mitjana provincial (39,1%), gràcies en bona part a la baixa estacionalitat que comporta el fet de formar part de la destinació Barcelona.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Baix Llobregat, 2007-2011 Gràfic 7

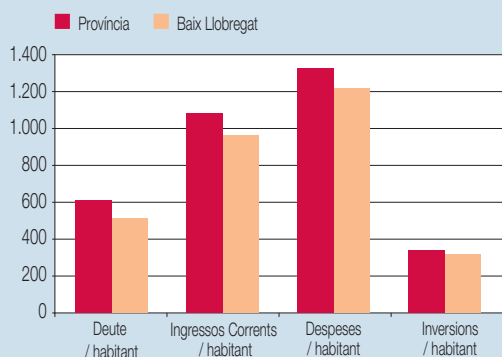
(en absolut)

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 Gràfic 8

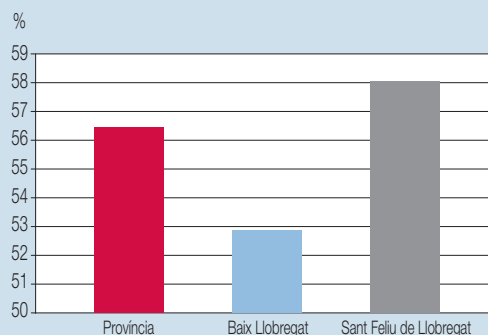
(Euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 Gràfic 9

(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011 Quadre 1

	Baix Llobregat			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	9.506	9.613	1,1	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	2.535	3.042	20,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	4	4	0,0	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	713,0	847,8	18,9	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	1.310,5	1.542,8	17,7	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	51,1	55,8	4,7	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

EL CLÚSTER6M DE MILLORES A LA MOBILITAT

Jorge Fuentes, *gerent del clúster6m*

Les directrius europees i nacionals de mobilitat, les diagnosis i estudis de mobilitat generada o els compromisos específics de les lleis de mobilitat i d'urbanisme són una mostra de la preocupació social que genera el tema de la mobilitat i de l'interès dels agents públics i privats per abordar aquests temes.

Temps, salut, seguretat, competitivitat i qualitat ambiental són variables afectades directament per l'eficàcia i eficiència de la mobilitat. Algunes dades ho demostren clarament: les carreteres europees són l'escenari de 43.000 morts anuals, un 93% degudes a l'error humà; els europeus gastem un 14% del salari en transport; la congestió del trànsit al nostre continent genera pèrdues per valor de 100 milions d'euros anuals (l'1% del PIB d'Europa); la dependència dels combustibles fòssils arriba al 97%; el 40% de les emissions de CO₂ és deuen a la circulació urbana; etc.

En aquest context, un conjunt d'empreses, centres de recerca, universitats i administracions, principalment a Catalunya, s'han aplegat entorn el clúster6m, localitzat a la zona delta del Llobregat, amb la finalitat de dur a terme projectes que millorin la mobilitat, tot fomentant la competitivitat de les empreses i el benestar de la ciutadania. El focus del clúster6m són els sistemes, dispositius electrònics i les aplicacions que milloren la mobilitat de persones, administracions i empreses.

Neix amb la vocació d'esdevenir un referent del sud d'Europa que ha de permetre aprofundir i ampliar l'espectre de les bones pràctiques d'entorn geogràfic i empresarial reconegut a Catalunya com un pol de competitivitat en temes de la mobilitat i logística.

El mercat de les millores a la mobilitat és un mercat en forta expansió. Segons l'estudi realitzat, el mercat del clúster6m representa 325M€ de volum global de facturació a Catalunya i s'hi dediquen un centenar d'empreses directament, i moltes altres indirectament. La mobilitat ha estat identificada com a factor de competitivitat, tant de ciutats com d'empreses, i fins i tot a nivell personal.

La formació del clúster

El clúster6m de millores a la mobilitat, d'àmbit català i liderat des del territori de l'àrea del delta del Llobregat, és resultat del Pla d'Innovació Territorial de la Zona Delta que va tenir per objectiu detectar i promoure dinàmiques de clúster entre el teixit empresarial del territori (logística, mobilitat, etc.).

El 2 de juny del 2008 els municipis del sud del delta del Llobregat van iniciar l'estudi i anàlisi de viabilitat del projecte de creació d'un clúster per potenciar la seva competitivitat. Els set organismes impulsors –Sant Boi de Llobregat, El Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Castelldefels, representats pels seus alcaldes, i representants de la UPC i el Parc Mediterrani de la Tecnologia– van presentar el projecte, precisament, al Parc Mediterrani de la Tecnologia, a Castelldefels.

Les conclusions de l'anàlisi de viabilitat expressaven l'interès d'un grup significatiu d'empreses, centres tecnològics i la UPC-Castelldefels en la posada en marxa d'un projecte per estructurar el clúster6m. Els ajuntaments de la Zona Delta, comptant amb la col·laboració de les empreses i entitats interessades, van assumir el lideratge inicial d'aquest procés.

L'estratègia territorial conjunta consistia en incentivar els mercats que utilitzen tecnologies de suport a la mobilitat, per potenciar així la competitivitat del territori. L'elecció d'aquest sector es basava en l'anàlisi prèvia del teixit empresarial de l'àrea sud del delta del Llobregat. Es va valorar com una oportunitat, entre altres factors, la concentració d'agents proveïdors de coneixement i innovació entorn al Parc Mediterrani de la Tecnologia i al territori.

Actualment, el clúster6m de millores a la mobilitat forma part de la xarxa de clústers d'ACC1Ó-Generalitat de Catalunya. Hi participen prop de 50 empreses, quatre centres de recerca (la Fundació i2cat, el Centre d'Innovació del Transport, l'Institut de Geomàtica i el Centre de Tecnologia Aeroespacial) i els cinc municipis, a més del Parc Mediterrani de la Tecnologia i INNOBAIX, l'agència d'innovació del Baix Llobregat.

Els agents del clúster, amb el suport d'ACCIO i de la Diputació de Barcelona, desenvolupen un pla estratègic que ha de permetre estructurar el clúster i la posterior associació empresarial.

El Living Lab

Un dels vessants del projecte, previst en la implementació del pla estratègic, té com a finalitat convertir la Zona Delta en un territori de proves (*living lab*) de solucions tecnològiques orientades a millorar la mobilitat de municipis, empreses i persones. Aquestes solucions tecnològiques seran proveïdes per les empreses i centres tecnològics del clúster i comptaran amb el suport i ajuda de les administracions locals i supralocals.

Així, el *Living Lab* es compon actualment de vuit proves pilot que estan en fase de posada en marxa. S'estructuren en tres eixos i són les següents:

- Eix de mobilitat sostenible: vehicle elèctric als hotels; i servei de mobilitat a la demanda.
- Eix de mobilitat en ciutats intel·ligents: aparcament amb el mòbil; control i consulta del trànsit en temps real; i control i comptatge d'accessos a platges i altres.
- Eix de mobilitat personal: xarxa social de serveis, comerç, cultura, gastronomia i oci al delta; guiatge per rutes turístiques i patrimoni; i millora de la mobilitat de gent gran i malalts psíquics.

Els impactes al territori del *Living Lab* seran múltiples i entre els beneficiaris trobem les empreses del propi clúster, però també empreses d'altres sectors les quals podran augmentar la seva competitivitat, els municipis, ja que podran desenvolupar solucions de mobilitat innovadores, i els mateixos ciutadans i ciutadanes.

RECULL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT

	Baix Llobregat		Província		Variació 2010-2011		Pes Baix Llobr./ Província	
	2010	2011	2010	2011	Baix Llobr.	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		486		7.726,3				6,3%
Superfície mitjana municipal (km²)		16,2		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	798.468	803.705	5.511.147	5.529.099	0,7%	0,3%	14,5%	14,5%
Densitat (hab/km²)	1.644	1.654	713	716	0,6%	0,4%	nc	nc
Homes	397.716	399.550	2.710.304	2.715.628	0,5%	0,2%	14,7%	14,7%
Dones	400.752	404.155	2.800.843	2.813.471	0,8%	0,5%	14,3%	14,4%
Població de menys de 16 anys	140.532	143.405	881.724	896.296	2,0%	1,7%	15,9%	16,0%
Població potencialment activa	545.188	543.257	3.714.407	3.697.168	-0,4%	-0,5%	14,7%	14,7%
Població de més de 65 anys	112.748	117.043	915.016	935.635	3,8%	2,3%	12,3%	12,5%
Població projectada 2021	863.442	863.442	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	14,3%	14,3%
Índex de dependència global	46,0	47,9	48,4	49,5	4,2%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	80,0	81,6	103,8	104,4	2,0%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	702.997	709.997	4.705.660	4.735.379	1,0%	0,6%	14,9%	15,0%
Nacionalitat estrangera	95.471	93.708	805.487	793.720	-1,8%	-1,5%	11,9%	11,8%
Taxa d'estrangeria total	12,0%	11,7%	14,6%	14,4%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,0%	8,7%	11,5%	11,3%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	17.245	17.006	133.524	133.400	-1,4%	-0,1%	12,9%	12,7%
Població potencialment activa	76.165	74.560	656.329	644.358	-2,1%	-1,8%	11,6%	11,6%
Població de més de 65 anys	2.061	2.142	15.634	15.962	3,9%	2,1%	13,2%	13,4%
Àfrica	25.619	26.074	182.706	184.967	1,8%	1,2%	14,0%	14,1%
Amèrica	37.818	34.362	315.791	296.587	-9,1%	-6,1%	12,0%	11,6%
Àsia	5.350	5.992	102.834	112.513	12,0%	9,4%	5,2%	5,3%
Europa	26.649	27.235	203.630	199.097	2,2%	-2,2%	13,1%	13,7%
Unió Europea	23.246	23.702	171.447	166.329	2,0%	-3,0%	13,6%	14,3%
Resta del món	35	45	526	556	28,6%	5,7%	6,7%	8,1%
5 principals nacionalitats (comarca)	46490	45230	317173	307991	-2,7%	-2,9%	14,7%	14,7%
Marroc	22.900	23.111	139.736	141.193	0,9%	1,0%	16,4%	16,4%
Equador	8.310	7.103	69.687	60.904	-14,5%	-12,6%	11,9%	11,7%
Romania	6.460	6.668	34.916	35.844	3,2%	2,7%	18,5%	18,6%
Itàlia	4.120	4.226	39.360	38.764	2,6%	-1,5%	10,5%	10,9%
Colòmbia	4.700	4.122	33.474	31.286	-12,3%	-6,5%	14,0%	13,2%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-5,8%	0,5%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-8,7%	-13,3%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-15,1%	1,1%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-3,6%	-5,9%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-1,3%	1,1%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	21.264	21.041	180.089	178.049	-1,0%	-1,1%	11,8%	11,8%
Agricultura	33	35	673	704	6,1%	4,6%	4,9%	5,0%
Indústria	2.850	2.785	20.345	19.793	-2,3%	-2,7%	14,0%	14,1%
Construcció	2.671	2.367	18.961	16.756	-11,4%	-11,6%	14,1%	14,1%
Serveis	15.710	15.854	140.110	140.796	0,9%	0,5%	11,2%	11,3%
Dimensió mitjana	10,5	10,3	10,5	10,2	-2,7%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	15.939	15.718	126.924	124.909	-1,4%	-1,6%	12,6%	12,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.234	3.285	27.708	27.948	1,6%	0,9%	11,7%	11,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.090	2.149	14.966	14.850	2,8%	-0,8%	14,0%	14,5%
Serveis de menjar i begudes	1.967	1.963	15.758	15.881	-0,2%	0,8%	12,5%	12,4%
Activitats especialitzades construcció	1.656	1.497	10.696	9.650	-9,6%	-9,8%	15,5%	15,5%
Transport terrestre i per canonades	1.275	1.187	6.623	6.319	-6,9%	-4,6%	19,3%	18,8%
Altres activitats de serveis personals	845	858	7.026	7.124	1,5%	1,4%	12,0%	12,0%
Construcció d'immobles	859	743	7.177	6.246	-13,5%	-13,0%	12,0%	11,9%
Venda i reparació de vehicles motor	667	680	4.444	4.386	1,9%	-1,3%	15,0%	15,5%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	677	657	4.078	3.920	-3,0%	-3,9%	16,6%	16,8%
Educació	524	545	4.841	4.996	4,0%	3,2%	10,8%	10,9%
Activitats immobiliàries	536	540	6.568	6.568	0,7%	0,0%	8,2%	8,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	455	451	6.279	6.308	-0,9%	0,5%	7,2%	7,1%
Activitats sanitàries	437	437	4.775	4.877	0,0%	2,1%	9,2%	9,0%
Serveis a edificis i de jardineria	417	419	2.924	2.915	0,5%	-0,3%	14,3%	14,4%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	300	307	3.061	2.921	2,3%	-4,6%	9,8%	10,5%

RECULL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT (continuació)

	Baix Llobregat		Província		Variació 2010-2011		Pes Baix Llobr./ Província	
	2010	2011	2010	2011	Baix Llobr.	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	274.370	265.207	2.259.793	2.195.015	-3,3%	-2,9%	12,1%	12,1%
Assalariats	224.248	215.962	1.882.031	1.822.099	-3,7%	-3,2%	11,9%	11,9%
Autònoms	50.122	49.245	377.762	372.916	-1,7%	-1,3%	13,3%	13,2%
15 Principals sectors d'activitat	179.042	174.153	1.379.025	1.335.913	-2,7%	-3,1%	13,0%	13,0%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	26.350	27.042	156.164	155.107	2,6%	-0,7%	16,9%	17,4%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	27.418	26.481	239.775	237.434	-3,4%	-1,0%	11,4%	11,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	17.579	17.664	121.383	123.699	0,5%	1,9%	14,5%	14,3%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	18.155	16.001	100.688	88.429	-11,9%	-12,2%	18,0%	18,1%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	12.391	11.868	77.868	75.585	-4,2%	-2,9%	15,9%	15,7%
<i>Educació</i>	10.019	10.452	117.246	119.018	4,3%	1,5%	8,5%	8,8%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	11.092	9.490	128.718	121.236	-14,4%	-5,8%	8,6%	7,8%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	8.850	9.461	76.054	72.978	6,9%	-4,0%	11,6%	13,0%
<i>Emmagatzematge i afins al transport</i>	8.460	8.574	29.703	30.402	1,3%	2,4%	28,5%	28,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	8.123	8.190	133.382	128.459	0,8%	-3,7%	6,1%	6,4%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	8.503	8.177	42.564	40.051	-3,8%	-5,9%	20,0%	20,4%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	5.775	5.702	35.790	34.783	-1,3%	-2,8%	16,1%	16,4%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	5.097	5.267	33.453	33.653	3,3%	0,6%	15,2%	15,7%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	5.397	5.155	36.160	35.600	-4,5%	-1,5%	14,9%	14,5%
<i>Construcció d'immobles</i>	5.833	4.629	50.077	39.479	-20,6%	-21,2%	11,6%	11,7%
Agricultura	543	535	8.517	8.201	-1,5%	-3,7%	6,4%	6,5%
Indústria	52.499	49.935	361.760	348.455	-4,8%	-3,7%	14,5%	14,3%
<i>Tecnologia alta</i>	3.657	2.990	26.079	25.498	-18,2%	-2,2%	14,0%	11,7%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	16.505	16.398	107.867	106.107	-0,6%	-1,6%	15,3%	15,5%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	14.691	13.979	81.262	76.294	-4,8%	-6,1%	18,1%	18,3%
<i>Tecnologia baixa</i>	16.984	15.967	136.717	130.639	-6,0%	-4,4%	12,4%	12,2%
<i>Resta d'indústria</i>	662	661	9.835	9.917	-0,2%	0,8%	6,7%	6,7%
Construcció	26.015	22.114	161.659	136.531	-15,0%	-15,5%	16,1%	16,2%
Serveis	195.313	192.563	1.727.857	1.701.828	-1,4%	-1,5%	11,3%	11,3%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	65.308	65.351	750.843	739.549	0,1%	-1,5%	8,7%	8,8%
<i>-Serveis de tecnologia punta</i>	6.140	6.542	69.127	71.254	6,5%	3,1%	8,9%	9,2%
<i>Resta de serveis</i>	130.005	127.212	977.014	962.279	-2,1%	-1,5%	13,3%	13,2%
Sectors clau	135.553	130.190	872.986	834.678	-4,0%	-4,4%	15,5%	15,6%
Sectors estratègics	31.235	30.852	354.296	350.581	-1,2%	-1,0%	8,8%	8,8%
Sectors impulsors	40.319	38.369	391.792	379.156	-4,8%	-3,2%	10,3%	10,1%
Sectors independents	49.128	47.169	509.127	495.046	-4,0%	-2,8%	9,6%	9,5%
Aturats registrats	60.984	66.359	416.795	454.961	8,8%	9,2%	14,6%	14,6%
Homes	29.322	34.072	216.412	235.422	16,2%	8,8%	13,5%	14,5%
Dones	31.662	32.287	200.383	219.539	2,0%	9,6%	15,8%	14,7%
Nacionals	49.778	54.144	330.448	361.233	8,8%	9,3%	15,1%	15,0%
Estrangers	11.206	12.215	86.347	93.728	9,0%	8,5%	13,0%	13,0%
Agricultura	339	410	3.368	4.077	20,9%	21,1%	10,1%	10,1%
Indústria	11.410	11.226	75.747	74.866	-1,6%	-1,2%	15,1%	15,0%
Construcció	10.216	10.997	65.372	69.896	7,6%	6,9%	15,6%	15,7%
Serveis	35.590	40.213	249.908	282.776	13,0%	13,2%	14,2%	14,2%
Sense ocupació anterior	3.429	3.513	22.400	23.346	2,4%	4,2%	15,3%	15,0%
Població activa local estimada	428.487	432.729	2.913.673	2.938.514	1,0%	0,9%	14,7%	14,7%
Taxa d'atur registrat estimada	14,2%	15,3%	14,3%	15,5%	1,1pp	1,2pp	nc	nc
Homes	13,5%	14,5%	13,6%	14,8%	1,1pp	1,2pp	nc	nc
Dones	15,1%	16,3%	15,2%	16,3%	1,2pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	184.367	179.167	1.636.110	1.601.146	-2,8%	-2,1%	11,3%	11,2%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	13.291	13.728	14.802	15.301	3,3%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	50,5%	66,2%	60,4%	67,2%	15,7pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	36,0%	38,1%	35,3%	38,2%	2,1pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	52	50	44	43	-3,1%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,1	1,1	0,9	0,9	1,7%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	1.068.147	1.012.556	7.909.187	7.985.521	-5,2%	1,0%	13,5%	12,7%
Despeses	1.057.337	976.740	7.892.613	7.412.601	-7,6%	-6,1%	13,4%	13,2%
Deute viu	397.014	412.761	2.867.879	3.417.513	4,0%	19,2%	13,8%	12,1%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BARCELONÈS

BARCELONÈS

La comarca del Barcelonès¹ té una superfície de 146 km², l'1,9% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 5 municipis. Barcelona n'és la capital.

«Durant el 2011 continua l'estancament poblacional iniciat el 2010»

Amb 2.246.280 habitants, el Barcelonès concentra el 40,6% de la població de la província. El 2011 la **població** comarcal ha disminuït un 0,2% (-4.749) respecte l'any anterior, després d'una dècada (2000-2010) de creixement mitjà anual del 0,7%. Aquest lleuger decreixement poblacional s'explica per la reducció del nombre d'habitants a les ciutats de Barcelona (-3.889) i L'Hospitalet de Llobregat (-2.577), volums superiors als increments poblacionals registrats en els altres tres municipis de la comarca: Badalona (900), Santa Coloma de Gramenet (764) i Sant Adrià del Besòs (53).

El Barcelonès és la comarca amb major densitat de població: 15.407 hab./km², gairebé 22 vegades la mitjana provincial. Juntament amb el Vallès Occidental, són les dues úniques comarques on més del 50% de la seva població viu en municipis de més de 50.000 habitants. L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys: 66,5% de la població es troba en edat de treballar (16 a 64 anys), percentatge similar al provincial (66,9%), mentre que el 13,7% és menor de 16 anys (per sota del 16,2% provincial) i el 19,9% té 65 anys o més (respecte el 16,9% provincial). En conseqüència, l'Índex d'envelliment (relació entre la població més gran i la més jove) mostra que el Barcelonès, amb 145,1 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, és la segona comarca més envellida després del Berguedà (167,9), lluny de la mitjana provincial (104,4).

Aquesta estructura d'edats difereix força de la que presenta la població estrangera (veure piràmide d'edats), el 66,9% de la qual té entre 20 i 44 anys (respecte el 32% de la població autòctona). Destaca el grup d'homos estrangers de 25 a 39 anys, que suposen el 26% de la població nouvinguda total, el percentatge més important d'aquest grup entre les comarques de la província. Alhora, la població masculina estrangera (52,9%) supera lleugerament la femenina (47,1%).

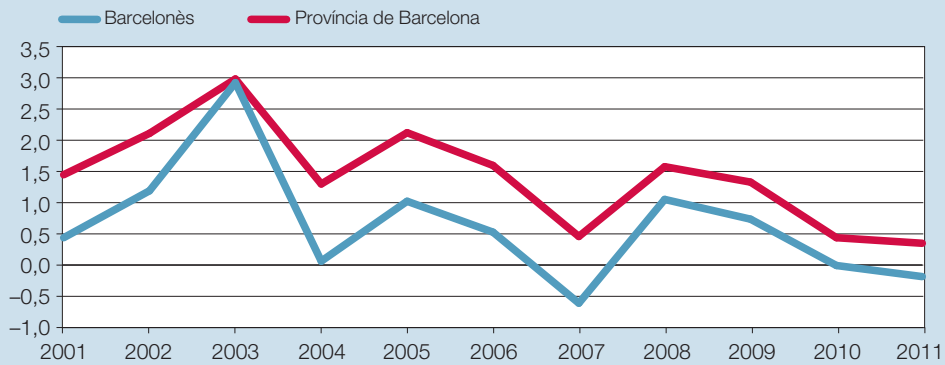
El 2011 hi havia 399.140 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 17,8% de la població del Barcelonès, percentatge notablement superior a la mitjana provincial (14,4%). En el darrer any la població nouvinguda ha disminuït un 1,4%, trencant la tendència alcista de la darrera dècada (2000-2010), en què es registrà una taxa de creixement mitjà anual del 23,3%. El 79,9% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats sumen el 37,8% de la població estrangera de la comarca: el 8,6% tenen nacionalitat equatoriana, el 8,6% paquistanesa, el 7,4% marroquina, el 6,6% boliviana i el 6,6% xinesa. En el darrer any, els canvis més significatius es donen en el col·lectiu d'equatorians, que ha disminuït un 11,1%, i en el de paquistanesos, que ha augmentat en un 21,4%.

El **VAB** real de la comarca del Barcelonès va augmentar l'any 2010 un 0,2%, segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el mateix percentatge que la mitjana provincial i lleugerament superior a la mitjana catalana (0,15%), dada que contrasta amb el decreixement del 2,6% registrat l'any anterior. Aquest creixement moderat reflecteix l'augment del 0,4% en el sector serveis i del 0,1% al sector industrial, amb una aportació de 0,3 i 0,01 punts percentuals, respectivament, en el creixement del VAB. Per contra, es donà una caiguda en el sector de la construcció (-3,4%), amb una aportació al VAB de -0,2 punts percentuals.

1. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

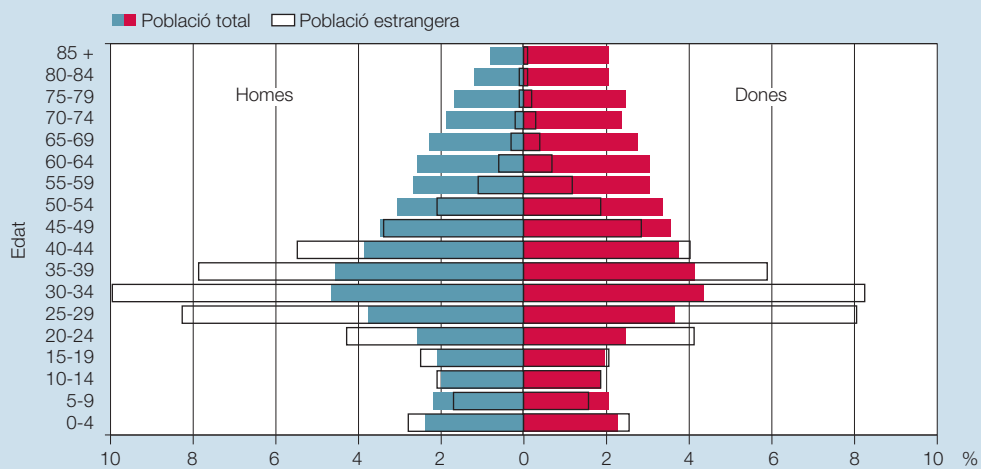
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Barcelonès, 2011
(en percentatge)

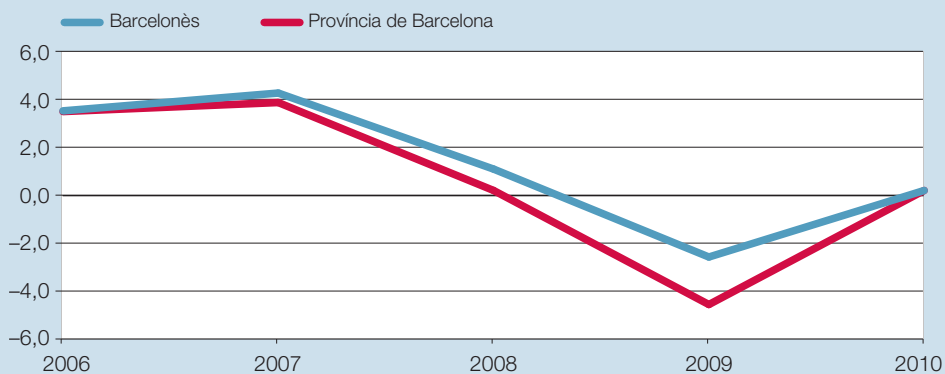
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«El Barcelonès és la comarca amb menor destrucció d'empreses el 2011, en termes percentuals»

A finals del 2011, el nombre d'**empreses** a la comarca del Barcelonès, segons dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, va ser de 85.133, el 47,8% de les empreses de la província i un 0,3% menys que l'any anterior, disminució inferior a la registrada els anys anteriors (-3,2% el 2008, -4,4% el 2009 i -2% el 2010) i alhora la menys negativa d'entre les comarques barcelonines (-1,1% de mitjana provincial). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i en especial la microempresa: el 76,5% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 20,6% entre 6 i 50, el 2,3% entre 51 i 250 i el 0,6% més de 250. La dimensió mitjana és d'11,6 treballadors per empresa, superior als 10,2 del conjunt provincial i la més gran de la província.

L'estructura empresarial de la comarca està dominada clarament pel sector terciari: el pes de les empreses de serveis (86,5%) és molt superior al provincial (79,1%). Per contra, el percentatge d'empreses industrials (5,9%) és molt inferior al percentatge de la província (11,1%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció, 7,5% a la comarca i 9,4% a la província. Entre l'any 2010 i 2011, es constata una pèrdua notable d'empreses del sector de la construcció (-9,6%) i la indústria (-4,9%), mentre que les activitats terciàries augmenten un 0,9%, mostrant així una millor resistència a la crisi. El 84,6% de les empreses es troben a Barcelona, el 6,3% a L'Hospitalet de Llobregat, el 5,8% a Badalona, el 2,3% a Santa Coloma de Gramenet i l'1% a Sant Adrià del Besòs. La variació interanual no mostra canvis significatius d'empreses en cap dels municipis.

A l'anàlisi del teixit empresarial segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) cal tenir en compte, com també en la resta de l'anàlisi d'aquesta comarca, l'efecte de capitalitat que genera la ciutat de Barcelona. Així, les 150 primeres empreses amb un major import net de xifra de vendes el 2010 van facturar més de cent milions d'euros, i d'aquestes, setze van facturar més de mil milions. Predominen les distribuïdores i comercialitzadores d'energia (Gas Natural, Endesa, Unió Fenosa) i de captació i distribució d'aigua (Societat General d'Aigües de Barcelona), però també tenen un pes destacat les empreses farmacèutiques (Sanofi Aventis, Novartis) i la constructora Fomento de Construcciones y Contratas.

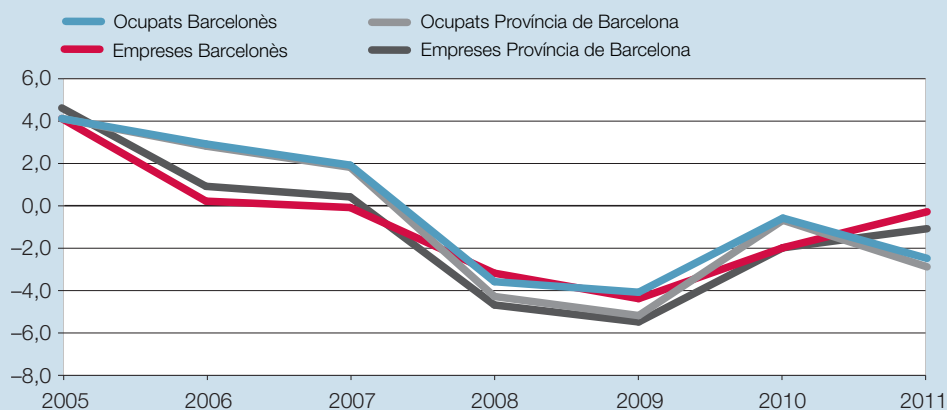
El 2011 l'**ocupació** ha disminuït un 2,5%, la tercera caiguda menys negativa d'entre les onze comarques barcelonines. Així, hi ha un total de 1.129.254 llocs de treball al Barcelonès, el 51,4% dels ocupats a la província. La reducció ha estat superior a la de l'any anterior (-0,6%) i ha estat deguda principalment a la caiguda del treball assalariat (-2,7%), si bé el treball autònom també presenta resultats en negatiu (-1,4%). El sector terciari domina l'estructura ocupacional a la comarca: l'ocupació en el sector dels serveis, amb el 86,5% del total de llocs de treball, està molt per damunt de la mitjana provincial (77,5%), mentre que l'ocupació industrial i en la construcció, amb el 8,9% i 4,5% de total, respectivament, és inferior a la provincial (15,9% i 6,2%).

La majoria dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats de la comarca pateixen destrucció d'ocupació, en especial la *construcció d'immobles* (-22%), les *activitats especialitzades de construcció* (-13,1%), i els *serveis a edificis i jardineria* (-7,1%). Contràriament a la tendència general, es crea ocupació en els subsectors de *serveis de tecnologies de la informació* (3,1%), en *activitats administratives d'oficina* (3%), en *serveis de menjar i begudes* (2,9%), en *altres activitats de serveis personals* (2,2%) i en *educació* (1,3%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en la *construcció d'immobles* (-4.793), les *activitats especialitzades en la construcció* (-4.593) i les *activitats sanitàries* (-3.635), mentre que els increments es donen en els *serveis de menjar i begudes* (1.784), l'*educació* (921) i les *activitats professionals i tècniques* (867).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011

(en percentatge)

Gràfic 4

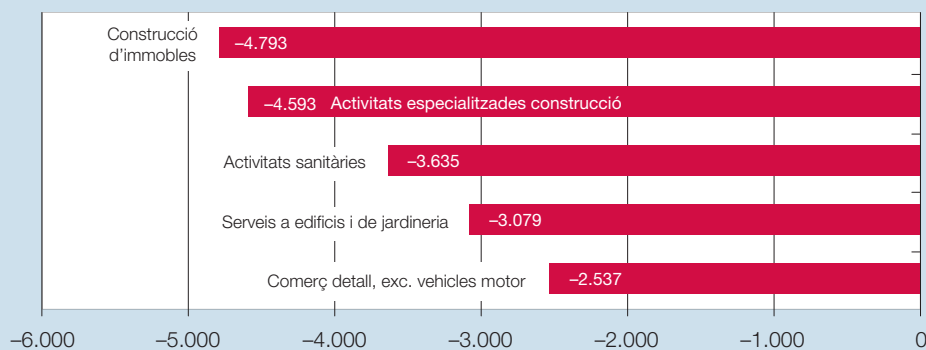

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Barcelonès, 2011

(en absoluts)

Gràfic 5

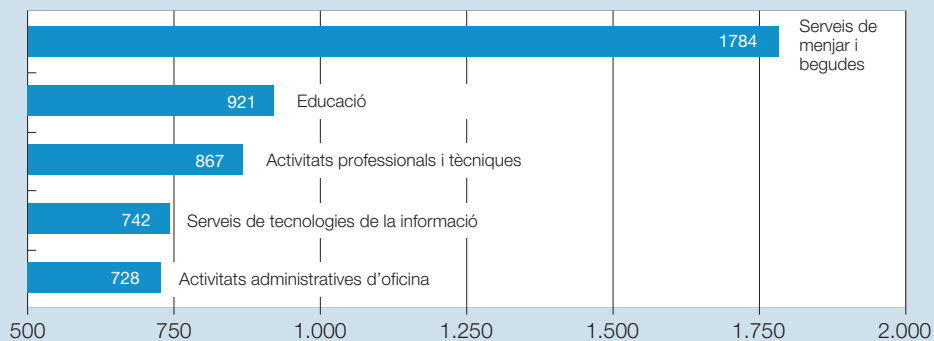

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Barcelonès, 2011

(en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Per distribució geogràfica, el 2011 el 85,5% de l'ocupació es troba a Barcelona, el 7,6% a L'Hospitalet de Llobregat, el 4,7% a Badalona, l'1,4% a Santa Coloma de Gramenet i el 0,8% a Sant Adrià del Besòs. La variació interanual no mostra variacions significatives d'ocupació en cap dels municipis.

Els sectors que configuren l'economia del coneixement és molt superior al pes que tenen a la província. Així, mentre que el 46% dels llocs de treball del Barcelonès pertanyien als *serveis basats en el coneixement* i als de *tecnologia alta i mitjana alta* a la indústria, a la província el pes era del 39,7%. Aquesta sobrerrepresentació al Barcelonès dels sectors punters s'explica perquè a la comarca es concentra el 63,9% dels llocs de treball en serveis basats en el coneixement de la província. La resta de serveis de la comarca apleguen el 44,7% dels ocupats, percentatge similar al 43,8% provincial. El moviment interanual de l'ocupació mostra l'augment dels *serveis de tecnologia punta* (2%, 1.026) i de la resta d'indústria (5,1%, 275), i la disminució de la resta de sectors independentment del seu grau de tecnologia. Destaca la caiguda de la *indústria de tecnologia mitjana-baixa* i de *tecnologia baixa* (-11% i -7,9%, respectivament).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una inferior concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius, que a la província. Així, el 31,5% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 38% de la província. L'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sector del teixit productiu, presenta un pes del 17,1%, similar al provincial al pes provincial (17,3%). En canvi, l'ocupació en sectors estratègics de la comarca, amb el 21%, és major que a la província (16%).

«La taxa d'atur al Barcelonès torna a augmentar, si bé segueix sent la més baixa de la província»

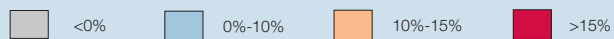
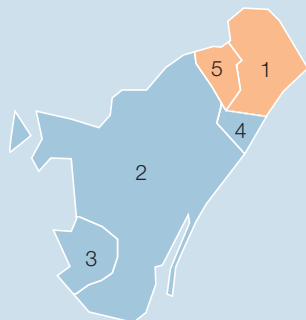
A finals del 2011 hi havia 170.223 aturats a la comarca, el 37,4% d'aturats de la província, i la taxa d'atur era del 14,4%, la més baixa de les onze comarques barcelonines i per sota de la taxa provincial, que era del 15,5%. El nombre d'aturats a la comarca torna a augmentar (8,7%), si bé ho fa menys que la mitjana provincial (9,2%), malgrat que el 2010 l'atur es reduí lleugerament (-0,1%), fet que semblava apuntar a una recuperació després de la tendència dels dos anys anteriors, fortament marcats per la crisi econòmica (amb augments de l'atur del 49% el 2008 i del 35% el 2009).

Per municipis (veure mapes), la taxa d'atur més baixa és la de Barcelona (12,9%), seguida de la de L'Hospitalet de Llobregat (16,7%), Badalona (19,2%), Santa Coloma de Gramenet (20,3%) i Sant Adrià del Besòs (20,6%). Durant el 2011, les taxes d'atur augmenten als cinc municipis de la comarca. El major increment es registra a Santa Coloma de Gramenet (12,4%), seguit de Badalona (10,2%), L'Hospitalet de Llobregat (9,7%), Sant Adrià de Besòs (9,6%) i Barcelona (7,7%).

El 52,9% dels aturats a la comarca són homes. A diferència de la mitjana provincial, la taxa d'atur entre homes i dones és força similar (14,2% i 14,6%, respectivament). Per edats, el 7,1% té menys de 25 anys, el 52% té entre 25 i 44 anys i el 40,8% té més de 45 anys. Interanualment, l'atur augmenta a tots els grups d'edat, excepte els que tenen entre 25 i 29 anys (-1,5%). Per contra, destaca l'augment de l'atur entre aquells que tenen entre 45 i 59 anys (15,8%).

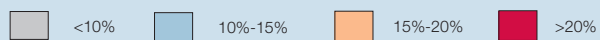
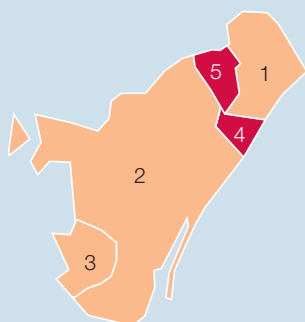
Per sectors d'activitat econòmica, el 68,6% dels aturats pertanyen al sector serveis, el 14,5% al sector de la construcció, l'11,6% al sector industrial i el 0,5% al sector agrícola. El 4,8% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur ha augmentat en tots els sectors, amb especial intensitat en el sector serveis (10,9%, 11.489) i el sector de la construcció (6,9%, 1.596).

Variació dels aturats registrats

- 1 Badalona
- 2 Barcelona
- 3 Hospitalet de Llobregat (L')
- 4 Sant Adrià de Besòs
- 5 Santa Coloma de Gramenet

Taxa d'atur registrada

L'atur augmenta en tots els nivells formatius. Destaca l'augment entre les persones amb major nivell formatiu: *estudis postsecundaris* (33%), *universitaris de primer cicle* (15,1%) i *universitaris de segon i tercer cicle* (12,2%). En paral·lel, augmenta considerablement també l'atur entre les persones *sense estudis* (14,3%). En termes absoluts, el grup que pateix un major increment de l'atur és el que té *educació general* (8.377, 8,5%). Els aturats estrangers han augmentat un 7,4% i han arribat als 40.170, el 23,6% de l'atur comarcal, percentatge superior al pes que té a la província (20,6%). Els aturats nacionals han augmentat un 9,1%, percentatge lleugerament inferior al provincial (9,3%), i s'han situat en els 130.053.

La **contractació laboral** el 2011 ha estat un 1,4% menor que la de 2010, reducció menys pronunciada que la provincial (-2,1%). Així, durant l'any s'han formalitzat 869.338 contractes de treball, el 54,3% dels contractes signats a la província. La contractació ha disminuït un 6% entre els menors de 25 anys, s'ha mantingut (0,1%) entre els de 25 a 44 anys i s'ha reduït un 0,4% entre els majors de 45 anys. La contractació masculina, el 47,7% del total, ha disminuït un 0,8% respecte l'any anterior, mentre que la femenina ha patit una major davallada, un 2%. La contractació s'ha incrementat lleugerament en el sector serveis (0,2%) i s'ha reduït en la construcció (-25,8%) i la indústria (-4%). El 89% dels contractes han estat temporals, que s'han mantingut en un any (0,2%). La contractació indefinida, l'11% del total, s'ha reduït un 10,3%.

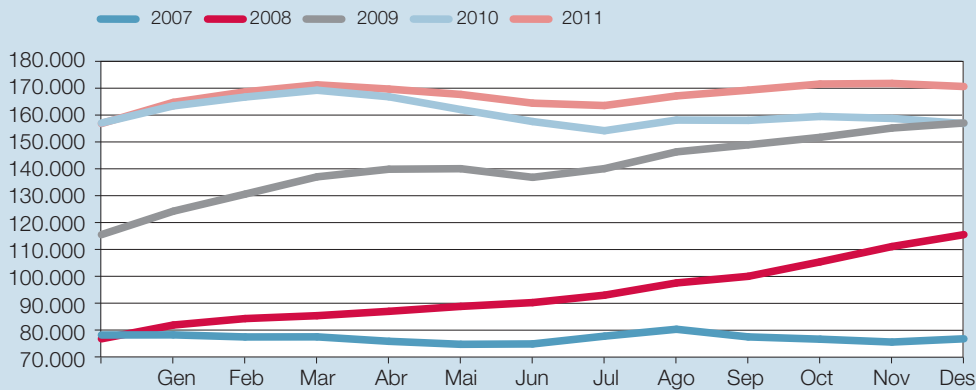
Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2010 la suma de la liquidació pressupostària del conjunt dels municipis del Barcelonès va augmentar un 6,4% en els ingressos respecte l'any 2009, alhora que va disminuir un 5% en les despeses. El deute viu, per la seva banda, va augmentar un 45,1%, essent la comarca que registra un increment més notable, força per sobre de la mitjana (19,2%), i atribuïble principalment al municipi de Barcelona (60%). A destacar la ràtio de 653 euros de deute viu per habitant, per sobre dels 620 euros de mitjana provincial. El deute viu representa el 53,3% dels ingressos corrents a la capital comarcal, Barcelona, percentatge equivalent a la mitjana comarcal i per sota de la mitjana provincial (56,5%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 384 euros l'any 2010, superior a la provincial (341,3 euros). Per altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita el 2011 la situen en els 17.921 euros, la més alta de les onze comarques barcelonines, i equivalent al 117,1% de la renda mitjana provincial (15.301 euros).

La ciutat de Barcelona configura el pol d'atracció **turística** més important de la província de Barcelona i de Catalunya. Tot i la presència dels altres quatre municipis de la comarca (Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià del Besòs i l'Hospitalet de Llobregat), les dades sobre l'activitat turística al Barcelonès (Quadre 1) estan plenament condicionades per l'evolució de la ciutat de Barcelona. Tot i l'indubtable pes de la ciutat, cal destacar l'esforç que segueixen fent aquests municipis en matèria turística, integrant nous recursos turístics i serveis complementaris a l'oferta creixent de la destinació Barcelona.

El Barcelonès disposa de 66.687 places hoteleres (no n'hi ha cap d'establiments de turisme rural o càmping), volum que representa el 50,8% de totes les places d'hotel a la província de Barcelona. En aquest àmbit, la comarca ha crescut un 4,2% respecte l'any 2010.

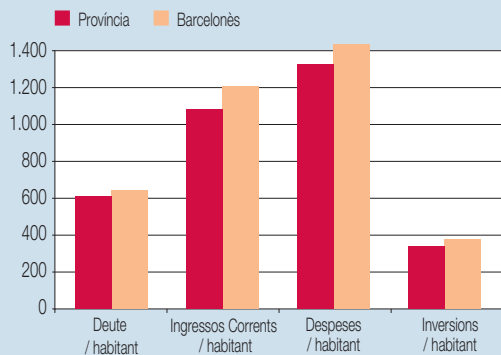
Les dades relatives a la demanda de la comarca resulten més estables que en la resta de comarques de la província. La seva evolució és constant, tant en el nombre de viatges allotjats en els hotels, que arriba als 7,16 milions (7,4% més que l'any anterior), com en les pernoctacions, amb un volum de 16,8 milions de nits d'hotel (7,4% més que l'any anterior). Un dels trets més destacables rau en l'indicador d'ocupació hotelera. La poca estacionalitat de què gaudeix la ciutat de Barcelona beneficia els hotels, amb uns percentatges d'ocupació força elevats (72,8% a la comarca), molt més que a la resta de la província, on aquest valor és del 39,1% durant el 2011.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Barcelonès, 2007-2011 Gràfic 7
(en absolut)

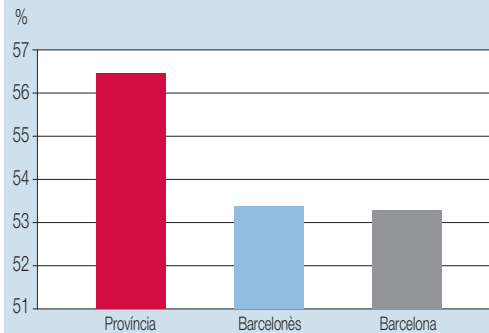
Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 Gràfic 8
(Euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 Gràfic 9
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Barcelonès			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	63.997	66.687	4,2	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	0	0	0,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	0	0	0,0	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	6.665,2	7.160,8	7,4	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	15.698,7	16.855,8	7,4	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	69,2	72,8	3,6	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

BARCELONA CITY PROTOCOL

Vicente Guallart, *arquitecte en cap i gerent d'Arquitectura, Urbanisme, Habitatge i Infraestructures de l'Ajuntament de Barcelona*

Des de la ciutat de Barcelona es treballa per desenvolupar la creació d'un protocol internacional de ciutats que permeti millorar el rendiment de les urbs en matèria de sostenibilitat mediambiental, competitivitat econòmica i serveis a les persones. El City Protocol s'impulsarà amb la col·laboració de moltes altres ciutats, empreses i institucions internacionals, i es desenvoluparà de forma oberta, global i progressiva.

El repte de l'eficiència del creixement urbà

Avui en dia, les ciutats apleguen ja la meitat de la població mundial i s'estima que en quaranta anys en concentrin prop de tres quartes parts, donat que a tot el món més d'un milió de persones es trasllada a viure a les ciutats setmanalment. A més, les ciutats consumeixen entorn del 60-80% de les necessitats d'energia mundial i, en un futur proper, les urbs desenvolupades generaran per si soles el 80% del creixement econòmic global.

Així, el repte de les ciutats avui en dia és clar: assolir la màxima eficiència del creixement urbà. I per fer-ho, les ciutats han de tornar a ser productives, però també respectuoses amb l'entorn, tot generant sinèrgies amb el medi ambient i aprofitant les oportunitats que comporten les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). I aquest és precisament el plantejament que radica en el concepte de la ciutat intel·ligent.

Un model de referència internacional

En aquest context, les noves tecnologies juguen un paper cada cop més destacat al servei del benestar dels ciutadans i de la infraestructura que els envolta. I en aquest sentit, Barcelona, la ciutat on Cerdà va encunyar el terme urbanisme fa cent cinquanta anys, urb referent internacional en hàbitat urbà, concep ara un nou model de ciutat, capaç d'impulsar de nou la seva economia i que aprofita les oportunitats que genera l'entorn, la innovació ambiental, les TIC, el talent i la predisposició d'una societat constantment emprenedora i innovadora.

I volem que aquest model esdevingui també un model de referència per a altres ciutats. En definitiva, que serveixi per regenerar ciutats ja construïdes i per projectar noves metròpolis intel·ligents. Un model que permeti valoritzar i capitalitzar un cop més la marca Barcelona, tot fent extens aquest nou concepte d'hàbitat urbà i de gestió de ciutats a l'entorn internacional.

Barcelona vol impulsar l'economia de la innovació i transformació urbana tot reflectint uns valors socials i culturals que any rere any situen la ciutat en les principals posicions dels rànquings internacionals de les millors ciutats per viure i fer negocis.

Si bé internacionalment el model Barcelona és celebrat, encara no és assimilat. I precisament per això Barcelona impulsa aquest model i protocol en què el coneixement que genera respecte als seus sistemes de gestió, infraestructura, serveis i solucions urbanes és transferible a altres ciutats del món. I és que el City Protocol integra la gestió d'infraestructures, serveis, elements i solucions urbanes, i permet extrapolarlo, tot exportant i transferint el coneixement produït a altres ciutats del món. D'una banda, això permetrà posicionar Barcelona a l'avantguarda de les ciutats innovadores, les *Smart Cities*, i de l'altra, permetrà capitalitzar el coneixement desenvolupat.

Així, el City Protocol defineix el model i estàndards de l'*Smart City*, ciutat productiva, ecològica i social, que vira entorn a la generació de benestar

dels seus ciutadans, i que fomenta i impulsa un hàbitat urbà de qualitat. Un protocol que també integra un sistema d'avaluació i de definició de mecanismes amb l'objectiu de transformar els models actuals en models més sostenibles i socials.

Així, el City Protocol s'orienta a definir els estàndards cap als quals s'han de dirigir les ciutats del segle XXI. Aquest protocol anirà evolucionant tot integrant les aportacions d'experts, ciutats i institucions que se sumin a la iniciativa, sempre des d'un enfocament obert, global i progressiu –similar al plantejament que dóna lloc a l'*Internet Protocol*–, que permeti millorar el rendiment i competitivitat de les ciutats i el benestar ciutadà.

Per tant, el City Protocol estarà en constant evolució i transformació, sempre incorporant noves aportacions, tot possibilitant el desenvolupament d'una important transformació de les ciutats en base a uns principis que esdevindran un estàndard per a la transformació urbana i que fan referència als aspectes següents:

- Definició d'una nova anatomia de les ciutats que permeti influir en qualsevol tipus de ciutat i en qualsevol moment del seu desenvolupament.
- Definir un model urbà de ciutat de futur a la qual tendir i que sigui producte de la fusió entre l'urbanisme, l'ecologia i les tecnologies de la informació, basat en la producció i la reutilització de recursos locals que comparixin coneixement globalment.
- Definició d'una sèrie de vectors a avaluar i qüestions específiques a mesurar relatives a la densitat, a la funció, a la qualitat ambiental de l'espai públic, a la mobilitat, a la producció de recursos, etc. i als mecanismes per millorar i evolucionar les estructures físiques, funcionals i metabòliques de la ciutat.
- Definició dels mecanismes d'informació que permetin les actuacions i l'avaluació de les ciutats i els sistemes de control en temps real.
- Definir quines han de ser les plataformes tecnològiques, de *hardware* i *software* que permetin la gestió integral de la informació a la ciutat.

Una estructura municipal per generar sinèrgies

En aquest sentit, l'aposta de Barcelona per al desenvolupament de la ciutat en base a aquesta nova taxonomia de ciutat i per l'economia de la innovació urbana –no només impulsant l'aplicació del City Protocol a la Ciutat Comtal, sinó també liderant la configuració d'un urbanisme intel·ligent i sostenible–, s'exemplifica amb la creació d'una nova estructura municipal que crea la tinència d'alcaldia d'Hàbitat Urbà, que integra urbanisme, habitatge, infraestructures, tecnologia, medi ambient i serveis urbans. Una estructura pensada per afrontar els reptes de la ciutat per al segle XXI i per generar les sinèrgies que possibilitin millorar Barcelona i la qualitat de vida de les persones que hi viuen.

L'Smart City Campus Barcelona al 22@

El compromís de la ciutat amb aquestes idees de futur és ferm i ho és amb la immediata posada en marxa del projecte de l'Smart City Campus Barcelona al 22@, un espai d'innovació urbana que aglutinarà empreses, institucions, universitats i centres tecnològics. Barcelona serà un laboratori urbà i referent de regeneració urbana que ajudarà a configurar la ciutat del futur amb enfocaments transversals. L'Ajuntament de Barcelona, amb la col·laboració del sector privat, impulsarà el projecte com un nou pol d'atracció i generació del coneixement dels nous models de desenvolupament amb la definició d'un clúster de nova generació que permeti la recerca de solucions avançades que es puguin aplicar a les ciutats d'arreu del món.

Avui, ja s'estan desenvolupant actuacions i programes d'actuació en cinc àrees temàtiques:

- Les innovacions en medi ambient van destinades a tres actuacions: la primera, és la implantació d'un sistema de recollida de residus més econòmic i sostenible mitjançant una nova xarxa de contenidors equipats amb sensors RFID, dels quals 12.000 estan destinats a comerços i 27.000 a l'ús genèric dels ciutadans. En segon lloc, la millora de la gestió dels recursos hídrics amb l'objectiu d'assolir un estalvi d'un 15% de l'aigua utilitzada. Finalment, la salut acústica serà una de les prioritats amb diverses mesures que permetran reduir l'impacte sonor sobre la ciutat.
- En la mobilitat i el transport es desenvoluparan dos programes: LIVE Barcelona i el vehicle elèctric, que donarà suport i impuls a la mobilitat elèctrica a la ciutat i a l'àrea metropolitana, i el Pla Movele i els punts de recàrrega, creant una xarxa segura i eficaç d'estacions.
- En el camp de l'energia sostenible se seguiran desenvolupant les xarxes urbanes de calor i fred, District Heating and Cooling, la instal·lació d'aparells

mesuradors que permetin visualitzar els consums elèctrics, Smart Metering, i l'impuls de la utilització de l'energia solar tèrmica i la solar fotovoltaica. Finalment, s'impulsaran projectes d'illes autosuficients amb l'aplicació dels principis d'eficiència energètica i futur sostenible.

- La col·laboració públicoprivada es desenvoluparà a través de diverses actuacions, com són el City Protocol, el Campus Smart City Barcelona, el projecte europeu iCity, liderat per Barcelona i impulsat amb altres ciutats europees i empreses internacionals, l'OpenData BCN i la potenciació de la ciutat com a laboratori urbà amb el projecte 22@ Urban Lab, etc.

Barcelona promou totes aquestes iniciatives tenint present que cal definir i construir les bases de la ciutat intel·ligent i ecològica del futur, però sempre amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les ciutadanes i ciutadans de la ciutat, fomentant la cultura i el nou coneixement, i per això se segueix apostant per la teleassistència, l'administració electrònica, la xarxa WIFI i la potenciació de Barcelona com anella cultural, per millorar la qualitat de vida de les persones i l'entorn en el qual vivim.

DO IT IN BARCELONA, PROGRAMA D'ATRACCIÓ I RETENCIÓ DE TALENT INTERNACIONAL A BARCELONA

Mònica Madrigal, responsable de *Do it in Barcelona*. *Barcelona Activa*

Do it in Barcelona és una iniciativa de ciutat per a l'atracció i retenció de talent internacional a Barcelona promoguda per Barcelona Activa, l'Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona.

Porta d'entrada

Concebut com a porta d'entrada, Do it in Barcelona orienta el talent internacional emprenedor, professional, investigador i d'estudis postuniversitaris cap a l'oferta de serveis que ofereixen les institucions de la ciutat vinculades a l'atracció de talent. D'aquesta manera, el programa intenta oferir un mapa en clau de ciutat de les oportunitats professionals i de negoci existents a Barcelona, fomentant sinèrgies i evitant duplicitats en la prestació dels serveis.

Juntament amb informació sobre serveis professionals específics, el programa ha posat també a disposició del talent internacional un conjunt d'eines i serveis transversals adreçats a donar suport a la instal·lació personal a la ciutat: la guia de recursos «Welcome to Barcelona», que inclou informació pràctica relativa a la vida a la ciutat –com ara, la cerca d'habitatge o escoles, l'oferta cultural, un mapa d'equipaments, etc.–; el *kit* de tràmits municipals online «Benvingut a Barcelona», recentment disponible en anglès, que es converteix en una finestreta única de tràmits associats a l'arribada a la ciutat, com ara l'empadronament o la domiciliació de l'IBI; i també una guia informativa de tràmits d'estrangeria per al talent internacional.

Els serveis per a emprenedors internacionals

Pel que fa específicament als serveis per a emprenedors internacionals, principal àmbit d'actuació de Barcelona Activa en el programa, Do it in Barcelona ofereix un itinerari de suport *en anglès* que s'inicia amb una sessió informativa de benvinguda, presencial o virtual, on s'introdueix els participants en el marc econòmic i legal per crear una empresa a la ciutat. A partir d'aquesta sessió de benvinguda, l'emprenedor té accés a un ampli portafoli de serveis complementaris. Per exemple, hi ha una oferta de seminaris de formació executiva sobre aspectes lligats a la creació de l'empresa, com les formes jurídiques o el sistema impositiu. A més els emprenedors disposen d'eines en línia per analitzar la idea de negoci i guiar la redacció del pla d'empresa i poden rebre assessorament expert en anglès per part de tècnics de Barcelona Activa. Un cop validat el seu pla de negoci, tenen la possibilitat de constituir telemàticament la seva empresa (disponible per Societats Limitades, Societat Limitada Nova Empresa i Empresari Individual). Finalment, ja en la fase de cerca d'espai, poden disposar d'espais temporals d'oficina –de lloguer per dies, setmanes o mesos– on arrencar l'activitat empresarial a Barcelona, així com d'un cercador d'espais definitius d'instal·lació a la ciutat.

La lògica dels serveis per a emprenedors internacionals ha estat la seva incorporació de manera normalitzada a l'activitat ordinària de Barcelona Activa d'acompanyament a promotors de projectes empresarials. La transferència de la metodologia ja existent als itineraris en anglès ha permès ampliar l'activitat a un cost baix, possibilitant a l'agència municipal esdevenir un prestador trilingüe. A dia d'avui, l'itinerari de serveis per a emprenedors internacionals ha donat suport a prop de 800 persones (setembre 2009 - març 2012).

La col·laboració en xarxa

Per al seu desplegament i també per a la difusió dels seus serveis, Do it in Barcelona ha comptat amb la col·laboració de diverses institucions vinculades a la promoció econòmica i al talent: universitats i principals escoles de negoci de Barcelona –tractors de talent professional i universitari-; xarxes d'emprenedors internacionals; entitats prestadores de serveis, com Barcelona Centre Universitari o l'Agència d'Ajuts Universitaris i de Recerca; i agents de promoció econòmica i actius estratègics de la ciutat, com l'Aeroport de Barcelona, el Centre de Convencions Internacionals de Barcelona, el Gremi d'Hotels de Barcelona, el Palau de Congressos o Turisme de Barcelona.

La identitat de marca

La difusió de Do it in Barcelona ha tingut lloc tant a nivell internacional com a nivell local i s'ha basat en el desenvolupament d'una identitat de marca pròpia que, a través d'un llenguatge innovador adreçat específicament a les persones altament qualificades, ha sabut ressaltar les oportunitats que ofereix Barcelona per al desenvolupament professional i personal. Els elements que acompanyen aquesta identitat de marca són de diferents tipus: un web amb casos d'èxit de talent internacional a la ciutat (www.bcn.cat/doitinbcn), *corners* de difusió ubicats a llocs d'interès estratègic i esdeveniments de caràcter internacional a Barcelona, així com elements de marxandatge.

Els elements d'innovació

El programa, que va rebre el premi Eurocities Awards 2010 a la millor iniciativa innovadora de ciutat, ha resultat innovador des de tres punts de vista. En primer lloc, se centra en un grup objectiu, el talent individual –és a dir, les persones– que tradicionalment no havia estat una prioritat de les àrees de promoció econòmica regionals i locals, més enfocades a la captació d'inversions i grans corporacions. En segon lloc, a diferència del que han fet altres ciutats internacionals, Do it in Barcelona ha anat més enllà d'una mera iniciativa de *city marketing*, creant els elements de marca però, sobretot, creant la cartera de serveis de suport a l'aterratge. Així mateix, l'administració electrònica trilingüe ha esdevingut una de les principals prioritats del programa, per a l'assoliment de la qual es treballa de manera coordinada amb altres àrees de l'Ajuntament de Barcelona.

Finalment, el programa ha hagut d'afrontar, no obstant, dos tipus de dificultats. D'una banda, la crisi econòmica actual, gestada en paral·lel al desenvolupament del programa, que ha condicionat la mobilitat del talent i ha afectat l'accés al finançament dels emprenedors. De l'altra, aquelles barres a l'atracció de talent que escapen a l'abast de l'àmbit d'actuació municipal, com ara el nivell de salaris i el cost de la vida –en comparació al d'altres ciutats internacionals– o els procediments d'estrangeria -competència de l'Estat i la Generalitat de Catalunya-, que en els darrers anys han sofert diverses modificacions com a conseqüència dels canvis en la legislació.

RECALL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS

	Barcelonès		Província		Variació 2010-2011		Pes Barcelonès/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Barcelonès	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		5		311				1,6%
Superfície total (km²)		146		7.726,3				1,9%
Superfície mitjana municipal (km²)		29,2		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	2.251.029	2.246.280	5.511.147	5.529.099	-0,2%	0,3%	40,8%	40,6%
Densitat (hab/km²)	15.557	15.407	713	716	-1,0%	0,3%	nc	nc
Homes	1.084.267	1.080.649	2.710.304	2.715.628	-0,3%	0,2%	40,0%	39,8%
Dones	1.166.762	1.165.631	2.800.843	2.813.471	-0,1%	0,5%	41,7%	41,4%
Població de menys de 16 anys	303.929	307.398	881.724	896.296	1,1%	1,7%	34,5%	34,3%
Població potencialment activa (16-64)	1.507.023	1.492.928	3.714.407	3.697.168	-0,9%	-0,5%	40,6%	40,4%
Població de 65 anys i més	440.077	445.954	915.016	935.635	1,3%	2,3%	48,1%	47,7%
Població projectada 2021	2.330.143	2.330.143	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	38,6%	38,6%
Índex de dependència global	49,4	50,5	48,4	49,5	2,2%	2,4%	nc	nc
Índex d'envelliment	144,8	145,1	103,8	104,4	0,2%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	1.846.129	1.847.140	4.705.660	4.735.379	0,1%	0,6%	39,2%	39,0%
Nacionalitat estrangera	404.900	399.140	805.487	793.720	-1,4%	-1,5%	50,3%	50,3%
Taxa d'estrangeria total	18,0%	17,8%	14,6%	14,4%	-0,2pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	14,2%	14,2%	11,5%	11,3%	0,0pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	54.487	54.691	133.524	133.400	0,4%	-0,1%	40,8%	41,0%
Població potencialment activa (16-64)	342.955	337.067	656.329	644.358	-1,7%	-1,8%	52,3%	52,3%
Població de 65 anys i més	7.458	7.382	15.634	15.962	-1,0%	2,1%	47,7%	46,2%
Àfrica	40.969	41.233	182.706	184.967	0,6%	1,2%	22,4%	22,3%
Amèrica	177.585	169.094	315.791	296.587	-4,8%	-6,1%	56,2%	57,0%
Àsia	82.184	89.741	102.834	112.513	9,2%	9,4%	79,9%	79,8%
Europa	103.829	98.717	203.630	199.097	-4,9%	-2,2%	51,0%	49,6%
Unió Europea	85.518	80.184	171.447	166.329	-6,2%	-3,0%	49,9%	48,2%
Resta del món	333	355	526	556	6,6%	5,7%	63,3%	63,8%
5 principals nacionalitats (comarca)	149.708	150.840	326.148	324.728	0,8%	-0,4%	45,9%	46,5%
Equador	38.808	34.497	69.687	60.904	-11,1%	-12,6%	55,7%	56,6%
Pakistan	28.156	34.186	31.905	38.903	21,4%	21,9%	88,2%	87,9%
Marroc	29.372	29.528	139.736	141.193	0,5%	1,0%	21,0%	20,9%
Bolívia	27.722	26.384	47.259	44.741	-4,8%	-5,3%	58,7%	59,0%
Xina	25.650	26.245	37.561	38.987	2,3%	3,8%	68,3%	67,3%

ACTIVITAT ECONÒMICA

VAB¹	-2,7%	0,2%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	2,4%	-10,6%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-12,3%	0,1%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-1,3%	-3,4%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-1,0%	0,4%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	85.422	85.133	180.089	178.049	-0,3%	-1,1%	47,4%	47,8%
Agricultura	32	33	673	704	3,1%	4,6%	4,8%	4,7%
Indústria	5.308	5.048	20.345	19.793	-4,9%	-2,7%	26,1%	25,5%
Construcció	7.059	6.381	18.961	16.756	-9,6%	-11,6%	37,2%	38,1%
Serveis	73.023	73.671	140.110	140.796	0,9%	0,5%	52,1%	52,3%
Dimensió mitjana	11,8	11,6	10,5	10,2	-2,4%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	62.664	62.374	124.948	123.221	-0,5%	-1,4%	50,2%	50,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	13.497	13.656	27.708	27.948	1,2%	0,9%	48,7%	48,9%
Serveis de menjar i begudes	7.624	7.668	15.758	15.881	0,6%	0,8%	48,4%	48,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	6.786	6.639	14.966	14.850	-2,2%	-0,8%	45,3%	44,7%
Activitats immobiliàries	4.104	4.120	6.568	6.568	0,4%	0,0%	62,5%	62,7%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	3.894	3.947	6.279	6.308	1,4%	0,5%	62,0%	62,6%
Llars que ocupen personal domèstic	3.746	3.755	4.166	4.174	0,2%	0,2%	89,9%	90,0%
Altres activitats de serveis personals	3.336	3.433	7.026	7.124	2,9%	1,4%	47,5%	48,2%
Activitats especialitzades construcció	3.697	3.391	10.696	9.650	-8,3%	-9,8%	34,6%	35,1%
Activitats sanitàries	2.812	2.886	4.775	4.877	2,6%	2,1%	58,9%	59,2%
Construcció d'immobles	2.896	2.600	7.177	6.246	-10,2%	-13,0%	40,4%	41,6%
Educació	2.403	2.485	4.841	4.996	3,4%	3,2%	49,6%	49,7%
Activitats associatives	2.323	2.287	3.240	3.208	-1,5%	-1,0%	71,7%	71,3%
Transport terrestre i per canonades	2.266	2.227	6.623	6.319	-1,7%	-4,6%	34,2%	35,2%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	1.720	1.645	3.061	2.921	-4,4%	-4,6%	56,2%	56,3%
Publicitat i estudis de mercat	1.560	1.635	2.064	2.151	4,8%	4,2%	75,6%	76,0%

RECULL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS (continuació)

	Barcelonès		Província		Variació 2010-2011		Pes Barcelonès/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Barcelonès	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	1.158.693	1.129.254	2.259.793	2.195.015	-2,5%	-2,9%	51,3%	51,4%
Assalariats	1.012.157	984.702	1.882.031	1.822.099	-2,7%	-3,2%	53,8%	54,0%
Autònoms	146.536	144.552	377.762	372.916	-1,4%	-1,3%	38,8%	38,8%
15 Principals sectors d'activitat	749.650	731.128	1.393.036	1.351.952	-2,5%	-2,9%	53,8%	54,1%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	121.474	118.937	239.775	237.434	-2,1%	-1,0%	50,7%	50,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	84.092	82.982	128.718	121.236	-1,3%	-5,8%	65,3%	68,4%
<i>Activitats sanitàries</i>	84.391	80.756	133.382	128.459	-4,3%	-3,7%	63,3%	62,9%
<i>Educació</i>	70.226	71.147	117.246	119.018	1,3%	1,5%	59,9%	59,8%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	67.595	65.817	156.164	155.107	-2,6%	-0,7%	43,3%	42,4%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	62.038	63.822	121.383	123.699	2,9%	1,9%	51,1%	51,6%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	43.621	40.542	76.054	72.978	-7,1%	-4,0%	57,4%	55,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	37.173	36.559	77.868	75.585	-1,7%	-2,9%	47,7%	48,4%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	35.193	30.600	100.688	88.429	-13,1%	-12,2%	35,0%	34,6%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	29.614	28.940	45.967	45.061	-2,3%	-2,0%	64,4%	64,2%
<i>Mediació financera</i>	25.505	25.203	37.909	35.285	-1,2%	-6,9%	67,3%	71,4%
<i>Activitats administratives d'oficina</i>	24.302	25.030	34.030	35.635	3,0%	4,7%	71,4%	70,2%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	23.702	24.444	32.848	34.087	3,1%	3,8%	72,2%	71,7%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	18.971	19.389	40.927	40.460	2,2%	-1,1%	46,4%	47,9%
<i>Construcció d'immobles</i>	21.753	16.960	50.077	39.479	-22,0%	-21,2%	43,4%	43,0%
Agricultura	464	428	8.517	8.201	-7,8%	-3,7%	5,4%	5,2%
Indústria	105.534	100.337	361.760	348.455	-4,9%	-3,7%	29,2%	28,8%
Tecnologia alta	9.300	9.226	26.079	25.498	-0,8%	-2,2%	35,7%	36,2%
Tecnologia mitjana-alta	38.902	38.049	107.867	106.107	-2,2%	-1,6%	36,1%	35,9%
Tecnologia mitjana-baixa	13.506	12.015	81.262	76.294	-11,0%	-6,1%	16,6%	15,7%
Tecnologia baixa	38.430	35.376	136.717	130.639	-7,9%	-4,4%	28,1%	27,1%
Resta d'indústria	5.396	5.671	9.835	9.917	5,1%	0,8%	54,9%	57,2%
Construcció	61.366	51.262	161.659	136.531	-16,5%	-15,5%	38,0%	37,5%
Serveis	991.329	977.227	1.727.857	1.701.828	-1,4%	-1,5%	57,4%	57,4%
Serveis basats en el coneixement	480.937	472.446	750.843	739.549	-1,8%	-1,5%	64,1%	63,9%
-Serveis de tecnologia punta	51.794	52.820	69.127	71.254	2,0%	3,1%	74,9%	74,1%
Resta de serveis	510.392	504.781	977.014	962.279	-1,1%	-1,5%	52,2%	52,5%
Sectors clau	374.529	355.267	872.986	834.678	-5,1%	-4,4%	42,9%	42,6%
Sectors estratègics	239.055	237.343	354.296	350.581	-0,7%	-1,0%	67,5%	67,7%
Sectors impulsors	199.985	193.602	391.792	379.156	-3,2%	-3,2%	51,0%	51,1%
Sectors independents	283.333	278.420	509.127	495.046	-1,7%	-2,8%	55,7%	56,2%
Aturats registrats	156.651	170.223	416.795	454.961	8,7%	9,2%	37,6%	37,4%
Homes	83.376	90.038	216.412	235.422	8,0%	8,8%	38,5%	38,2%
Dones	73.275	80.185	200.383	219.539	9,4%	9,6%	36,6%	36,5%
Nacionals	119.230	130.053	330.448	361.233	9,1%	9,3%	36,1%	36,0%
Estrangers	37.421	40.170	86.347	93.728	7,3%	8,5%	43,3%	42,9%
Agricultura	644	824	3.368	4.077	28,0%	21,1%	19,1%	20,2%
Indústria	19.513	19.773	75.747	74.866	1,3%	-1,2%	25,8%	26,4%
Construcció	23.076	24.672	65.372	69.896	6,9%	6,9%	35,3%	35,3%
Serveis	105.296	116.785	249.908	282.776	10,9%	13,2%	42,1%	41,3%
Sense ocupació anterior	8.122	8.169	22.400	23.346	0,6%	4,2%	36,3%	35,0%
Població activa local estimada	1.177.959	1.183.420	2.913.673	2.938.514	0,5%	0,9%	40,4%	40,3%
Taxa d'atur registrat estimada	13,3%	14,4%	14,3%	15,5%	1,1pp	1,2pp	nc	nc
Homes	13,1%	14,2%	13,6%	14,8%	1,2pp	1,2pp	nc	nc
Dones	13,6%	14,6%	15,2%	16,3%	1,0pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	882.088	869.338	1.636.110	1.601.146	-1,4%	-2,1%	53,9%	54,3%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	17.242	17.921	14.802	15.301	3,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	64,3%	68,0%	60,4%	67,2%	3,7pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	33,0%	37,0%	35,3%	38,2%	4,0pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	35	35	44	43	-1,0%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,8	0,8	0,9	0,9	2,0%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	3.451.240	3.672.235	7.909.187	7.985.521	6,4%	1,0%	43,6%	46,0%
Despeses	3.441.941	3.268.467	7.892.613	7.412.601	-5,0%	-6,1%	43,6%	44,1%
Deute viu	1.013.220	1.470.216	2.867.879	3.417.513	45,1%	19,2%	35,3%	43,0%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BERGUEDÀ

BERGUEDÀ

La comarca del Berguedà¹ està integrada per 31 municipis, 30 pertanyen a la província de Barcelona i 1 a la de Lleida. Berga n'és la capital. La seva superfície és de 1.185,2 km² (de 1.129 km² si s'exclou el municipi que pertany a la província de Lleida, el 14,6% de la superfície de la província de Barcelona).

«El Berguedà encapçala la pèrdua percentual de població estrangera, i és, juntament amb el Barcelonès, una de les dues comarques que perden població el 2011»

Amb un total de 41.310 habitants, el Berguedà concentra tan sols el 0,7% de la **població** de la província, essent la comarca menys poblada d'entre les onze comarques barcelonines. Entre 2010 i 2011, el Berguedà ha experimentat un creixement demogràfic negatiu (-0,4%). La pèrdua de població es produeix després d'una dècada en què es va registrar un creixement mitjà anual del 0,9%, força menor al que recullen les comarques de la regió metropolitana.

El Berguedà és també la comarca amb menor densitat de població, que es manté en els 37 hab./km². Berga concentra el 41,2% (17.018) de la població comarcal, seguit per Gironella (12,3%, 5.083) i Puig-reig (10,5%, 4.347). Destaquen els augments poblacionals d'Avià (22), Gironella (16) i Puig-Reig (14), i el descens de Berga (-143), Cercs (-23) i Castellar de n'Hug (-18).

Pel que fa a l'estructura per edats, no es constaten grans canvis respecte l'any anterior: el 13,5% de la població comarcal té menys de 16 anys (percentatge inferior al 16,2% provincial) i el 22,6% té 65 anys o més (respecte el 16,9% provincial). La relació entre la població més gran i la més jove (o índex d'envelliment) ha experimentat un lleuger increment durant el 2011, situant-se a 168, el més elevat de les comarques barcelonines, superant en més de 60 punts la mitjana provincial (104,4). L'índex de dependència global se situa en 56,6 front la referència provincial de 49,5.

Com s'observa a la piràmide de població, la distribució per edats difereix força entre la població nouvinguda, el 55,8% de la qual es situa entre els 20 i els 44 anys, i la població autòctona, amb un percentatge del 30,2% per al mateix grup d'edat. N'és la comarca on aquesta dualitat entre població nouvinguda «jove» i població autòctona «envellida» queda més palesa. Destaca l'àmplia base de la piràmide de població estrangera (el 9,2% de la població estrangera de la comarca té menys de 5 anys).

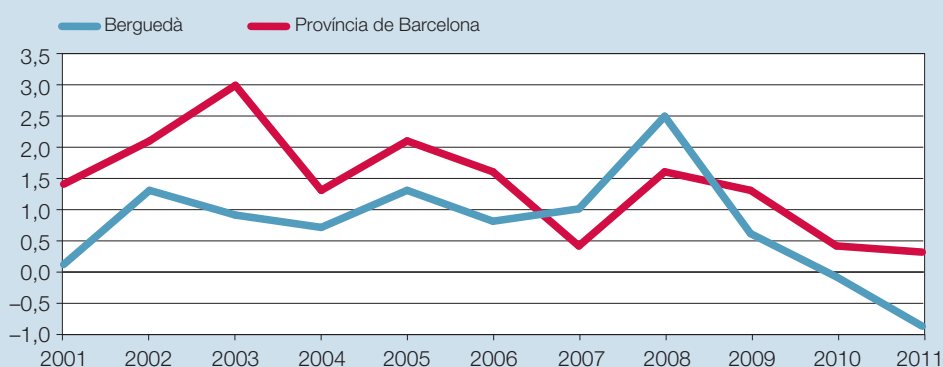
El 2011 hi havia 4.005 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 9,7% de la població berguedana, percentatge notablement inferior a la mitjana provincial (14,4%). L'element més rellevant és la disminució de la població nouvinguda respecte l'any anterior (-6%), trencant la tendència alcista de la darrera dècada (2000-2010), durant la qual es registrà un creixement mitjà anual del 27,1%. El 67,7% dels estrangers són extracomunitaris. Les principals nacionalitats estrangeres a la comarca són la marroquina (31,3%), la romanesa (20,3%), l'equatoriana (7,2%), la polonesa (4,8%) i la colombiana (4,5%).

El **VAB** real de la comarca del Berguedà va augmentar l'any 2010 un 1%, segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, essent la segona dada més positiva d'entre les comarques barcelonines, només per darrere del Vallès Oriental (1,1%). Aquesta dada contrasta amb el descens del 6% de l'any anterior. Aquesta xifra s'explica principalment pel creixement de la indústria (4,8%), amb una aportació al VAB de 0,9 punts percentuals. També registraren creixements en positiu el sector primari (2,8%) i els serveis (0,4%). Només el sector de la construcció registrà un creixement negatiu (-2,3%), amb una aportació al VAB de -0,4 punts percentuals.

1. L'anàlisi de la comarca del Berguedà es realitza sobre la base dels 30 municipis pertanyents a la província de Barcelona, el municipi corresponent a la província de Lleida (Gósol) no s'ha comptabilitzat en les estadístiques d'aquest Informe. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

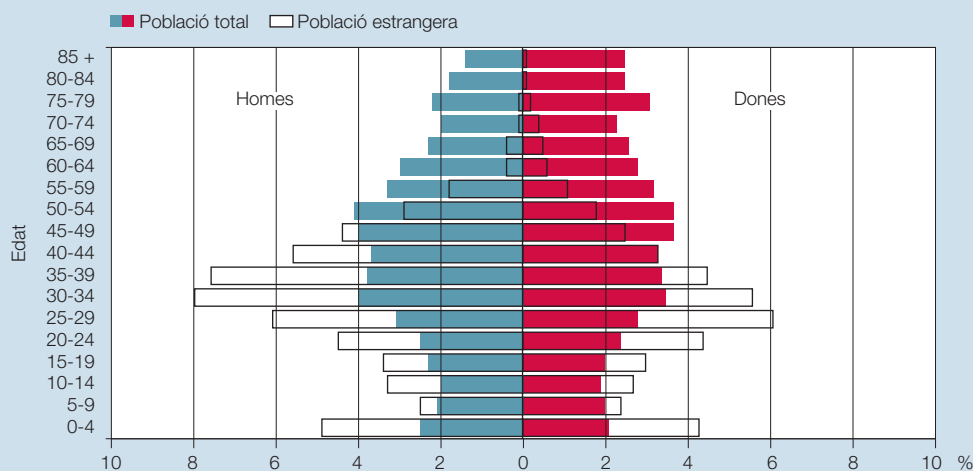
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Berguedà, 2011
(en percentatge)

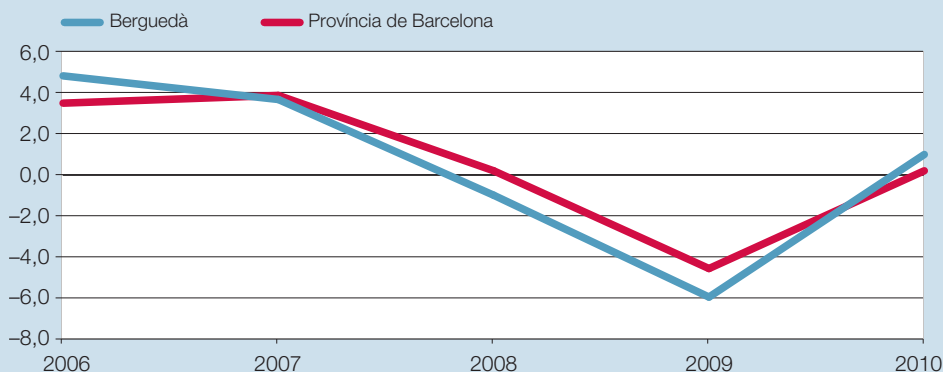
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«El Berguedà lidera, en termes relatius, la destrucció d'empreses i d'ocupació durant el 2011»

Segons les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, el nombre d'**empreses** a la comarca és de 1.340 a la finalització del 2011, el 0,8% de les empreses de la província i un 4,9% menys que l'any anterior, la major caiguda registrada a la província de Barcelona (amb una mitjana de -1,1%). L'estructura empresarial de la comarca està dominada per la microempresa (fins a 5 treballadors), que suposa el 81,4% del total, mentre que el 17,4% tenen entre 6 i 50 treballadors, l'1,1% entre 51 i 250 i només una empresa té més de 250 treballadors. Destaca la caiguda del 12,3% en les empreses que tenen entre 6 i 50 treballadors. La dimensió mitjana empresarial del Berguedà és de 5,3 treballadors, la més baixa entre les comarques barcelonines i molt per sota del 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (15,3%) és superior al de la província (11,1%), com també ho és el d'empreses de la construcció (13,3% a la comarca i 9,4% a la província) i d'empreses del sector agrícola (2,5% a la comarca i 0,4% a la província). Per contra, el pes de les empreses de serveis (68,9%) és inferior al provincial (79,1%). La variació interanual mostra pèrdues remarcables d'empreses de la construcció (-14,1%), de serveis (-4,4%) i de la indústria (-0,5%), mentre que es creen empreses en el sector agrícola (13,8%).

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2010 sis empreses varen facturar més de deu milions d'euros. Les empreses manufactureres predominen entre les líders en facturació, sobretot les pertanyents a la indústria tèxtil, alimentària i de la fusta. Les tres que encapçalen la llista de les empreses líders en facturació són: Catalana de Pinsos, Serradora Boix i Ballús (comercialització de combustibles), seguides per Montajes Rus, SL (extracció de minerals de ferro) i Pasquina, SA (demolició d'immobles). Només el 20% de les 150 primeres empreses realitzen activitat exportadora.

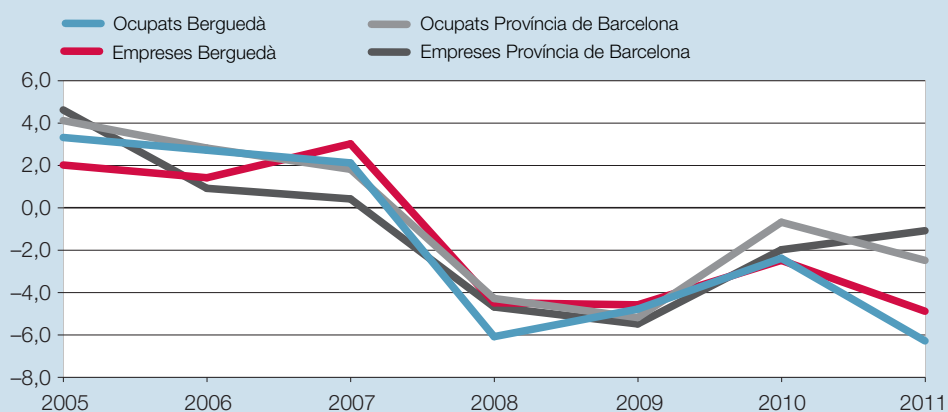
El 2011 l'**ocupació** al Berguedà va decreixer un 6,3% respecte l'any anterior, la major caiguda registrada entre les comarques barcelonines (de mitjana -2,9%). En termes absoluts, l'any es tanca amb 10.624 ocupats, 713 menys que l'any anterior. Aquest descens ha afectat proporcionalment més els treballadors assalariats (-8,5%) que no pas els autònoms (-1,7%). El 80% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (30,5% fins a 5 treballadors i 49,5% de 6 a 50), el 16,2% en la mitjana empresa i el 3,9% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-5,5% en empreses de menys de 5 treballadors i -11,4% en empreses de 6 a 50 treballadors) mentre que a l'empresa mitjana es registren increments (20,2%).

La indústria aplega el 20% dels llocs de treball de la comarca, percentatge superior al 15,9% de la província. També l'agricultura (5,3%) presenta un pes superior al provincial (0,4%). El sector serveis (60,5%), en canvi, està per dessota de la mitjana provincial (77,5%). Cal destacar el pes de l'ocupació a la construcció (14,2%), el valor més elevat de les onze comarques de la província (7,2% de mitjana) i a molta distància del 7,7% de l'Anoia, la segona comarca. Per grans sectors productius, la construcció és el sector que pateix major destrucció de llocs de treball (-17,1%), seguit del sector serveis (-6,3%). En canvi, l'agricultura i la indústria van créixer en volum d'ocupació (2,3% i 0,3%, respectivament), però sense aconseguir compensar les pèrdues dels anteriors.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca una davallada en l'ocupació en la *construcció d'immobles* (-23,6%), l'*administració pública* (-21,8%), l'*educació* (-14,5%) i les *activitats especialitzades en la construcció* (-11,5%). Per contra, presenten creixements d'ocupació les *indústries de productes alimentaris* (6,7%), l'*agricultura, la ramaderia i caça* (2,7%) i les *indústries de fusta i suro* (2%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen a la *construcció d'immobles* (-190) i l'*administració pública* (-141), mentre que els creixements registrats són molt baixos.

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

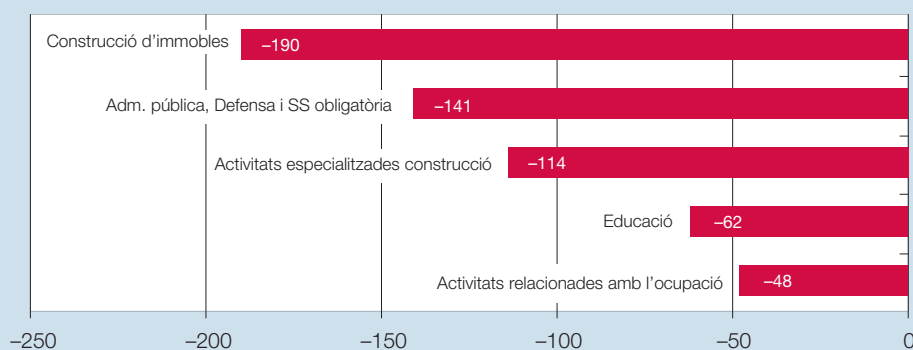
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Berguedà, 2011 (en absoluts)

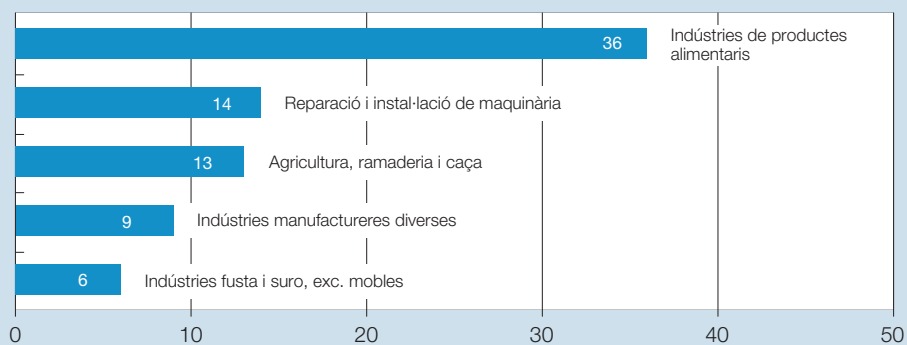
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Berguedà, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

El 67,8% dels ocupats a la comarca treballen en un dels seus tres municipis més grans: Berga (45,3%), Puig-reig (13%) i Gironella (9,5%). La variació interanual mostra que l'ocupació es redueix a gairebé tots els municipis, sobretot a Berga (-379) i Puig-reig (-106). Per contra, destaca l'increment de l'ocupació a La Pobla de Lillet (19).

Els sectors que configuren l'economia del coneixement reuneixen el 22,6% de l'ocupació de la comarca, lluny del pes que tenen a la província (39,7%). La comarca té una presència testimonial en les activitats de *tecnologia alta* i *mitjana-alta* (1,4% de l'ocupació total, respecte el 6% provincial). Per la seva banda, les indústries de *tecnologia mitjana-baixa* i *baixa* ocupen el 16,5% dels treballadors, substancialment superior al 9,5% de la província. Durant l'últim any, destaca la creació d'ocupació en les empreses de *tecnologia mitjana-alta* (5,7%) i la destrucció d'ocupació en *resta d'indústria* (-26,8%). D'altra banda, els *serveis basats en el coneixement* aglutinen el 21% dels ocupats, si bé interanualment el sector ha patit una davallada en l'ocupació important (-7%). Aquest també és el cas de la *resta de serveis* (-5,8%) i dels *serveis de tecnologia punta* (-10,3%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra que el Berguedà presenta una estructura econòmica complexa, caracteritzada per la força dels sectors impulsors, que són aquells el creixement dels quals té efectes expansius sobre la resta del teixit productiu i que, amb el 26,7% del total, superen en més de 9 punts la mitjana provincial (17,3%). Els sectors clau, aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar a la resta de sectors productius, també tenen una presència relativa major a la comarca (43,3%) que a la província (38%). Els sectors estratègics, amb el 8%, pesen de mitjana la meitat que a la província de Barcelona (16%).

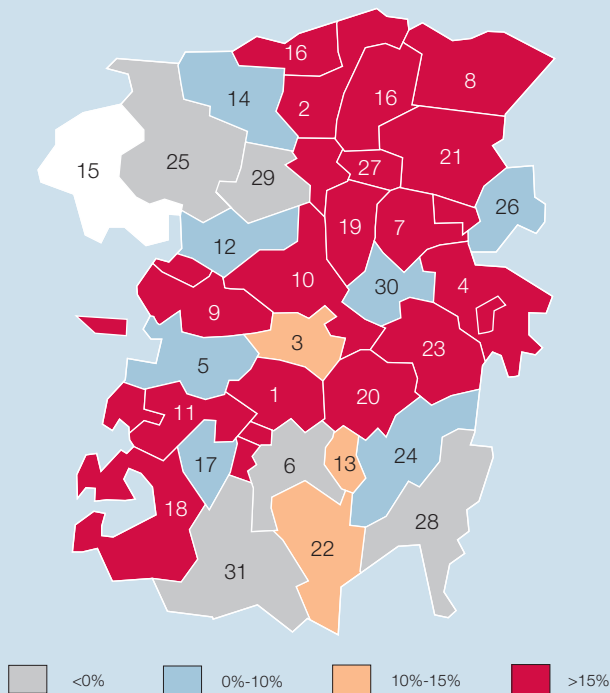
«El Berguedà ha estat la comarca amb un major increment percentual de l'atur»

Malgrat que el 2010 l'**atur** es reduí a la comarca del Berguedà (-2%), fet que semblava apuntar a una recuperació després de la tendència dels dos anys anteriors, fortament marcats per la crisi econòmica (amb augments de l'atur del 54,1% l'any 2008 i del 24,9% l'any 2009), el 2011 la comarca ha liderat l'increment de la desocupació, amb un 16,6% d'augment respecte l'any anterior, augment força per sobre del registrat en el conjunt provincial (9,2%). Tanmateix, el Berguedà tancava l'any amb una taxa d'atur registrat del 15,1%, la segona taxa més baixa de les comarques de la província (amb un 15,5% de mitjana). El nombre absolut de persones a l'atur és de 3.145, el 0,7% de l'atur provincial.

D'entre els municipis (veure mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, sobresurten Vilada (19,6%), Berga (17%) i Olvan (16,7%). Per contra, Sant Julià de Cerdanyola (4,6%), Montclar (6,1%) i Santa Maria de Merlès (6,5%) són els municipis amb menor taxa d'atur. Les variacions interanuals són força diferents entre municipis. Cinc municipis de la comarca registren caigudes de la taxa d'atur, si bé en termes absoluts són poc significatius. Per contra, es registren augments importants a Bagà (48,8%), Guardiola de Berguedà (43,1%), La Pobla de Lillet (27,8%) i Avià (25%).

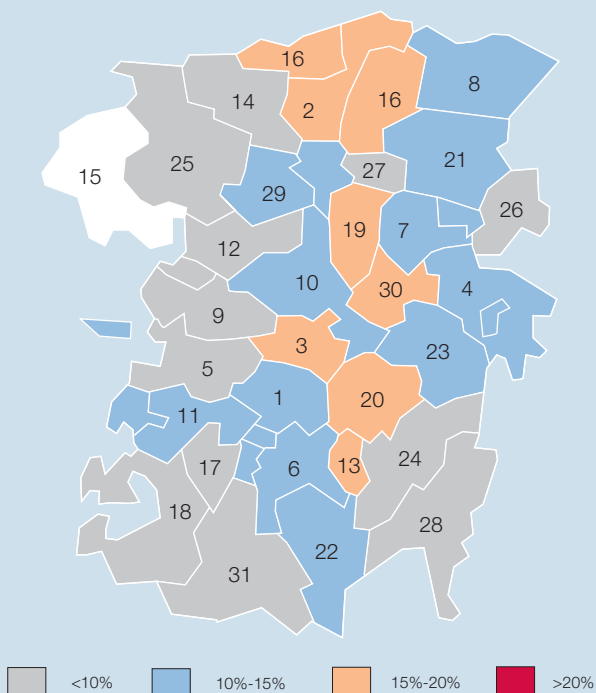
El 52,8% dels aturats de la comarca són homes. Al final del període, la taxa d'atur masculí és del 14,3%, mentre que la taxa d'atur entre les dones és del 16,3%. Per grups d'edat, el 8,5% dels aturats tenen menys de 25 anys, el 46,4% té entre 25 i 44 anys, i el 45,1% té més de 45 anys. L'atur ha augmentat en tots els grups d'edat, especialment entre els més joves (67,6% entre els menors de 20 anys, i el 34,9% entre 20 i 24 anys). Per grans sectors d'activitat, el 54,2% dels aturats pertanyen al sector serveis, el 19,8% al sector de la construcció, el 19,7% al sector industrial i l'1,5% al sector agrícola. El 4,7% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur només baixa a la indústria (-11,1%), mentre que augmenta considerablement en la resta de sectors: agricultura (33,3%), serveis (27,7%) i construcció (13,9%). L'augment més bruscat es registra entre els aturats sense ocupació anterior (81,7%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Avià
- 2 Bagà
- 3 Berga
- 4 Borredà
- 5 Capolat
- 6 Casserres
- 7 Castell de l'Areny
- 8 Castellar de n'Hug
- 9 Castellar del Riu
- 10 Cercs
- 11 Espunyola (L')
- 12 Figols
- 13 Gironella
- 14 Gisclareny
- 15 Gósol*
- 16 Guardiola de Berguedà
- 17 Montclar
- 18 Montmajor
- 19 Nou de Berguedà (La)
- 20 Olvan
- 21 Pobl de Lillet (La)
- 22 Puig-reig
- 23 Quar (La)
- 24 Sagàs
- 25 Saldes
- 26 Sant Jaume de Frontanyà
- 27 Sant Julià de Cerdanyola
- 28 Santa Maria de Merlès
- 29 Vallcebre
- 30 Vilada
- 31 Viver i Serrateix

Taxa d'atur registrada

*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Pel que fa a l'evolució de l'atur per nivell formatiu, destaca l'increment des aturats registrats amb estudis *universitaris de primer cicle* (71,4%), amb *programes de formació professional* (24,9%) i amb estudis *universitaris de segon i tercer cicle* (21,3%). Els aturats estrangers han augmentat un 16,2%, arribant als 530, el 16,9% de l'atur comarcal, percentatge inferior al registrat al conjunt de la província (20,6%). Els aturats autòctons augmentaren un 16,7%, l'increment més significatiu d'entre les onze comarques barcelonines (9,3% de mitjana).

En relació a la **contractació laboral**, els 8.643 contractes signats a la comarca durant tot el 2011 suposen un decreixement de l'1,7% respecte l'any anterior, caiguda menys pronunciada que la provincial (-2,1%). La contractació ha disminuït un 6% entre els menors de 25 anys i un 12,5% entre els majors de 45 anys. Per contra, ha augmentat entre els de 25 a 44 anys (5,2%). La contractació masculina, el 48,5% del total, s'ha reduït un 2,7%, mentre que entre la femenina la reducció ha estat inferior (-0,6%). Per sectors, s'observa que la caiguda general es deu al decreixement de contractes en el sector de la construcció (-36%). La resta de sectors presenten un augment respecte l'any anterior, en especial el sector industrial (3,7%) i el sector serveis (2,7%). El 90,8% dels contractes han estat temporals, que alhora han disminuït un 0,3% respecte l'any 2010. La contractació indefinida, el 9,2% del total, ha patit una caiguda més acusada, del 13,1% respecte l'any anterior.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2010 la suma de la liquidació pressupostària del conjunt dels municipis del Berguedà va caure en un 2,1% en els ingressos respecte l'any 2009, alhora que les despeses van augmentar un 1,1%, sent l'única comarca en què es registra un augment. El deute viu, per la seva banda, va augmentar un 13,4%. A destacar la ràtio de 493 euros de deute viu per habitant, el segon deute més baix de les onze comarques barcelonines i notablement per sota dels 620 euros de mitjana provincial. El deute viu representa el 39,2% dels ingressos corrents a la capital comarcal, Berga, valor superior a la mitjana comarcal (33,9%), ambdós inferiors a la mitjana provincial (56,5%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 503,6 euros per habitant l'any 2010, la més alta de les comarques barcelonines i alhora molt per sobre de la mitjana provincial de 341,3 euros. Per altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita el 2011 la situen en els 16.298 euros, la segona renda més alta per darrera del Barcelonès, i representa el 106,5% de la renda mitjana provincial (15.301 euros).

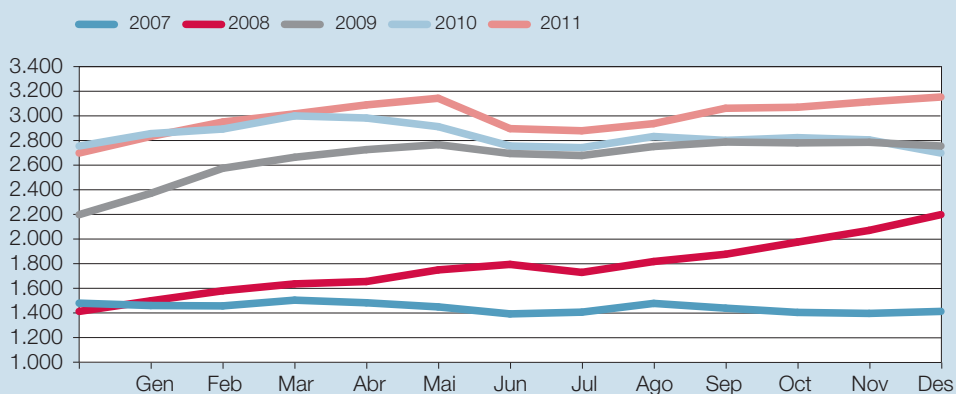
L'activitat **turística** a la comarca del Berguedà durant el 2011 confirma la tendència positiva iniciada a finals del 2009. Les seves característiques geogràfiques fan d'aquesta comarca un territori turístic molt diferent respecte a la resta de les comarques de la província. El Berguedà és un territori que combina pràctiques turístiques d'àmbit rural (similars a les veïnes Bages i Osona) amb activitats típiques de l'entorn de muntanya. El Berguedà forma part de la marca turística Pirineus.

Els indicadors d'oferta turística oficials pel 2011 (Quadre 1) marquen un creixement molt important en el nombre de les places de càmping, que per aquest any són de 6.738 places (26,7% més que l'any anterior). Únicament hi ha un retrocés de 59 places en els establiments hotelers. En el seu conjunt, la comarca arriba a 9.266 places d'allotjament turístic.

En l'apartat de la demanda, el Berguedà ha rebut un 18,4% més de viatgers allotjats en hotels, generant 53.900 pernотacions. També mostra un signe positiu el turisme rural, que recupera els valors anteriors a l'any 2010 amb el creixement, tant del nombre de viatgers (17,1%) com del nombre de pernотacions (16,4%). El grau d'ocupació en els allotjaments turístics ha estat molt similar als percentatges del 2010, amb variacions poc significatives, per bé que és destacable els 0,6 punts percentuals de creixement de l'ocupació en càmping, especialment en un any on s'han guanyat 1.420 noves places.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Berguedà, 2007-2011 Gràfic 7

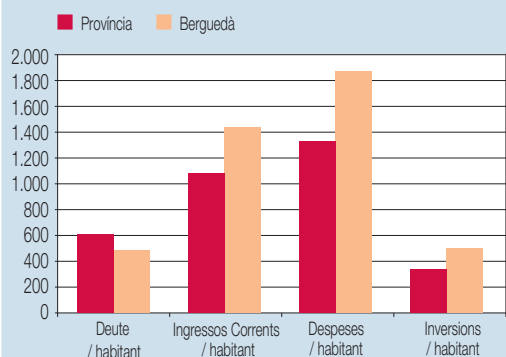
(en absolut)

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 Gràfic 8

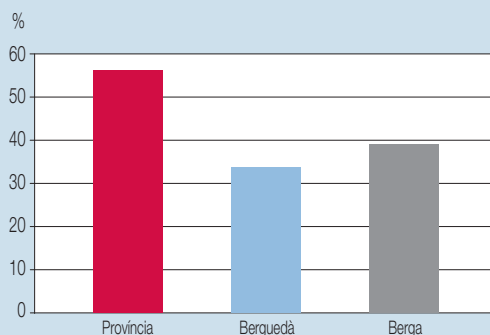
(Euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 Gràfic 9

(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Berguedà			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	1.412	1.353	-4,2	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	5.318	6.738	26,7	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	1.135	1.175	3,5	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	27,7	32,8	18,4	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	105,7	110,9	4,9	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	30,4	35,6	17,1	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	52,5	53,9	2,7	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	312,4	307,0	-1,7	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural (en milers)	90,4	105,2	16,4	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	15,1	15,0	-0,1	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	64,3	64,9	0,6	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	25,8	25,3	-0,5	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

CATCENTRAL 2.0 INNOVACIÓ I TALENT

Eduard Barcons Comellas, *gerent del Consorci de Formació i d'Iniciatives Cercs-Berguedà*

La gènesi del projecte: el context; el model Porter; els socis

«La cosa més difícil del món no és que les persones acceptin idees noves, sinó fer oblidar les velles», *John Maynard Keynes*

Hi ha un malefici xinès que diu: «tant de bo que visquis en una època interessant». Certament, a tots nosaltres, d'alguna manera, ens ha tocat viure aquesta situació... Una crisi angoixant que, si recorden, primer va ser borsària, en segon terme va passar a ser financera, i, que ha esdevingut també una crisi de crèdit. Alhora, caldria afegir-hi dos altres reptes en el context actual com són l'articulació de la societat del coneixement i el propi ajust de l'estat del benestar (ajust pressupostari, cartera de serveis, etc.) Un escenari certament «interessant», si em permeten, al qual en comarques rurals se sumen altres dèficits com el fet que l'ecosistema econòmic i d'innovació és incomplet: l'èxode de persones brillants; la no existència d'una interacció totalment fluida entre la universitat, l'empresa i l'administració, etc.

Per altra banda, vivim en el marc d'una economia de mercat global, on la crisi de ben segur ha aflorat problemes regulatoris, de fallides de mercat, etc. i en què les nostres prioritats com a persones han canviat. La crisi també ha posat de manifest el fet que els territoris tenen més o menys competitivitat en funció de les infraestructures, de les seves dotacions naturals i recursos, de la situació geogràfica on es troben, de la gestió de les seves administracions i, especialment, del seu talent o capital humà. De fet, avancem cap a un «futur present» marcat per l'acceleració, i en una economia de la diferència, construïda al voltant de la imaginació i de la innovació. Però, més enllà de tot l'exposat, és essencial posar sobre la taula el valor del proper decenni, probablement, la cooperació. Caldria, doncs, cooperar i compartir coses entre les empreses, com a ciutadans, i entre territoris (especialment els més propers geogràficament als nostres, com el Moianès i el Solsonès). Testimoni de la crisi, els territoris rurals de la Catalunya Central volem ser protagonistes d'aquesta societat del coneixement i, alhora, col·laborativa.

Tots plegats hem/haurem de posar sobre la taula la necessitat de plantejar-se els valors (esforç, productivitat, responsabilitat, etc.), dels quals som portadors i constructors. Per això, des de fa uns anys és necessari activar els valors ideals, on trobaríem les virtuts i els grans valors, els que realment han de ser una aspiració personal i col·lectiva. Tot i la complexitat de sortir d'aquesta percepció de «Titanic», cal considerar, de fet des de fa uns anys, del tot essencial articular projectes de desenvolupament econòmic al voltant de valors i de la qualitat humana (una manera de ser, una combinació de coneixement, criteri i sensibilitat) com a veritables motors per millorar les oportunitats personals i les dinàmiques empresarials, i, alhora, per construir una societat més productiva, més competitiva i socialment més justa i cohesionada. Fruit, doncs, de la necessitat d'impulsar el desenvolupament en la Catalunya Central, a partir d'articular una política de gestió de talent¹ i innovació, aflorar els sectors emergents i construir projectes col·laboratius a escala supralocal, i, per últim, activar valors, des del Consorci de Formació i d'Iniciatives Cercs-Berguedà, el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i el Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès varem decidir endegar la iniciativa Catcentral 2.0 Innovació i talent².

Estratègia, projectes i actuacions, principals resultats

«No hi ha vent favorable pel que no sap on va», *Ciceró*

D'entrada, cal assenyalar que la missió del projecte era la de «desenvolupar mesures i accions per afavorir una major cohesió i coordinació estratègica interorganitzativa entre el Berguedà, el Solsonès i el Moianès; en definitiva, un treball en xarxa, i augmentar també d'aquesta manera el desenvolupament dels tres territoris». La visió era que «aquests territoris han de fer un salt o canvi de paradigma, cap a una renaixença a partir d'una Catalunya

1. Utilitzem l'expressió talent com a sinònim de competència, de capacitat, d'aptitud i de qualificació. Cal destacar de manera complementària les cèlebres aportacions d'autors com Richard Florida o David Heenan.

2. Un projecte que va executar-se al llarg de 2011, emparat pel Departament d'Empesa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya (línia d'ajuda projectes Innovadors 2010), amb un cost total elegible de 167.020 euros i una subvenció atorgada de 116.914 euros.

Central 2.0» i l'objectiu central «la implementació de mesures innovadores com a base d'una millora de la qualitat de vida, generació de riquesa i competitivitat territorial».

Es varen desplegar tres grans mesures. En primer lloc, una política de gestió de talent, en què vàrem fer actuacions, com una diagnosi territorial³, i, a partir dels resultats, la impartició de mòduls formatius⁴ adreçats a capital humà amb talent identificat, la creació d'una borsa de treball *on line* intercomarca⁵, la celebració d'intercanvis professionals...

Una segona línia de treball fou el suport als sectors emergents: agroalimentari i turisme. En primer lloc, es varen realitzar dos estudis⁶ al voltant de sengles sectors (en el cas de turisme, especialment adscrit a les relacions dins del turisme rural), accions formatives (de suport i sensibilització al turisme rural i al voltant de les TIC, al sector agroalimentari i a la gestió empresarial)⁷, i, finalment, una jornada de *getting contacts* entre empresaris dels dos sectors (turisme rural i agroalimentari).

La darrera línia de la iniciativa es basava en com articular un subsistema d'innovació i talent i d'actuar en xarxa, on, a banda d'establir accions de formació per als equips tècnics al voltant de les diverses eines d'innovació en el marc local i l'organització d'una jornada de bones pràctiques, es va portar a terme de la creació d'una xarxa d'entitats per al desenvolupament territorial.

Epíleg

*Idees * valor = resultats*

D'entrada, la nostra valoració del projecte és del tot positiva per la possibilitat d'interaccionar amb nous usuaris/àries, la majoria, amb un perfil i edat diferent a la mitjana dels participants, resultats aconseguits, etc. En tot cas, com tot projecte de cooperació, aquest ha aportat també un desenvolupament corporatiu dels ens participants, ha esdevingut una oportunitat per apalancar l'estratègia de desenvolupament territorial de cada territori de forma relacional, i, darrerament, en termes d'estratègia i competitivitat territorial, aquestes relacions establertes permetran, sense cap mena de dubte, cooperar per establir futurs projectes, compartir coneixement i vertebrar aliances interterritorials. Per tant, el projecte, amb independència dels recursos econòmics que en tot cas són agents que catalitzen l'acceleració, ha establert un full de ruta i, de ben segur, podem inferir que té/tindrà continuïtat.

Un projecte com aquest fa aflorar que els elements claus del *project management* són: definir bé objectius; emprar el *benchmarking*; invertir en la planificació i l'avaluació; conèixer l'equip; existència de lideratges; comunicar; gestionar «crisis»; decidir, decidir, decidir, i controlar.

Pitàgores deia que «la felicitat consisteix a saber unir el final amb el principi» i, si ho recorden, al principi es parlava d'actituds i de perseverança per fer front a la crisi que afecta persones i empreses; doncs bé, tots plegats hem d'aprendre dels errors i canviar determinades coses com s'ha adduït, o aplicar la cèlebre frase «d'aixecar-nos ben d'hora, ben d'hora». Tanmateix, si bé és veritat que avui es parla de la necessitat de lideratges i que no tothom pot ser líder, en diverses escales o àmbits, en canvi, tots podem ser referents i podem tractar de millorar de forma incremental o radical les nostres organitzacions. Per tot això, un projecte com Catcentral 2.0. representa una aposta de diversos territoris de la Catalunya Central pel fet que ara més que mai és temps d'innovar, «de pensar en gran»¹ i cooperar, i, nogensmenys, d'impulsar sovint mesures «2.0» per dinamitzar una estratègia i una competitivitat territorial intel·ligent i sostenible en els nostres territoris.

3. Cal ressenyar que es va realitzar una enquesta de manera presencial bàsicament a 228 empreses del Berguedà, el Moianès i el Solsonès per recollir informació sobre diferents àmbits relacionats amb el talent, utilització dels recursos existents al voltant de la universitat i la innovació, gestió empresarial, etc. A fi i efecte de generar una extensa diagnosi territorial. Es pot consultar a: <http://catcentral2punt0.blogspot.com>

4. Que va constar de formació transversal d'aptituds i específica al voltant de l'aprofitament dels recursos endògens (aquesta acció formativa va comptar alhora amb un concurs entre els participants, els quals havien de preparar un projecte final). En el global de les sessions varen participar-hi 60 persones.

5. Veure: <http://www.borsafeina.com>

6. Consultables també a: <http://catcentral2punt0.blogspot.com>

7. Hi varen haver 119 participants i una de les sessions es va portar a terme en col·laboració amb la Fundació Alicia.

RECALL ESTADÍSTIC. BERGUEDA

	Berguedà		Província		Variació 2010-2011		Pes Berguedà/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Berguedà	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		1128,9		7.726,3				14,6%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,63		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	41.458	41.310	5.511.147	5.529.099	-0,4%	0,3%	0,8%	0,7%
Densitat (hab/km²)	37	37	713	716	-0,4%	0,3%	nc	nc
Homes	20.788	20.697	2.710.304	2.715.628	-0,4%	0,2%	0,8%	0,8%
Dones	20.670	20.613	2.800.843	2.813.471	-0,3%	0,5%	0,7%	0,7%
Població de menys de 16 anys	5.583	5.570	881.724	896.296	-0,2%	1,7%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa	26.547	26.385	3.714.407	3.697.168	-0,6%	-0,5%	0,7%	0,7%
Població de més de 65 anys	9.328	9.355	915.016	935.635	0,3%	2,3%	1,0%	1,0%
Població projectada 2021	46.891	46.891	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	0,8%	0,8%
Índex de dependència global	56,2	56,6	48,4	49,5	0,7%	2,4%	nc	nc
Índex d'envelliment	167,1	168,0	103,8	104,4	0,5%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	37.196	37.305	4.705.660	4.735.379	0,3%	0,6%	0,8%	0,8%
Nacionalitat estrangera	4.262	4.005	805.487	793.720	-6,0%	-1,5%	0,5%	0,5%
Taxa d'estrangeria total	10,3%	9,7%	14,6%	14,4%	-0,6pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	6,9%	6,6%	11,5%	11,3%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	893	852	133.524	133.400	-4,6%	-0,1%	0,7%	0,6%
Població potencialment activa	3.288	3.073	656.329	644.358	-6,5%	-1,8%	0,5%	0,5%
Població de més de 65 anys	81	80	15.634	15.962	-1,2%	2,1%	0,5%	0,5%
Àfrica	1.291	1.318	182.706	184.967	2,1%	1,2%	0,7%	0,7%
Amèrica	1.084	933	315.791	296.587	-13,9%	-6,1%	0,3%	0,3%
Àsia	216	230	102.834	112.513	6,5%	9,4%	0,2%	0,2%
Europa	1.671	1.524	203.630	199.097	-8,8%	-2,2%	0,8%	0,8%
Unió Europea	1.409	1.295	171.447	166.329	-8,1%	-3,0%	0,8%	0,8%
Resta del món	0	0	526	556	-	5,7%	0,0%	0,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	2.880	2.726	286.633	277.521	-5,3%	-3,2%	1,0%	1,0%
Marroc	1.232	1.255	139.736	141.193	1,9%	1,0%	0,9%	0,9%
Romania	818	812	34.916	35.844	-0,7%	2,7%	2,3%	2,3%
Equador	372	288	69.687	60.904	-22,6%	-12,6%	0,5%	0,5%
Polònia	235	191	8.820	8.294	-18,7%	-6,0%	2,7%	2,3%
Colòmbia	223	180	33.474	31.286	-19,3%	-6,5%	0,7%	0,6%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-3,9%	1,0%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	8,3%	2,8%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-12,2%	4,8%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-5,3%	-2,3%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-1,4%	0,4%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	1.409	1.340	180.089	178.049	-4,9%	-1,1%	0,8%	0,8%
Agricultura	29	33	673	704	13,8%	4,6%	4,3%	4,7%
Indústria	206	205	20.345	19.793	-0,5%	-2,7%	1,0%	1,0%
Construcció	206	177	18.961	16.756	-14,1%	-11,6%	1,1%	1,1%
Serveis	968	925	140.110	140.796	-4,4%	0,5%	0,7%	0,7%
Dimensió mitjana	5,5	5,3	10,5	10,2	-3,7%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	1.074	1.019	115.505	113.567	-5,1%	-1,7%	0,9%	0,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	216	201	27.708	27.948	-6,9%	0,9%	0,8%	0,7%
Serveis de menjar i begudes	148	143	15.758	15.881	-3,4%	0,8%	0,9%	0,9%
Activitats especialitzades construcció	103	93	10.696	9.650	-9,7%	-9,8%	1,0%	1,0%
Construcció d'immobles	102	83	7.177	6.246	-18,6%	-13,0%	1,4%	1,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	83	81	1.997	1.996	-2,4%	-0,1%	4,2%	4,1%
Transport terrestre i per canonades	62	59	6.623	6.319	-4,8%	-4,6%	0,9%	0,9%
Altres activitats de serveis personals	57	55	7.026	7.124	-3,5%	1,4%	0,8%	0,8%
Venda i reparació de vehicles motor	51	53	4.444	4.386	3,9%	-1,3%	1,1%	1,2%
Indústries de productes alimentaris	43	48	1.688	1.677	11,6%	-0,7%	2,5%	2,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	48	43	14.966	14.850	-10,4%	-0,8%	0,3%	0,3%
Serveis d'allotjament	40	41	1.089	1.168	2,5%	7,3%	3,7%	3,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	27	30	6.279	6.308	11,1%	0,5%	0,4%	0,5%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	32	30	4.078	3.920	-6,3%	-3,9%	0,8%	0,8%
Indústries tèxtils	30	30	1.135	1.098	0,0%	-3,3%	2,6%	2,7%
Educació	32	29	4.841	4.996	-9,4%	3,2%	0,7%	0,6%

RECULL ESTADÍSTIC. BERGUEDÀ (continuació)

	Berguedà		Província		Variació 2010-2011		Pes Berguedà/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Berguedà	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	11.337	10.624	2.259.793	2.195.015	-6,3%	-2,9%	0,5%	0,5%
Assalariats	7.698	7.047	1.882.031	1.822.099	-8,5%	-3,2%	0,4%	0,4%
Autònoms	3.639	3.577	377.762	372.916	-1,7%	-1,3%	1,0%	1,0%
15 Principals sectors d'activitat	8.351	7.771	1.255.890	1.216.897	-6,9%	-3,1%	0,7%	0,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	1.149	1.119	239.775	237.434	-2,6%	-1,0%	0,5%	0,5%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	995	881	100.688	88.429	-11,5%	-12,2%	1,0%	1,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	768	742	121.383	123.699	-3,4%	1,9%	0,6%	0,6%
<i>Construcció d'immobles</i>	804	614	50.077	39.479	-23,6%	-21,2%	1,6%	1,6%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	540	576	36.160	35.600	6,7%	-1,5%	1,5%	1,6%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	646	505	128.718	121.236	-21,8%	-5,8%	0,5%	0,4%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	480	493	7.538	7.305	2,7%	-3,1%	6,4%	6,7%
<i>Indústries tèxtils</i>	449	434	15.664	15.031	-3,3%	-4,0%	2,9%	2,9%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	391	389	77.868	75.585	-0,5%	-2,9%	0,5%	0,5%
<i>Activitats sanitàries</i>	400	369	133.382	128.459	-7,8%	-3,7%	0,3%	0,3%
<i>Educació</i>	429	367	117.246	119.018	-14,5%	1,5%	0,4%	0,3%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	342	346	28.537	29.628	1,2%	3,8%	1,2%	1,2%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	356	333	156.164	155.107	-6,5%	-0,7%	0,2%	0,2%
<i>Indústries fusta i suro, exc. mobles</i>	302	308	6.900	6.104	2,0%	-11,5%	4,4%	5,0%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	300	295	35.790	34.783	-1,7%	-2,8%	0,8%	0,8%
Agricultura	545	558	8.517	8.201	2,4%	-3,7%	6,4%	6,8%
Indústria	2.121	2.128	361.760	348.455	0,3%	-3,7%	0,6%	0,6%
Tecnologia alta	2	2	26.079	25.498	0,0%	-2,2%	0,0%	0,0%
Tecnologia mitjana-alta	157	166	107.867	106.107	5,7%	-1,6%	0,1%	0,2%
Tecnologia mitjana-baixa	334	327	81.262	76.294	-2,1%	-6,1%	0,4%	0,4%
Tecnologia baixa	1.531	1.562	136.717	130.639	2,0%	-4,4%	1,1%	1,2%
Resta d'indústria	97	71	9.835	9.917	-26,8%	0,8%	1,0%	0,7%
Construcció	1.817	1.510	161.659	136.531	-16,9%	-15,5%	1,1%	1,1%
Serveis	6.854	6.428	1.727.857	1.701.828	-6,2%	-1,5%	0,4%	0,4%
Serveis basats en el coneixement	2.403	2.234	750.843	739.549	-7,0%	-1,5%	0,3%	0,3%
-Serveis de tecnologia punta	97	87	69.127	71.254	-10,3%	3,1%	0,1%	0,1%
Resta de serveis	4.451	4.194	977.014	962.279	-5,8%	-1,5%	0,5%	0,4%
Sectors clau	4.953	4.603	872.986	834.678	-7,1%	-4,4%	0,6%	0,6%
Sectors estratègics	909	851	354.296	350.581	-6,4%	-1,0%	0,3%	0,2%
Sectors impulsors	2.862	2.833	391.792	379.156	-1,0%	-3,2%	0,7%	0,7%
Sectors independents	1.641	1.396	509.127	495.046	-14,9%	-2,8%	0,3%	0,3%
Aturats registrats	2.697	3.145	416.795	454.961	16,6%	9,2%	0,6%	0,7%
Homes	1.368	1.661	216.412	235.422	21,4%	8,8%	0,6%	0,7%
Dones	1.329	1.484	200.383	219.539	11,7%	9,6%	0,7%	0,7%
Nacionals	2.241	2.615	330.448	361.233	16,7%	9,3%	0,7%	0,7%
Estrangers	456	530	86.347	93.728	16,2%	8,5%	0,5%	0,6%
Agricultura	36	48	3.368	4.077	33,3%	21,1%	1,1%	1,2%
Indústria	695	618	75.747	74.866	-11,1%	-1,2%	0,9%	0,8%
Construcció	548	624	65.372	69.896	13,9%	6,9%	0,8%	0,9%
Serveis	1.336	1.706	249.908	282.776	27,7%	13,2%	0,5%	0,6%
Sense ocupació anterior	82	149	22.400	23.346	81,7%	4,2%	0,4%	0,6%
Població activa local estimada	20.709	20.773	2.913.673	2.938.514	0,3%	0,9%	0,7%	0,7%
Taxa d'atur registrat estimada	13,0%	15,1%	14,4%	15,5%	2,1pp	1,1pp	nc	nc
Homes	11,6%	14,3%	13,6%	14,8%	2,6pp	1,2pp	nc	nc
Dones	14,8%	16,3%	15,2%	16,3%	1,4pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	8.789	8.643	1.636.110	1.601.146	-1,7%	-2,1%	0,5%	0,5%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	15.534	16.298	14.802	15.301	4,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	55,6%	64,8%	60,4%	67,2%	9,2pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	27,6%	28,5%	35,3%	38,2%	0,9pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab.>65 ¹	66	66	44	43	0,5%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,9	1,9	0,9	0,9	0,4%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	83.397	81.655	7.909.187	7.985.521	-2,1%	1,0%	1,1%	1,0%
Despeses	77.684	78.511	7.892.613	7.412.601	1,1%	-6,1%	1,0%	1,1%
Deute viu	18.003	20.449	2.867.879	3.417.513	13,6%	19,2%	0,6%	0,6%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

GARRAF

GARRAF

La comarca del Garraf¹ té una superfície de 185,3 km², el 2,4% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 6 municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

«En termes relatius, el Garraf ha estat la comarca amb un major increment poblacional»

La comarca del Garraf té 146.469 habitants i reuneix el 2,6% de la **població** provincial. El darrer any continua essent la comarca que més increment de població ha registrat, amb un creixement interanual de l'1,3%, superant de llarg la mitjana del conjunt provincial (0,3%). Tanmateix, aquest creixement resta lluny del creixement mitjà anual, del 3,4% produït del 2000 al 2010.

La densitat de població és de 791 hab./km², superior a la mitjana provincial (716 hab./km²). La seva capital, Vilanova i la Geltrú, aplega el 46% dels habitants. Al llarg del 2011 cadascun dels cinc municipis que formen la comarca van incrementar població. Entre ells s'accentua l'increment de Sitges (487), que tot i no ser capital, supera les xifres de Vilanova i la Geltrú (373). En termes relatius, Olivella (5,4%) fou el municipi amb un major increment proporcional respecte els habitants del 2010.

En la piràmide d'edats es constata que la comarca té una població molt menys envellida que la del conjunt de la província. El 17,4% de la població té menys de 16 anys (per sobre del 16,2% provincial) i el 14,5% té més de 65 anys (per sota del 16,9% provincial). El pes de la població en edat de treballar (16 a 64 anys), agrupa el 68,1% de la població, percentatge lleugerament superior al provincial (66,9%). L'índex d'envelliment evidencia el rejuveniment del Garraf amb 83,1 persones de més de 65 anys per cada 100 joves menors de 16 anys, front el 104,4 que presenta el conjunt provincial. És la tercera comarca amb l'índex més baix de la província, darrera el Vallès Occidental (76%) i Vallès Oriental (74,3%).

El rejuveniment de la població ve donat per l'entrada d'immigració estrangera al llarg de l'última dècada, població en edat de treballar i formar família. Tal com es veu a la piràmide d'edats, el 54,4% de la població nouvinguda té entre 20 i 44 anys (respecte el 35,4% de la població autòctona). La població masculina estrangera (52,4%) supera lleugerament la femenina (47,6%).

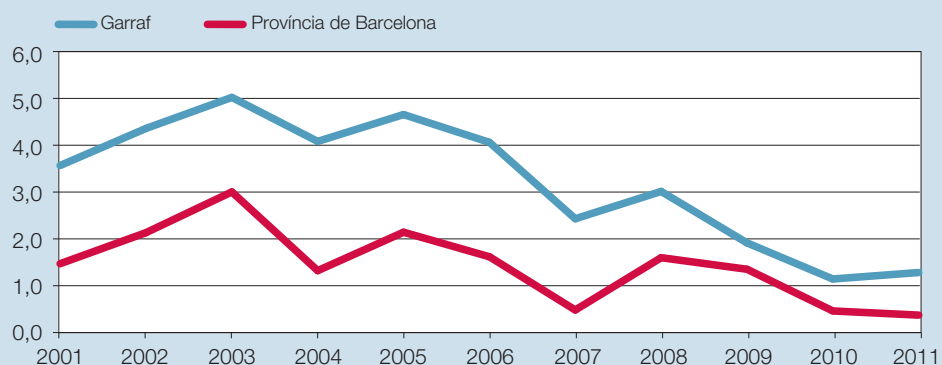
El Garraf tenia 23.786 ciutadans estrangers empadronats el 2011, el 3% de la població estrangera de la província. És la comarca amb un major augment de població estrangera (1,3%), no obstant, aquest creixement ha estat molt inferior a l'increment mitjà de la darrera dècada (2000-2010), en què es registrà una taxa de creixement mitjà anual del 19,9%. La taxa d'estrangeria era del 16,2%, superior a la taxa provincial (14,4%) i només superada per la del Barcelonès (17,8%). El perfil de la població estrangera del Garraf és clarament diferent al de la resta de comarques barcelonines, ja que gairebé la meitat dels estrangers (49,4%) procedeixen de països de la Unió Europea, sobretot del Regne Unit, Itàlia i França. En segon pla, les nacionalitats que més pes tenen en el conjunt de la població estrangera són la marroquina (15%), romanesa (9,4%), britànica (8,5%), italiana (8%) i francesa (8%).

Segons dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de Catalunya Caixa, el **VAB** real del Garraf va davallar un 1,7% l'any 2010, reducció menys acusada que la del 2009 (-6,4%). En contrast amb la resta de comarques, el Garraf ofereix les pitjors dades de la província de Barcelona (amb mitjana de creixement del 0,2%). La conjuntura negativa del Garraf es deu sobretot al decreixement de la construcció (-15,6%) i el sector primari (-18%), amb aportacions de -1,8 i -0,2 punts percentuals al creixement del VAB, respectivament. En canvi, la indústria i els serveis van mostrar avanços, tot i que modestos, de l'1,5% i l'0,1%, respectivament.

1. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011 (en percentatge)

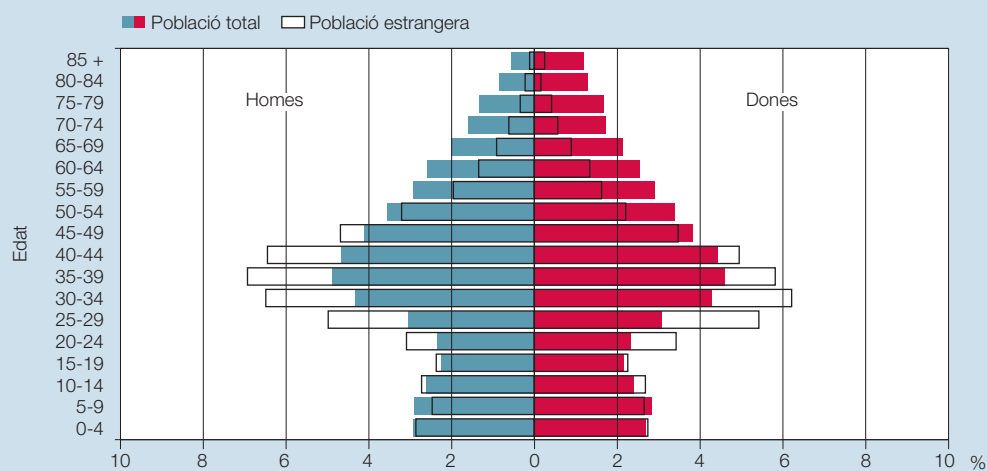
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Garraf, 2011 (en percentatge)

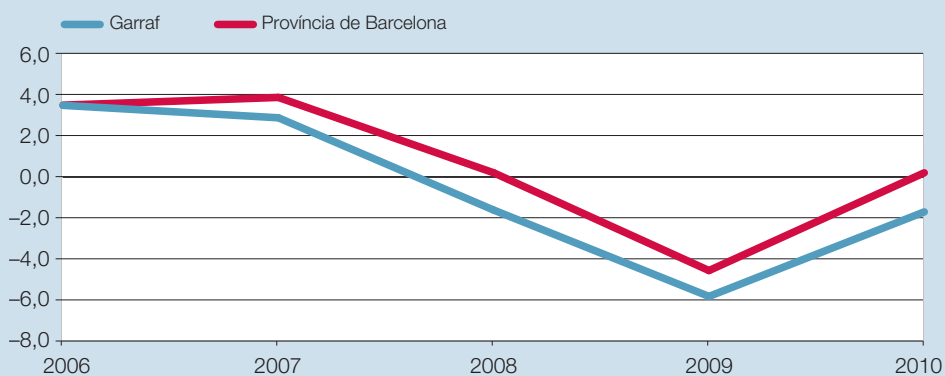
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2011 (en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«Malgrat la lenta recuperació iniciada el 2008, la pèrdua d'empreses i de llocs de treball continua fent-se palesa, sobretot entre els assalariats»

L'any 2011 finalitza amb 3.695 **empreses** al Garraf, el 2,1% del total de les empreses provincials segons mostren les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social. Interanualment, continua la mateixa tendència que l'any anterior, amb una reducció d'un 3,7% (-143) d'empreses, la segona comarca amb la reducció més acusada després del Berguedà (-4,9%), seguint la dinàmica del conjunt de la província. El teixit empresarial continua dominat per la petita empresa, sobretot per la microempresa: el 81,5% està format per empreses de menys de 5 treballadors, el 17,2% d'entre 6 i 50, l'1,2% entre 51 i 250 i el 0,2% de més de 250. La dimensió mitjana és de 5,9 treballadors, lluny dels 10,2 del conjunt provincial.

El teixit empresarial del Garraf destaca per la seva terciarització. El sector dels serveis aplega el 82,1% del total d'empreses, per damunt del 79% de la mitjana provincial i només superat pel Barcelonès (86,5%). La construcció també és un sector que destaca a la comarca (11,1%) respecte a la mitjana provincial (9,4%). En canvi, el percentatge d'empreses industrials és del 6,4%, força inferior al de la província (11,2%) i situa el Garraf com la segona comarca menys industrialitzada, per darrera del Barcelonès. Interanualment, destaca la notable disminució d'empreses de la construcció (-16,8%) i industrials (-9,2%) i la més lleugera d'empreses de serveis (-1,3%). Pel que fa a la distribució, el 48,2% del total d'empreses es troben a Vilanova i la Geltrú i el 26,8% a Sitges. La variació interanual mostra una pèrdua d'empreses en tots els municipis, sobretot a Vilanova i la Geltrú (-67, -3,6%), Sant Pere de Ribes (-44, -7,1%) i Cubelles (-25, -9,3%).

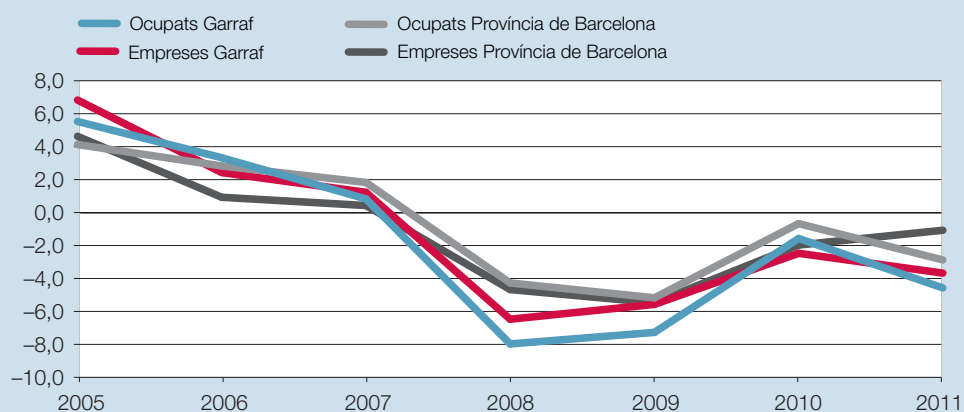
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 2010 el 31% de les empreses del Garraf eren exportadores i/o importadores, molt per sota dels percentatges registrats per altres comarques. Aquest fet és conseqüència d'una estructura més orientada a la construcció i als serveis, amb menys vocació exportadora que la indústria. Tot i així, quatre de les cinc primeres empreses per facturació pertanyen al sector industrial: Prysmian Cables y Sistemas, Grupo Componentes Vilanova, Mahle i Hitecsa Aire Acondicionado i una empresa al de serveis: Compañia internacional para la financiación de la distribución.

Pel que fa al nombre d'**ocupats**, a finals de 2011 el Garraf té 31.396 llocs de treball, l'1,4% dels ocupats a la província i un 4,6% menys que el 2010 (1.516 ocupats). Aquest descens no segueix el mateix patró entre els assalariats (-6,1%) que entre els autònoms (-1%). El 27,1% dels assalariats estan ocupats en la petita empresa de fins a 5 treballadors i el 37,6% en la d'entre 6 i 50, sumant un total de 64,7%. El 20% treballa en empreses mitjanes i el 15,3% en la gran empresa. Interanualment hi ha hagut descensos en tots els grans sectors, sobretot en el de la construcció (-22,5%), la disminució més elevada entre totes les províncies i clarament per sobre la mitjana provincial (-15,5%).

Entre els 15 principals subsectors per nombre d'ocupats, hi destaca la davallada de l'ocupació en *administració pública, defensa i SS obligatòria* (-17,4%), *activitats especialitzades construcció* (-18,4%) i sobretot *construcció d'immobles* (-27,5%). D'altra banda només dos han aconseguit augmentar relativament la seva ocupació: *serveis d'allotjament* (4,3%) i *activitats jurídiques i de comptabilitat* (2,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les reduccions més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en construcció* (-389), *administració pública, defensa i SS obligatòria* (-365), *construcció d'immobles i comerç al detall, excepte vehicles motor* (-352). Per contra, s'han donat increments en *activitats professionals i tècniques* (197), *tractament de residus* (142) i *serveis de menjar i begudes* (92).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

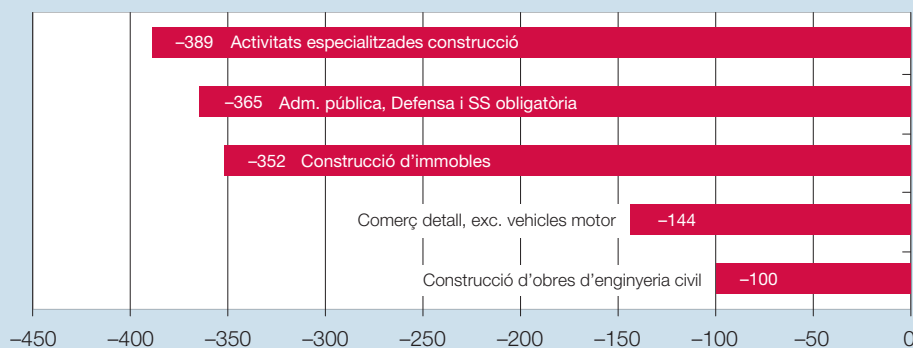
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Garraf, 2011 (en absoluts)

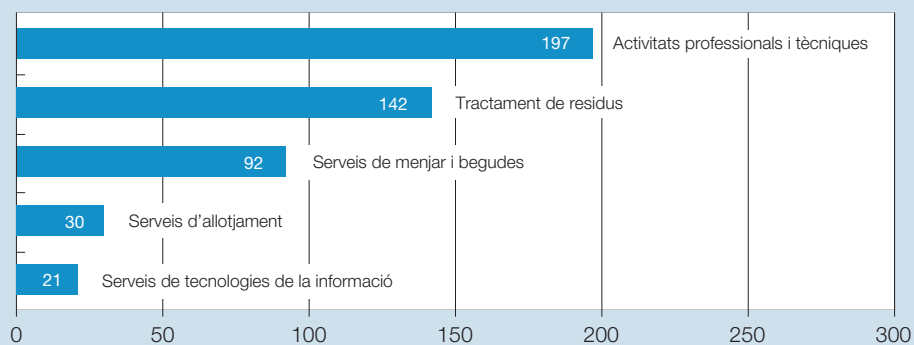
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Garraf, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

La major part dels llocs de treball es troben a les principals ciutats de la comarca: el 49,1% estan a Vilanova i la Geltrú, seguit per Sitges amb el 21,9% i Sant Pere de Ribes amb el 19,9%. La variació interanual mostra importants pèrdues d'ocupació a Vilanova i la Geltrú (-841) i a Sant Pere de Ribes (-461), seguit per Sitges (-103). Només a Olivella es creen 8 llocs nous de treball respecte el 2010.

L'ocupació en els sectors que formen part de l'economia del coneixement (els *serveis basats en el coneixement* i en la indústria de *tecnologia alta i mitjana alta* a la indústria) és del 31,4%, percentatge inferior al pes que representen aquest sectors al conjunt de la província (39,7%). El pes de l'ocupació comarcal en activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* (7%) també és bastant inferior al provincial (9,5%). Contràriament, la *resta de serveis* de la comarca apleguen el 51,6% dels ocupats, percentatge superior al 43,8% provincial. El 2011 ha augmentat l'ocupació en les activitats industrials de *tecnologia baixa* (73 treballadors, 7%) i en el subgrup de *serveis de tecnologia punta* (21 treballadors, 6,5%). En canvi, ha disminuït sobretot en les següents activitats: *tecnologia mitjana-alta* (-102, -5,4%) i *tecnologia mitjana-baixa* (-66, -5,7%) i en els *serveis basats en el coneixement* (-80, -1%).

Les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostren una distribució d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius, semblant a la provincial. El 39,1% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *construcció i comerç i reparacions*), respecte el 38% de la mitjana provincial. Els sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sector del teixit productiu, també segueixen la dinàmica provincial. El mateix passa amb els sectors independents, amb el 20,6% de l'ocupació de la comarca i el 22,5% a la província. Per contra, el pes de l'ocupació en els sectors estratègics és bastant inferior al de la mitjana provincial: el 10,2% respecte el 16%.

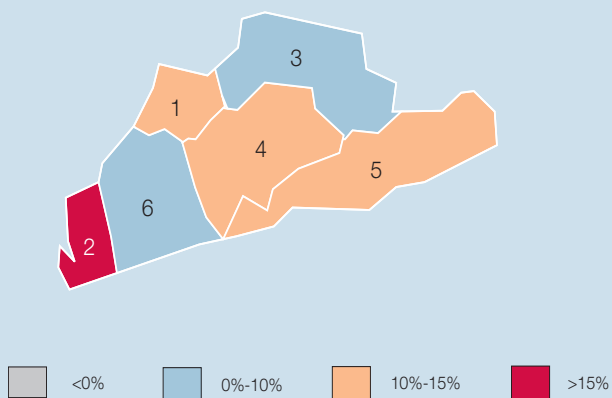
«El Garraf continua sent una de les comarques amb una taxa d'atur més elevada»

El Garraf registrà 13.267 **aturats** a final del 2011, el 2,9% d'aturats de la província i un 9,9% més que l'any anterior. Aquest increment és superior al del 2010 (2,6%) però resta molt per dessota del 61% del 2008 i del 35% del 2009. La taxa d'atur del Garraf se situa en el 16,6%, la mateixa que la del Maresme i el Vallès Occidental i només superada per la de l'Anoia, i pràcticament un punt percentual per sobre de la provincial (15,5%).

Tot i que la comarca del Garraf està formada per pocs municipis, entre els que registren una taxa d'atur més elevada (veure mapes) que la mitjana provincial (15,5%) trobem: Sant Pere de Ribes (19,5%), Canyelles (18,5%), Vilanova i la Geltrú (18,3%) i Cubelles (17,4%). Olivella és el municipi on menys augmenta l'atur en el darrer any (0,7%), mentre que els majors increments es troben a Cubelles (16,9%), Sitges (13,8%) i Sant Pere de Ribes (11,8%).

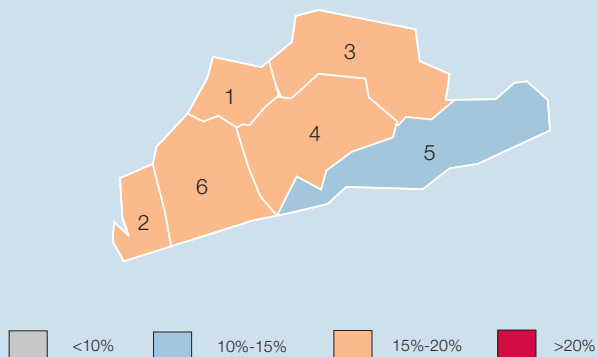
La taxa d'atur masculina és del 15,4%, per sobre la mitjana provincial (14,8%) i la femenina del 18,1%, també per sobre la mitjana provincial (16,3%). Per grups d'edat, el 8,6% té menys de 25 anys, el 50,9% entre 25 i 44 anys i el 40,5% més de 45 anys. L'atur augmenta en tots els grups d'edat, excepte en el d'entre 30 i 34 anys, que es redueix mínimament (-1,1%). Destaca l'increment del 15% entre els majors de 45 anys. Per sectors d'activitat econòmica, el 65% dels aturats pertanyen als serveis, el 17,6% a la construcció, l'11,7% a la indústria i l'1% a l'agricultura. El 4,8% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur a la indústria s'ha reduït un 3,8% i en el col·lectiu sense ocupació anterior un 2%. Per contra, ha augmentat en els sectors de serveis (14,6%), agrícola (19,8%) i construcció (6,7%), seguint la mateixa pauta provincial.

Variació dels aturats registrats

- 1 Canyelles
- 2 Cubelles
- 3 Olivella
- 4 Sant Pere de Ribes
- 5 Sitges
- 6 Vilanova i la Geltrú

Taxa d'atur registrada

Quant a nivell formatiu, l'atur augmenta en tots els sectors respecte el 2010. Els grups més afectats han estat els que posseeixen *estudis universitaris de segon i tercer cicle* (19,5%), els *tècnics-professionals superiors* (16,1%) i els que *no tenen estudis* (15,5%). L'atur entre els estrangers ha augmentat un 3,8%, sobretot degut a l'augment de l'atur femení (11,7%) i arriben als 2.333, el 17,6% de l'atur comarcal, percentatge inferior al pes que té a la província (20,6%). L'atur entre els autòctons augmenta un 11,3% i se situa en els 10.934.

El 2011 s'han signat 35.269 **contractes laborals**, un 1,5% més que els del 2010, el tercer més elevat d'entre totes les comarques per darrera l'Anoia (6,4%) i l'Alt Penedès (2,8%). El 51% de la contractació ha estat masculina, un 3,1% menys que el 2010, mentre que la femenina ha augmentat un 6,8%. La contractació ha augmentat en els grups d'edat de 20 a 24 anys (4,3%) i majors de 45 anys (8,7%), mentre que s'ha reduït en els altres grups. Per sectors d'activitat, es registra un decreixement en la contractació en la indústria (-24,4%) i en la construcció (-28,9%), mentre que hi ha un increment en l'agricultura (15,3%) i els serveis (5,2%). Per tipologia, el 92,6% dels contractes signats han estat de caràcter temporal, un 2,5% més que el 2010. En canvi, els contractes indefinits han caigut un 9,9% interanual.

Les **finances públiques** segueixen la mateixa dinàmica de retrocés que en l'any anterior. En el 2010 la suma de la liquidació pressupostària presentava una disminució important tant dels ingressos (-4,1%) com sobretot de les despeses (-9,1%). El deute viu s'ha reduït un 1,4%, una dada remarcable ja que ha estat la comarca on s'ha reduït més, lluny de l'increment mitjà provincial (19,2%). Tot i això, el Garraf presenta la ràtio de deute viu per habitant més elevada de la província (759,5 euros). El deute viu respecte els ingressos corrents a la capital, Vilanova i la Geltrú, és del 60,4%. La inversió per càpita va ser de 301,1 euros, inferior als 341,3 euros per càpita de la mitjana provincial. D'altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita de 2011 és d'11.579 euros, el 75,7% de la renda mitjana provincial, fet que la situa com a segona menor renda de la província, només per davant de la de l'Anoia.

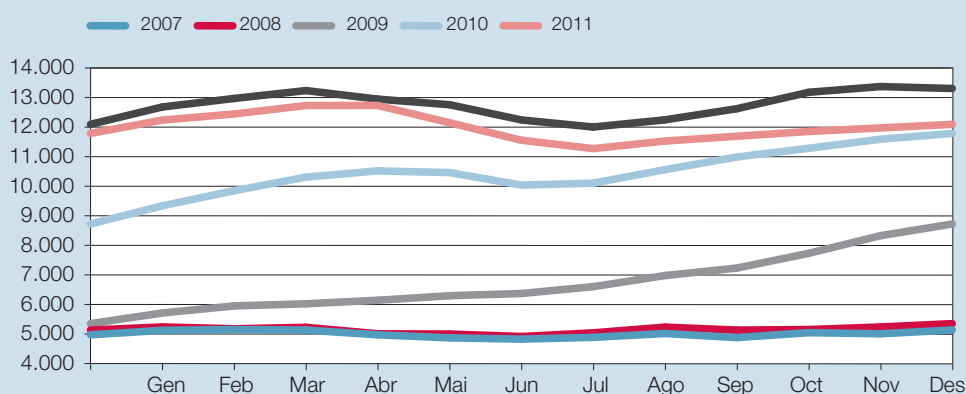
L'evolució **turística** a la comarca del Garraf durant el 2011 (Quadre 1) té una evolució poc simètrica entre tipologies d'allotjament. Malgrat el creixent nombre de places d'allotjament, la demanda en nombre de viatgers i pernoctacions ha caigut respecte el 2010, especialment en càmpings. Les característiques turístiques de la comarca del Garraf estan plenament influenciades pel paper de centralitat turística del municipi de Sitges, que centra el 89% de les places hoteleres disponibles a la comarca. Tot i centrar-se en activitats de sol i la platja, el Garraf ha complementat durant aquest any la seva oferta amb la posada en valor de nous atractius turístics culturals i activitats relacionades amb el vi i la gastronomia. La comarca forma part de la marca turística Costa Barcelona.

En l'àmbit de l'oferta, la comarca té una planta de 14.003 places d'allotjament turístic on els càmpings (60,8% de l'oferta total) i els hotels (38,7% de l'oferta total) tenen una clara presència, molt per damunt dels establiments de turisme rural que només representen el 0,3% de les places totals i que no poden tenir una significació estadística. El fet més destacable és l'augment del 20% en l'oferta de places de càmping durant el 2011.

Els indicadors de la demanda mostren un retrocés en el nombre de viatgers allotjats en hotels i càmpings. En concret, els hotels han registrat un 14,5% menys de viatgers i un 1,1% menys en el nombre de pernoctacions hoteleres. El fet que més sorprèn és en els càmpings, on tot i l'ampliació de l'oferta a 1.421 noves places, hi ha un descens del 39,6% del nombre de viatgers allotjats respecte el 2010. Els percentatges d'ocupació en els hotels són similars als de l'any anterior amb un sensible increment d'1,8 punts percentuals mentre que seguint la tendència negativa, els càmpings retrocedeixen 9 punts percentuals en relació al grau d'ocupació del 2010 que era del 40,4% de les places.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Garraf, 2007-2011 (en absolut)

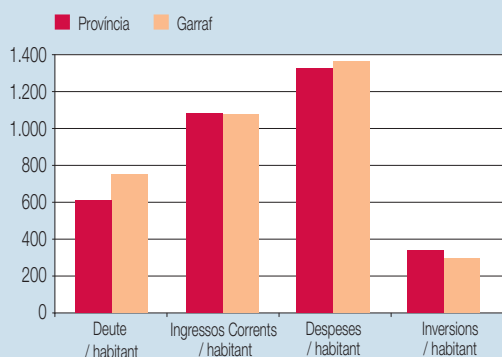
Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 (Euros per habitant)

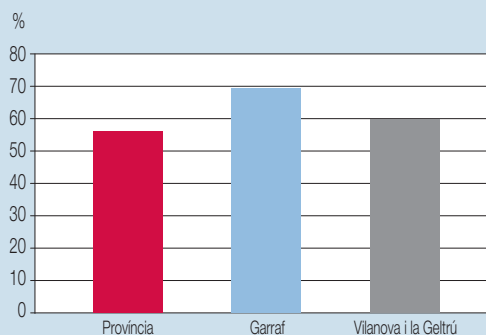
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Garraf			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	5.401	5.429	0,5	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	7.105	8.526	20,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	48	48	0,0	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	266,4	227,7	-14,5	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	167,3	101,0	-39,6	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	701,9	693,9	-1,1	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	798,6	529,8	-33,7	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	51,3	53,1	1,8	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	40,4	31,4	-9,0	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

ELS RECURSOS ENERGÈTICS EN EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC

Rafael Florenciano, *gerent de Node Garraf. Agència de desenvolupament*

L'energia, un bé preuat

L'accés a l'energia, als recursos energètics, és una de les bases del desenvolupament econòmic dels territoris. Les fonts primàries tradicionals d'energia tenen un preu cada cop més elevat i la seva influència és molt important en el cost final de productes i serveis. Aprofitar els recursos energètics és un deure de totes aquelles institucions, administracions, empreses i ciutadans implicats en un territori, tant pel que fa a la producció i al consum, com en el seu ús eficient.

L'energia és la base del progrés. Sense energia assequible no s'entendrien les millores en el desenvolupament humà dels darrers anys. Ara amb la reducció dels recursos energètics fòssils i nuclears –si més no el seu cost segueix ascendent substancialment i afecta a la competitivitat d'empreses i als ciutadans– hem de focalitzar sens dubte els esforços cap a les energies renovables¹.

El desenvolupament de les energies renovables va ampliant la seva participació al mix de generació energètica i és en aquest camp on es pot actuar des del propi territori, allà on vivim. Es tracta, doncs, d'analitzar el consum energètic: què i com consumim i d'on ve l'energia i si podem planificar –si més no parcialment– els propis recursos i sobretot podem millorar com els consumim.

Els propis recursos

Els recursos endògens –els que tenim al nostre abast– per poc que puguin semblar, són importants. I quin són aquests recursos energètics endògens?

El sol és el recurs universal. Hi ha dos factors claus que permeten afirmar-ho: primer, la reducció dels costos de la tecnologia solar (hem doblat la seva eficiència i hem reduït el seu cost en poc temps) i, segon, l'increment de preus de les energies fòssils. En qualsevol cas, el vent bufa a favor del sol com a font d'energia.

L'eficiència energètica. Com consumim l'energia? És a dir, com malbaratem un recurs escàs i car? Aquí hi ha un gran camí a recórrer.

Tots els territoris disposem de sol (el seu aprofitament en sistemes distribuïts fotovoltaics –l'autoconsum– i en sistemes centralitzats termosolars per generar electricitat i els sistemes d'escalfament d'aigua ACS). Tots els territoris podem promoure mesures d'eficiència energètica dirigides a reduir el consum i optimitzar-lo.

Altres recursos depenen de la situació geogràfica i les condicions favorables i, per tant, també poden contribuir al mix energètic, com per exemple la biomassa, l'edílica, la hidràulica i els residus, que tractats adequadament i de forma neta són també fonts d'energia.

Hi ha quatre denominadors comuns en aquestes fonts d'energia: disposem d'una tecnologia existent provada i sovint prou competitiva; són energies netes i neutres en generació de CO₂ i gasos d'efecte hivernacle; contribueixen a reduir la dependència de l'exterior i a fer, per tant, la nostra economia més competitiva; i són generadores d'ocupació local no susceptible de ser deslocalitzada.

Disposant, per tant, de determinats recursos energètics, la seva explotació és generadora d'activitat econòmica i ocupació. Primerament ens podem referir al sol. A banda de la possible fabricació de components, necessitem fer instal·lacions i manteniment –ACS i fotovoltaics². En segon lloc, tenim l'àmbit de l'eficiència, en què emergeix la rehabilitació energètica d'edificis en els sectors residencial, terciari, tant de propietat pública com privada, industrial, etc. Un recent estudi³ no deixa dubtes sobre la repercussió eco-

nòmica positiva si treballem en aquest camp. En tercer lloc, l'activitat silvícola amb la biomassa que ha estat oblidada durant dècades. En quart lloc, la mobilitat, amb la indústria dels vehicles elèctrics de proximitat, bicicletes, motos i cotxes i components auxiliars, instal·lacions, manteniments, etc. I, cinquè, la gestió dels residus, amb la recollida, la selecció i la valorització.

Superant el món de les voluntats, és necessari passar a l'acció. I, per fer-ho, cal comptar amb la col·laboració público-privada i tenir objectius quantificables. Es tracta de facilitar l'activitat empresarial enfocada a l'aprofitament dels recursos energètics i donar estabilitat a la normativa per promoure la inversió privada en aquest camp.

La proposta al Garraf

El Garraf és actiu en diversos camps vinculats a l'energia i per tant se cerca propiciar l'explotació dels recursos energètics vinculats al nostre territori –biomassa forestal i sol– i afavorir activitats empresarials vinculades a la producció, distribució, instal·lació, manteniment i consum, i també projectar un exemple mesurable en el camp de l'estalvi i l'eficiència energètica, centrat en la rehabilitació energètica d'edificis com a font d'estalvi econòmic i de generació d'ocupació.

L'activitat vinculada a la biomassa pot crear per cada 10.000Tm/any de fusta, 9 llocs de treball directes i 13 d'indirectes. En generació fotovoltaica, quan arribem a la paritat en la xarxa dinàmica prevista a Espanya per al 2014 i 2015, es generarà una nova demanda que pel cap baix s'estima –només a la comarca del Garraf per als anys 2016 i 2017– en dos mil clients potencials als quals s'haurà de donar resposta en la generació d'electricitat.

Per fer-ho possible, des de Node Garraf s'està involucrant les administracions locals i les empreses davant la necessitat de comptar amb una estratègia energètica comuna a mig i llarg termini per reduir la dependència energètica del territori i aconseguir així el consens sobre quines actuacions són necessàries a la comarca en el àmbit energètic.

Concretament, els centres d'atenció actual són:

- L'ús tèrmic de la biomassa dels boscos del Garraf per calderes privades i públiques. A partir de la capacitat de generació d'estella procedent del boscos i zones de poda urbana, es promouen inversions en la transformació, transport i consum d'aquest combustible renovable i de forma paral·lela, s'incentiva la reconversió tecnològica per l'ús progressiu de les calderes de gas-oil en les zones que ara en són usuàries.
- Gestió compartida de serveis energètics municipals. A partir de l'anàlisi dels consums públics, es planificaran millores en enllumenats, compra d'energia i tractarem d'homologar les respectives ordenances municipals que afectin el conjunt de l'activitat vinculada als recursos energètics en sentit ampli, des de les activitats productives fins a les de consum, d'energies renovables i de les activitats empresarials vinculades.
- Projecte de rehabilitació i gestió energètica d'un equipament municipal i/o un edifici residencial o turístic amb vocació demostrativa i extensible a la resta de la comarca. Es parteix d'un edifici amb consums estables al llarg de l'any i es projecta la seva rehabilitació energètica, parametrizant inversions, incorporacions d'energies renovables, finançament, estalvis, amortitzacions i activitat econòmica vinculada. Els resultats han de permetre planificar inversions en els propers anys en el camp de la rehabilitació energètica d'edificis.
- Creació d'un centre formació especialitzat en energies renovables i eficiència energètica vinculat al campus universitari. La formació permanent dirigida a nous alumnes i a la reconversió de determinades professions són del tot necessàries en aquest tipus d'activitats.

Aquests plantejaments han de permetre situar el Garraf com un dels territoris pioners en la introducció dels recursos energètics en el camp del desenvolupament econòmic.

1. Energia 3.0. Sistema energètic basat en intel·ligència, eficiència i renovables 100%. Set'11– Greenpeace. Vegeu <http://revolucionenergetica.es>

L'informe especial Special Report on Renewable Energy Sources and Climate Change Mitigation de l'Internet Panel on Climate Change considera que les energies renovables podrien cobrir més de tres quarts parts de les necessitats energètiques mundials el 2050. Vegeu <http://srren.ipcc-wg3.de>

2. Vegeu <http://www.epia.org>

3. Vegeu <http://www.pemb.cat>

RECALL ESTADÍSTIC. GARRAF

	Garraf		Província		Variació 2010-2011		Pes Garraf/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Garraf	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		6		311				1,9%
Superfície total (km²)		185		7.726,3				2,4%
Superfície mitjana municipal (km²)		30,9		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	144.657	146.469	5.511.147	5.529.099	1,3%	0,3%	2,6%	2,6%
Densitat (hab/km²)	781	791	713	716	1,3%	0,4%	nc	nc
Homes	72.219	73.068	2.710.304	2.715.628	1,2%	0,2%	2,7%	2,7%
Dones	72.438	73.401	2.800.843	2.813.471	1,3%	0,5%	2,6%	2,6%
Població de menys de 16 anys	25.015	25.493	881.724	896.296	1,9%	1,7%	2,8%	2,8%
Població potencialment activa (16-64)	99.132	99.778	3.714.407	3.697.168	0,7%	-0,5%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	20.510	21.198	915.016	935.635	3,4%	2,3%	2,2%	2,3%
Població projectada 2021	173.210	173.210	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	2,9%	2,9%
Índex de dependència global	45,9	46,79	48,4	49,5	1,9%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	82,0	83,15	103,8	104,4	1,4%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	121.167	122.683	4.705.660	4.735.379	1,3%	0,6%	2,6%	2,6%
Nacionalitat estrangera	23.490	23.786	805.487	793.720	1,3%	-1,5%	2,9%	3,0%
Taxa d'estrangeria total	16,2%	16,2%	14,6%	14,4%	0,0pp	-0,2pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	8,5%	8,2%	11,5%	11,3%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.079	4.116	133.524	133.400	0,9%	-0,1%	3,1%	3,1%
Població potencialment activa (16-64)	18.415	18.593	656.329	644.358	1,0%	-1,8%	2,8%	2,9%
Població de 65 anys i més	996	1.077	15.634	15.962	8,1%	2,1%	6,4%	6,7%
Àfrica	3.846	3.882	182.706	184.967	0,9%	1,2%	2,1%	2,1%
Amèrica	6.876	6.381	315.791	296.587	-7,2%	-6,1%	2,2%	2,2%
Àsia	690	804	102.834	112.513	16,5%	9,4%	0,7%	0,7%
Europa	12.047	12.693	203.630	199.097	5,4%	-2,2%	5,9%	6,4%
Unió Europea	11.174	11.759	171.447	166.329	5,2%	-3,0%	6,5%	7,1%
Resta del món	31	26	526	556	-16,1%	5,7%	5,9%	4,7%
5 principals nacionalitats (comarca)	11.176	11.624	249.743	248.974	4,0%	-0,3%	4,5%	4,7%
Marroc	3.538	3.568	139.736	141.193	0,8%	1,0%	2,5%	2,5%
Romania	2.115	2.232	34.916	35.844	5,5%	2,7%	6,1%	6,2%
Regne Unit	1.930	2.010	12.366	11.689	4,1%	-5,5%	15,6%	17,2%
Itàlia	1.806	1.913	39.360	38.764	5,9%	-1,5%	4,6%	4,9%
França	1.787	1.901	23.365	21.484	6,4%	-8,1%	7,6%	8,8%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-6,4%	-1,7%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	5,5%	-18,0%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-16,6%	1,5%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-13,7%	-15,6%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-2,3%	0,1%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	3.838	3.695	180.089	178.049	-3,7%	-1,1%	2,1%	2,1%
Agricultura	6	11	673	704	83,3%	4,6%	0,9%	1,6%
Indústria	262	238	20.345	19.793	-9,2%	-2,7%	1,3%	1,2%
Construcció	495	412	18.961	16.756	-16,8%	-11,6%	2,6%	2,5%
Serveis	3.075	3.034	140.110	140.796	-1,3%	0,5%	2,2%	2,2%
Dimensió mitjana	6,0	5,9	10,5	10,2	-2,5%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	3.034	2.912	126.924	124.909	-4,0%	-1,6%	2,4%	2,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	742	726	27.708	27.948	-2,2%	0,9%	2,7%	2,6%
Serveis de menjar i begudes	559	555	15.758	15.881	-0,7%	0,8%	3,5%	3,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	215	221	14.966	14.850	2,8%	-0,8%	1,4%	1,5%
Activitats especialitzades construcció	256	210	10.696	9.650	-18,0%	-9,8%	2,4%	2,2%
Altres activitats de serveis personals	206	193	7.026	7.124	-6,3%	1,4%	2,9%	2,7%
Construcció d'immobles	201	170	7.177	6.246	-15,4%	-13,0%	2,8%	2,7%
Transport terrestre i per canonades	138	133	6.623	6.319	-3,6%	-4,6%	2,1%	2,1%
Activitats immobiliàries	124	119	6.568	6.568	-4,0%	0,0%	1,9%	1,8%
Educació	115	119	4.841	4.996	3,5%	3,2%	2,4%	2,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	87	95	6.279	6.308	9,2%	0,5%	1,4%	1,5%
Venda i reparació de vehicles motor	96	93	4.444	4.386	-3,1%	-1,3%	2,2%	2,1%
Activitats sanitàries	96	88	4.775	4.877	-8,3%	2,1%	2,0%	1,8%
Serveis a edificis i de jardineria	80	77	2.924	2.915	-3,8%	-0,3%	2,7%	2,6%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	58	59	3.061	2.921	1,7%	-4,6%	1,9%	2,0%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	61	54	4.078	3.920	-11,5%	-3,9%	1,5%	1,4%

	Garraf		Província		Variació 2010-2011		Pes Garraf/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Garraf	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	32.912	31.396	2.259.793	2.195.015	-4,6%	-2,9%	1,5%	1,4%
Assalariats	23.061	21.645	1.882.031	1.822.099	-6,1%	-3,2%	1,2%	1,2%
Autònoms	9.851	9.751	377.762	372.916	-1,0%	-1,3%	2,6%	2,6%
15 Principals sectors d'activitat	23.885	22.393	1.346.007	1.302.509	-6,2%	-3,2%	1,8%	1,7%
Comerç detall, exc. vehicles motor	4.614	4.470	239.775	237.434	-3,1%	-1,0%	1,9%	1,9%
Serveis de menjar i begudes	3.192	3.284	121.383	123.699	2,9%	1,9%	2,6%	2,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	2.103	1.738	128.718	121.236	-17,4%	-5,8%	1,6%	1,4%
Activitats especialitzades construcció	2.102	1.713	100.688	88.429	-18,5%	-12,2%	2,1%	1,9%
Activitats sanitàries	1.755	1.674	133.382	128.459	-4,6%	-3,7%	1,3%	1,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.666	1.630	156.164	155.107	-2,2%	-0,7%	1,1%	1,1%
Educació	1.521	1.432	117.246	119.018	-5,9%	1,5%	1,3%	1,2%
Serveis a edificis i de jardineria	1.156	1.058	76.054	72.978	-8,5%	-4,0%	1,5%	1,4%
Transport terrestre i per canonades	1.029	1.031	77.868	75.585	0,2%	-2,9%	1,3%	1,4%
Altres activitats de serveis personals	988	968	40.927	40.460	-2,0%	-1,1%	2,4%	2,4%
Construcció d'immobles	1.278	926	50.077	39.479	-27,5%	-21,2%	2,6%	2,3%
Serveis d'allotjament	694	724	20.109	20.442	4,3%	1,7%	3,5%	3,5%
Materials i equips elèctrics	704	651	13.440	12.413	-7,5%	-7,6%	5,2%	5,2%
Serveis socials sense allotjament	566	564	24.209	22.709	-0,4%	-6,2%	2,3%	2,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	517	530	45.967	45.061	2,5%	-2,0%	1,1%	1,2%
Agricultura	98	94	8.517	8.201	-4,1%	-3,7%	1,2%	1,1%
Indústria	4.278	4.180	361.760	348.455	-2,3%	-3,7%	1,2%	1,2%
Tecnologia alta	52	59	26.079	25.498	13,5%	-2,2%	0,2%	0,2%
Tecnologia mitjana-alta	1.892	1.790	107.867	106.107	-5,4%	-1,6%	1,8%	1,7%
Tecnologia mitjana-baixa	1.168	1.102	81.262	76.294	-5,7%	-6,1%	1,4%	1,4%
Tecnologia baixa	1.037	1.110	136.717	130.639	7,0%	-4,4%	0,8%	0,8%
Resta d'indústria	129	119	9.835	9.917	-7,8%	0,8%	1,3%	1,2%
Construcció	3.733	2.892	161.659	136.531	-22,5%	-15,5%	2,3%	2,1%
Serveis	24.803	24.230	1.727.857	1.701.828	-2,3%	-1,5%	1,4%	1,4%
Serveis basats en el coneixement	8.098	8.018	750.843	739.549	-1,0%	-1,5%	1,1%	1,1%
-Serveis de tecnologia punta	323	344	69.127	71.254	6,5%	3,1%	0,5%	0,5%
Resta de serveis	16.705	16.212	977.014	962.279	-3,0%	-1,5%	1,7%	1,7%
Sectors clau	13.358	12.261	872.986	834.678	-8,2%	-4,4%	1,5%	1,5%
Sectors estratègics	3.031	3.194	354.296	350.581	5,4%	-1,0%	0,9%	0,9%
Sectors impulsors	5.991	5.820	391.792	379.156	-2,9%	-3,2%	1,5%	1,5%
Sectors independents	7.134	6.480	509.127	495.046	-9,2%	-2,8%	1,4%	1,3%
Aturats registrats	12.073	13.267	416.795	454.961	9,9%	9,2%	2,9%	2,9%
Homes	6.155	6.678	216.412	235.422	8,5%	8,8%	2,8%	2,8%
Dones	5.918	6.589	200.383	219.539	11,3%	9,6%	3,0%	3,0%
Nacionals	9.826	10.934	330.448	361.233	11,3%	9,3%	3,0%	3,0%
Estrangers	2.247	2.333	86.347	93.728	3,8%	8,5%	2,6%	2,5%
Agricultura	106	127	3.368	4.077	19,8%	21,1%	3,1%	3,1%
Indústria	1.614	1.553	75.747	74.866	-3,8%	-1,2%	2,1%	2,1%
Construcció	2.184	2.331	65.372	69.896	6,7%	6,9%	3,3%	3,3%
Serveis	7.520	8.620	249.908	282.776	14,6%	13,2%	3,0%	3,0%
Sense ocupació anterior	649	636	22.400	23.346	-2,0%	4,2%	2,9%	2,7%
Població activa local estimada	78.216	79.725	2.913.673	2.938.514	1,9%	0,9%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	15,4%	16,6%	14,3%	15,5%	1,2pp	1,2pp	nc	nc
Homes	14,3%	15,4%	13,6%	14,8%	1,1pp	1,2pp	nc	nc
Dones	16,8%	18,1%	15,2%	16,3%	1,3pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	35.099	35.629	1.636.110	1.601.146	1,5%	-2,1%	2,1%	2,2%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	11.518	11.579	14.802	15.301	0,5%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	66,4%	68,0%	60,4%	67,2%	1,6pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	36,6%	39,9%	35,3%	38,2%	3,2pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	34	33	44	43	-1,6%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,8	0,8	0,9	0,9	-1,2%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	209.328	200.727	7.909.187	7.985.521	-4,1%	1,0%	2,6%	2,5%
Despeses	219.466	199.669	7.892.613	7.412.601	-9,0%	-6,1%	2,8%	2,7%
Deute viu	111.384	109.870	2.867.879	3.417.513	-1,4%	19,2%	3,9%	3,2%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

MARESME

MARESME

La comarca del Maresme¹ té una superfície de 398,5 km², el 5,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de poc més de 13 km², la menor de la província. Mataró n'és la capital.

«L'any 2011 la població del Maresme ha crescut per sota de l'1% per primera vegada en aquest segle»

Tot i la menor extensió dels seus municipis, el Maresme és la quarta comarca més poblada de la província de Barcelona, per darrere del Barcelonès, Vallès Occidental i Baix Llobregat. Els seus 434.897 habitants representen el 7,9% de la **població** provincial. Durant l'últim any, la població ha augmentat un 0,9% (3.900), per sobre de la mitjana provincial (0,3%), si bé lluny de l'increment mitjà anual del 2,2% que creixia la comarca durant l'última dècada (2000-2010) degut principalment a l'arribada de població immigrada.

La comarca supera amb escreix el miler d'habitants per km² (1.093), i ocupa el quart lloc després de les tres grans comarques metropolitanes: el Barcelonès, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental. Malgrat pertànyer a l'àmbit metropolita, més de la meitat (16) dels municipis del Maresme no superen els deu mil habitants. No obstant això, més del 79% de la població comarcal resideix en municipis de més de 10.000 habitants, i a Mataró, la capital, hi resideix el 28,5% (123.868). En el darrer any, més de la meitat del creixement de la comarca es concentra en quatre municipis: Mataró (963), Premià de Mar (508), Tordera (333) i Vilassar de Mar (266). Per contra, és significatiu el descens poblacional de Malgrat de Mar (-152).

El 17,4% de la població comarcal és menor de 16 anys (per sobre del 16,2% provincial) i el 15% té 65 anys o més (per sota del 16,9% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 67,2% de la població, percentatge sensiblement superior al provincial (66,9%). En conseqüència, l'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 88,4 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, presenta una estructura poblacional menys envellida que el conjunt provincial (104,4). Malgrat seguir presentant una estructura poblacional envellida, l'arribada d'immigració estrangera al llarg de l'última dècada explica aquest relatiu rejuveniment de la població. Com s'observa a la piràmide d'edats, el 57 % de la població nouvinguda té entre 20 i 44 anys (respecte el 35% de la població autòctona).

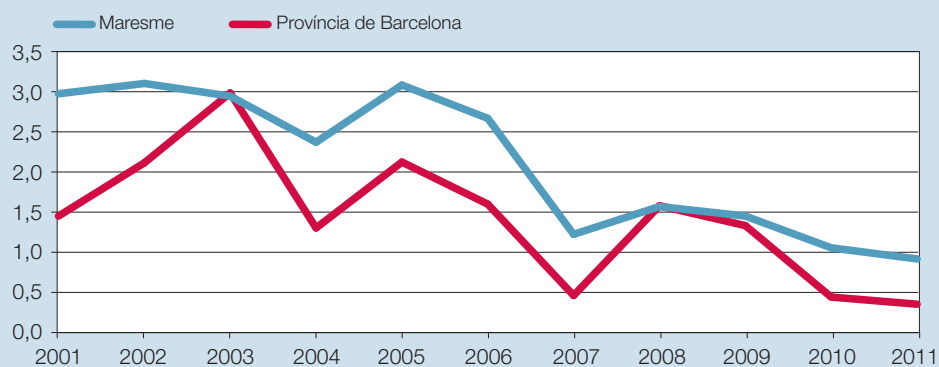
L'any 2011 hi havia 54.224 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 12,5% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,4%). En el darrer any, la població nouvinguda ha augmentat en 322 persones (0,6%), creixement superior al provincial (-1,5%) però molt inferior a l'increment mitjà anual del 15,5% registrat al llarg de l'última dècada (2000-2010). Només el col·lectiu d'origen llatinoamericà ha perdut població durant l'últim any (-777). El 80,2% dels estrangers són extracomunitaris, i cinc nacionalitats apleguen la meitat dels ciutadans estrangers: marroquina (29,5%), gambiana (5,7%), italiana (5,1%), argentina (4,8%) i xinesa (4,3%).

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Maresme va augmentar l'any 2010 un 0,3%, xifra significativament més positiva que la de l'any 2009 (-4,5%) i lleugerament superior a la mitjana provincial (0,2%). Només les comarques del Vallès Oriental, el Berguedà i el Baix Llobregat registren creixements superiors al del Maresme. Aquest resultat s'explica per la dinàmica del sector industrial, amb un increment del valor afegit del 2,5%, i del sector serveis, amb un increment del 0,6%, xifres que suposen una aportació en cada cas de 0,5 punts percentuals al creixement del VAB. Per contra, el sector primari (-8,9%) i el sector de la construcció (-5,8%) han contribuït negativament al creixement econòmic de la comarca.

1. Per a més detall veure el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

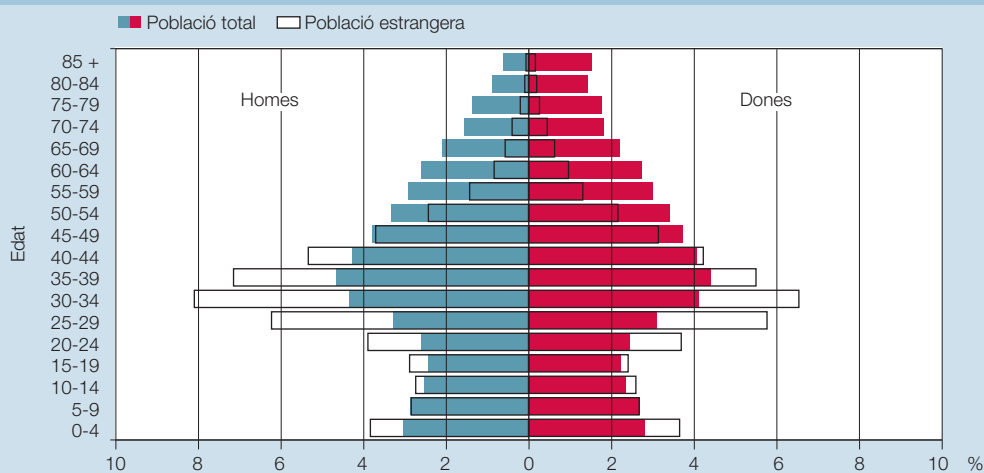
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Maresme, 2011
(en percentatge)

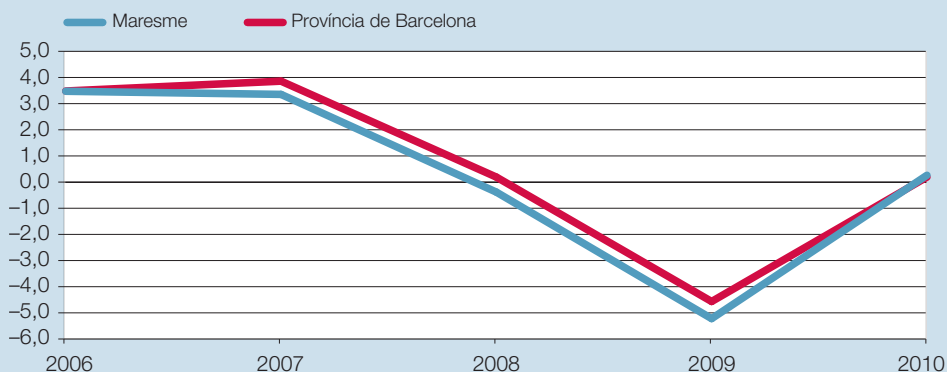
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«El 2011 torna a augmentar la destrucció de llocs de treball i empreses, després de la disminució de l'any anterior»

El nombre d'**empreses** al Maresme, segons la informació del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, era a finals del 2011 d'11.440, el 6,4% de les empreses de la província i un 1,6% menys l'any anterior. El teixit empresarial de la comarca continua sent força atomitzat i és la tercera comarca amb major presència de microempreses: el 78,6% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 19,6% entre 6 i 50, l'1,7 entre 51 i 250 i tan sols un 0,2% de les empreses en tenen més de 250. La dimensió mitjana és gairebé de 7 treballadors assalariats per empresa, per dessota del conjunt provincial (10,2).

El 13,3% de les empreses de la comarca són industrials, el 10,6% de la construcció i el 75,8% del sector serveis. La variació interanual mostra pèrdues d'empreses industrials (-1,3%) i de la construcció (-12,6%) i increment d'empreses del sector de l'agricultura (5,6%) i de serveis (0,1%). El 30% de les empreses estan situades a Mataró. Interanualment, Mataró (-71), Calella (-27) i Premià de Mar (-21) concentren més de la meitat de la destrucció d'empreses a la comarca, mentre que Montgat (12), Masnou (11) i Tordera (11) concentren més del 75% de les empreses de nova creació.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), les empreses líders en facturació al Maresme el 2010 pertanyen principalment al sector del comerç i a la indústria manufacturera, sobretot la farmacèutica i la tèxtil. D'aquests sectors, es poden destacar Bioibérica, Laboratorios Hartmann, Victrix, Punt Roma, Alcon, Comdipunt, entre d'altres. Tot i així l'empresa Grup Serhs, que pertany al sector de la consultoria i gestió empresarial, és la que més factura. El 50% de les 150 primeres empreses eren exportadores i/o importadores.

L'**ocupació** a la comarca s'ha reduït un 3,1% el 2011, quedant la xifra en 112.771² llocs de treball, el 5,1% de la província. Aquesta pèrdua d'ocupació, semblant a la mitjana provincial, ha estat superior a la registrada l'any anterior (-0,8%), i s'ha produït entre els treballadors assalariats (-3,8%) i els autònoms (-1,4%). El 22% dels assalariats estan ocupats en la microempresa (fins a 5 treballadors) i el 39,8% en la petita empresa (de 6 a 50 treballadors), pes per sobre de la mitjana provincial. En la variació interanual sobresurten les pèrdues d'assalariats en la petita (-4,3%) i mitjana empresa (-4,8%).

Per grans sectors d'activitat, el pes dels llocs de treball és semblant al provincial. Així, l'agricultura aplega un 0,8% del total de llocs de treball, la indústria un 16,2% (amb uns subsectors tèxtil i de la confecció que representen més del 20% del total provincial), la construcció un 8,6% i el sector dels serveis un 74,4%. Interanualment, tots els sectors redueixen el seu nombre de llocs de treball, en especial el sector de la construcció (-13%), seguit de l'agricultura (-5,5%), la indústria (-4,5%) i, en menor mesura, el sector serveis (-1,4%).

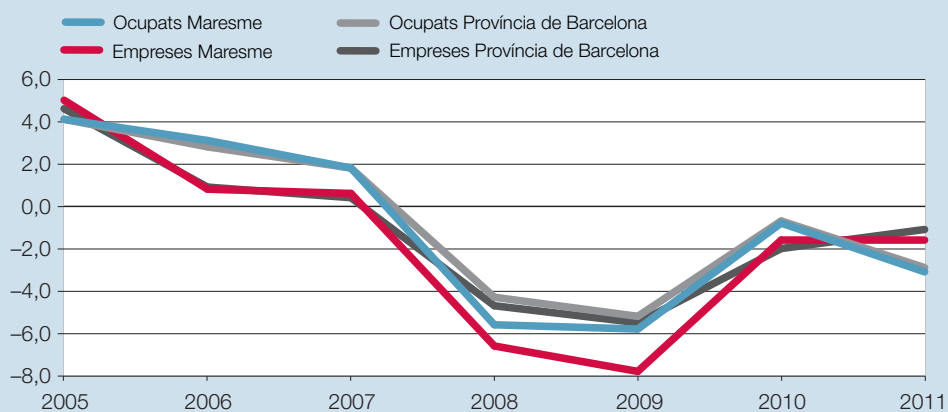
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats a la comarca, destaca la destrucció d'ocupació en l'*administració pública* (-15,8%), la *construcció d'immobles* (-15,6%), les *activitats especialitzades de la construcció* (-11,7%) i dos tradicionals de la comarca: *confecció de peces de vestir* (-9,7%) i *indústries tèxtils* (-4,5%). Per contra, es crea ocupació en subsectors terciaris com *serveis socials amb allotjament* (8,3%) i *comerç a l'engròs* (2,4%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les pèrdues es concentren en l'*administració pública* (-932), les *activitats especialitzades de la construcció* (-818), la *construcció d'immobles* (-543), la *confecció de peces de vestir* (-346) i les *activitats sanitàries* (-265). Per contra, més de la meitat dels guanys absoluts provenen del sector de *serveis socials amb allotjament* (283) i de *comerç a l'engròs* (201).

2. Xifra estimada, ja que la informació oficial de llocs de treball del Maresme en els subsectors d'assistència sanitària i mediació financera indicaven un moviment irreal, degut més a canvis administratius de seu de comptes de cotització que a creació o destrucció de llocs de treball.

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011

(en percentatge)

Gràfic 4

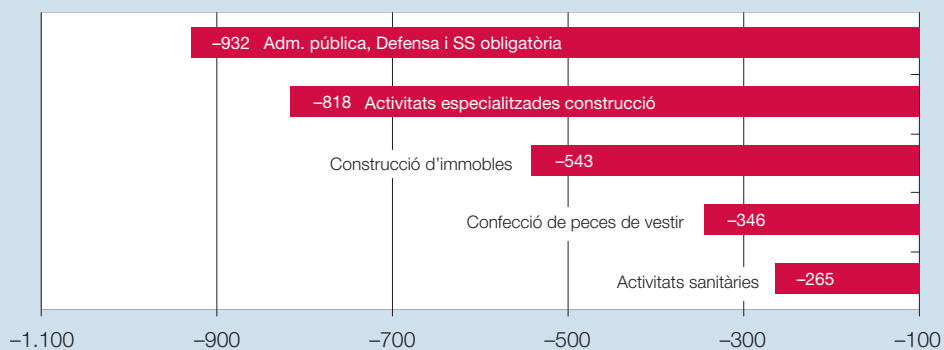

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Maresme, 2011

(en absoluts)

Gràfic 5

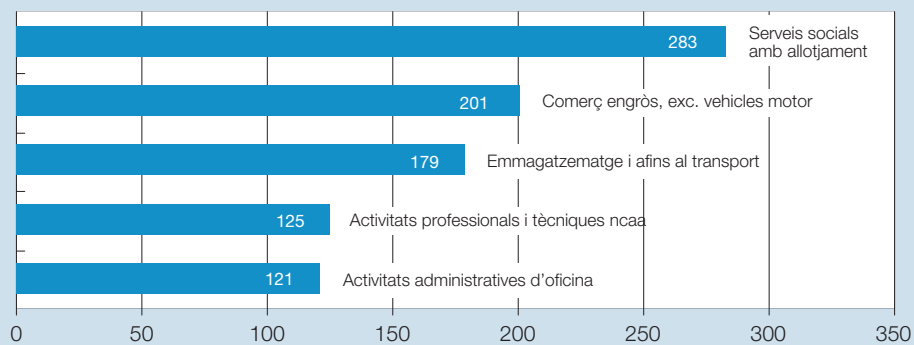

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Maresme, 2011

(en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Per municipis, Mataró aplega el 31,5% dels llocs de treball de la comarca. La variació interanual indica que Mataró (-1.792) i Arenys de Munt (-858), concentren més del 40% de la pèrdua d'ocupats del conjunt de la comarca, mentre que Pineda de Mar (583) i Tordera (105) apleguen més del 90% dels nous llocs de treball.

Els sectors que configuren l'economia del coneixement (*serveis basats en el coneixement* i indústria de *tecnologia alta i mitjana-alta*) reuneixen el 31,5% de l'ocupació de la comarca, lluny del pes que tenen a la província (39,7%). Per contra, el pes de l'ocupació en activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa*, l'11,6% del total, és superior al provincial (9,4%). La resta de serveis de la comarca apleguen el 47,2% dels ocupats, percentatge també superior al 43,8% provincial. L'evolució durant el 2011 mostra una destrucció d'ocupació en totes les activitats industrials i en el sector serveis, a excepció dels *serveis de tecnologia punta*, que augmenten un 12,4% (145).

L'elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius, és una característica destacable a la comarca del Maresme en realitzar l'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva. Així, el 40,4% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç* i *construcció*), davant del 38% de mitjana de la província. En el mateix sentit, l'ocupació en sectors impulsors a la comarca (22,8%), aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, és superior a la mitjana de la província (17,3%). Per contra, l'ocupació en sectors estratègics és inferior a la de la província, del 9,4% i el 16% respectivament.

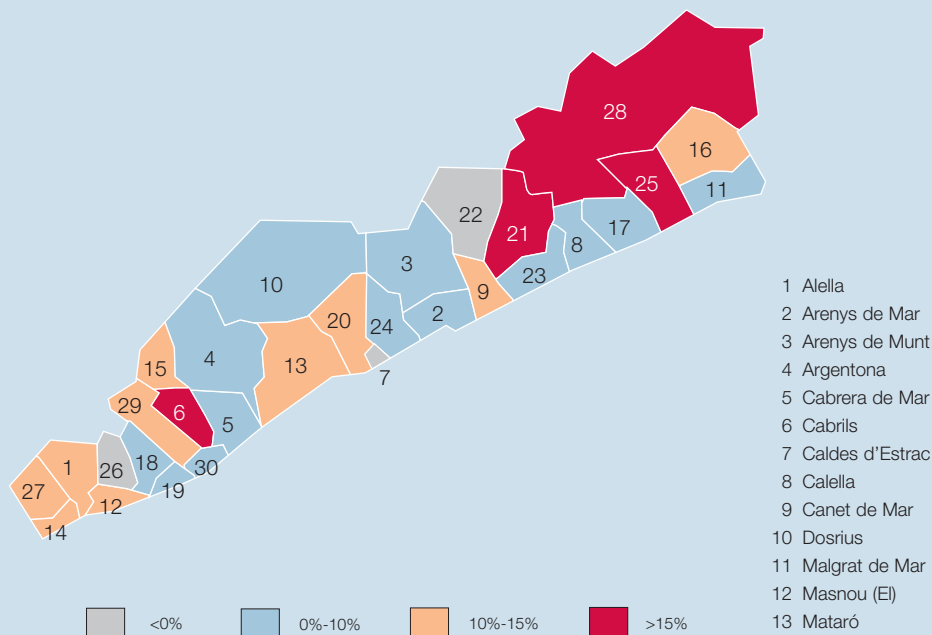
«El Mareme, amb un increment d'un 10%, és la tercera comarca amb un major augment de l'atur»

L'any 2011 l'**atur** a la comarca del Maresme ha augmentat un 10,1% respecte el 2010, percentatge superior a la mitjana de la província (9,2%). Només el Berguedà i el Vallès Oriental obtenen augments relatius del nombre d'aturats més elevats. A final del 2011 hi havia 38.533 persones aturades a la comarca, el 8,5% de l'atur de la província. La taxa d'atur era del 16,6%, la quarta taxa més alta de les onze comarques barcelonines i per damunt de la taxa provincial, que era del 15,5%.

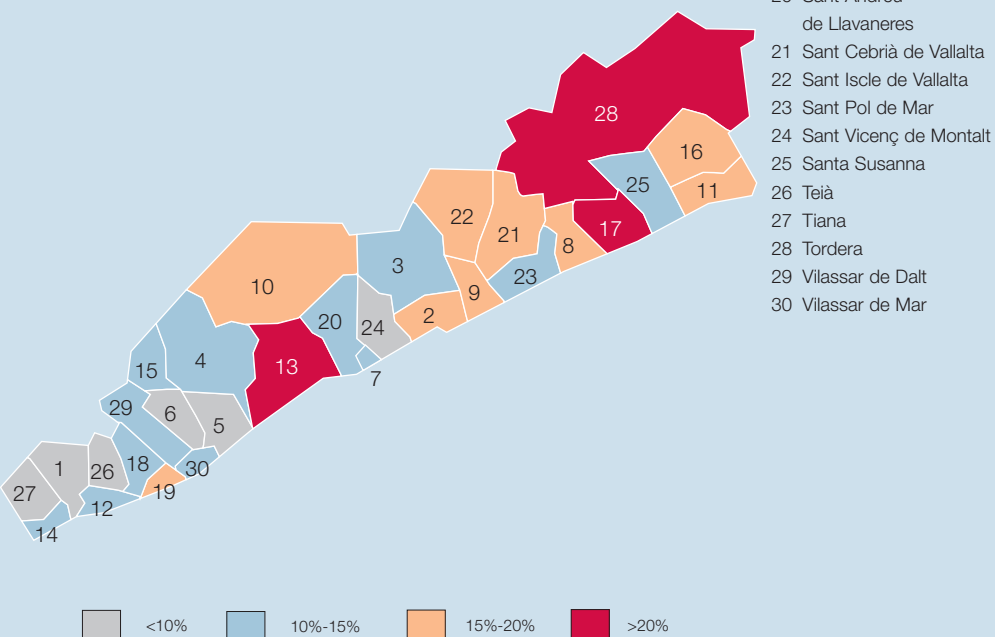
Pel que fa a la taxa d'atur registrat per municipis (veure mapes), destaquen amb una taxa superior al 20%: Pineda de Mar (22,6%), Mataró (20,8%) i Tordera (20,6%). Per contra, Teià, Cabrera de Mar, Sant Vicenç de Montalt, Cabriels, Alella, i Tiana, registren taxes d'atur inferiors al 10%. Respecte l'any 2010, Teià (-6,6%), Sant Iscle de Vallalta (-1%) i Caldes d'Estrac (-0,6%) són els únics municipis que redueixen el nombre d'aturats, mentre que els municipis de Tordera (20,6%), Santa Susanna (19,9%), Sant Cebrià de Vallalta (18,7%) i Cabriels (17,2%) destaquen entre els que augmenten.

A final de 2011, el 51,4% dels aturats eren homes. La taxa d'atur masculina era del 15,7% mentre que la femenina era del 17,7%. Per edats, el 7,2% de l'atur es registra entre els menors de 25 anys, el 49,1% entre els de 25 a 44 anys i el 43,6% restant entre els majors de 45 anys. L'atur augmenta en tots els rangs d'edat, sobretot entre els menors de 20 anys (16,8%) i entre els de 45 a 49 anys (16,9%), i només disminueix entre els de 20 a 24 anys (-2,2%). Per sectors d'activitat econòmica, el 59,4% dels aturats pertanyen als serveis, el 18,1% a la indústria, el 15,9% a la construcció i l'1,8% al sector agrícola. El 4,9% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït mínimament només en el conjunt de població sense ocupació anterior (-0,5%), mentre que ha augmentat en tots els sectors, sobretot en l'agrícola (22,1%) i en els serveis (16,3%).

Variació dels aturats registrats

Taxa d'atur registrada

Pel que fa a l'evolució de l'atur a nivell formatiu, destaca l'increment d'aturats en tots els grups, en especial els *sense estudis* (23,9%), els *tècnics professionals superiors* (17,2%), i els universitaris tant de *primer cicle* (20,5%) com de *segon i tercer cicle* (16,7%). Els aturats estrangers han augmentat un 11,1%, per sobre la mitjana provincial (8,5%), arribant a una xifra de 7.009 aturats. Els aturats nacionals també augmenten, en aquest cas un 9,9%, també per sobre de la mitjana provincial (9,3%), situant-se als 31.524 aturats.

La suma dels **contractes laborals** (no de persones contractades) realitzats a la comarca durant el 2011 se situa en 78.226, un 0,2% menys que l'any anterior, caiguda menor que el -2,1% provincial. La contractació ha disminuït un 5,5% entre els menors de 20 anys i un 1,7% entre els de 20 a 24 anys i ha augmentat en la resta de grups d'edat. La contractació masculina, el 53,3% del total, ha augmentat un 0,9% respecte l'any anterior mentre que la femenina ha disminuït un 1,5%. Per sectors, la contractació s'ha incrementat només en el sector dels serveis (0,9%), i s'ha reduït sobretot en el de la construcció (-6,9%). El 88% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 1,5% en un any, mentre que la contractació indefinida, el 12% del total, s'ha reduït un 11,2%.

En relació a les **finances públiques**, durant l'any 2010 la suma de la liquidació pressupostària de tots els municipis de la comarca respecte el 2009 va caure més de set punts en els ingressos i gairebé dotze punts en les despeses, caigudes molt per sobre de la mitjana provincial. El deute viu ha augmentat un 0,7%, assolint la xifra acumulada de 649 euros per habitant, superior a la província (620), i que representa un 64% dels ingressos corrents. A la capital, Mataró, el deute viu representa el 84,4% dels ingressos corrents, també superior a la mitjana provincial. La inversió per càpita va ser de 248 euros, la més baixa de totes les comarques i molt inferior a la mitjana provincial, que va ser de 341 euros per càpita. Els ingressos i sobretot les despeses per habitant van ser el 2010 també inferiors a la mitjana provincial. Per altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita del 2011 la situen en 14.606 euros, el 95,5% de la renda mitjana provincial i un 2,9% superior a l'any anterior.

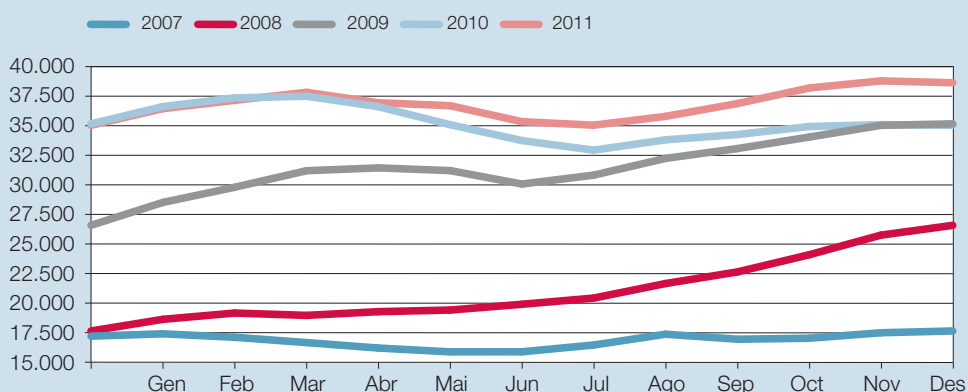
El Maresme és la comarca amb major activitat **turística** de la província de Barcelona (Quadre 1), al marge de la ciutat de Barcelona, tant pel seu volum d'oferta (52.893 places d'allotjament turístic en el 2011) com pel nombre de viatgers que s'allotgen (1.250.200 viatgers durant el 2011). Aquest volum es concentra principalment a l'àmbit més septentrional (de Calella fins a Malgrat de Mar), que constitueix una de les destinacions internacionals de sol i platja més important del país. La seva evolució és positiva amb sensibles increments en la majoria dels indicadors oficials. La comarca forma part de la marca turística Costa Barcelona.

A la comarca del Maresme s'hi troben l'11,8% del total de les places hoteleres de Catalunya (2011) i el 52,4% del total de les places hoteleres de la província de Barcelona (amb l'excepció de Barcelona i el Barcelonès). Els indicadors de l'oferta mostren un creixement en les tres tipologies d'allotjament turístic que es contemplen en l'informe, especialment del càmping, amb un increment interanual del 20,3%.

Els indicadors oficials de la demanda segueixen mostrant un augment proporcional tant en el nombre de viatgers allotjats en hotel (6,3% més que durant el 2010) com els allotjats en càmping (0,5% més que durant el 2010). El comportament en el nombre de pernoctacions també és molt similar. Al marge del Barcelonès, els indicadors d'ocupació turística són dels més elevats de la província. El 2011, els hotels registren una mitjana del 73,3% d'ocupació (6,1 punts percentuals més que l'any anterior) i, en el cas dels càmpings, un 55,7% d'ocupació (3,7 punts percentuals més que l'any anterior).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Maresme, 2007-2011 Gràfic 7

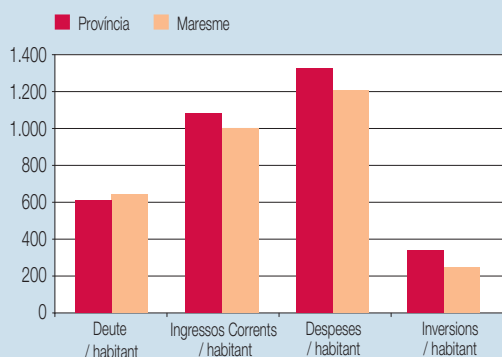
(en absolut)

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 Gràfic 8

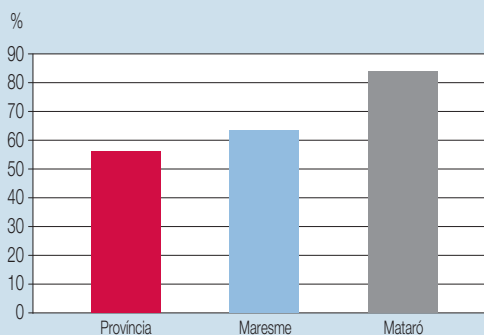
(Euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 Gràfic 9

(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011 Quadre 1

	Maresme			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	33.718	33.822	0,3	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	15.735	18.927	20,3	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	139	144	3,6	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	938,6	998,0	6,3	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	250,9	252,2	0,5	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en est. de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	4.935,2	5.140,5	4,2	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	1.046,9	1.100,9	5,2	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernoctacions en est. de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	67,2	73,3	6,1	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	52,0	55,7	3,7	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

L'IMPACTE ECONÒMIC DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA AL MARESME¹

Àngels Garcia i Àlvar Garola, *Gabinet d'Estudis Econòmics*

El model turístic del Maresme

El turisme de sol i platja ha estat el motor bàsic de l'expansió del sector al Maresme, i encara continua sent-ho. Se centra principalment en l'Alt Maresme (Calella, Pineda, Santa Susanna i Malgrat). Aquest tipus de turisme valora com a element principal les platges, però compta a la comarca amb el valor afegit que representa la seva proximitat geogràfica i en temps de desplaçament respecte la metròpolis barcelonina, amb la qual té una connexió directa mitjançant la línia del ferrocarril de la costa.

Es tracta d'un model que s'ha mantingut en el temps de forma eficaç i sostenible, ja que, tot i que la despesa mitjana dels visitants és relativament baixa respecte a altres àrees turístiques de característiques similars, genera un elevat nivell de satisfacció dels usuaris i un alt nombre de pernотacions així com de reincidència.

S'ha fet un important esforç en l'adequació i millora de la qualitat dels establiments hotelers. El repte de futur és continuar invertint en aquesta línia, complementar l'oferta hotelera amb activitats de lleure i especialitzar-se per ampliar la temporada i atreure turistes de nivell econòmic més alt.

Per la seva banda, el Maresme Sud i central gaudeixen d'atractius paisatgístics i climàtics, accessibilitat a Barcelona i un entramat atractiu de municipis que estan generant noves oportunitats d'atracció turística. És un model d'establiments de menor dimensió que pretén captar un turista de més nivell econòmic, que valori la relació amb el territori i de caire més urbà. El repte és articular una oferta específica, amb complements locals de valor afegit

Es tracta de dos models complementaris, tant territorialment com pel que fa a la tipologia de visitants, i per tant poden conviure en el territori i fins i tot reforçar-se mútuament.

L'impacte econòmic del turisme

En l'estudi *L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme* per obtenir el pes que té el turisme en l'economia del Maresme s'ha partit de la despesa que realitzen els visitants que venen a la comarca, diferenciant entre els col·lectius següents:

- Els que pernотen a la comarca (turistes)
- Els que es desplacen en excursions d'un sol dia sense quedar-se a dormir (visitants)
- Els que disposen d'una segona residència en aquest territori

Prenent com a any de referència el 2010, els visitants del Maresme gasten a la comarca al voltant de 1.350 milions d'euros. Un 70% d'aquesta quantitat correspon als turistes i la resta es reparteix pràcticament a parts iguals entre visitants d'un dia i propietaris de segones residències. Territorialment, el Maresme Nord concentra més del 80% d'aquesta despesa, ja que és on es localitza la major part del turisme de sol i platja.

A partir d'aquesta despesa es poden calcular les repercussions sobre les magnituds econòmiques de la zona, especialment el PIB i l'ocupació. D'aquesta manera, el PIB generat per les activitats turístiques al Maresme se situa en 895,8 milions d'euros, el que representa un 13,5% del total de l'economia comarcal i possibilita l'existència de 16.500 llocs de treball. Es tracta de xifres que mostren la importància del sector en el model productiu local.

A escala territorial, però, la repercussió és molt diferent. Mentre al Baix Maresme i a l'Entorn Mataroní el turisme aporta un 2,5-3% del PIB, a l'Alt

Maresme el percentatge és de prop del 40%, el que posa en evidència la gran especialització de la zona.

Reptes i oportunitats

L'atractiu del territori maresmenc, les seves platges i l'accessibilitat a la ciutat de Barcelona són els valors principals de competitivitat que fan que el turisme sigui un sector econòmic amb una important capacitat de creixement a la comarca.

Es tracta d'una activitat productiva compatible amb el model d'ocupació intensivament residencial de la comarca, el que pot afavorir una major barreja d'usos sobre un territori molt especialitzat. És una estratègia que resultaria molt rendible a tots els nivells, econòmic i territorial, donant noves oportunitats de negoci als residents i reduint l'alta mobilitat laboral en relació a Barcelona.

Cal tenir en compte que el turisme és una activitat molt transversal, que repercuteix en una gran diversitat de sectors productius de la zona, des dels més directes com l'hoteleria i la restauració, però en què l'impacte es trasllada també a un ampli ventall d'activitats, tant terciàries com industrials.

S'està treballant per millorar la qualitat dels establiments i complementar l'oferta d'allotjament de sol i platja amb altres activitats que garanteixin una ocupació de més nivell econòmic i amb menys estacionalitat. La multiplicitat de municipis, amb característiques molt diferents, es valora també com un atractiu turístic afegit, malgrat la complexitat que representa a l'hora de coordinar estratègies.

En base a tot això, l'estudi fa una anàlisi prospectiva a l'horitzó de l'any 2020, sobre el pes econòmic en diversos escenaris. Mantenir la dinàmica dels darrers anys comporta un increment del pes del turisme, que podria arribar a aportar un 14,4% del PIB de la comarca, i un augment del 9% dels llocs de treball fins a arribar a pràcticament 18.000.

El territori del Maresme és molt sensible a les millores que es poden portar a terme i que tenen un gran impacte econòmic. Per exemple, allargar un mes la temporada significaria que el PIB turístic augmentés un 10% respecte l'escenari tendencial, i arribar als 20.000 llocs de treball. A més hi ha un important potencial per explotar si s'aconsegueix integrar el turisme amb la resta d'activitats productives locals, aprofitant els nínxols de mercat que es poden crear.

Aquestes xifres no intenten explicar el que passarà realment, sinó posar en relleu el potencial del turisme al Maresme, el paper central que representa en l'economia comarcal, i com les perspectives de futur passen per polítiques proactives que impulsin l'activitat. Cal tenir en compte que es tracta d'un sector amb una elevada competència a escala internacional i per tant molt exigent.

Conclusions

Atès l'ample recorregut que es reconeix al turisme urbà i que els atractius de Barcelona són consistents, es pot pensar que el nombre de turistes continuarà en augment en la propera dècada, un procés que garanteix d'alguna manera la continuació de l'actual expansió hotelera al seu entorn.

Dins d'aquest marc, la superació de la crisi de la nostra economia estarà en gran mesura subjecta a la nostra capacitat d'exportar, sent el turisme el primer sector exportador. El Maresme és una zona idònia per desenvolupar iniciatives turístiques, que contemplin els conceptes de funcionalitat, sostenibilitat i paisatgisme. Aquest fet obliga a una major coordinació territorial i també d'interrelació públic-privada per assolir els millors resultats. Cal mobilitzar iniciatives i col·laboracions per fer front amb èxit a aquests reptes.

1. Aquesta nota es basa en els resultats obtinguts en l'estudi *L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme* elaborat al llarg de l'any 2011 per encàrrec de la Diputació de Barcelona, amb la col·laboració de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

RECALL ESTADÍSTIC. MARESME

	Maresme		Província		Variació 2010-2011		Pes Maresme/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Maresme	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		398,5		7.726,3				5,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		13,3		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	430.997	434.897	5.511.147	5.529.099	0,9%	0,3%	7,8%	7,9%
Densitat (hab/km²)	1.080	1.091	713	716	1,0%	0,3%	nc	nc
Homes	214.410	216.248	2.710.304	2.715.628	0,9%	0,2%	7,9%	8,0%
Dones	216.587	218.649	2.800.843	2.813.471	1,0%	0,5%	7,7%	7,8%
Població de menys de 16 anys	74.235	75.648	881.724	896.296	1,9%	1,7%	8,4%	8,4%
Població potencialment activa (16-64)	292.136	292.372	3.714.407	3.697.168	0,1%	-0,5%	7,9%	7,9%
Població de 65 anys i més	64.626	66.877	915.016	935.635	3,5%	2,3%	7,1%	7,1%
Població projectada 2021	491.803	491.803	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	8,1%	8,1%
Índex de dependència global	47,5	48,7	48,4	49,5	2,6%	2,4%	nc	nc
Índex d'envelliment	87,1	88,4	103,8	104,4	1,6%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	377.095	380.673	4.705.660	4.735.379	0,9%	0,6%	8,0%	8,0%
Nacionalitat estrangera	53.902	54.224	805.487	793.720	0,6%	-1,5%	6,7%	6,8%
Taxa d'estrangeria total	12,5%	12,5%	14,6%	14,4%	0,0pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	10,0%	10,0%	11,5%	11,3%	0,0pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	10.479	10.596	133.524	133.400	1,1%	-0,1%	7,8%	7,9%
Població potencialment activa (16-64)	41.887	41.989	656.329	644.358	0,2%	-1,8%	6,4%	6,5%
Població de 65 anys i més	1.536	1.639	15.634	15.962	6,7%	2,1%	9,8%	10,3%
Àfrica	22.799	23.396	182.706	184.967	2,6%	1,2%	12,5%	12,6%
Amèrica	15.256	14.479	315.791	296.587	-5,1%	-6,1%	4,8%	4,9%
Àsia	3.402	3.674	102.834	112.513	8,0%	9,4%	3,3%	3,3%
Europa	12.422	12.645	203.630	199.097	1,8%	-2,2%	6,1%	6,4%
Unió Europea	10.595	10.725	171.447	166.329	1,2%	-3,0%	6,2%	6,4%
Resta del món	23	30	526	556	30,4%	5,7%	4,4%	5,4%
5 principals nacionalitats (comarca)	26.303	26.824	246.229	246.387	2,0%	0,1%	10,7%	10,9%
Marroc	15.534	16.004	139.736	141.193	3,0%	1,0%	11,1%	11,3%
Gàmbia	3.096	3.098	6.632	6.543	0,1%	-1,3%	46,7%	47,3%
Itàlia	2.680	2.762	39.360	38.764	3,1%	-1,5%	6,8%	7,1%
Xina	2.454	2.610	37.561	38.987	6,4%	3,8%	6,5%	6,7%
Argentina	2.539	2.350	22.940	20.900	-7,4%	-8,9%	11,1%	11,2%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-4,5%	0,3%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-3,5%	-8,9%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-11,7%	2,5%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-10,5%	-5,8%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-1,6%	0,6%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	11.624	11.440	180.089	178.049	-1,6%	-1,1%	6,5%	6,4%
Agricultura	36	38	673	704	5,6%	4,6%	5,3%	5,4%
Indústria	1.536	1.516	20.345	19.793	-1,3%	-2,7%	7,5%	7,7%
Construcció	1.384	1.209	18.961	16.756	-12,6%	-11,6%	7,3%	7,2%
Serveis	8.668	8.677	140.110	140.796	0,1%	0,5%	6,2%	6,2%
Dimensió mitjana	7,0	6,9	10,5	10,2	-2,2%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.560	8.384	125.297	123.329	-2,1%	-1,6%	6,8%	6,8%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.898	1.934	27.708	27.948	1,9%	0,9%	6,9%	6,9%
Serveis de menjar i begudes	1.175	1.188	15.758	15.881	1,1%	0,8%	7,5%	7,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	930	926	14.966	14.850	-0,4%	-0,8%	6,2%	6,2%
Activitats especialitzades construcció	811	723	10.696	9.650	-10,9%	-9,8%	7,6%	7,5%
Altres activitats de serveis personals	491	469	7.026	7.124	-4,5%	1,4%	7,0%	6,6%
Construcció d'immobles	502	435	7.177	6.246	-13,3%	-13,0%	7,0%	7,0%
Transport terrestre i per canonades	361	359	6.623	6.319	-0,6%	-4,6%	5,5%	5,7%
Activitats immobiliàries	369	351	6.568	6.568	-4,9%	0,0%	5,6%	5,3%
Educació	337	345	4.841	4.996	2,4%	3,2%	7,0%	6,9%
Confecció de peces de vestir	339	329	1.434	1.341	-2,9%	-6,5%	23,6%	24,5%
Venda i reparació de vehicles motor	330	324	4.444	4.386	-1,8%	-1,3%	7,4%	7,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	299	288	6.279	6.308	-3,7%	0,5%	4,8%	4,6%
Activitats sanitàries	255	260	4.775	4.877	2,0%	2,1%	5,3%	5,3%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	236	230	4.078	3.920	-2,5%	-3,9%	5,8%	5,9%
Serveis a edificis i de jardineria	227	223	2.924	2.915	-1,8%	-0,3%	7,8%	7,7%

	Maresme		Província		Variació 2010-2011		Pes Maresme/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Maresme	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	116.324	112.771	2.259.793	2.195.015	-3,1%	-2,9%	5,1%	5,1%
Assalariats	81.915	78.837	1.882.031	1.822.099	-3,8%	-3,2%	4,4%	4,3%
Autònoms	34.409	33.934	377.762	372.916	-1,4%	-1,3%	9,1%	9,1%
15 Principals sectors d'activitat	82.379	79.437	1.335.925	1.294.006	-3,6%	-3,1%	6,2%	6,1%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	14.757	14.757	239.775	237.434	0,0%	-1,0%	6,2%	6,2%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	8.408	8.609	156.164	155.107	2,4%	-0,7%	5,4%	5,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	8.319	8.329	121.383	123.699	0,1%	1,9%	6,9%	6,7%
<i>Activitats sanitàries</i>	7.879	7.614	133.382	128.459	-3,4%	-3,7%	5,9%	5,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	7.003	6.185	100.688	88.429	-11,7%	-12,2%	7,0%	7,0%
<i>Educació</i>	5.550	5.553	117.246	119.018	0,1%	1,5%	4,7%	4,7%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.917	4.985	128.718	121.236	-15,8%	-5,8%	4,6%	4,1%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	3.418	3.701	28.537	29.628	8,3%	3,8%	12,0%	12,5%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	3.538	3.416	77.868	75.585	-3,4%	-2,9%	4,5%	4,5%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	3.559	3.213	13.652	12.680	-9,7%	-7,1%	26,1%	25,3%
<i>Construcció d'immobles</i>	3.480	2.937	50.077	39.479	-15,6%	-21,2%	6,9%	7,4%
<i>Indústries tèxtils</i>	2.778	2.653	15.664	15.031	-4,5%	-4,0%	17,7%	17,7%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.624	2.579	76.054	72.978	-1,7%	-4,0%	3,5%	3,5%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.622	2.551	40.927	40.460	-2,7%	-1,1%	6,4%	6,3%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	2.527	2.355	35.790	34.783	-6,8%	-2,8%	7,1%	6,8%
Agricultura	989	935	8.517	8.201	-5,5%	-3,7%	11,6%	11,4%
Indústria	19.140	18.273	361.760	348.455	-4,5%	-3,7%	5,3%	5,2%
Tecnologia alta	1.589	1.515	26.079	25.498	-4,7%	-2,2%	6,1%	5,9%
Tecnologia mitjana-alta	3.346	3.283	107.867	106.107	-1,9%	-1,6%	3,1%	3,1%
Tecnologia mitjana-baixa	3.495	3.355	81.262	76.294	-4,0%	-6,1%	4,3%	4,4%
Tecnologia baixa	10.310	9.715	136.717	130.639	-5,8%	-4,4%	7,5%	7,4%
Resta d'indústria	400	405	9.835	9.917	1,3%	0,8%	4,1%	4,1%
Construcció	11.132	9.686	161.659	136.531	-13,0%	-15,5%	6,9%	7,1%
Serveis	85.063	83.877	1.727.857	1.701.828	-1,4%	-1,5%	4,9%	4,9%
Serveis basats en el coneixement	30.761	30.682	750.843	739.549	-0,3%	-1,5%	4,1%	4,1%
-Serveis de tecnologia punta	1.172	1.317	69.127	71.254	12,4%	3,1%	1,7%	1,8%
Resta de serveis	54.302	53.195	977.014	962.279	-2,0%	-1,5%	5,6%	5,5%
Sectors clau	46.922	45.487	872.986	834.678	-3,1%	-4,4%	5,4%	5,4%
Sectors estratègics	10.655	10.627	354.296	350.581	-0,3%	-1,0%	3,0%	3,0%
Sectors impulsors	26.572	25.653	391.792	379.156	-3,5%	-3,2%	6,8%	6,8%
Sectors independents	23.465	22.204	509.127	495.046	-5,4%	-2,8%	4,6%	4,5%
Aturats registrats	34.986	38.533	416.795	454.961	10,1%	9,2%	8,4%	8,5%
Homes	17.918	19.822	216.412	235.422	10,6%	8,8%	8,3%	8,4%
Dones	17.068	18.711	200.383	219.539	9,6%	9,6%	8,5%	8,5%
Nacionals	28.677	31.524	330.448	361.233	9,9%	9,3%	8,7%	8,7%
Estrangers	6.309	7.009	86.347	93.728	11,1%	8,5%	7,3%	7,5%
Agricultura	560	684	3.368	4.077	22,1%	21,1%	16,6%	16,8%
Indústria	6.896	6.966	75.747	74.866	1,0%	-1,2%	9,1%	9,3%
Construcció	5.969	6.123	65.372	69.896	2,6%	6,9%	9,1%	8,8%
Serveis	19.665	22.873	249.908	282.776	16,3%	13,2%	7,9%	8,1%
Sense ocupació anterior	1.896	1.887	22.400	23.346	-0,5%	4,2%	8,5%	8,1%
Població activa local estimada	228.596	231.688	2.913.673	2.938.514	1,4%	0,9%	7,8%	7,9%
Taxa d'atur registrat estimada	15,3%	16,6%	14,3%	15,5%	1,3pp	1,2pp	nc	nc
Homes	14,3%	15,7%	13,6%	14,8%	1,5pp	1,2pp	nc	nc
Dones	16,6%	17,7%	15,2%	16,3%	1,1pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	78.395	78.226	1.636.110	1.601.146	-0,2%	-2,1%	4,8%	4,9%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	14.200	14.606	14.802	15.301	2,9%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	62,8%	69,9%	60,4%	67,2%	7,1pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	40,5%	44,0%	35,3%	38,2%	3,6pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab.>65 ¹	77	72	44	43	-5,9%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,0	1,0	0,9	0,9	6,4%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	601.159	557.348	7.909.187	7.985.521	-7,3%	1,0%	7,6%	7,0%
Despeses	597.612	526.414	7.892.613	7.412.601	-11,9%	-6,1%	7,6%	7,1%
Deute viu	277.745	279.785	2.867.879	3.417.513	0,7%	19,2%	9,7%	8,2%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

OSONA

OSONA

Osona¹ està integrada per 51 municipis, 48 pertanyen a la província de Barcelona i 3 a la de Girona. Vic n'és la capital. La seva superfície de 1.260,2 km² (de 1.158 km² si s'exclouen els tres municipis de la província de Girona), representa el 15% de la superfície de la província de Barcelona.

«Osona és la tercera comarca amb un major pes relatiu de població estrangera»

Osona és la setena comarca més poblada, amb 152.736 habitants, el 2,8% de la **població** provincial. El creixement demogràfic va ser del 0,5% (695) el 2011, aproximat a la mitjana provincial (0,4%) però allunyat del creixement mitjà anual de l'1,9% que creixia la comarca del 2000 al 2010.

És la segona comarca amb menor densitat de població només per davant del Berguedà, amb 132 hab./km². La capital aplega el 26,8% (40.900) de la població comarcal, seguit de Manlleu amb el 13,4% (20.445) i Torelló amb el 9,1% (13.931). El 2011 destaca el creixement de Vic (478) i Tona (135) i l'estancament de Manlleu (-5), que es manté estable.

Igual que en altres comarques, Osona presenta una estructura de població relativament més jove que el conjunt de la província. El 17,9% de la població és menor de 16 anys (superior al 16,2% provincial) i el 16,6% és major de 65 anys (lleugerament inferior al 16,9% provincial). La població activa agrupa el 65,5% dels habitants, percentatge inferior al provincial (66,9%). La relació entre la població més gran i la més jove, o índex d'envelliment, mostra que la comarca, amb 93,1 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la mitjana provincial (104,4).

El fenomen migratori està estretament relacionat amb l'alentiment del procés d'envelliment demogràfic dels darrers anys. A la piràmide d'edats es constata que el 54,9% de la població immigrada té entre 20 i 44 anys (respecte el 33,3% de la població autòctona). La població masculina estrangera (53,1%) supera lleugerament la femenina.

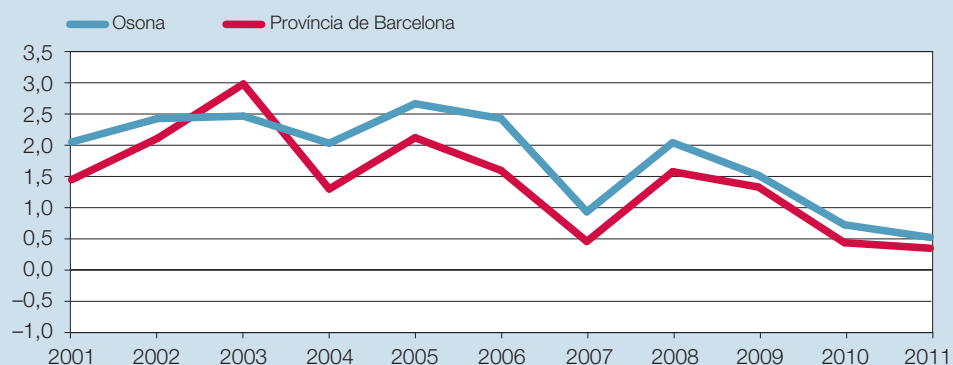
El 2011 hi havia 22.115 persones de nacionalitat estrangera, el 14,5% de la població comarcal, percentatge pràcticament igual al de la mitjana provincial (14,4%), fet que la situa com la tercera comarca amb un major percentatge, darrera el Barcelonès i el Garraf. Entre 2010 i 2011 la població estrangera ha disminuït un 2,6%, lluny del creixement mitjà anual del 17,2% que es registrà al llarg de l'última dècada (2000-2010). El 85,2% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats són la marroquina (46,6%), ghanesa (7,3%), romanesa (5%), polonesa (4,4%) i xinesa (3,8%). Totes cinc nacionalitats augmenten el 2011, excepte la marroquina (-2,6%). L'augment més important és el de la comunitat xinesa (14,1%). El 46,2% de la població estrangera resideix a Vic, i el 21,3% a Manlleu.

Les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa mostren com el **VAB** real de la comarca d'Osona disminueix un 0,7% l'any 2010, marcant la tendència contrària a l'increment, tot i que lleuger, de la mitjana provincial (0,2%). Tanmateix, aquesta reducció és significativament inferior a la del 2009, que va ser del -5,4%. Per sectors, només la indústria (2,3%) i el sector primari (2,8%) van registrar creixements en positiu, però varen ser insuficients per contrarestar els retrocessos en la construcció (-9,4%) i el sector serveis (-1,1%), que aportaren -0,9 i -0,6 punts percentuals al creixement comarcal del VAB, respectivament.

1. L'anàlisi de la comarca d'Osona es realitza sobre la base dels 48 municipis pertanyents a la província de Barcelona, els 3 municipis que pertanyen a la província de Girona (Espinelles, Vidrà i Viladrau) no s'han comptabilitzat en les estadístiques de l'Informe. Per a més detall veure el Recull estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

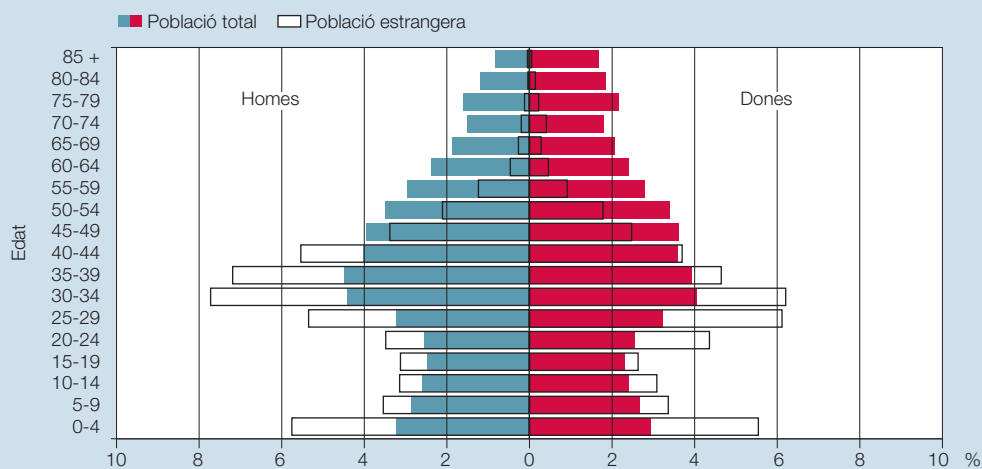
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Osona, 2011
(en percentatge)

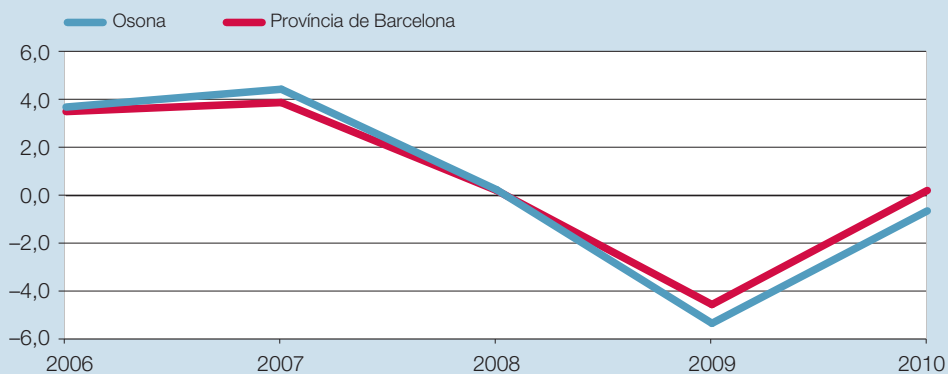
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«Continua la destrucció d'empreses i ocupació, tot i que amb valors més moderats que els darrers anys»

Al llarg del 2011, el nombre d'**empreses** va disminuir fins a 5.562, el 3,1% de les empreses de la província i un 2,2% menys que un any enrere, segons dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social. Aquest descens ha estat més acusat que en el conjunt de la província, on la mitjana ha estat de -1,1%. Tot i això, la destrucció d'empreses ha estat menys intensa que en els tres anys anteriors (-4,2% el 2008, -5,7% el 2009 i -3% el 2010). El teixit empresarial està format per una estructura fonamentada en la petita empresa, i específicament en la microempresa: el 78,1% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 20,1% entre 6 i 50, l'1,7% entre 51 i 250 i el 0,1% més de 250. La dimensió mitjana és de 7,2 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials (18,7%) i de la construcció (10,8%) és superior a la mitjana provincial (11,1% i 9,4%, respectivament). Destaca la rellevància del sector agrícola, que engloba el 4,4% de les empreses existents, sobrepasant la mitjana provincial (0,4%). Per contra, Osona continua sent la comarca amb menor pes relatiu d'empreses de serveis (66% respecte el 79,1% provincial). Només les empreses del sector primari han augmentat el seu nombre (0,4%). El 35,6% de les empreses es troben situades a la capital comarcal, Vic, i el 10,9% a Manlleu. La variació interanual no ofereix grans canvis, excepte el d'alguns municipis petits com en el cas de Folgueroles, que ha perdut 9 empreses (-15%) o Calldetenes, que n'ha perdut 12 (-12%). A altres poblacions ha succeït el mateix: han desaparegut 36 empreses a Vic, 18 a Centelles, 17 a Torelló i 12 a Manlleu.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 53% de les 150 empreses osonenques que encapçalen la llista de facturació el 2010 són exportadores i/o importadores. Entre les primeres destaquen Corporación Metal-lúrgica Catalana (fabricació de metalls) i Bon Preu Holding (comptabilitat, auditoria i assessoria), seguides per Dos Mil Cien (Lloguer d'immobles) i Patrimonial Les Pedreres (Comerç de productes càrnics).

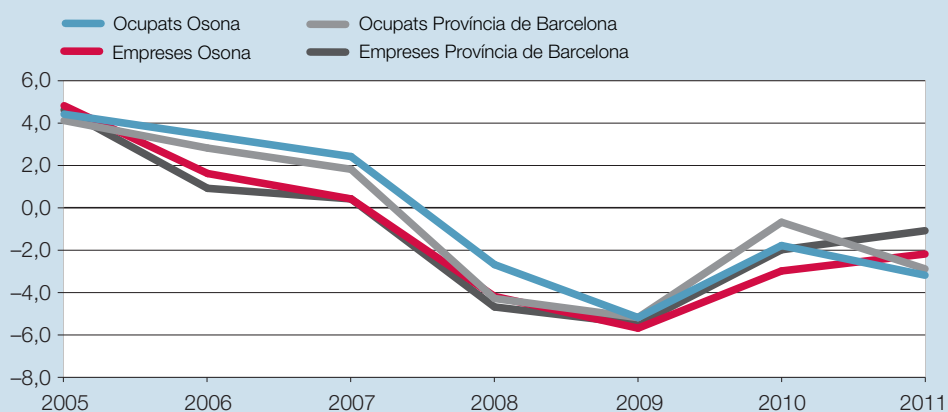
L'**ocupació** a l'any 2011 s'ha reduït un 3,2%, fins a 54.893 llocs de treball. Aquesta reducció no ha estat de les més intenses en comparació amb la resta de comarques barcelonines però continua estant per sobre la mitjana provincial (-2,9%). La destrucció de llocs de treball afecta més el conjunt dels treballadors assalariats (-3,5%), percentatge lleugerament superior al de la mitjana provincial (-3,2%), però també al dels treballadors autònoms (-2,3%), bastant superior a la província (-1,3%). El 61,1% dels assalariats estan ocupats en la petita empresa (21,3% fins a 5 treballadors i 39,8% de 6 a 50 treballadors), el 24,3% en la mitjana empresa i el 14,6% restant en grans empreses. L'ocupació ha disminuït en totes les grandàries excepte en la gran empresa, on s'ha incrementat un 5,7%.

El teixit industrial aplega el 31% dels llocs de treball, proporció que pràcticament duplica la mitjana provincial (15,9%). Les activitats agrícoles també reuneixen, en termes relatius, molts més ocupats (3,6%) que la mitjana provincial (0,4%). L'ocupació a la construcció (7,8%) és lleugerament superior a la provincial (6,2%). Al contrari, l'ocupació en el sector dels serveis (57,6%) està bastant per sota de la mitjana provincial (77,5%). Interanualment, però, tots els sectors han perdut llocs de treball.

Una anàlisi més acurada per subsectors d'activitat constata la caiguda d'ocupació en deu dels quinze principals subsectors, destacant la *construcció d'immobles* (-20,9%) i *administració pública* (-20,3%). Per contra, els increments més rellevants es registren en *serveis de menjar i begudes* (3%) i en *indústries de productes alimentaris* (1,3%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), les principals pèrdues d'ocupació es produeixen en *administració pública* (-460) i en *construcció d'immobles* (-421). Els increments es donen en *indústries de productes alimentaris* (81), *comerç al detall* (69) i *serveis de menjar i begudes* (66).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

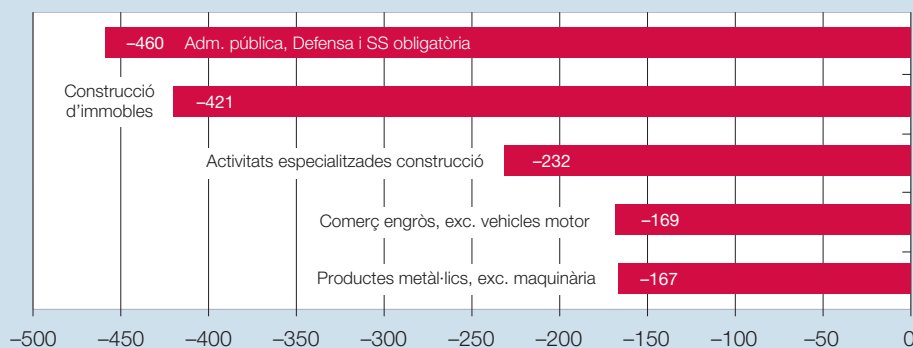
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Osona, 2011 (en absoluts)

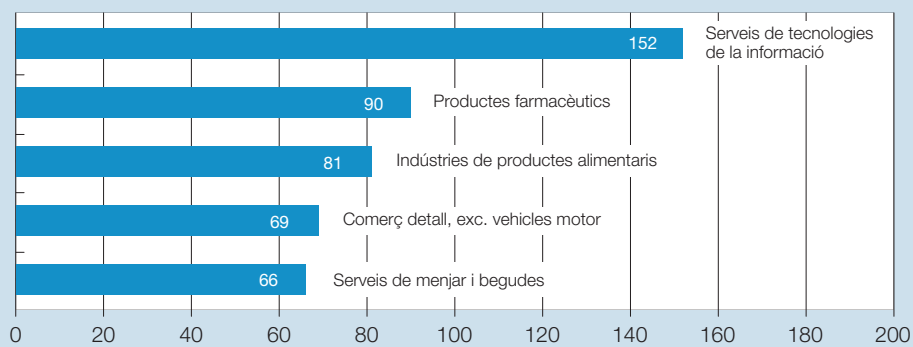
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Osona, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

La capital comarcal, Vic, concentra el 35,2% dels ocupats, mentre que el 9,3% estan a Manlleu. La variació interanual de llocs de treball mostra una caiguda a Vic (-644, -3,2%), Manlleu (-295, -5,5%), Torelló (-222, -5,5%), Balenyà (-84, -7,1%) i Sant Hipòlit de Voltregà (-78, -11%). Per contra, els majors increments s'han donat a les Masies de Voltregà (94, 2,4%) i Olost (44, 13,9%).

Els sectors que configuren l'economia del coneixement segueixen estant per sota el pes que aquests tenen en el conjunt provincial. Mentre que a la província els llocs de treball relacionats amb els *serveis basats en el coneixement* i als sectors industrials de *tecnologia alta i mitjana alta* sumen el 39,7%, a Osona sumen el 25,9%. La resta de sectors relacionats amb els serveis apleguen el 37,7% de l'ocupació, per sota del 43,8% provincial. Per contra, en la suma dels pesos de les activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* la diferència és a favor d'Osona, un 24,6% front el 9,4% provincial. El moviment interanual de l'ocupació ha mostrat la destrucció d'ocupació en tots els sectors, amb l'excepció del lleuger increment en activitats industrials de *tecnologia mitjana-alta* (0,8%) i l'important augment d'ocupació en activitats industrials de *tecnologia alta* (30,9%) i en *serveis de tecnologia punta* (12,9%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són els que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar a la resta de sectors productius. Així doncs, el 50,3% de l'ocupació existent al 2011 pertany a aquests sectors (especialment *alimentació, begudes, tabac i comerç i reparacions*) davant del 38% de la província. En el mateix sentit, els sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, agrupen el 20,3% dels llocs de treball, per sobre de la mitjana provincial, del 17,3%. Contràriament, els sectors estratègics tenen una presència relativament inferior (6,3%) en comparació amb el pes que tenen a la província (16%).

«L'atur continua afectant més a la població femenina i comença a incidir al sector de població més ben formada»

El nombre total d'**aturats** a final de 2011 és de 13.087, un 10% més que els registrats a final de 2010 i agrupa el 2,9% de l'atur provincial. La taxa d'atur ha augmentat del 15,1% el 2010 al 16,5% al 2011, situant-se aproximadament un punt percentual per sobre la mitjana provincial (15,5%).

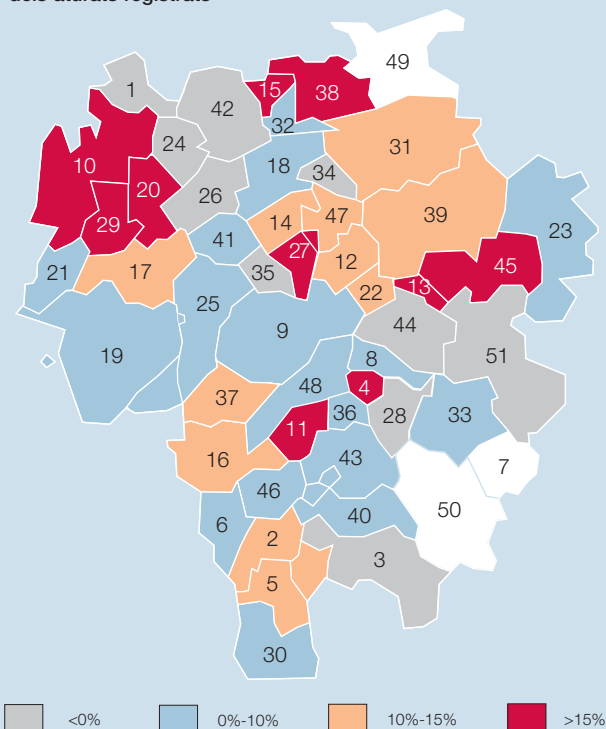
D'entre els municipis (veure mapes) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal destaquen: Manlleu (21,8%), Montesquiu (20,1%), Balenyà (19,5%), Vic (19,1%) i Sant Bartomeu del Grau (18,6%). L'any 2010 Manlleu ja era la ciutat amb més taxa d'atur i el 2011 augmenta en 2,5 punts percentuals. Per contra, entre els municipis amb una taxa d'atur més baixa es troben Gurb (7,3%), Sant Boi de Lluçanès (8,2%) i Folgueroles (8,9%). En relació a l'any anterior, els municipis que han vist reduir d'una manera notable la taxa d'atur han estat Sant Julià de Vilatorrada (-3,6%) i Sant Vicenç de Torelló (-2,6%). D'altra banda, l'atur ha augmentat a les Masies de Roda (30,2%), Montesquiu (27%) i Sant Hipòlit de Voltregà (17%).

En relació a la distribució de l'atur per sexes, el 2011 el 49,4% de l'atur era masculí. La taxa d'atur masculina era de 14,8%, mentre que la femenina era del 18,5%. Per edat, el 9,2% té menys de 25 anys, el 46,7% entre 25 i 44 anys i el 44,1% més de 45 anys. Interanualment destaca l'augment d'aturats en tots els grups d'edat, però sobretot en els menors de 20 anys (24,6%). Per sectors d'activitat econòmica, el 49% dels aturats pertanyen als serveis, el 26,1% a la indústria, el 14,2% a la construcció i l'1,7% al sector agrícola. El 9% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Respecte el 2010, l'atur només s'ha reduït en el sector industrial (-2,1%) i ha augmentat en la resta de sectors, sobretot en el dels serveis (19,3%) i en els aturats *sense ocupació anterior* (15%).

Atur registrat. Osona, 2011 (en percentatge)

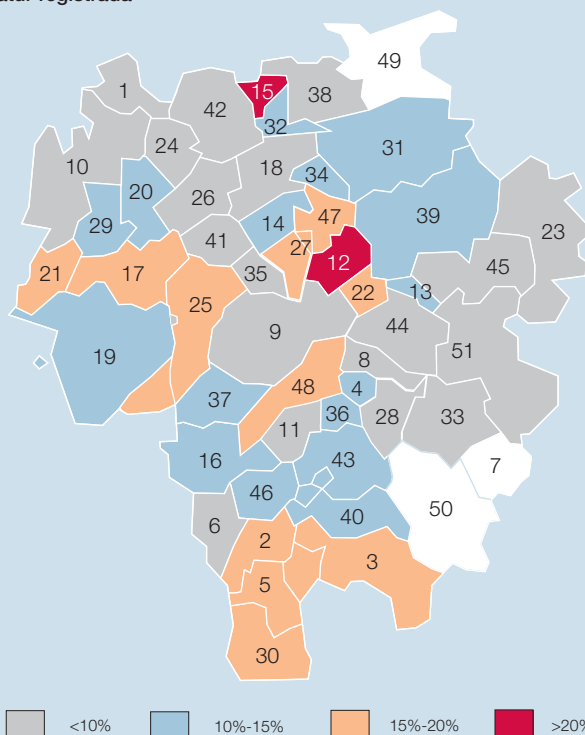
Mapes

Variació dels aturats registrats

<0%
 0%-10%
 10%-15%
 >15%

Taxa d'atur registrada

<10%
 10%-15%
 15%-20%
 >20%

Nota: Espinelves, Vidrà i Viladrau, en color blanc, no pertanyen a la província de Barcelona, sinó a la de Girona

- 1 Alpens
- 2 Balenyà
- 3 Brull (El)
- 4 Calldetenes
- 5 Centelles
- 6 Collsuspina
- 7 Espinelves
- 8 Folgueroles
- 9 Gurb
- 10 Lluçà
- 11 Malla
- 12 Manlleu
- 13 Masies de Roda (Les)
- 14 Masies de Voltregà (Les)
- 15 Montesquiu
- 16 Muntanyola
- 17 Olost
- 18 Orís
- 19 Oristà
- 20 Perafita
- 21 Prats de Lluçanès
- 22 Roda de Ter
- 23 Rupit i Pruit
- 24 Sant Agustí de Lluçanès
- 25 Sant Bartomeu del Grau
- 26 Sant Boi de Lluçanès
- 27 Sant Hipòlit de Voltregà
- 28 Sant Julià de Vilatorrada
- 29 Sant Martí d'Albars
- 30 Sant Martí de Centelles
- 31 Sant Pere de Torelló
- 32 Sant Quirze de Besora
- 33 Sant Sadurní d'Osormort
- 34 Sant Vicenç de Torelló
- 35 Santa Cecília de Voltregà
- 36 Santa Eugènia de Berga
- 37 Santa Eulàlia de Riuprimer
- 38 Santa Maria de Besora
- 39 Santa Maria de Corcó
- 40 Seva
- 41 Sobremunt
- 42 Sora
- 43 Taradell
- 44 Tavèrnoles
- 45 Tavertet
- 46 Tona
- 47 Torelló
- 48 Vic
- 49 Vidrà
- 50 Viladrau
- 51 Vilanova de Sau

Segons el tipus de formació, l'atur ha augmentat en tots els nivells excepte entre aquells que posseeixen *estudis primaris complets* (-1,7%) i els que disposen d'*estudis post-secundaris* (-26,1%). El grup amb estudis *universitaris de primer cycle* és el que ha sofert un major augment (35,1%), seguit d'aquells amb estudis *universitaris de segon i tercer cycle* (21,2%). Així doncs, l'atur castiga també els sectors més ben formats. Els aturats estrangers reuneixen el 29,2% del total d'aturats de la comarca, que augmenten un 8% respecte el 2010, situant-se en 3.825 aturats. Val a dir que Osona segueix la mateixa dinàmica que la província, on els aturats estrangers augmenten un 8,5%. Els aturats autòctons passen a ser 9.262, un 10,8% més que els de 2010 i per sobre la mitjana provincial (9,3%).

El nombre de **contractes laborals** signats a la comarca el 2011 ha estat de 27.242, un 2,2% menys que l'any 2010. El 54,6% de la contractació ha estat masculina, un 2,2% menys que l'any anterior, la mateixa reducció de la contractació femenina. La contractació ha disminuït també entre tots els grups d'edat excepte en els majors de 45 anys (0,5%). Cal destacar la important reducció de la contractació entre els menors de 20 anys (-13,5%). Per sector d'activitat, aquesta ha augmentat en el sector industrial (14,5%), mentre que s'ha reduït en la resta, especialment en la construcció (-16,7%). La contractació temporal s'ha mantingut estable, al voltant del 87%, mentre que la indefinida ha disminuït un 14,1%.

Les **finances públiques** han variat relativament en l'exercici 2010 respecte l'any anterior. Així, la liquidació pressupostària d'ingressos de tots els municipis de la comarca respecte el 2009 es redueix un 4,2%, reducció menys intensa que la liquidació de la despesa, que cau un 13,2%. Es tracta de la comarca que ha patit una disminució més pronunciada de la despesa, seguida de l'Anoia (-12,9%) i el Maresme (-11,9%). El deute viu, per contra, ha augmentat però d'una forma més subtil (1,5%), lluny de l'increment mitjà provincial del 19,2%. Destaca la ràtio de 715 euros de deute viu per habitant, el més alt després del Garraf (760 euros) i el 113% que representa el deute viu respecte els ingressos corrents a la capital comarcal, Vic, el més alt de totes les capitals comarcals de la província de Barcelona després d'Igualada. La inversió per càpita va ser de 500 euros, la segona més alta de les comarques barcelonines darrere del Berguedà i força per sobre dels 341,3 euros de mitjana provincial. Finalment, la Renda Bruta disponible per càpita és de 15.119 euros, el 98,8% de la renda mitjana provincial i la tercera major renda de la província.

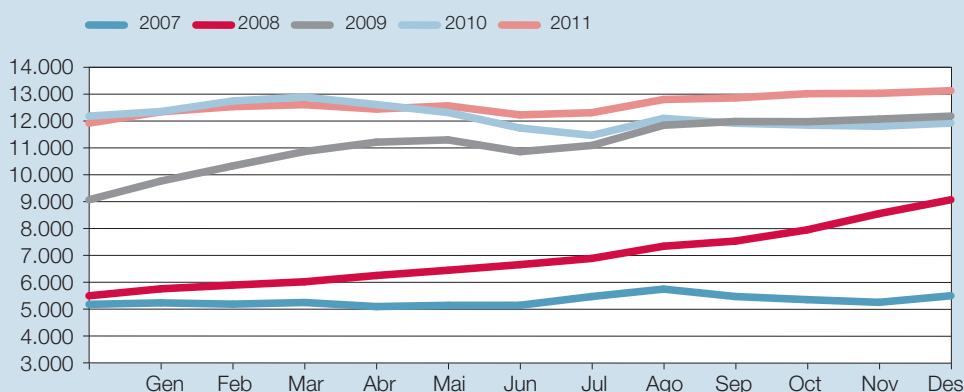
El **turisme** a la comarca d'Osona es configura en un ampli imaginari de recursos turístics, on els darrers anys s'han desenvolupat nombroses iniciatives pel desenvolupament de l'activitat fins al punt de disposar de 6.318 places d'allotjament. Els indicadors turístics pel 2011 (Quadre 1) ofereixen un clar creixement tant en la oferta com en la demanda. Osona forma part de la marca turística Catalunya Central.

La comarca disposa d'una de les ofertes d'allotjament més proporcional per tipologies de tota la província. Els hotels i establiments de turisme rural augmenten la seva oferta en un 0,6% i un 6,9% en relació a l'any 2010. El fet més rellevant és la creació de 679 noves places de càmping que motiven un creixement interanual del 27,6%.

Els indicadors de la demanda mostren clars augments en el nombre de viatgers allotjats en els hotels (39,9% més que en el 2010) i en els establiments de turisme rural (23% més que en el 2010). Per contra, els càmpings pateixen un retrocés del 7,6% respecte l'any anterior. Les pernoctacions hoteleres (202.200 nits) i les pernoctacions en establiments de turisme rural (78.500 nits) marquen increments interanuals del 35,2% i 39,7% , respectivament. En canvi, tot i l'ampliació de l'oferta en càmpings, el 2011 té un 7,6% menys de viatgers allotjats i un 5,5% menys de pernoctacions en relació a l'any anterior. Els percentatges d'ocupació en totes les tipologies d'allotjament són positius amb creixements per damunt de la mitjana de la província.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Osona, 2007-2011 (en absolut)

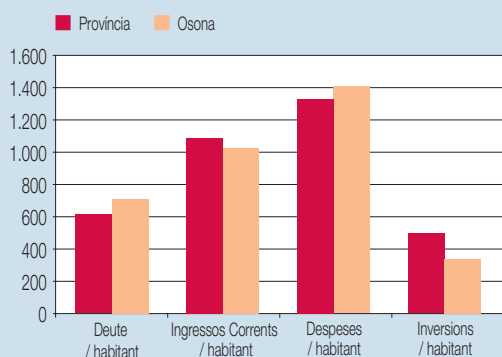
Gràfic 7

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 (Euros per habitant)

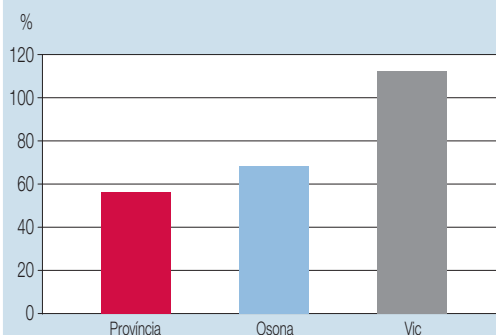
Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 (Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Osona			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	2.028	2.040	0,6	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	2.462	3.141	27,6	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	1.064	1.137	6,9	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	81,9	114,6	39,9	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	52,9	48,9	-7,6	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	22,2	27,3	23,0	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	149,6	202,2	35,2	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	139,0	131,4	-5,5	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	56,2	78,5	39,7	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	26,7	30,5	3,8	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	53,5	60,9	7,4	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	20,5	23,7	3,2	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

OFICINA TÈCNICA LABORAL D'OSONA

Jordi Plans Parcerisas, *coordinador de l'Oficina Tècnica Laboral d'Osona. Fundació Centre Mèdic Psicopedagògic d'Osona*
Alfons González Fernández, *Servei de Promoció Econòmica del Consell Comarcal d'Osona*

Les oficines tècniques laborals van néixer de la mà de la Diputació de Barcelona com un recurs d'atenció personalitzada a persones amb trastorns de salut mental que necessitaven d'un seguiment individualitzat i específic per superar una situació d'inactivitat laboral, molt sovint enquistada.

És un servei que ofereix atenció global a l'usuari a través d'un equip interdisciplinari i multidisciplinari, fet que permet l'abordatge d'aspectes psico-socials i itineraris personalitzats d'inserció sociolaboral.

La primera Oficina Tècnica Laboral (OTL) a la província de Barcelona es va obrir el 1999 i, posteriorment, la pròpia Diputació i representants de diverses entitats d'inserció sociolaboral van marcar les directrius del futur desenvolupament de la Xarxa d'OTL a la província de Barcelona.

El 2006 posada en funcionament de l'OTL d'Osona

A mitjans de l'any 2006 la Diputació de Barcelona va decidir crear l'OTL d'Osona, delegant la gestió al Consell Comarcal, que va passar a coordinar aquest recurs amb els pactes territorials de la comarca, l'Observatori per al Desenvolupament Local i el Consell Econòmic i Social d'Osona. Així mateix, el Consell Comarcal va prendre la decisió que el funcionament del dia a dia anés a càrrec de la Fundació Centre Mèdic Psicopedagògic (FCMPPO), entitat sense afany de lucre que lidera i gestiona els serveis comunitaris adreçats a persones amb malalties mentals i addiccions.

Centrar l'atenció en una sola entitat

En aquells moments la FCMPPO ja gestionava serveis de rehabilitació i d'habitatge i, amb l'obertura de l'OTL, es posaven les bases d'una nova àrea d'Inserció Sociolaboral que facilitava l'accés a persones afectades d'un trastorn mental al mercat laboral ordinari o protegit (Centres Especials de Treball o empreses d'inserció).

De cara a la resta d'OTL també marcava un nou enfocament, ja que la majoria de serveis d'aquesta tipologia estaven situats dins de serveis generalistes, principalment en els serveis locals d'ocupació. Per la seva part, l'OTL d'Osona s'ubicava en el marc dels serveis comunitaris adreçats exclusivament a persones amb malalties mentals, sobretot amb diagnòstics de Trastorns Mentals Sever¹. Donat el fet que la Fundació ofería també atenció a persones amb toxicomanies, es va considerar oportú que l'OTL donés cobertura a aquest segon col·lectiu en el procés d'inserció laboral, adaptant-se a les seves característiques.

A l'entorn de l'OTL s'han pogut anar desenvolupant diversos serveis i programes que han permès donar el suport adequat a les persones usuàries segons les necessitats que presenten i el moment del procés d'inserció en el qual es troben. L'existència de dispositius propers a l'OTL, com el Servei Prelaboral i altres programes d'inserció o formació, han permès canalitzar aquest flux de persones i, sobretot, incidir en les característiques d'un col·lectiu que fins fa pocs anys ha comptat amb un suport inadequat per aconseguir una efectiva inserció en el mercat laboral ordinari. A més a més, els usuaris de l'OTL estan inscrits també en el servei d'inserció local de la seva població i s'estableixen mecanismes de coordinació i suport orientats a facilitar l'ocupació.

1. Criteris diagnòstics inclosos en la definició de Trastorns Mentals Sever¹ en el Programa d'atenció específica als trastorns mentals sever¹ del Servei Català de la Salut. Trastorn esquizofrènic. Depressió major recurrent. Trastorn bipolar maniac. Trastorn bipolar depressiu. Trastorn bipolar mixt. Paranoia. Agorafòbia amb crisi d'angoixa. Trastorn obsessiu-compulsiu. Trastorn límit de la personalitat. Personalitat esquizotípica.

Garantir la continuïtat assistencial

Un element clau en tot el procés de consolidació de l'OTL a Osona ha estat la coordinació amb els serveis sanitaris i comunitaris de la Xarxa pública de Salut Mental. No s'inicia cap procés d'inserció si no hi ha un acord entre els diferents serveis sanitaris, els professionals de l'OTL i la persona usuària. Aquesta coordinació permet garantir una qualitat en el servei i l'estabilitat psicopatològica de la persona durant el procés d'inserció laboral, fet que suposa un canvi important en el seu dia a dia.

El model d'intervenció

L'OTL d'Osona ha seguit des del primer dia el model d'intervenció promogut per la pròpia Diputació de Barcelona. En la fase inicial d'accés i acollida es duu a terme una valoració de la idoneïtat de la persona usuària en el servei. Es té en compte tant la informació del servei derivant com les entrevistes inicials amb la persona, que poden comptar amb la presència de la família.

Un cop inserida al servei, s'inicia el procés de preparació. En aquesta fase s'ofereixen activitats com l'orientació, la formació o la recerca activa de feina, segons les necessitats i itinerari ocupacional pactat amb cada persona usuària.

La fase final de la intervenció és la inserció laboral i el seguiment de la persona en el seu nou lloc de treball. Paral·lelament, es realitza la prospecció d'empreses per trobar els llocs adequats i donar a conèixer el servei i la potencialitat laboral de les persones afectades de trastorn mental.

Un perfil similar al de la resta d'OTL's

Les persones ateses durant aquests més de cinc anys de funcionament de l'OTL d'Osona presenten un perfil determinat, que coincideix amb el de la resta d'OTL de la província de Barcelona. Principalment són homes (70%) d'entre 26 i 45 anys (65%), amb un nivell d'estudis mig-baix (només un 11% té titulació igual o superior a FP/II/Cicle de Grau Superior), amb experiència laboral superior als 3 anys (75%), amb certificat legal de disminució derivat de trastorn mental (60%) i amb diagnòstic de trastorn mental sever (65%), prioritàriament esquizofrènia (23%). La majoria de persones són derivades des de la xarxa sanitària de salut mental (90%).

La inserció laboral és possible

En els 5 primers anys de funcionament de l'OTL d'Osona s'ha aconseguit la inserció laboral de 187 persones. Durant els tres primers exercicis les insercions es van aconseguir prioritàriament en empreses del mercat laboral ordinari, tendència que ha canviat en els darrers dos anys, en què el nombre d'insercions ha estat superior en centres especials de treball. No obstant això, podem afirmar que la destrucció de llocs de treball no ha estat superior al del col·lectiu de persones sense diagnòstic de trastorn mental i que els resultats dels dos darrers exercicis han estat positius en comparació als registrats el 2009.

També s'ha aconseguit la consolidació d'una metodologia de treball determinada que ha permès en gran mesura normalitzar la presència de les persones amb diagnòstic de trastorn mental dins el mercat laboral ordinari i posar en dubte molts dels tabús que existeixen a nivell social, empresarial, laboral i per part dels pròpies persones afectades i dels seus familiars sobre les malalties mentals.

L'OTL d'Osona s'ha consolidat, doncs, com un servei de referència en la inserció laboral de les persones amb diagnòstic de trastorn mental i és valorat molt positivament tant per les persones afectades com per les seves famílies i per la resta de serveis que també col·laboren en el seu procés de rehabilitació.

RECALL ESTADÍSTIC. OSONA

	Osona		Província		Variació 2010-2011		Pes Osona/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Osona	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		48		311				15,4%
Superfície total (km²)		1.158		7.726,3				15,0%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,1		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	152.041	152.736	5.511.147	5.529.099	0,5%	0,3%	2,8%	2,8%
Densitat (hab/km²)	128	132	713	716	3,1%	0,4%	nc	nc
Homes	76.158	76.335	2.710.304	2.715.628	0,2%	0,2%	2,8%	2,8%
Dones	75.883	76.401	2.800.843	2.813.471	0,7%	0,5%	2,7%	2,7%
Població de menys de 16 anys	26.792	27.275	881.724	896.296	1,8%	1,7%	3,0%	3,0%
Població potencialment activa	100.270	100.075	3.714.407	3.697.168	-0,2%	-0,5%	2,7%	2,7%
Població de més de 65 anys	24.979	25.386	915.016	935.635	1,6%	2,3%	2,7%	2,7%
Població projectada 2021	180.898	180.898	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	3,0%	3,0%
Índex de dependència global	52	52,62	48,4	49,5	1,9%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	93	93,07	103,8	104,4	-0,2%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	129.327	130.621	4.705.660	4.735.379	1,0%	0,6%	2,7%	2,8%
Nacionalitat estrangera	22.714	22.115	805.487	793.720	-2,6%	-1,5%	2,8%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	14,9%	14,5%	14,6%	14,4%	-0,4pp	-0,2pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	12,8%	12,3%	11,5%	11,3%	-0,5pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	5.937	5.715	133.524	133.400	-3,7%	-0,1%	4,4%	4,3%
Població potencialment activa	16.426	16.020	656.329	644.358	-2,5%	-1,8%	2,5%	2,5%
Població de més de 65 anys	351	380	15.634	15.962	8,3%	2,1%	2,2%	2,4%
Àfrica	13.365	13.181	182.706	184.967	-1,4%	1,2%	7,3%	7,1%
Amèrica	4.119	3.521	315.791	296.587	-14,5%	-6,1%	1,3%	1,2%
Àsia	1.520	1.684	102.834	112.513	10,8%	9,4%	1,5%	1,5%
Europa	3.704	3.723	203.630	199.097	0,5%	-2,2%	1,8%	1,9%
Unió Europea	3.246	3.274	171.447	166.329	0,9%	-3,0%	1,9%	2,0%
Resta del món	6	6	526	556	0,0%	5,7%	1,1%	1,1%
5 principals nacionalitats (comarca)	14.878	14.865	225.142	228.753	-0,1%	1,6%	6,6%	6,5%
Marroc	10.594	10.316	139.736	141.193	-2,6%	1,0%	7,6%	7,3%
Ghana	1.530	1.620	4.109	4.435	5,9%	7,9%	37,2%	36,5%
Romania	1.040	1.103	34.916	35.844	6,1%	2,7%	3,0%	3,1%
Polònia	968	975	8.820	8.294	0,7%	-6,0%	11,0%	11,8%
Xina	746	851	37.561	38.987	14,1%	3,8%	2,0%	2,2%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-5,4%	-0,7%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	4,9%	2,8%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-13,8%	2,3%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-7,1%	-9,4%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-1,0%	-1,1%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	5.688	5.562	180.089	178.049	-2,2%	-1,1%	3,2%	3,1%
Agricultura	243	244	673	704	0,4%	4,6%	36,1%	34,7%
Indústria	1.063	1.040	20.345	19.793	-2,2%	-2,7%	5,2%	5,3%
Construcció	686	603	18.961	16.756	-12,1%	-11,6%	3,6%	3,6%
Serveis	3.696	3.675	140.110	140.796	-0,6%	0,5%	2,6%	2,6%
Dimensió mitjana	7,4	7,3	10,5	10,2	-1,3%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	4.180	4.080	118.645	116.800	-2,4%	-1,6%	3,5%	3,5%
Comerç detall, exc. vehicles motor	785	782	27.708	27.948	-0,4%	0,9%	2,8%	2,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	408	396	14.966	14.850	-2,9%	-0,8%	2,7%	2,7%
Serveis de menjar i begudes	388	382	15.758	15.881	-1,5%	0,8%	2,5%	2,4%
Activitats especialitzades construcció	374	339	10.696	9.650	-9,4%	-9,8%	3,5%	3,5%
Construcció d'immobles	300	255	7.177	6.246	-15,0%	-13,0%	4,2%	4,1%
Transport terrestre i per canonades	237	237	6.623	6.319	0,0%	-4,6%	3,6%	3,8%
Agricultura, ramaderia i caça	223	228	589	622	2,2%	5,6%	37,9%	36,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	229	226	4.078	3.920	-1,3%	-3,9%	5,6%	5,8%
Altres activitats de serveis personals	212	223	7.026	7.124	5,2%	1,4%	3,0%	3,1%
Venda i reparació de vehicles motor	203	208	4.444	4.386	2,5%	-1,3%	4,6%	4,7%
Indústries de productes alimentaris	198	197	1.688	1.677	-0,5%	-0,7%	11,7%	11,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	200	196	1.997	1.996	-2,0%	-0,1%	10,0%	9,8%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	167	155	6.279	6.308	-7,2%	0,5%	2,7%	2,5%
Educació	154	149	4.841	4.996	-3,2%	3,2%	3,2%	3,0%
Activitats sanitàries	102	107	4.775	4.877	4,9%	2,1%	2,1%	2,2%

	Osona		Província		Variació 2010-2011		Pes Osona/ Província	
	2010	2011	2010	2011	Osona	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	56.694	54.893	2.259.793	2.195.015	-3,2%	-2,9%	2,5%	2,5%
Assalariats	41.807	40.354	1.882.031	1.822.099	-3,5%	-3,2%	2,2%	2,2%
Autònoms	14.887	14.539	377.762	372.916	-2,3%	-1,3%	3,9%	3,9%
15 Principals sectors d'activitat	41.688	40.262	1.311.926	1.269.677	-3,4%	-3,2%	3,2%	3,2%
Comerç detall, exc. vehicles motor	6.841	6.910	239.775	237.434	1,0%	-1,0%	2,9%	2,9%
Indústries de productes alimentaris	6.443	6.524	36.160	35.600	1,3%	-1,5%	17,8%	18,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	3.322	3.153	156.164	155.107	-5,1%	-0,7%	2,1%	2,0%
Educació	2.920	2.906	117.246	119.018	-0,5%	1,5%	2,5%	2,4%
Activitats especialitzades construcció	2.854	2.622	100.688	88.429	-8,1%	-12,2%	2,8%	3,0%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	2.730	2.563	42.564	40.051	-6,1%	-5,9%	6,4%	6,4%
Serveis de menjar i begudes	2.197	2.263	121.383	123.699	3,0%	1,9%	1,8%	1,8%
Activitats sanitàries	2.271	2.219	133.382	128.459	-2,3%	-3,7%	1,7%	1,7%
Maquinària i equips ncaa	1.882	1.866	23.646	23.032	-0,9%	-2,6%	8,0%	8,1%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	2.262	1.802	128.718	121.236	-20,3%	-5,8%	1,8%	1,5%
Agricultura, ramaderia i caça	1.777	1.790	7.538	7.305	0,7%	-3,1%	23,6%	24,5%
Transport terrestre i per canonades	1.802	1.697	77.868	75.585	-5,8%	-2,9%	2,3%	2,2%
Construcció d'immobles	2.016	1.595	50.077	39.479	-20,9%	-21,2%	4,0%	4,0%
Venda i reparació de vehicles motor	1.313	1.290	35.790	34.783	-1,8%	-2,8%	3,7%	3,7%
Altres activitats de serveis personals	1.058	1.062	40.927	40.460	0,4%	-1,1%	2,6%	2,6%
Agricultura	2.013	1.969	8.517	8.201	-2,2%	-3,7%	23,6%	24,0%
Indústria	17.305	17.043	361.760	348.455	-1,5%	-3,7%	4,8%	4,9%
Tecnologia alta	324	424	26.079	25.498	30,9%	-2,2%	1,2%	1,7%
Tecnologia mitjana-alta	2.864	2.886	107.867	106.107	0,8%	-1,6%	2,7%	2,7%
Tecnologia mitjana-baixa	3.875	3.655	81.262	76.294	-5,7%	-6,1%	4,8%	4,8%
Tecnologia baixa	9.983	9.832	136.717	130.639	-1,5%	-4,4%	7,3%	7,5%
Resta d'indústria	259	246	9.835	9.917	-5,0%	0,8%	2,6%	2,5%
Construcció	4.993	4.274	161.659	136.531	-14,4%	-15,5%	3,1%	3,1%
Serveis	32.383	31.607	1.727.857	1.701.828	-2,4%	-1,5%	1,9%	1,9%
Serveis basats en el coneixement	11.013	10.900	750.843	739.549	-1,0%	-1,5%	1,5%	1,5%
-Serveis de tecnologia punta	449	507	69.127	71.254	12,9%	3,1%	0,6%	0,7%
Resta de serveis	21.370	20.707	977.014	962.279	-3,1%	-1,5%	2,2%	2,2%
Sectors clau	28.742	27.613	872.986	834.678	-3,9%	-4,4%	3,3%	3,3%
Sectors estratègics	3.346	3.453	354.296	350.581	3,2%	-1,0%	0,9%	1,0%
Sectors impulsors	11.463	11.153	391.792	379.156	-2,7%	-3,2%	2,9%	2,9%
Sectors independents	9.312	8.831	509.127	495.046	-5,2%	-2,8%	1,8%	1,8%
Aturats registrats	11.899	13.087	416.795	454.961	10,0%	9,2%	2,9%	2,9%
Homes	5.807	6.471	216.412	235.422	11,4%	8,8%	2,7%	2,7%
Dones	6.092	6.616	200.383	219.539	8,6%	9,6%	3,0%	3,0%
Nacionals	8.358	9.262	330.448	361.233	10,8%	9,3%	2,5%	2,6%
Estrangers	3.541	3.825	86.347	93.728	8,0%	8,5%	4,1%	4,1%
Agricultura	215	223	3.368	4.077	3,7%	21,1%	6,4%	5,5%
Indústria	3.484	3.412	75.747	74.866	-2,1%	-1,2%	4,6%	4,6%
Construcció	1.800	1.862	65.372	69.896	3,4%	6,9%	2,8%	2,7%
Serveis	5.377	6.413	249.908	282.776	19,3%	13,2%	2,2%	2,3%
Sense ocupació anterior	1.023	1.177	22.400	23.346	15,1%	4,2%	4,6%	5,0%
Població activa local estimada	78.798	79.504	2.913.673	2.938.514	0,9%	0,9%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	15,1%	16,5%	14,3%	15,5%	1,4pp	1,2pp	nc	nc
Homes	13,2%	14,8%	13,6%	14,8%	1,6pp	1,2pp	nc	nc
Dones	17,5%	18,5%	15,2%	16,3%	1,0pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	27.858	27.242	1.636.110	1.601.146	-2,2%	-2,1%	1,7%	1,7%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	14.767	15.119	14.802	15.301	2,4%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	54,3%	64,0%	60,4%	67,2%	9,7pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	53,9%	55,1%	35,3%	38,2%	1,2pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	55	53	44	43	-3,1%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,1	1,0	0,9	0,9	-0,5%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	237.468	227.444	7.909.187	7.985.521	-4,2%	1,0%	3,0%	2,8%
Despeses	249.158	216.206	7.892.613	7.412.601	-13,2%	-6,1%	3,2%	2,9%
Deute viu	107.123	108.726	2.867.879	3.417.513	1,5%	19,2%	3,7%	3,2%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

VALLÈS OCCIDENTAL

VALLÈS OCCIDENTAL

La comarca del Vallès Occidental¹ té una superfície de 583,2 km², el 7,5% de la superfície de la província de Barcelona, integrada per 23 municipis. Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat.

«La població del Vallès Occidental augmenta lentament i s'acosta als 900.000 habitants»

Amb 892.260 habitants, el Vallès Occidental és la segona comarca més poblada de la província per darrera del Barcelonès i en ella hi resideix el 16,1% de la **població** provincial. En aquest últim any, la població ha augmentat un 0,6% (5.730), percentatge lleugerament superior a la mitjana provincial (0,3%). Tanmateix, aquest creixement resta allunyat de l'increment mitjà anual del 2,1% registrat al llarg de l'última dècada (2000-2010) gràcies, principalment, a les aportacions migratòries.

La densitat de població del Vallès Occidental és de 1.530 hab./km², la tercera més alta per darrere del Barcelonès i del Baix Llobregat. Juntament amb el Barcelonès, el Vallès Occidental és una de les dues úniques comarques on més del 50% de la seva població resideix en municipis de més de 50.000 habitants, en concret el 71,4% del total. Les seves dues capitals agrupen el 47,2% de la població comarcal: Terrassa el 24% (213.697) i Sabadell el 23,3% (207.721). Les altres ciutats amb més de 50.000 habitants són Sant Cugat del Vallès (83.337), Rubí (73.979) i Cerdanyola del Vallès (58.247). D'entre els municipis que han augmentat més la població destaquen Sant Cugat (1.592), Terrassa (973) i Montcada i Reixac (576), encara que l'increment ha estat força inferior al que es produí l'any anterior. Per contra, Cerdanyola del Vallès ha vist com es reduïa en 160 habitants la seva població.

El 18,5% de la població és menor de 16 anys (per sobre el 16,2% provincial) i el 14,1% té 65 anys o més (per sota el 16,9% provincial). La població en edat de treballar engloba el 67,4% de la població, percentatge semblant al provincial (66,9%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 76 persones majors de 65 anys per cada 100 joves, és la segona comarca amb una estructura poblacional més jove de la província (que de mitjana se situa en els 104,4), només per darrere del Vallès Oriental (74,3).

Bona part del rejuveniment de la població és conseqüència de l'arribada de població estrangera, normalment en edat de treballar i formar família. Tal com es pot veure a la piràmide d'edats, el 59,7% de la població estrangera té entre 20 i 44 anys (respecte el 36,4% de la població autòctona). La població masculina estrangera (52,2%) va superar lleugerament la femenina.

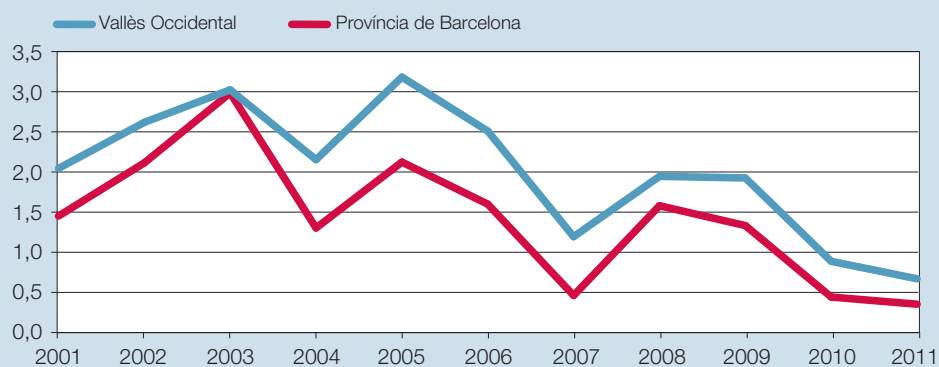
El 2011 hi havia 105.180 persones estrangeres a la comarca, l'11,8% de la població total. El ritme d'entrada de població estrangera ha anat a la baixa aquest darrer any (-1,9%), en contraposició amb la dinàmica que es venia donant en la darrera dècada (2000-2010) on el creixement mitjà anual havia estat del 25,6%. L'arribada de població estrangera explica, en bona part, l'increment poblacional de la comarca i l'alentiment del procés d'envelliment demogràfic, fet característic de la població catalana en el darrer decenni. El 82,6% dels estrangers són extracomunitaris. Per origen, la meitat dels ciutadans estrangers provenen d'aquestes cinc nacionalitats: marroquina (25,3%), equatoriana (9,6%), boliviana (6,6%), romanesa (5,3) i colombiana (4,3%).

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real de la comarca del Vallès Occidental va augmentar un 0,1% l'any 2010, valor semblant al provincial (0,2%). Aquest resultat respon a l'augment en el sector industrial (2%), que ha contribuït en 0,6 punts percentuals al creixement del VAB, així com a l'estancament del sector serveis. En canvi, es registraren creixements negatius en el sector de la construcció (-5%) i el sector primari (-3,8%).

1. Per a més detall veure l'apartat de Metodologia.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

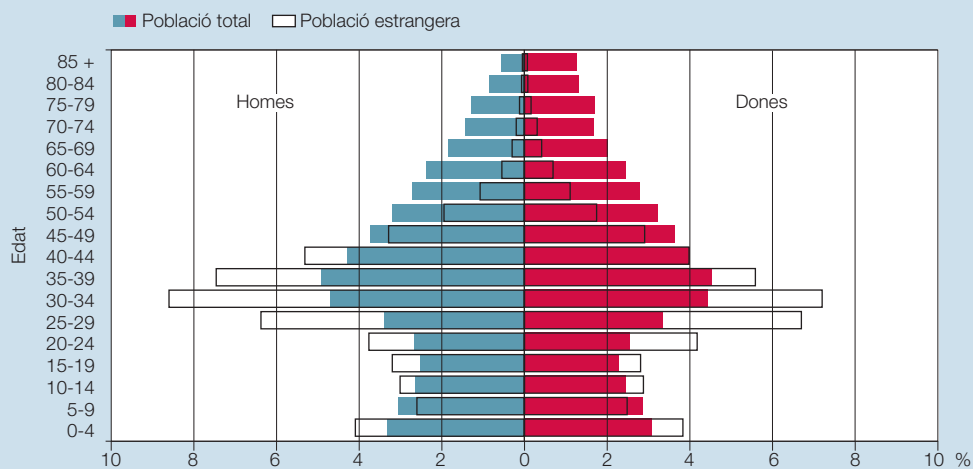
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Vallès Occidental, 2011
(en percentatge)

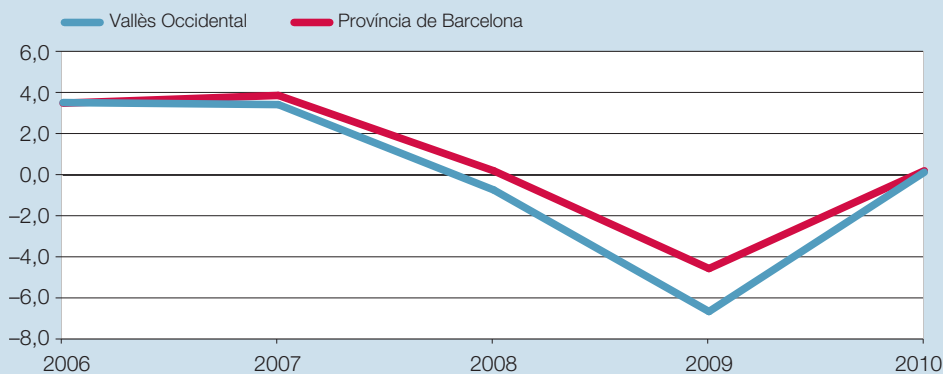
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«El procés de destrucció d'empreses i de llocs de treball s'alenteix però persisteix»

Segons dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, el 2011 hi havia 25.606 **empreses** a la comarca, el 14,4% de la província i un 1,8% menys que el 2010. Aquesta reducció és inferior a la registrada el 2010 (-2,7%) i molt inferior a la registrada el 2009 (-6,7%) i el 2008 (-7%). L'estructura empresarial segueix dominada per la petita empresa, especialment per la microempresa: el 73% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 24% entre 6 i 50, el 2,4% entre 51 i 250 i el 0,4% més de 250. La dimensió mitjana és de 10,6 treballadors per empresa, similar a la dada provincial (10,2).

El pes de les empreses dels serveis, amb un 71% del total de les empreses, resta per sota la mitjana de la província (79,1%). La indústria (17,7%), en canvi, presenta un major pes relatiu que el de la província (11,1%), com també el presenta el de la construcció, 11,1% a la comarca i 9,4% a la província. L'agricultura (0,2%) segueix la mateixa dinàmica que la provincial (0,4%). Interanualment, el nombre d'empreses de la construcció es redueix un 14,1%, caiguda superior a la provincial (-11,6%). També es perden empreses industrials (-1,4%), tot i que per sota la mitjana provincial (-2,7%). Més de la meitat de les empreses es troben situades en tres municipis: Terrassa (22,1%), Sabadell (21,3%) i Sant Cugat del Vallès (10,4%). D'entre aquests municipis, a Terrassa és on s'han reduït més empreses respecte el 2010 (-248), seguit de Sabadell (-112). A Sant Cugat, en canvi, es produeix un increment de 83 empreses.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el 35% de les 150 empreses líders en facturació del Vallès Occidental el 2010 tenen la seva seu social a Sant Cugat del Vallès, seguit per Santa Perpètua de Mogoda (11%) i Terrassa (10%). Entre les empreses amb més facturació hi ha diversitats d'activitats, des de Barna Steel, S.A. d'activitats de reprografia, Mango, Applus Technologies Holding, S.L., Condis Supermercats de comerç a l'engròs. El 68% són exportadores i/o importadores.

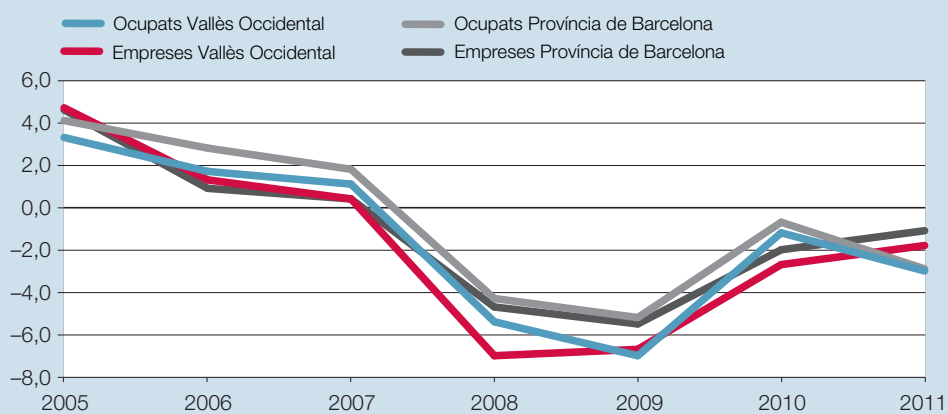
Si el 2010 hi va haver una caiguda de l'**ocupació** d'un 1,2%, el 2011 la reducció ha augmentat fins al 3%, passant de 341.044 ocupats a 330.912, disminució semblant a la provincial (-2,9%). La reducció ha estat deguda sobretot per la pèrdua d'ocupació assalariada (-3,4%), ja que el treball autònom ha disminuït moderadament (-0,8%). El 47,1% dels assalariats estaven ocupant llocs de treball en la petita empresa de fins a cinquanta treballadors, el 23% en la mitjana empresa i el 29,8% restant en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en les empreses petites de fins a 5 treballadors (-1,7%), de 6 a 50 treballadors (-4,1%), les mitjanes (-0,6%) i les grans (-5,5%).

Tot i la pèrdua d'ocupació en el sector industrial, aquest aplega el 23,7% dels llocs de treball, percentatge clarament superior a la mitjana de la província (15,9%). El pes dels ocupats de la construcció (6,9%) és sensiblement superior al de la província (6,2%). Mentrestant, el sector serveis concentra el 69,3% dels ocupats, percentatge notablement inferior al de la mitjana provincial (77,5%). L'ocupació a l'agricultura (0,1%) també és inferior a la mitjana provincial (0,4%).

Onze dels quinze principals subsectors per nombre d'ocupats han vist reduir el nombre d'ocupats. Destaca la important pèrdua d'ocupats en *activitats sanitàries* (-18,9%), *activitats especialitzades construcció* (-12,4%) i *administració pública* (-10,6%). Els únics sectors que han creat ocupació han estat el *comerç de detall, exc. vehicles motor* (3,8%), *comerç a l'engròs, exc. vehicles motor* (1%) i *educació* (2,8%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 5 i 6), es produeix una pèrdua notable en les *activitats sanitàries* (-3.292) i *activitats especialitzades en construcció* (-2.241). Els increments més importants es dona sobretot en l'àmbit de *comerç al detall, exc. vehicles de motor* (1.404).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

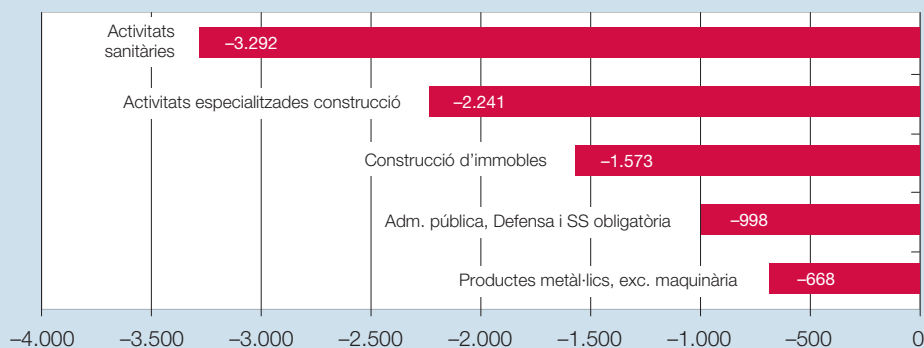
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Occidental, 2011 (en absoluts)

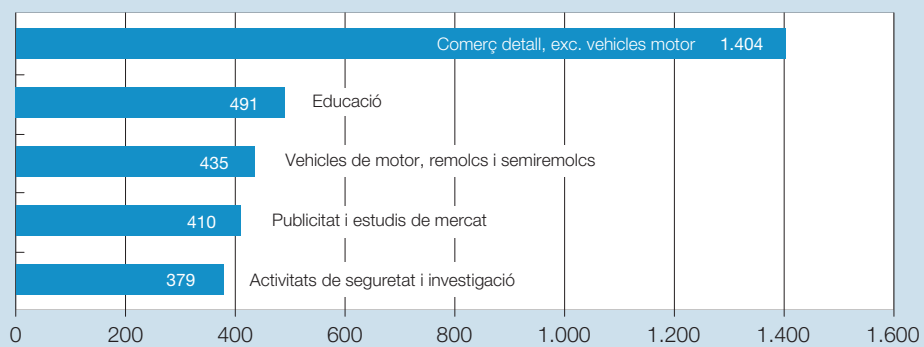
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Occidental, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Els tres municipis més grans de la comarca són també els que concentren el major nombre de llocs de treball: Sabadell (18,6%), Terrassa (18%) i Sant Cugat del Vallès (14,7%). La variació interanual mostra que Rellinars (-17,2%), Sant Llorenç Savall (-9,2%) i Vacarisses (-9%) són els municipis on s'han destruït més llocs de treball. Contràriament, Viladecavalls ha augmentat un 13,3% el nombre d'ocupats respecte el 2010.

L'ocupació en els sectors que configuren l'economia del coneixement al Vallès Occidental (*serveis basats en el coneixement*) i en activitats industrials de *tecnologia alta i mitjana-alta* és del 38,6%, pes semblant a la mitjana provincial (39,7%). En canvi, el percentatge d'ocupats en activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* és bastant superior a la comarca (14,5%) que a la província (9,4%). La *resta de serveis* de la comarca apleguen el 40,2%, pes inferior al 43,8% provincial. El moviment interanual mostra una reducció d'ocupació generalitzada en tots els sectors, a excepció del lleuger increment en els *serveis de tecnologia punta* (3,6%, 256) i en els serveis industrials de *tecnologia alta* (0,7%, 56).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar a la resta de sectors productius. Així, el 42,8% dels llocs de treball existents a final del 2011 a la comarca pertanyen a aquests sectors (sobretot *comerç i reparacions* i *construcció*), davant del 38% de la província. Els llocs de treball dels sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, presenten el mateix pes a la comarca i a la província (17,3%). Per contra, l'ocupació en sectors estratègics de la comarca (13,5%) té una presència significativament inferior que a la província (16%).

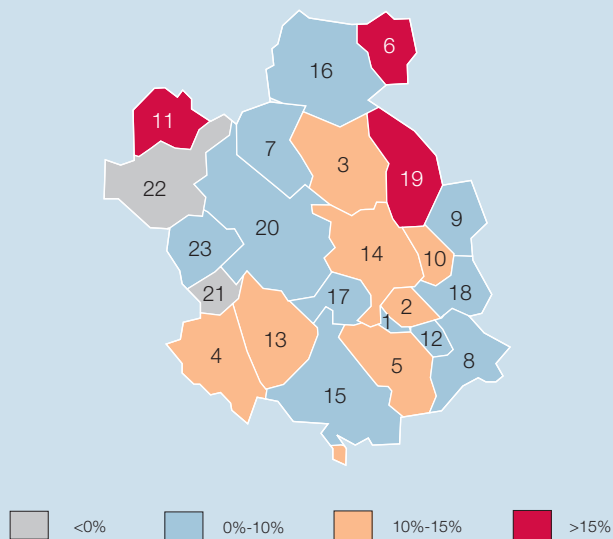
«L'atur torna a augmentar després d'haver-se reduït l'any anterior»

El 2011 l'atur augmentà un 9,6%, trencant la dinàmica del 2010, en què el nombre d'aturats disminuí un 1,8% i tornant a la tendència incrementista registrada el 2008 (60,2%) i 2009 (30,5%). La taxa d'atur, que ja era de les més altes de la província, el 2011 ocupa la segona posició d'entre les onze comarques barcelonines (16,6%), juntament amb el Maresme i el Garraf i per damunt de la mitjana provincial (15,5%). A finals del 2011, doncs, hi havia 79.652 persones aturades a la comarca, el 17,5% de l'atur de la província.

Entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (veure mapes) destaquen: Badia del Vallès (23,4%), Rubí (19%), Terrassa (18,9%) i Ripollet (18,7%), els mateixos que destacaven l'any 2010. En canvi, Matadepera (6,5%), Ullastrell (9,2%) i Sant Cugat del Vallès (9,6%) i registren les taxes d'atur més baixes de la comarca. De 2010 a 2011 els municipis d'Ullastrell (-4,2%) i Vacarisses (-2,7%) han reduït l'atur, Sant Llorenç Savall l'ha mantingut i, contràriament, els municipis de Rellinars (20,4%), Sentmenat (15,6%) i Polinyà (13,3%) l'han augmentat.

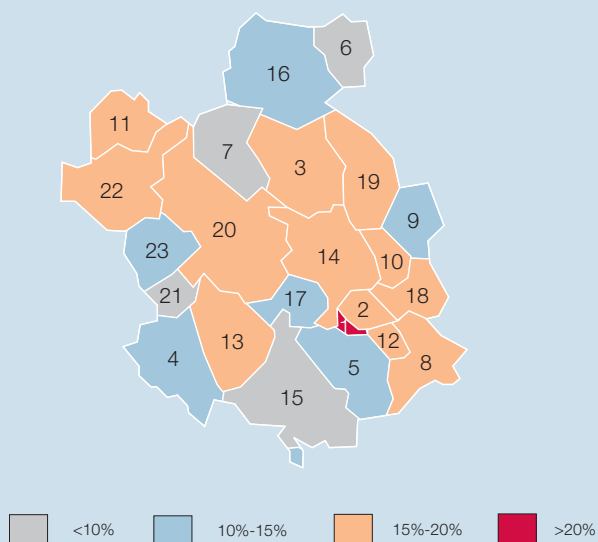
A finals del 2011, el 51,4% dels aturats són homes. La taxa d'atur masculina és del 15,8%, mentre que la femenina és més elevada i se situa al 17,6%. Per edat, el 7,8% dels aturats són menors de 25 anys, el 51,2% tenen entre 25 i 44 anys i el 40,9% restant són majors de 45 anys. Respecte l'any 2010, l'atur ha augmentat en tots els rangs d'edat. Els grups en què més ha crescut són els majors de 45 anys i els menors de 20 anys. Per sectors d'activitat econòmica, el 56,9% dels aturats pertanyen als serveis, el 20,2% a la indústria, el 17,3% a la construcció i el 0,6% al sector agrícola. El 4,9% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur ha augmentat en tots els sectors econòmics, excepte en l'industrial, on s'ha reduït un 2,6% respecte el 2010. El sector més afectat per l'atur ha estat l'agrícola, amb un increment del 26,5%.

Variació dels aturats registrats

- 1 Badia del Vallès
- 2 Barberà del Vallès
- 3 Castellar del Vallès
- 4 Castellbisbal
- 5 Cerdanyola del Vallès
- 6 Gallifa
- 7 Matadepera
- 8 Montcada i Reixac
- 9 Palau-solità i Plegamans
- 10 Polinyà
- 11 Rellinars
- 12 Ripollet
- 13 Rubí
- 14 Sabadell
- 15 Sant Cugat del Vallès
- 16 Sant Llorenç Savall
- 17 Sant Quirze del Vallès
- 18 Santa Perpètua de Mogoda
- 19 Sentmenat
- 20 Terrassa
- 21 Ullastrell
- 22 Vacarisses
- 23 Viladecavalls

Taxa d'atur registrada

L'atur ha augmentat interanualment en tots els nivells formatius, a excepció d'aquells que posseeixen *estudis post-secundaris* (-5,7%). Destaca l'augment d'aturats entre les persones *sense estudis* (29,1%), els *universitaris de segon i tercer cicle* (19,3%) i els *universitaris de primer cicle* (17,6%). No obstant això, en termes absoluts el major augment de l'atur es dona entre les persones amb *educació general* (4.208). Els aturats estrangers augmenten un 12,4%, per sobre l'augment mitjà de la província (8,5%) i arriben als 14.084 aturats, el 17,7% de l'atur comarcal, percentatge inferior al provincial (21%). Els aturats autòctons augmenten un 9%, increment semblant al de la mitjana provincial (9,3%).

La **contractació laboral** ha disminuït un 5,5% el 2011, amb la signatura de 209.366 contractes laborals, percentatge superior a la caiguda del 2,1% de la província. Juntament amb el Vallès Oriental ha estat la comarca on més ha davallat el nombre de contractes. La contractació s'ha reduït en tots els grups d'edat, però sobretot ha afectat els menors de 20 anys (-22,3%) i els de 20 a 24 anys (-12,4%). Pel que fa a la distribució per sexes, el 53,8% de la contractació ha estat masculina, que s'ha reduït un 2,3% respecte el 2010, mentre que la femenina ho ha fet en un 9,1%. La contractació ha disminuït en l'agricultura (-15,9%), en la construcció (-14,1%) i en els serveis (-5,2%) i s'ha mantingut en la indústria. El 88,4% dels contractes han estat temporals, que s'han reduït un 5% en un any. La contractació indefinida s'ha reduït un 9,7%.

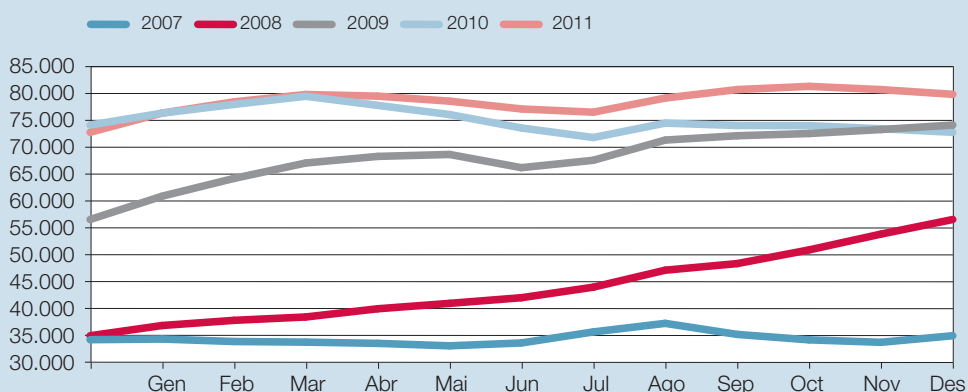
Referent a les **finances públiques**, durant l'exercici 2010 la suma de la liquidació pressupostària del conjunt dels municipis del Vallès Occidental va augmentar un 0,4% en els ingressos respecte l'any 2009, i les despeses van disminuir un 3,9%. Per la seva banda, el deute viu es va incrementar un 9,9%, per sota la mitjana provincial (19,2%). Tot i que es tracta d'un augment percentual important, cal recordar que l'any anterior ja havia augmentat un 14,9%. La ràtio de 594 euros de deute viu per habitant situa el Vallès Occidental en la quarta comarca amb un menor deute de la província i per sota dels 620 euros de mitjana provincial. El deute viu representa el 67,8% dels ingressos corrents a una de les capitals (Sabadell), i el 63,5% a l'altra (Terrassa), valors lleugerament superiors a la mitjana comarcal (56,5%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 275,1 euros per habitant l'any 2010, la segona més baixa després del Maresme i força per sota de la mitjana provincial (341,3 euros). D'altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per càpita del 2011 la situen en 13.097 euros, el 85,6% de la renda mitjana provincial.

Històricament la comarca del Vallès Occidental no ha tingut una gran significació en el pes **turístic** de la província, per bé que la forta activitat econòmica de la comarca ha proporcionat places d'allotjament dedicat a atendre les necessitats dels viatgers dedicats als negocis. Amb tot, la posada en valor del seu ric patrimoni cultural ha convertit aquesta comarca en una de les destinacions turístiques amb una cartera de productes més diversificats i competitius de la província de Barcelona i la seva evolució turística segueix sent clarament positiva (Quadre 1). El Vallès Occidental forma part de la marca turística Catalunya Central.

L'oferta d'allotjament a la comarca es centra gairebé en exclusiva en els hotels (5.734 places en el 2011) i en una incipient planta d'establiments de turisme rural (28 places en el 2011). Ambdues tipologies han crescut durant el 2011. S'han creat 975 noves places hoteleres, un augment interanual del 20,5%. D'altra banda, no hi ha places de càmping.

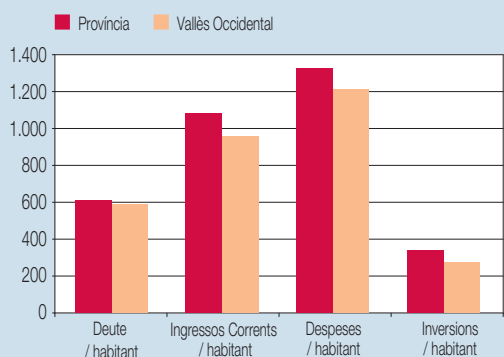
Durant el 2011, en els hotels del Vallès Occidental, s'hi han allotjat 357.100 viatgers, un augment del 36,7% respecte el 2010, que han generat 735.500 pernотacions (47,5% més que durant l'any anterior). També en els percentatges d'ocupació hotelera (45,8% pel 2011), la comarca ha crescut per damunt de la mitjana provincial (39,1% pel 2011) amb un augment interanual de 4,9 punts percentuals.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Vallès Occid., 2007-2011 Gràfic 7
(en absolut)

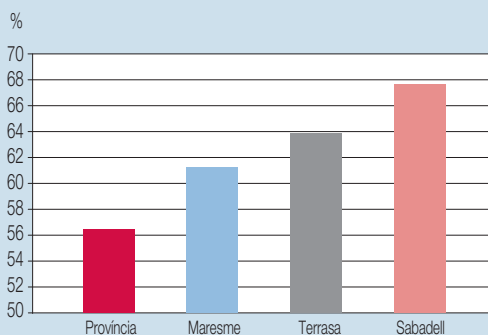
Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 Gràfic 8
(Euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 Gràfic 9
(Deute viu / Ingressos corrents, en %)

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011

Quadre 1

	Vallès Occidental			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	4.759	5.734	20,5	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	0	0	0,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	14	28	100,0	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	261,3	357,1	36,7	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	498,8	735,5	47,5	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernотacions en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	40,9	45,8	4,9	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	n.d	n.d	n.d	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	n.d	n.d	n.d	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

SANT CUGAT SMART CITY

Maria Serrano, *directora de Tecnologia de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès*

L'evolució de la gestió i les necessitats de les ciutats

Entenem la ciutat com un conjunt de persones i organitzacions que generen relacions dins d'un marc físic de serveis i d'activitats.

Vivim una època en què la societat està connectada, la qual cosa motiva la ciutadania a demanar que la ciutat evolucioni per adaptar-se a les noves tendències. El context actual exigeix que l'ajuntament realitzi una gestió sostenible de la ciutat, que estigui enfocada a aconseguir majors nivells d'eficiència, estalvi i de qualitat dels serveis que presta, amb la innovació com a nou eix vertebrador de totes les activitats i amb una visió integrada dels diferents àmbits de la ciutat.

El Pla Estratègic Sant Cugat Smart City aborda el repte de transformar els serveis públics cap a aquest nou model de gestió de la ciutat integrada, eficient i basada en la innovació. Avui es donen les condicions necessàries: la societat està preparada, la tecnologia està madura, és més accessible i ja hi ha bones pràctiques de referència en diverses ciutats del món.

Els reptes de Sant Cugat del Vallès

Aquest model de gestió eficient i de qualitat és més que una oportunitat, és una necessitat per encarar els nous reptes que presenta la ciutat en tots els àmbits: social (mobilitat, atenció a les persones, sanitat, seguretat i educació), administratiu (eficiència de la gestió pública, accessibilitat a l'administració, participació ciutadana, etc.), mediambiental (sostenibilitat ambiental, gestió de recursos naturals, energia i aigua, prevenció de riscos ambientals, etc.) i econòmic.

La resposta a aquests reptes s'ha d'abordar amb una visió integrada, és a dir, compartint informació, decisions i responsabilitat, gestionant de manera transversal i cercant sinèrgies operatives i desenvolupant noves idees que connectin la innovació, el lideratge i els nous models de servei.

L'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès dona resposta a aquests reptes fent servir dos eixos transversals i motors de la planificació estratègica: el projecte estratègic de l'acció de govern basat en el model de gestió del PACTE, on s'alineen els objectius estratègics i de gestió del mandat per poder donar compte a la ciutadania de l'acció de govern i de l'avaluació de les polítiques públiques aplicades. I el pla estratègic per esdevenir una Smart City, un pla de futur que vol donar impuls a la decidida vocació innovadora de la ciutat amb la finalitat d'aconseguir una millor qualitat de vida per a tota la ciutadania.

Sant Cugat Smart City: un pla innovador de futur

La innovació i les noves tecnologies poden oferir respostes transversals més eficients als reptes de la nostra ciutat, una ciutat que col·loca el ciutadà al centre i punt de trobada de totes les solucions.

Els objectius d'aquest pla són: l'estalvi i el retorn de les inversions, la millora de la qualitat dels serveis a la ciutadania, la prioritització dels projectes en termes d'eficiència i sostenibilitat, assolint els compromisos energètics, ambientals i socials definits i, finalment, la col·laboració entre les persones, institucions i empreses, per tal de crear les condicions de competitivitat econòmica al territori, incrementant el dinamisme de les empreses per innovar i créixer.

El Pla Estratègic Sant Cugat Smart City recull solucions que cobreixen tots els àmbits, alineades amb els objectius estratègics de la ciutat i que s'aniran desplegant en els propers anys.

D'una banda, solucions en l'àmbit del medi ambient que permeten realitzar una gestió optimitzada i eficient dels recursos energètics i ambientals.

D'una altra, solucions en l'àmbit de la mobilitat, per a la gestió en xarxa de tots els elements que hi intervenen. Integra tots els actors de la via pública i els mitjans de transport, cap a una mobilitat sostenible.

També recull solucions en l'àmbit dels serveis urbans, per l'adequació a les necessitats reals del manteniment de les instal·lacions d'il·luminació, jardins, asfaltat, mobiliari urbà, etc. i per facilitar una gestió òptima, dinàmica i en temps real de les xarxes de subministrament.

Alhora, s'ofereixen solucions en l'àmbit de la governança, per tal d'augmentar l'eficiència de l'administració en la gestió de serveis públics, l'accessibilitat del ciutadà i dels proveïdors, la transparència de processos de presa de decisions i la comunicació.

I, fidels a la vocació de servei a les persones, el pla incorpora també solucions en l'àmbit dels serveis a la ciutadania per millorar la seguretat, l'atenció social, l'accés a la cultura i a l'educació, i per promoure l'excel·lència, la creativitat i el coneixement.

Per totes les solucions és necessari disposar d'un model de gestió centralitzada que permeti obtenir dades d'indicadors, de sensors o de la ciutadania, per tal d'avaluar i prendre decisions que permetin la millora de la qualitat del conjunt dels serveis.

El projecte pilot

En la primera fase del Pla Estratègic Smart City es va proposar realitzar una prova pilot de base tecnològica, integrant solucions d'àmbits diversos i dotant d'un espai d'innovació i de l'aplicació de les TIC a la ciutat en el qual puguin col·laborar moltes empreses del territori. És per això, que Sant Cugat ha construït el primer carrer intel·ligent de Catalunya.

Les empreses participants han desplegat en un mateix espai físic (una àrea d'innovació que ocupa un carrer i el seu voltant) diferents solucions tecnològiques aplicades a la gestió mediambiental, de residus, de l'enllumenat, de l'aparcament, a la seguretat, al transport urbà, a la generació elèctrica, etc. basats en sistemes de captació de dades que comparteixen una xarxa de comunicació i que han de permetre la gestió de la informació de manera transversal. Aquest projecte té una durada d'un any i ha convertit la *Smart Street* en un espai de proves i innovació amb resultats de gran valor per a la ciutat, l'ajuntament i les pròpies empreses.

Les claus de l'èxit i la ciutat del futur

Per concloure, creiem que les claus per l'èxit de aquest Pla Estratègic són la creació d'un nou model basat en el talent, la innovació i la creativitat, amb el lideratge i l'alcaldessa i l'equip de govern, la definició d'un model tecnològic basat en la implantació d'un centre de control de gestió integrada i la promoció d'una nova cultura dins de l'organització, basada en la participació, en el treball transversal i en la col·laboració en grups de treball amb altres ciutats o regions per compartir experiències.

La participació per construir el model de futur de la ciutat també constitueix un element clau en el desenvolupament de l'estratègia del Sant Cugat intel·ligent, com una nova forma d'entesa entre la comunitat i dins d'un marc d'intercanvi d'idees entre els diversos agents de la societat.

Aquest pla ajudarà a donar impuls a la competitivitat econòmica del territori. D'una banda permetrà dotar de les solucions necessàries per tal de crear una capa de dades obertes i transparents que puguin ser la base per al desenvolupament de nous models de negoci. De l'altra, crearà nous canals d'interacció amb les empreses innovadores i emprenedors de la ciutat per tal de promoure la cultura del talent i crear un nou teixit econòmic i llocs de treball. I, finalment, serà un focus d'atracció d'empreses amb base del coneixement que vulguin desenvolupar la seva activitat en un entorn que comparteix el mateixos valors de creativitat, col·laboració i eficiència.

La ciutat del futur ha de ser intel·ligent, eficient, sostenible i més habitable. L'objectiu no és altre que millorar la qualitat de vida de la ciutadania tot optimitzant recursos.

RECALL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL

	Vallès Occidental		Província		Variació 2010-2011		Pes Vallès Occid./ Província	
	2010	2011	2010	2011	Vallès Occid.	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		23		311				7,4%
Superfície total (km²)		583		7.726,3				7,5%
Superfície mitjana municipal (km²)		25,4		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	886.530	892.260	5.511.147	5.529.099	0,6%	0,3%	16,1%	16,1%
Densitat (hab/km²)	1.520	1.530	713	716	0,7%	0,4%	nc	nc
Homes	439.810	441.874	2.710.304	2.715.628	0,5%	0,2%	16,2%	16,3%
Dones	446.720	450.386	2.800.843	2.813.471	0,8%	0,5%	15,9%	16,0%
Població de menys de 16 anys	162.158	165.111	881.724	896.296	1,8%	1,7%	18,4%	18,4%
Població potencialment activa (16-64)	602.761	601.661	3.714.407	3.697.168	-0,2%	-0,5%	16,2%	16,3%
Població de 65 anys i més	121.611	125.488	915.016	935.635	3,2%	2,3%	13,3%	13,4%
Població projectada 2021	1.003.209	1.003.209	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	16,6%	16,6%
Índex de dependència global	47,1	48,30	48,4	49,5	2,5%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	75,0	76,00	103,8	104,4	1,3%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	779.327	787.080	4.705.660	4.735.379	1,0%	0,6%	16,6%	16,6%
Nacionalitat estrangera	107.203	105.180	805.487	793.720	-1,9%	-1,5%	13,3%	13,3%
Taxa d'estrangeria total	12,1%	11,8%	14,6%	14,4%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	10,0%	9,7%	11,5%	11,3%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	21.252	21.333	133.524	133.400	0,4%	-0,1%	15,9%	16,0%
Població potencialment activa (16-64)	84.197	82.033	656.329	644.358	-2,6%	-1,8%	12,8%	12,7%
Població de 65 anys i més	1.754	1.814	15.634	15.962	3,4%	2,1%	11,2%	11,4%
Àfrica	34.141	34.785	182.706	184.967	1,9%	1,2%	18,7%	18,8%
Amèrica	45.162	42.421	315.791	296.587	-6,1%	-6,1%	14,3%	14,3%
Àsia	5.676	6.281	102.834	112.513	10,7%	9,4%	5,5%	5,6%
Europa	22.170	21.639	203.630	199.097	-2,4%	-2,2%	10,9%	10,9%
Unió Europea	18.913	18.317	171.447	166.329	-3,2%	-3,0%	11,0%	11,0%
Resta del món	54	54	526	556	0,0%	5,7%	10,3%	9,7%
5 principals nacionalitats (comarca)	55.341	53.812	325.072	316.888	-2,8%	-2,5%	17,0%	17,0%
Marroc	26.100	26.633	139.736	141.193	2,0%	1,0%	18,7%	18,9%
Equador	11.498	10.129	69.687	60.904	-11,9%	-12,6%	16,5%	16,6%
Bolívia	7.377	6.979	47.259	44.741	-5,4%	-5,3%	15,6%	15,6%
Romania	5.396	5.522	34.916	38.764	2,3%	11,0%	15,5%	14,2%
Colòmbia	4.970	4.549	33.474	31.286	-8,5%	-6,5%	14,8%	14,5%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-6,2%	0,1%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	4,8%	-3,8%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-14,6%	2,0%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-8,9%	-5,0%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-1,5%	0,0%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	26.064	25.606	180.089	178.049	-1,8%	-1,1%	14,5%	14,4%
Agricultura	41	45	673	704	9,8%	4,6%	6,1%	6,4%
Indústria	4.603	4.537	20.345	19.793	-1,4%	-2,7%	22,6%	22,9%
Construcció	3.305	2.840	18.961	16.756	-14,1%	-11,6%	17,4%	16,9%
Serveis	18.115	18.184	140.110	140.796	0,4%	0,5%	12,9%	12,9%
Dimensió mitjana	10,8	10,6	10,5	10,2	-1,7%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	18.893	18.461	125.522	123.606	-2,3%	-1,5%	15,1%	14,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.693	3.704	27.708	27.948	0,3%	0,9%	13,3%	13,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.538	2.550	14.966	14.850	0,5%	-0,8%	17,0%	17,2%
Serveis de menjar i begudes	1.883	1.941	15.758	15.881	3,1%	0,8%	11,9%	12,2%
Activitats especialitzades construcció	1.967	1.738	10.696	9.650	-11,6%	-9,8%	18,4%	18,0%
Transport terrestre i per canonades	1.177	1.096	6.623	6.319	-6,9%	-4,6%	17,8%	17,3%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	1.104	1.059	4.078	3.920	-4,1%	-3,9%	27,1%	27,0%
Altres activitats de serveis personals	986	967	7.026	7.124	-1,9%	1,4%	14,0%	13,6%
Construcció d'immobles	1.130	947	7.177	6.246	-16,2%	-13,0%	15,7%	15,2%
Venda i reparació de vehicles motor	787	771	4.444	4.386	-2,0%	-1,3%	17,7%	17,6%
Activitats immobiliàries	721	733	6.568	6.568	1,7%	0,0%	11,0%	11,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	724	714	6.279	6.308	-1,4%	0,5%	11,5%	11,3%
Educació	680	706	4.841	4.996	3,8%	3,2%	14,0%	14,1%
Activitats sanitàries	591	615	4.775	4.877	4,1%	2,1%	12,4%	12,6%
Maquinària i equips ncaa	501	504	1.659	1.618	0,6%	-2,5%	30,2%	31,1%
Serveis a edificis i de jardineria	411	416	2.924	2.915	1,2%	-0,3%	14,1%	14,3%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL (continuació)

	Vallès Occidental		Província		Variació 2010-2011		Pes Vallès Occid./ Província	
	2010	2011	2010	2011	Vallès Occidental	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	341.044	330.912	2.259.793	2.195.015	-3,0%	-2,9%	15,1%	15,1%
Assalariats	281.651	272.002	1.882.031	1.822.099	-3,4%	-3,2%	15,0%	14,9%
Autònoms	59.393	58.910	377.762	372.916	-0,8%	-1,3%	15,7%	15,8%
15 Principals sectors d'activitat	215.137	208.197	1.368.274	1.331.156	-3,2%	-2,7%	15,7%	15,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	36.780	38.184	239.775	237.434	3,8%	-1,0%	15,3%	16,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	29.429	29.732	156.164	155.107	1,0%	-0,7%	18,8%	19,2%
Educació	17.487	17.978	117.246	119.018	2,8%	1,5%	14,9%	15,1%
Activitats especialitzades construcció	18.077	15.836	100.688	88.429	-12,4%	-12,2%	18,0%	17,9%
Serveis de menjar i begudes	15.305	15.298	121.383	123.699	0,0%	1,9%	12,6%	12,4%
Activitats sanitàries	17.374	14.082	133.382	128.459	-18,9%	-3,7%	13,0%	11,0%
Serveis a edificis i de jardineria	13.505	13.403	76.054	72.978	-0,8%	-4,0%	17,8%	18,4%
Transport terrestre i per canonades	11.630	11.160	77.868	75.585	-4,0%	-2,9%	14,9%	14,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	11.671	10.983	42.564	40.051	-5,9%	-5,9%	27,4%	27,4%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	9.398	8.400	128.718	121.236	-10,6%	-5,8%	7,3%	6,9%
Mediació financera	7.362	7.085	37.909	35.285	-3,8%	-6,9%	19,4%	20,1%
Maquinària i equips ncaa	6.814	6.796	23.646	23.032	-0,3%	-2,6%	28,8%	29,5%
Indústries de productes alimentaris	7.070	6.734	36.160	35.600	-4,8%	-1,5%	19,6%	18,9%
Altres activitats de serveis personals	6.975	6.509	40.927	40.460	-6,7%	-1,1%	17,0%	16,1%
Venda i reparació de vehicles motor	6.260	6.017	35.790	34.783	-3,9%	-2,8%	17,5%	17,3%
Agricultura	421	385	8.517	8.201	-8,6%	-3,7%	4,9%	4,7%
Indústria	80.399	78.532	361.760	348.455	-2,3%	-3,7%	22,2%	22,5%
Tecnologia alta	7.481	7.537	26.079	25.498	0,7%	-2,2%	28,7%	29,6%
Tecnologia mitjana-alta	23.945	23.813	107.867	106.107	-0,6%	-1,6%	22,2%	22,4%
Tecnologia mitjana-baixa	21.358	20.230	81.262	76.294	-5,3%	-6,1%	26,3%	26,5%
Tecnologia baixa	26.735	26.227	136.717	130.639	-1,9%	-4,4%	19,6%	20,1%
Resta d'indústria	880	725	9.835	9.917	-17,6%	0,8%	8,9%	7,3%
Construcció	27.037	22.821	161.659	136.531	-15,6%	-15,5%	16,7%	16,7%
Serveis	233.187	229.174	1.727.857	1.701.828	-1,7%	-1,5%	13,5%	13,5%
Serveis basats en el coneixement	99.022	96.291	750.843	739.549	-2,8%	-1,5%	13,2%	13,0%
-Serveis de tecnologia punta	7.020	7.276	69.127	71.254	3,6%	3,1%	10,2%	10,2%
Resta de serveis	134.165	132.883	977.014	962.279	-1,0%	-1,5%	13,7%	13,8%
Sectors clau	146.081	141.506	872.986	834.678	-3,1%	-4,4%	16,7%	17,0%
Sectors estratègics	44.666	44.602	354.296	350.581	-0,1%	-1,0%	12,6%	12,7%
Sectors impulsors	58.445	57.191	391.792	379.156	-2,1%	-3,2%	14,9%	15,1%
Sectors independents	73.668	69.374	509.127	495.046	-5,8%	-2,8%	14,5%	14,0%
Aturats registrats	72.689	79.652	416.795	454.961	9,6%	9,2%	17,4%	17,5%
Homes	37.315	40.962	216.412	235.422	9,8%	8,8%	17,2%	17,4%
Dones	35.374	38.690	200.383	219.539	9,4%	9,6%	17,7%	17,6%
Nacionals	60.160	65.568	330.448	361.233	9,0%	9,3%	18,2%	18,2%
Estrangers	12.529	14.084	86.347	93.728	12,4%	8,5%	14,5%	15,0%
Agricultura	378	478	3.368	4.077	26,5%	21,1%	11,2%	11,7%
Indústria	16.540	16.114	75.747	74.866	-2,6%	-1,2%	21,8%	21,5%
Construcció	12.752	13.784	65.372	69.896	8,1%	6,9%	19,5%	19,7%
Serveis	39.650	45.361	249.908	282.776	14,4%	13,2%	15,9%	16,0%
Sense ocupació anterior	3.369	3.915	22.400	23.346	16,2%	4,2%	15,0%	16,8%
Població activa local estimada	474.218	479.266	2.913.673	2.938.514	1,1%	0,9%	16,3%	16,3%
Taxa d'atur registrat estimada	15,3%	16,6%	14,3%	15,5%	1,3pp	1,2pp	nc	nc
Homes	14,4%	15,8%	13,6%	14,8%	1,4pp	1,2pp	nc	nc
Dones	16,5%	17,6%	15,2%	16,3%	1,1pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	221.649	209.366	1.636.110	1.601.146	-5,5%	-2,1%	13,5%	13,1%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	12.718	13.097	14.802	15.301	3,0%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	63,6%	69,1%	60,4%	67,2%	5,5pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	35,0%	36,6%	35,3%	38,2%	1,6pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	44	43	44	43	-2,7%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	0,9	0,9	0,9	0,9	3,1%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	1.108.567	1.112.488	7.909.187	7.985.521	0,4%	1,0%	14,0%	13,9%
Despeses	1.133.199	1.089.147	7.892.613	7.412.601	-3,9%	-6,1%	14,4%	14,7%
Deute viu	479.435	526.968	2.867.879	3.417.513	9,9%	19,2%	16,7%	15,4%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

VALLÈS ORIENTAL

VALLÈS ORIENTAL

La comarca del Vallès Oriental¹ té una superfície de 851 km², l'11% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 43 municipis que tenen una superfície mitjana de prop de 20 km². Granollers n'és la capital.

«Per segon any consecutiu continua el creixement de la població autòctona i la disminució de l'estrangera, sobretot d'origen sud-americà»

Amb 399.900 habitants, el Vallès Oriental és la cinquena comarca més poblada de la província. En ella hi resideix el 7,2% de la **població** provincial. Durant l'últim any, la població ha augmentat un 0,8% (3.209), per sobre de la mitjana provincial (0,3%) i lleugerament superior al darrer any (0,7%), si bé lluny del creixement mitjà anual del 2,5% registrat al llarg de l'última dècada (2000-2010), degut principalment a l'arribada de població immigrada.

La densitat de població és de 470 hab./km², situant la comarca per sota de la mitjana provincial (716 habitants per Km²). Tot i pertànyer a l'àmbit metropolità, 30 dels 43 municipis del Vallès Oriental no superen els deu mil habitants, i entre el majors de deu mil destaquen la capital, Granollers, amb 60.000 habitants, i Mollet del Vallès, amb 52.409. De 2010 a 2011 ha destacat el creixement poblacional de Les Franqueses del Vallès (579), Cardedeu (344), Granollers (309), Parets del Vallès (308) i Montornès del Vallès (252). Aquests augments contrasten amb el descens de població de Canovelles (-225).

La població menor de 16 anys representa el 18,4% del total (per sobre del 16% de la província) i el 13,4% és major de 65 anys (per sota del 16,9% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 67,7% de la població, percentatge superior al provincial (66,9%). La tendència en els darrers anys és la de pèrdua progressiva de pes relatiu dels joves i augment de la població gran. Malgrat això, la comarca del Vallès Oriental presenta l'Índex d'envelliment més baix de tota la província, amb 74,3 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, mentre que a la província n'hi ha 104. L'arribada d'immigració estrangera al llarg de l'última dècada explica part d'aquest rejuveniment de la població: com s'observa a la piràmide d'edats, el 61% de la població nouvinguda estrangera té entre 20 i 44 anys (respecte el 36,5% de la població autòctona). També influeix en aquest aspecte l'arribada de població jove de comarques veïnes, que cerca habitatge més assequible a la comarca del Vallès Oriental, la majoria de nacionalitat espanyola.

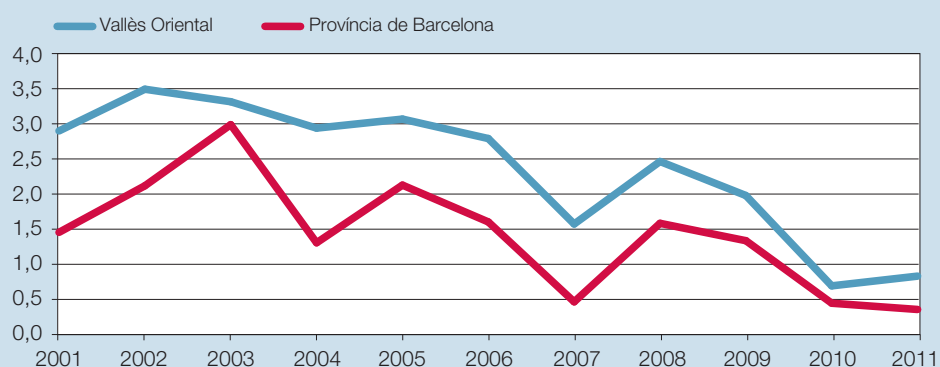
El 2011 hi havia 44.591 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, l'11,2% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,4%). Entre 2010 i 2011, la població estrangera ha disminuït en 1.946 persones (-4,2%), principalment d'origen sud-americà, continuant amb la tendència negativa encetada l'any anterior després d'una dècada (2000-2010) en què es registrà un creixement mitjà anual del 22,4%. El 83,3% dels estrangers són extracomunitaris i cinc nacionalitats apleguen més de la meitat dels ciutadans estrangers: marroquina (25%), boliviana (8,5%), equatoriana (8,1%) amb una pèrdua del 20% el darrer any, senegalesa (7%) i romanesa (6%).

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real de la comarca del Vallès Oriental va augmentar un 1,1% l'any 2010, el creixement més elevat d'entre les comarques barcelonines (0,2% de mitjana). Les raons cal buscar-les en el creixement del sector industrial (3,5%), del sector serveis (0,8%) i del sector primari (0,5%), aportant 1,2 i 0,4 punts percentuals al creixement del VAB en els dos primers casos, i sense afectació en l'últim cas. Així, només el sector de la construcció registra una contracció significativa (-6,2%), aportant -0,6 punts percentuals al creixement del VAB.

1. Per a més detall veure l'apartat de Metodologia.

Taxes de variació de la població total, 2001-2011
(en percentatge)

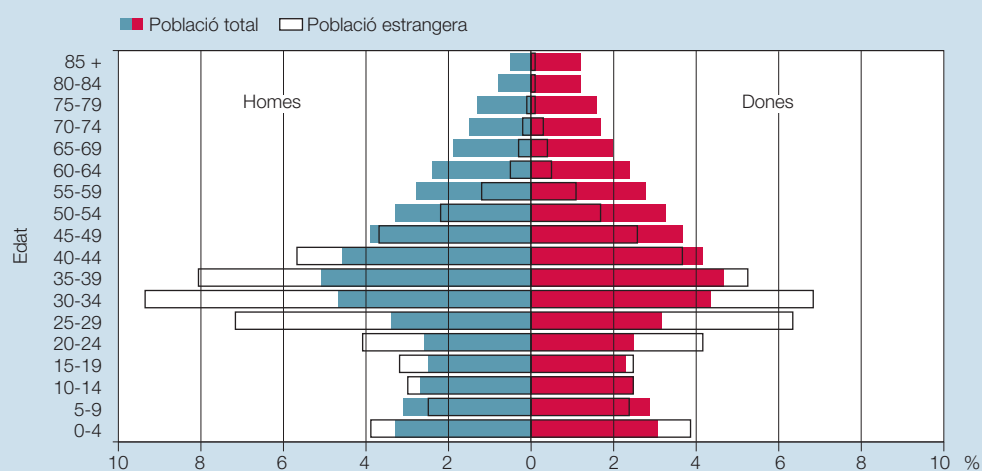
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Piràmide d'edats del Vallès Oriental, 2011
(en percentatge)

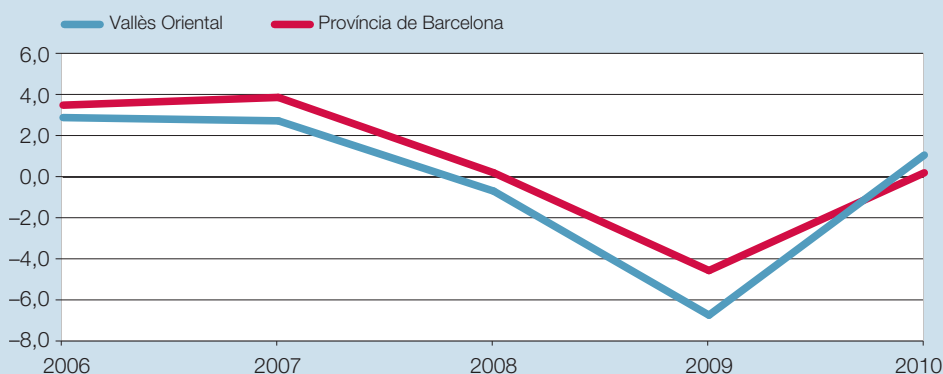
Gràfic 2

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegir Brut (VAB), 2006-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Anuari Econòmic comarcal 2011, CatalunyaCaixa

«El 2011 augmenta la destrucció d'empreses i d'ocupació respecte l'any anterior»

El nombre d'**empreses** va disminuir un 2,3% el 2011 respecte l'any anterior, fins arribar a les 11.941, segons les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social. Aquesta disminució ha estat similar a la de l'any anterior, encara que notablement inferior a la registrada els anys 2008 i 2009. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 74,6% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 22,9% de 6 a 50, el 2,3% entre 51 i 250 i només el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,2 treballadors per empresa, inferior als 10,2 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,1%) és molt superior al percentatge de la província (11,1%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció, amb un 11,6% a la comarca i un 9,4% a la província. Malgrat que amb menys pes, el sector agrícola també representa un percentatge superior a la comarca (0,8%) que a la província (0,4%). Per contra, el pes de les empreses de serveis (69,4%) és inferior al provincial (79,1%). La variació interanual mostra com la construcció continua essent el sector més afectat per la crisi, amb una pèrdua de l'11,2%, seguit de la indústria (-2,6%). El 20,4% de les empreses se situen a Granollers i el 9,8% a Mollet del Vallès. La variació interanual mostra pèrdues d'empreses en la majoria dels municipis, destacant les 33 empreses desaparegudes a Canovelles, les 31 a Mollet del Vallès i les 31 a Granollers.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), a només tres municipis del Vallès Oriental es concentren pràcticament la meitat de les 150 empreses líders en facturació: 32 a Granollers, 19 a Parets del Vallès i 18 a Les Franqueses del Vallès. Entre elles, es poden destacar empreses del sector de l'alimentació (Kraft Foods España Biscuits Holdings, Sara Lee Southern Europe i Bimbo), Thyssenkrupp (comerç de minerals i metall) i Sandoz Industrial Products (fabricació de productes farmacèutics). El 73% són exportadores i/o importadores.

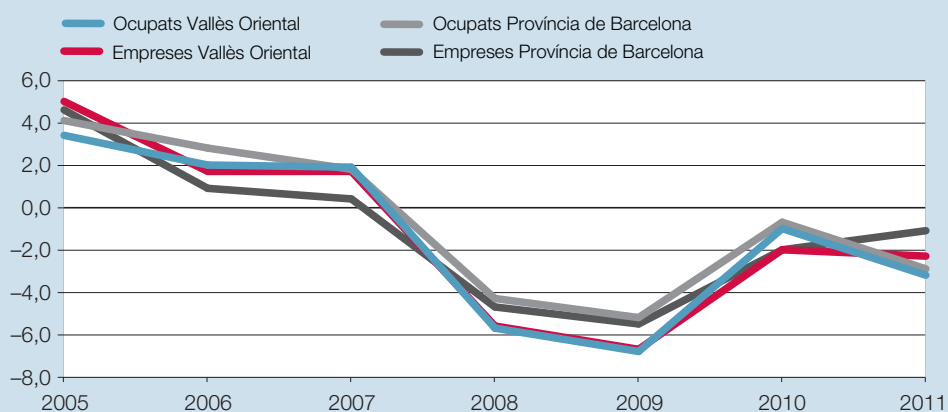
L'**ocupació** ha continuat decreixent. Concretament, hi ha 127.553 llocs de treball a final del 2011, un 3,2% menys que el 2010. Aquesta destrucció d'ocupació s'explica, principalment, per la reducció interanual d'un 4,1% de treball assalariat ja que el treball autònom ho han fet en menor mesura (-0,3%). El 60,1% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa, el 27,8% en la mitjana empresa i el 12,2% en la gran empresa.

El Vallès Oriental és la tercera comarca industrial de la província, fet que es reflecteix en el pes de l'ocupació en aquest sector, que aplega el 30,7% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 16% de la província. L'ocupació en el sector dels serveis (59,9%), en canvi, està molt per dessota de la mitjana provincial (77,5%) i la col·loca com la quarta comarca amb un menor pes relatiu d'ocupats dels serveis. L'ocupació a la construcció (8,7%) és superior al pes provincial (6,2%). L'agricultura reuneix el 0,8% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Cal dir que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial i s'expliquen per l'existència d'aquest sector. Analitzant la variació interanual dels ocupats per grans sectors s'observa que tots els sectors decreixen d'una manera similar a la resta de comarques.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en *construcció d'immobles* (-17,6%), *administració pública* (-11,4%), *activitats especialitzades de la construcció* (-9,7%) i *fabricació de productes metàl·lics* (-8,3%). Per contra, se'n crea a *indústries de productes alimentaris* (2,6%) i *serveis de menjar i begudes* (6,1%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (veure gràfics 5 i 6), la pèrdua més notable d'ocupació es produeix en *activitats especialitzades de la construcció* (-779), *administració pública* (-693), *fabricació de productes metàl·lics* (-469) i *construcció d'immobles* (-673), i dels increments destaca el subsector de *serveis de menjar i begudes* (342).

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2011 (en percentatge)

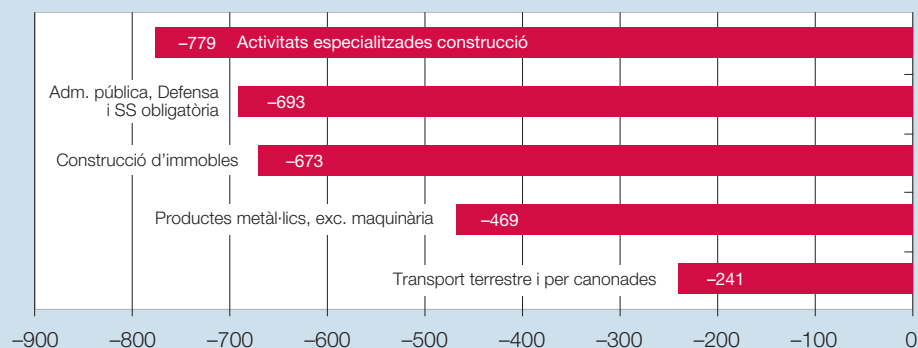
Gràfic 4

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Oriental, 2011 (en absoluts)

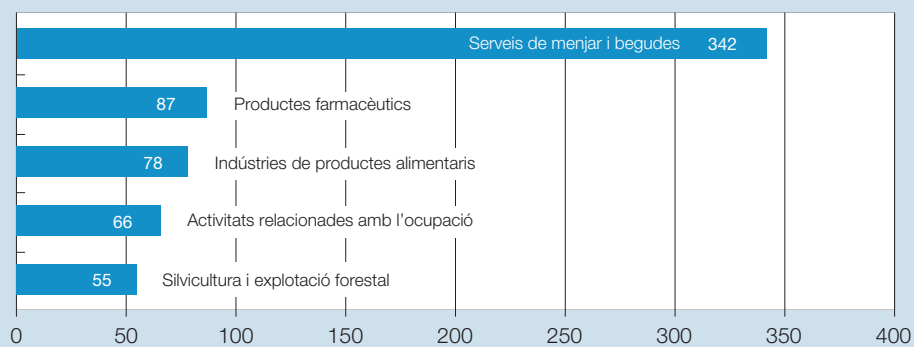
Gràfic 5

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Oriental, 2011 (en absoluts)

Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

El 20,2% dels llocs de treball es troben a Granollers i el 10% a Mollet del Vallès. Gairebé la meitat de la pèrdua d'ocupació durant l'últim any es localitza a Granollers (-1.062), Mollet del Vallès (-835) i Parets del Vallès (-359). Percentualment, destaquen els municipis de Sant Fost de Campsentelles (-10,4%), Tagamanent (-31,1%) i Vallgorguina (-15,6%). Montmeló (127) és l'únic municipi destacable en l'augment absolut d'ocupació, mentre que percentualment destaquen Granera (90%), Sant Quirze Safaja (16,2%) i Castellcir (40%).

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està lluny del pes que representen a la província. Així, el 29% dels ocupats de la comarca pertanyen als *serveis basats en el coneixement* i *activitats de tecnologia alta i mitjana alta* a la indústria, enfront un 39,7% que representen a la província. Per contra, la comarca està més especialitzada en activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa*, amb un 19% respecte el 9,4% de la província. La *resta de serveis* presenten valors semblants a la província. El moviment interanual mostra un notable increment d'ocupació en *serveis de tecnologia punta* (6,7%), i en activitats industrials de *tecnologia alta* (1,5%). La resta d'activitats industrials i la resta de serveis pateixen una reducció d'ocupació, independentment del seu nivell tecnològic.

El 45,9% dels llocs de treball de la comarca es concentren en sectors clau, segons l'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva, davant del 38% de la província. Els ocupats en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, tenen un pes similar al provincial (16,2% i 17,3%, respectivament). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, amb el 7,4%, està molt per dessota del pes que té a la província, del 16%. L'ocupació en els sectors independents (24%) té un pes similar al provincial (22,6%).

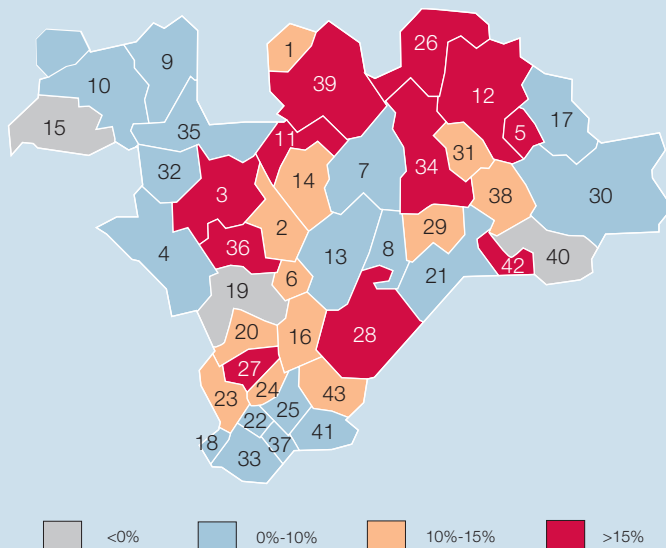
«El Vallès Oriental és la segona comarca on, percentualment, més augmenta l'atur»

El Vallès Oriental, com el conjunt del país, ha registrat un important augment de l'**atur** durant l'any 2011 després de la reducció registrada el 2010. Malgrat això, l'augment és inferior al registrat els anys 2008 (71%) i 2009 (32%). El 2011 l'atur augmenta un 10,3% (3.279), l'ascens més pronunciat de la província després del Berguedà, i per sobre de la mitjana provincial de 9,2%, deixant la xifra total d'aturats en 35.213. La taxa d'atur a final del 2011 se situa en el 16,3%, gairebé un punt per sobre la mitjana de la província (15,5%).

Els municipis (veure mapes) que destaquen per tenir una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal són: Canovelles (21,5%), Montornès del Vallès (20%) i Mollet del Vallès (19,7%). En canvi, dels municipis que han registrat una taxa d'atur més baixa destaquen: Vallromanes (9,4%), Sant Esteve de Palautordera (10,6%), i l'Ametlla del Vallès (10,9%). Només dos municipis obtenen un descens de l'atur respecte el 2010: Granera (-33,3%), i Vallgorguina (-2,6%). Alhora, sobresurten entre els que han augmentat l'atur: Sant Pere de Vilamajor (26,6%), Bigues i Riells (22,2%), Santa Eulàlia de Ronçana (21,2%), Parets del Vallès (16,7%) i la Roca del Vallès (16,6%).

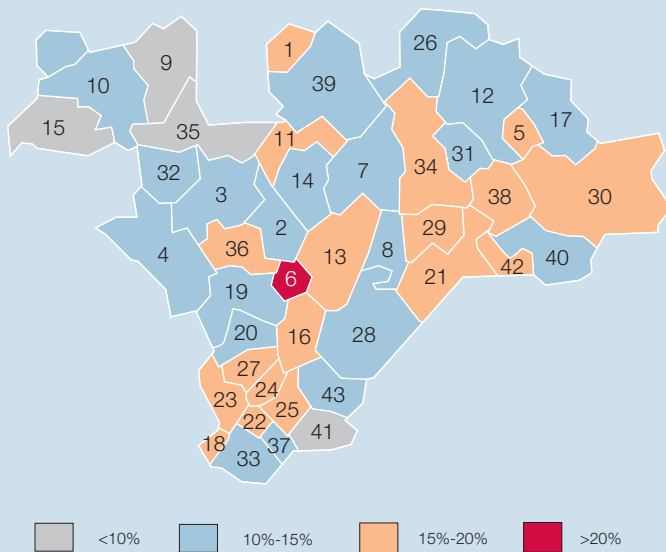
A finals de 2011, el 50,4% dels aturats eren homes. La taxa d'atur masculina era del 15%, mentre que la femenina era més elevada i se situava en el 17,9%. Per edats, el 8% dels aturats té menys de 25 anys, el 52% entre 25 i 44 anys i el 41% més de 45 anys. Només entre els de 25 a 29 anys es redueix el nombre d'aturats (-2,2%). Entre els que més augmenten, destaca el grup d'edat de 45 a 49 anys (19%). Per sectors d'activitat econòmica, el sector més afectat per l'atur és el dels serveis, amb un 60% del total, seguit pel sector industrial amb un 21%, el de la construcció amb un 13% i, a molta distància, l'agrícola, amb un 1%. El 5% restant formen part del conjunt d'aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur augmenta en tots els sectors, especialment en els serveis (14%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Aiguafreda
- 2 Ametlla del Vallès (L')
- 3 Bigues i Riells
- 4 Caldes de Montbui
- 5 Campins
- 6 Canovelles
- 7 Cànoves i Samalús
- 8 Cardedeu
- 9 Castellcir
- 10 Castellterçol
- 11 Figaró-Montmany
- 12 Fogars de Montclús
- 13 Franqueses del Vallès (Les)
- 14 Garriga (La)
- 15 Granera
- 16 Granollers
- 17 Gualba
- 18 Llagosta (La)
- 19 Liçà d'Amunt
- 20 Liçà de Vall
- 21 Llinars del Vallès
- 22 Martorelles
- 23 Mollet del Vallès
- 24 Montmeló
- 25 Montornès del Vallès
- 26 Montseny
- 27 Parets del Vallès
- 28 Roca del Vallès (La)
- 29 Sant Antoni de Vilamajor
- 30 Sant Celoni
- 31 Sant Esteve de Palautordera
- 32 Sant Feliu de Codines
- 33 Sant Fost de Campsentelles
- 34 Sant Pere de Vilamajor
- 35 Sant Quirze Safaja
- 36 Santa Eulàlia de Ronçana
- 37 Santa Maria de Martorelles
- 38 Santa Maria de Palautordera
- 39 Tagamanent
- 40 Vallgorguina
- 41 Vallromanes
- 42 Vilalba Sasserra
- 43 Vilanova del Vallès

Taxa d'atur registrada

Per nivell formatiu, es dona un canvi en el patró de l'atur respecte l'any 2010, ja que l'augment d'aturats ha afectat sobretot a la població més formada. Així, observem que els sectors amb *estudis universitaris* tant de *primer*, com de *segon i tercer cicle* han patit un augment de l'atur interanual d'aproximadament un 16%, seguits d'aquells inscrits en el grup de *sense estudis* (13,5%) i d'aquells que disposen de *programes de formació professional* (13,3%). Tot i així, el gruix de l'augment en nombres absoluts correspon a les persones que disposen d'*educació general* (1.995). El nombre d'aturats estrangers residents al Vallès Oriental ha augmentat respecte l'any 2010, concretament un 6,3%, tot i que per sota de la mitjana de la província (8,5%). Encara que hi ha més homes estrangers aturats (4.381) que dones (2.194), l'atur augmenta més entre les dones (12,2%) que entre els homes (3,6%). Aquest col·lectiu representa el 19% dels aturats de la comarca i el 7% de la província. El nombre d'aturats nacionals ha augmentat un 11,2% respecte el 2010, arribant als 28.638 aturats.

La suma dels **contractes laborals** (no persones contractades), realitzats a la comarca durant el 2011, se situa en 96.368, un 5,5% menys que l'any anterior, disminució superior al -2,1% provincial. La contractació ha caigut en tots els grups d'edat, especialment en els menors de 20 anys (-25%). El 53% de la contractació ha estat masculina, un 5,3% menys que l'any anterior, mentre que la femenina ha baixat un 5,7%. Per sectors d'activitat destaca sobretot el descens de la construcció (-27%). El 90% dels contractes han estat temporals i la contractació indefinida s'ha reduït un 11,2%.

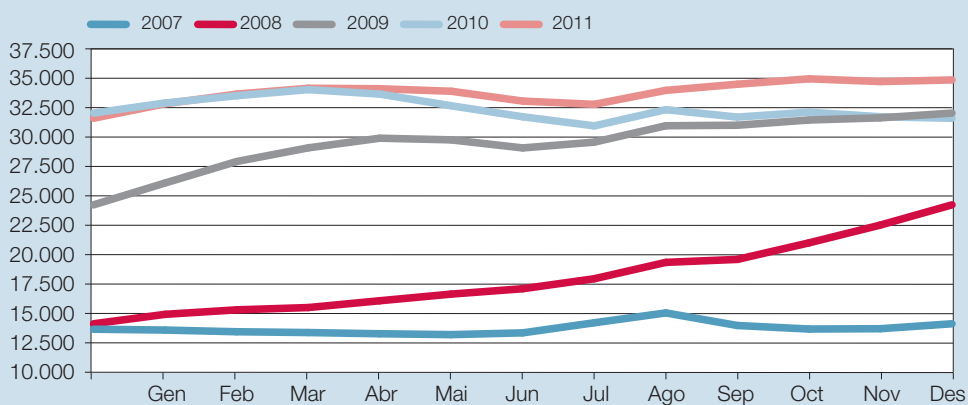
En relació a les **finances públiques**, durant l'any 2010 la suma de la liquidació pressupostària de tots els municipis de la comarca ha variat poc respecte el 2009 en els ingressos, però ha caigut més de dos punts en les despeses. El deute viu ha augmentat un 4,4%, assolint la xifra acumulada de 616 euros per habitant, molt semblant a la província (620), i que representa un 55,7% dels ingressos corrents. A la capital, Granollers, el deute viu representa el 55,4% dels ingressos corrents, també molt semblant a la mitjana provincial. La inversió per càpita va ser de 327,6 euros, superior a la mitjana provincial, que pel mateix període va ser de 341 euros per càpita. Les despeses i els ingressos per habitant van ser el 2010 molt similars a la mitjana provincial. D'altra banda, les dades provisionals de la Renda Bruta disponible per capità del 2011 la situen en 12.976 euros, el 84,8% de la renda mitjana provincial, i tot i que augmenta un 3,8%, continua essent la tercera més baixa de la província.

El **turisme** al Vallès Oriental presenta una gran diversitat d'activitats naturals i culturals i una oferta d'allotjament turístic estable de 7.073 places pel 2011, amb una evolució de la demanda negativa respecte a les dades dels anys anteriors (Quadre 1). La comarca forma part de la marca turística Catalunya Central.

Els indicadors de l'oferta turística pel 2011 estableixen la consolidació en el nombre de places hoteleres (3.879 places) i en el nombre de places en establiments de turisme rural (389 places), mentre que augmenten les de càmping amb 467 noves places.

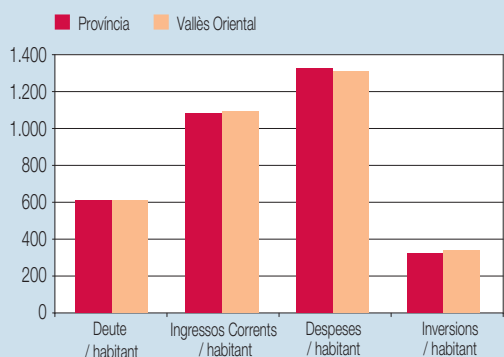
El nombre de viatgers allotjats a la comarca té un canvi de tendència negatiu respecte l'any 2010, amb un decreixement en el nombre de viatgers allotjats en hotel (8,8% menys que l'any anterior), en càmping (3,3% menys que l'any anterior) i en els establiments de turisme rural (14,1% menys que l'any anterior). El volum de pernoctacions també presenta un decreixement amb percentatges similars. La variació interanual en els percentatges d'ocupació turística són de signe negatiu en el cas dels hotels (2,4 punts percentuals menys que l'any 2010) i en el cas dels establiments de turisme rural (4,3 punts percentuals menys que l'any 2010). En el cas del càmping, la comarca té una lleugera millora de 1,7 punts percentuals respecte l'any anterior.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats. Vallès Oriental, 2007-2011 (en absolut) Gràfic 7

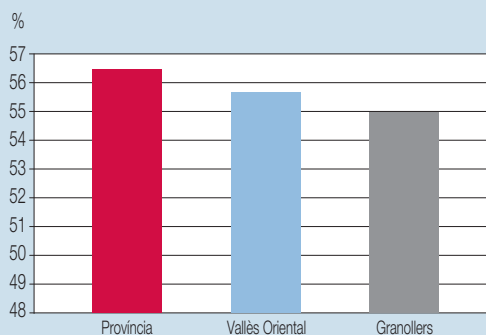
Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2010 (Euros per habitant) Gràfic 8

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Finances públiques, 2010 (Deute viu / Ingressos corrents, en %) Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

Indicadors de l'activitat turística, 2010 i 2011 Quadre 1

	Vallès Oriental			Prov. Barcelona*		
	2010	2011	Var. 10-11 (%)**	2010	2011	Var. 10-11 (%)**
Places en establiments hotelers	3.898	3.879	-0,5	63.158	64.493	2,1
Places en càmpings	2.338	2.805	20,0	35.198	42.825	21,7
Places en establiments de turisme rural	394	389	-1,3	4.217	4.384	4,0
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	213,1	194,3	-8,8	2.622,2	2.890,6	10,2
Nombre de viatgers allotjats en càmpings (en milers)	36,0	34,8	-3,3	660,4	590,3	-10,6
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural (en milers)	6,4	5,5	-14,1	84,5	96,7	14,4
Nombre de pernoctacions en hotels (en milers)	449,1	454,4	1,2	8.308,7	9.013,2	8,5
Nombre de pernoctacions en càmpings (en milers)	135,9	105,8	-22,1	2.563,9	2.319,7	-9,5
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural (en milers)	19,0	15,2	-20,0	243,7	285,7	17,2
Grau d'ocupació hotelera (en %)	47,3	44,9	-2,4	37,4	39,1	1,7
Grau d'ocupació en càmpings (en %)	45,0	46,7	1,7	48,7	48,7	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (en %)	20,0	15,7	-4,3	21,7	21,9	0,2

* Sense el Barcelonès. ** Variació en grau d'ocupació és en punts percentuals

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

ROCA UMBERT FÀBRICA DE LES ARTS DE GRANOLLERS

Teresa Llobet i Illa, *coordinadora de Roca Umbert Fàbrica de les Arts. Ajuntament de Granollers*

Els espais de la creativitat i la ciutat innovadora

El II Pla Estratègic de Granollers com a marc de referència en l'actuació dels diferents actors econòmics, socials i institucionals de la ciutat, defineix la principal estratègia en tres paraules: Granollers, ciutat educadora. Un dels principals valors referencials d'aquesta visió és la creativitat, entesa juntament amb els coneixements, la formació de qualitat i la tecnologia com la base d'una ciutat innovadora. Granollers, sense oblidar els factors d'atracció externa, ha apostat per la creativitat i el talent com a motor de la innovació econòmica i social i com una estratègia clau per estimular la creació de llocs de treball, la prosperitat econòmica, l'aprenentatge i la cohesió social.

En aquest sentit, els espais culturals juguen un paper clau i els equipaments emergents denominats genèricament com a fàbriques de creació, centrats en el foment de la creativitat, encara més.

Amb aquestes premisses es projecta Roca Umbert, com una gran fàbrica de les arts i de la cultura, donant resposta a les demandes ciutadanes i als sectors artístic, comunicatiu i tecnològic, com un espai de trobada i diàleg entre creadors i ciutadania, i buscant l'equilibri entre la dimensió local, nacional, estatal i internacional.

Un projecte en evolució contínua

L'any 2003 s'elabora el Pla d'Usos de Roca Umbert seguit del Pla Director Arquitectònic. Ambdós documents han anat marcant el full de ruta en tot el procés de canvi reconvertint així l'antiga fàbrica tèxtil Roca Umbert tancada definitivament l'any 1991 cap a la fàbrica de les arts que és actualment.

Des d'aleshores ha estat un projecte en evolució contínua. L'Ajuntament de Granollers ha anat rehabilitant les antigues naus per convertir-les en nous equipaments, amb prudència, sense estirar més el braç que la màniga, i amb l'ajuda d'altres institucions públiques i d'algunes aportacions privades. L'any 2003 es posa en marxa la primera nau rehabilitada, el Centre Tecnològic i Universitari de Granollers (CTUG), amb la finalitat d'oferir formació en les tecnologies de la informació i la comunicació, adreçada a la ciutadania i al món empresarial amb campanyes de sensibilització i consultories en l'àmbit de les TIC, algunes d'elles acreditades per la Universitat de Vic. El CTUG també és la seu de la Demarcació al Vallès Oriental del Col·legi d'Arquitectes i el punt d'informació de la Universitat Oberta de Catalunya. Dos anys més tard, es rehabilita una segona nau com a biblioteca integrada a la Xarxa Pública de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. Una biblioteca amb una demanda creixent en cadascun dels àmbits d'actuació que li són propis: informació, suport a la formació, foment de la lectura i desenvolupament cultural, amb una mitjana de quatre-cents usuaris diaris i que també aixopluga el servei mòbil d'un bibliobús.

L'any següent, fruit d'una persistent demanda ciutadana, s'inaugura La Troca, el Centre de Cultura Popular i Tradicional com a espai de referència en la recuperació del patrimoni etnològic, festiu i popular, i el Bar de Roca Umbert, en una tercera nau rehabilitada. Actualment, La Troca acull a una dotzena d'entitats culturals de la ciutat i és un dels equipaments més actius de tot Roca Umbert. El mateix any s'adequa també una petita nau al bell mig de la fàbrica, utilitzada antigament com a infermeria i reconvertida en espai d'assaig musical per a formacions musicals locals.

L'any 2008 es rehabiliten els magatzems de l'antiga fàbrica com a centre de les arts visuals contemporànies. Una sala expositiva i tallers de producció acullen un total de vuit artistes en residència. Des de l'Espai d'Arts, Roca Umbert dona suport a la creació i la producció d'art contemporani, ajuda a difondre'l i ofereix una formació continuada a una diversitat de públics important.

L'any 2010 es rehabilita la sisena nau com a Centre Audiovisual. L'empresa municipal Granollers Audiovisual, S.L. gestiona aquest nou equipament que,

amb platós, espais d'edició i postproducció, promou la creació i producció audiovisual de baix cost amb alt contingut cultural. Gestiona el Mercat Audiovisual de Catalunya i acull un viver de productores audiovisuals, la seu de Vallès Oriental T.V., l'arxiu audiovisual municipal i el laboratori 3D, una plataforma de suport al teixit audiovisual amb plans de formació especialitzats i suport a la investigació.

El mateix any 2010 es rehabilita una nau de planta baixa anomenada Dents de Serra per la característica forma de la teulada. És una nau diàfana que s'utilitza per a celebrar una gran diversitat d'esdeveniments, que complementa la resta d'equipaments: fires i mercats, activitats ciutadanes, exposicions de gran format, etc.

A finals de 2011 es rehabilita l'antiga central tèrmica de la fàbrica com a Centre d'Interpretació del Passat Industrial de Roca Umbert. El bon estat de la maquinària que durant tants anys va proveir d'energia la fàbrica ha fet d'aquest espai la perla de Roca Umbert i una excel·lent eina divulgativa per explicar-ne el passat com a fàbrica tèxtil i l'empremta deixada en la memòria col·lectiva dels seus antics treballadors i de la ciutat en general.

Finalment, a principis d'aquest any 2012, s'ha inaugurat el Centre de Creació i Difusió Musical, un equipament que acull una sala de concerts per a prop de mil persones. Un projecte que neix amb la voluntat de difondre la música en viu amb una programació estable de qualitat i diversa, amb activitats de formació musical i de promoció de la creació, en col·laboració amb altres agents musicals de la ciutat i en conveni amb el Taller de Músics i l'Institut del Teatre.

Una peça clau de l'ecosistema cultural i econòmic de la ciutat

L'àmplia oferta d'infraestructures i serveis públics en un mateix espai exerceixen de factor d'atracció de noves iniciatives empresarials, peça essencial en l'ecosistema cultural de les ciutats. A Roca Umbert dues empreses culturals han implantat els seus negocis: el taller Sarandaca, dedicat a la construcció d'elements festius –capgrossos i gegants– i d'escenografies, i Arsènic, un espai formatiu de creació escènica en teatre i dansa.

La suma de les iniciatives pública i privada dins d'un mateix projecte busca també recuperar la tradicional relació entre cultura, art, oci i comerç, i reproduir les condicions necessàries per generar activitat i vida urbana dins de Roca Umbert.

Actualment, amb gairebé el 70% dels 21.000 m² rehabilitats, s'està estudiant la millor opció per dotar tot el recinte d'un model de gestió global (en els àmbits patrimonial, comunicatiu, financer i de programació), per actuar com a paraigües donant coherència, visibilitat i viabilitat a tot el conjunt, i millorar-ne la sostenibilitat en totes les seves dimensions en un context de crisi econòmica com l'actual.

Roca Umbert és ara un equipament multidisciplinari integrat a la xarxa d'equipaments culturals de la ciutat, on la cultura, la participació, l'art, la creació, el pensament i les noves tecnologies en són les matèries primeres. Un escenari únic on aquestes matèries poden combinar-se i entrecruar-se per experimentar en tots els camps de la creació contemporània i on poden ser compartides entre els creadors i la ciutadania.

Un espai que avança cooperant amb el teixit econòmic emergent, donant suport a les iniciatives empresarials més emprenedores, estimulants la professionalització dels creadors i desenvolupant la creativitat per a la innovació social. Una innovació oberta i col·laborativa que fa de Roca Umbert un laboratori més que un contenidor per a la ciutat de Granollers, tal i com queda recollit en el II Pla Estratègic de la ciutat i el Pla d'Actuació Municipal, convençuts que si des de l'administració pública apostem per la creació d'entorns culturals creatius, afavorirem la creativitat dels ciutadans i les indústries culturals més innovadores.

RECALL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL

	Vallès Oriental		Província		Variació 2010-2011		Pes Vallès Orient./ Província	
	2010	2011	2010	2011	Vallès Orient.	Província	2010	2011
ENTORN								
Nombre de municipis		43		311				13,8%
Superfície total (km²)		851		7.726,3				11,0%
Superfície mitjana municipal (km²)		19,8		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	396.691	399.900	5.511.147	5.529.099	0,8%	0,3%	7,2%	7,2%
Densitat (hab/km²)	466	470	713	716	0,8%	0,3%	nc	nc
Homes	199.725	201.032	2.710.304	2.715.628	0,7%	0,2%	7,4%	7,4%
Dones	196.966	198.868	2.800.843	2.813.471	1,0%	0,5%	7,0%	7,1%
Població de menys de 16 anys	72.859	74.155	881.724	896.296	1,8%	1,7%	8,3%	8,3%
Població potencialment activa (16-64)	270.682	270.669	3.714.407	3.697.168	0,0%	-0,5%	7,3%	7,3%
Població de 65 anys i més	53.150	55.076	915.016	935.635	3,6%	2,3%	5,8%	5,9%
Població projectada 2021	461.724	461.724	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	7,6%	7,6%
Índex de dependència global	47	47,75	48,4	49,5	2,6%	2,4%	nc	nc
Índex d'envelliment	73	74,27	103,8	104,4	1,8%	0,6%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	350.154	355.309	4.705.660	4.735.379	1,5%	0,6%	7,4%	7,5%
Nacionalitat estrangera	46.537	44.591	805.487	793.720	-4,2%	-1,5%	5,8%	5,6%
Taxa d'estrangeria total	11,7%	11,2%	14,6%	14,4%	-0,6pp	-0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,8%	9,3%	11,5%	11,3%	-0,5pp	-0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	8.897	8.610	133.524	133.400	-3,2%	-0,1%	6,7%	6,5%
Població potencialment activa (16-64)	36.991	35.305	656.329	644.358	-4,6%	-1,8%	5,6%	5,5%
Població de 65 anys i més	649	676	15.634	15.962	4,2%	2,1%	4,2%	4,2%
Àfrica	18.612	18.654	182.706	184.967	0,2%	1,2%	10,2%	10,1%
Amèrica	16.909	15.041	315.791	296.587	-11,0%	-6,1%	5,4%	5,1%
Àsia	1.744	1.833	102.834	112.513	5,1%	9,4%	1,7%	1,6%
Europa	9.246	9.044	203.630	199.097	-2,2%	-2,2%	4,5%	4,5%
Unió Europea	7.648	7.448	171.447	166.329	-2,6%	-3,0%	4,5%	4,5%
Resta del món	26	19	526	556	-26,9%	5,7%	4,9%	3,4%
5 principals nacionalitats (comarca)	25.657	24.397	302.359	293.669	-4,9%	-2,9%	8,5%	8,3%
Marroc	11.216	11.186	139.736	141.193	-0,3%	1,0%	8,0%	7,9%
Bolívia	4.144	3.809	47.259	44.741	-8,1%	-5,3%	8,8%	8,5%
Equador	4.528	3.605	69.687	60.904	-20,4%	-12,6%	6,5%	5,9%
Senegal	3.120	3.128	10.761	10.987	0,3%	2,1%	29,0%	28,5%
Romania	2.649	2.669	34.916	35.844	0,8%	2,7%	7,6%	7,4%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-6,9%	1,1%	-4,4%	0,2%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	1,9%	0,5%	3,3%	-2,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-12,8%	3,5%	-13,6%	1,3%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-7,2%	-6,2%	-5,8%	-5,3%	nc	nc	nc	nc
Serveis	-2,6%	0,8%	-1,2%	0,4%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	12.217	11.941	180.089	178.049	-2,3%	-1,1%	6,8%	6,7%
Agricultura	96	98	673	704	2,1%	4,6%	14,3%	13,9%
Indústria	2.218	2.161	20.345	19.793	-2,6%	-2,7%	10,9%	10,9%
Construcció	1.567	1.391	18.961	16.756	-11,2%	-11,6%	8,3%	8,3%
Serveis	8.336	8.291	140.110	140.796	-0,5%	0,5%	5,9%	5,9%
Dimensió mitjana	8,3	8,2	10,5	10,2	-1,9%	-2,1%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.847	8.647	125.860	123.984	-2,3%	-1,5%	7,0%	7,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.675	1.674	27.708	27.948	-0,1%	0,9%	6,0%	6,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.128	1.106	14.966	14.850	-2,0%	-0,8%	7,5%	7,4%
Serveis de menjar i begudes	941	955	15.758	15.881	1,5%	0,8%	6,0%	6,0%
Activitats especialitzades construcció	897	824	10.696	9.650	-8,1%	-9,8%	8,4%	8,5%
Transport terrestre i per canonades	607	556	6.623	6.319	-8,4%	-4,6%	9,2%	8,8%
Construcció d'immobles	596	514	7.177	6.246	-13,8%	-13,0%	8,3%	8,2%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	503	483	4.078	3.920	-4,0%	-3,9%	12,3%	12,3%
Altres activitats de serveis personals	427	450	7.026	7.124	5,4%	1,4%	6,1%	6,3%
Venda i reparació de vehicles motor	445	446	4.444	4.386	0,2%	-1,3%	10,0%	10,2%
Activitats immobiliàries	322	324	6.568	6.568	0,6%	0,0%	4,9%	4,9%
Educació	295	313	4.841	4.996	6,1%	3,2%	6,1%	6,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	310	307	6.279	6.308	-1,0%	0,5%	4,9%	4,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	265	266	1.997	1.996	0,4%	-0,1%	13,3%	13,3%
Activitats sanitàries	216	219	4.775	4.877	1,4%	2,1%	4,5%	4,5%
Serveis a edificis i de jardineria	220	210	2.924	2.915	-4,5%	-0,3%	7,5%	7,2%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL (continuació)

	Vallès Oriental		Província		Variació 2010-2011		Pes Vallès Orien./ Província	
	2010	2011	2010	2011	Vallès Orien.	Província	2010	2011
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	131.817	127.553	2.259.793	2.195.015	-3,2%	-2,9%	5,8%	5,8%
Assalariats	101.885	97.711	1.882.031	1.822.099	-4,1%	-3,2%	5,4%	5,4%
Autònoms	29.932	29.842	377.762	372.916	-0,3%	-1,3%	7,9%	8,0%
15 Principals sectors d'activitat	85.352	82.344	1.323.603	1.281.592	-3,5%	-3,2%	6,4%	6,4%
Comerç detall, exc. vehicles motor	12.232	12.101	239.775	237.434	-1,1%	-1,0%	5,1%	5,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	11.208	11.010	156.164	155.107	-1,8%	-0,7%	7,2%	7,1%
Activitats especialitzades construcció	8.026	7.247	100.688	88.429	-9,7%	-12,2%	8,0%	8,2%
Serveis de menjar i begudes	5.644	5.986	121.383	123.699	6,1%	1,9%	4,6%	4,8%
Transport terrestre i per canonades	5.690	5.449	77.868	75.585	-4,2%	-2,9%	7,3%	7,2%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	6.098	5.405	128.718	121.236	-11,4%	-5,8%	4,7%	4,5%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	5.681	5.212	42.564	40.051	-8,3%	-5,9%	13,3%	13,0%
Cautxú i plàstic	4.659	4.504	19.014	18.275	-3,3%	-3,9%	24,5%	24,6%
Educació	4.502	4.420	117.246	119.018	-1,8%	1,5%	3,8%	3,7%
Activitats sanitàries	4.072	4.058	133.382	128.459	-0,3%	-3,7%	3,1%	3,2%
Venda i reparació de vehicles motor	4.014	4.044	35.790	34.783	0,7%	-2,8%	11,2%	11,6%
Indústries químiques	3.914	3.836	23.847	23.977	-2,0%	0,5%	16,4%	16,0%
Construcció d'immobles	3.830	3.157	50.077	39.479	-17,6%	-21,2%	7,6%	8,0%
Indústries de productes alimentaris	2.997	3.075	36.160	35.600	2,6%	-1,5%	8,3%	8,6%
Altres activitats de serveis personals	2.785	2.840	40.927	40.460	2,0%	-1,1%	6,8%	7,0%
Agricultura	1.067	973	8.517	8.201	-8,8%	-3,7%	12,5%	11,9%
Indústria	40.390	39.134	361.760	348.455	-3,1%	-3,7%	11,2%	11,2%
Tecnologia alta	3.238	3.287	26.079	25.498	1,5%	-2,2%	12,4%	12,9%
Tecnologia mitjana-alta	11.407	11.104	107.867	106.107	-2,7%	-1,6%	10,6%	10,5%
Tecnologia mitjana-baixa	12.845	12.004	81.262	76.294	-6,5%	-6,1%	15,8%	15,7%
Tecnologia baixa	12.391	12.261	136.717	130.639	-1,0%	-4,4%	9,1%	9,4%
Resta d'indústria	509	478	9.835	9.917	-6,1%	0,8%	5,2%	4,8%
Construcció	12.671	11.049	161.659	136.531	-12,8%	-15,5%	7,8%	8,1%
Serveis	77.689	76.397	1.727.857	1.701.828	-1,7%	-1,5%	4,5%	4,5%
Serveis basats en el coneixement	23.533	23.182	750.843	739.549	-1,5%	-1,5%	3,1%	3,1%
-Serveis de tecnologia punta	952	1.016	69.127	71.254	6,7%	3,1%	1,4%	1,4%
Resta de serveis	54.156	53.215	977.014	962.279	-1,7%	-1,5%	5,5%	5,5%
Sectors clau	61.176	58.575	872.986	834.678	-4,3%	-4,4%	7,0%	7,0%
Sectors estratègics	9.424	9.500	354.296	350.581	0,8%	-1,0%	2,7%	2,7%
Sectors impulsors	21.384	20.685	391.792	379.156	-3,3%	-3,2%	5,5%	5,5%
Sectors independents	31.855	30.644	509.127	495.046	-3,8%	-2,8%	6,3%	6,2%
Aturats registrats	31.934	35.213	416.795	454.961	10,3%	9,2%	7,7%	7,7%
Homes	16.156	17.743	216.412	235.422	9,8%	8,8%	7,5%	7,5%
Dones	15.778	17.470	200.383	219.539	10,7%	9,6%	7,9%	8,0%
Nacionals	25.751	28.638	330.448	361.233	11,2%	9,3%	7,8%	7,9%
Estrangers	6.183	6.575	86.347	93.728	6,3%	8,5%	7,2%	7,0%
Agricultura	362	418	3.368	4.077	15,5%	21,1%	10,7%	10,3%
Indústria	7.153	7.334	75.747	74.866	2,5%	-1,2%	9,4%	9,8%
Construcció	4.257	4.620	65.372	69.896	8,5%	6,9%	6,5%	6,6%
Serveis	18.518	21.105	249.908	282.776	14,0%	13,2%	7,4%	7,5%
Sense ocupació anterior	1.644	1.736	22.400	23.346	5,6%	4,2%	7,3%	7,4%
Població activa local estimada	213.589	216.178	2.913.673	2.938.514	1,2%	0,9%	7,3%	7,4%
Taxa d'atur registrat estimada	15,0%	16,3%	14,3%	15,5%	1,3pp	1,2pp	nc	nc
Homes	13,7%	15,0%	13,6%	14,8%	1,3pp	1,2pp	nc	nc
Dones	16,5%	17,9%	15,2%	16,3%	1,3pp	1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	101.981	96.368	1.636.110	1.601.146	-5,5%	-2,1%	6,2%	6,0%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	12.507	12.976	14.802	15.301	3,8%	3,4%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	71,3%	68,5%	60,4%	67,2%	-2,8pp	6,8pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	37,0%	38,2%	35,3%	38,2%	1,1pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1.000 hab>65 ¹	50	48	44	43	-3,3%	-2,3%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 hab.	1,1	1,1	0,9	0,9	1,6%	2,4%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	564.197	562.281	7.909.187	7.985.521	-0,3%	1,0%	7,1%	7,0%
Despeses	540.012	527.188	7.892.613	7.412.601	-2,4%	-6,1%	6,8%	7,1%
Deute viu	233.975	244.385	2.867.879	3.417.513	4,4%	19,2%	8,2%	7,2%

1. Dades dels anys 2009 i 2010. 2. Dades dels anys 2009 i 2010. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2009 i 2010. Xifres en milers d'euros nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

Metodologia

Població: Xifra oficial de població a 1 de gener de cada any en base al Padró d'habitants municipal aprovat anualment pel govern de l'Estat.

Font: Programa Hermes (<http://www.diba.cat/hermes>) en base a dades d'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya) i INE (Instituto Nacional de Estadística).

Densitat de població: Relació entre la població i la superfície de la comarca.

Índex de dependència global: Relació entre els individus en edat no activa (de 0 a 15 anys i de 65 anys i més) respecte a la població potencialment activa (de 16 a 64 anys).

Índex d'envelliment: Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.

Taxa d'estrangeria total: Relació entre la població de nacionalitat estrangera respecte el total de la població.

Taxa d'estrangeria extracomunitària: Relació entre la població de nacionalitat estrangera no comunitària respecte el total de la població.

Valor Afegit Brut comarcal (VAB) (taxa de creixement): Variació anual del Valor Afegit Brut a preus bàsics, que es defineix com la riquesa generada durant un període considerat, i s'obté com a diferència entre el valor de la producció i els consums intermedis.

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2011, CatalunyaCaixa.

Empreses (RGSS): Nombre de comptes de cotització donats d'alta al règim general de la Seguretat Social i al règim especial de la mineria i el carbó a 31 de desembre de cada any. Les empreses han de declarar com a mínim un compte de cotització per província: poden declarar-ne un per cada establiment o bé computar tots els seus treballadors en un sol compte de cotització per província. És una aproximació a la xifra real d'empreses, ja que hi poden haver empreses establertes en un municipi que cotitzen en altres comarques, i a la inversa, empreses que tenen la seva activitat en varies comarques de la província i adscriuen totes les empreses en un únic compte de cotització d'un municipi concret.

Malgrat això, la informació sobre els comptes de cotització, i sobre els afiliats que depenen d'aquests comptes, permet de forma força ajustada aproximar el volum d'empreses i llocs de treball localitzats en un territori.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Empreses (SABI): La base de dades SABI (Sistema de Anàlisi de Balances Ibérico), recull la informació que les empreses dipositen al Registre Mercantil. La selecció s'ha realitzat el mes d'abril del 2012 sobre les empreses actives de cadascuna de les comarques de Barcelona, que han dipositat els comptes corresponents al 2010 i en endavant. Per elaborar els rànquings d'empreses líders s'han seleccionat els ingressos d'explotació, que són els que obté l'empresa com a conseqüència de la realització de la seva activitat ordinària. SABI permet seleccionar les empreses que venen part de la seva producció a mercats exteriors. En aquest sentit, s'han classificat com a empreses exportadores aquelles que o bé exporten, o que exporten i importen alhora.

Font: SABI (Sistema de Anàlisi de Balances Ibérico)

Ocupats: Nombre de treballadors assalariats afiliats al règim general de la Seguretat Social (i a l'especial de la mineria i el carbó), més els afiliats al règim especial de treballadors autònoms, amb data de 31 de desembre de cada any. Respecte als treballadors assalariats conté les mateixes especificacions descrites a la definició d'empreses, amb la característica afegida a l'anàlisi del fet que els treballadors poden residir en un municipi diferent de la ubicació de l'empresa. Respecte als treballadors autònoms, la seva característica principal és el treball en activitats territorialment itinerants que en molts casos es donen en els ocupats adscrits en aquest règim.

Ocupats segons nivell tecnològic de l'activitat. Segons el Departament d'Empresa i Ocupació, dins de la *indústria* es distingeix cinc grups: Les indústries de tecnologia alta inclouen els productes farmacèutics i els productes informàtics i electrònics. Les indústries de tecnologia mitjana-alta estan compostes pels subsectors de les indústries químiques, els materials i equips elèctrics, la maquinària i equips mecànics, la reparació i instal·lació de maquinària, els vehicles de motor i els altres materials de transport. Les indústries de tecnologia mitjana-baixa inclouen les coqueries i refinació de petroli, el cautxú i el plàstic, els productes minerals no metàl·lics, la metal·lúrgia i la fabricació de productes metàl·lics. A les indústries de tecnologia baixa s'inclouen les indústries de productes alimentaris, la fabricació de begudes, la indústria del tabac, les indústries tèxtils, la confecció de peces de vestir, la indústria del cuir i del calçat, la de fusta i suro, la del paper, les arts gràfiques i suports enregistrats, els mobles, el tractament de residus i altres indústries manufactureres diverses. A la resta d'indústries s'inclouen les no considerades anteriorment.

Dins dels *serveis* es distingeix entre serveis basats en el coneixement i resta de serveis (serveis tradicionals). Als serveis basats en el coneixement s'inclouen les activitats postals i de correus, l'edició, les telecomunicacions, els serveis de tecnologies de la informació, els serveis d'informació, la mediació financera, les assegurances, les activitats auxiliars de la mediació financera, les activitats jurídiques i de comptabilitat, les activitats de les seus centrals i la consultoria empresarial, els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, la recerca i desenvolupament, la publicitat i els estudis de mercat, altres activitats professionals i tècniques, les activitats de veterinària, les de lloguer, les relacionades amb l'ocupació, les de seguretat i investigació, els serveis a edificis i de jardineria, les activitats administratives d'oficina, l'educació, les activitats sanitàries, i els serveis socials amb i sense allotjament. L'altre grup està compost per la resta de serveis no esmentats amb anterioritat. Dins dels serveis basats en el coneixement també es fa esment d'un subgrup denominat de tecnologia punta, compost per les activitats postals i de correus, les telecomunicacions, els serveis de tecnologies de la informació, els serveis d'informació i la recerca i desenvolupament.

Ocupats segons relacions intersectorials. La seva base són les taules imput-output que permeten conèixer les relacions comercials que es produeixen entre els diversos sectors d'activitat de l'economia. El coneixement d'aquestes relacions intersectorials permet valorar el lligam entre sectors i quantificar l'impacte en l'economia. La intensitat de les relacions intersectorials permet classificar els sectors d'activitat econòmica en funció de l'impacte que tenen sobre la resta de sectors econòmics. Així, es poden definir quatre tipus de sectors econòmics: Els sectors clau que són aquells que tenen un elevat impacte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i un elevat impacte de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. Els sectors impulsors, que tenen un elevat poder arrossegador però la seva capacitat d'absorció o de ser arrossegats és menor. Els sectors estratègics, que tenen una elevada capacitat d'absorció però no tenen capacitat d'arrossegament. Per últim, els sectors independents, que tenen una escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament. Per a més informació podeu veure: «L'Economia catalana el 1987 i el 2001: una anàlisi a partir de les taules input-output» G. Garcia i M. Parellada. Nota d'Economia nº 87, Departament de Economia i Innovació.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Atur registrat: S'obté a partir de les demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes (a l'informe consten les del mes de desembre) a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya. Les demandes d'ocupació són sol·licituds de llocs de treball fetes per persones treballadores, registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya, que estan actives l'últim dia laborable de cada mes. L'atur registrat es correspon amb les demandes d'ocupació pendents de cobrir que compleixen els criteris estadístics per mesurar l'atur registrat establerts en l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 (BOE de 14 de març de 1985). Estadísticament es registra l'aturat en el seu municipi de residència.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Població activa local estimada: Estimació de la població activa a partir de la població potencialment activa del padró per edats i sexe de cada any ponderades amb la mitjana anual de les taxes d'activitat per edats i sexe de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de la província de Barcelona, realitzada per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació de la Diputació de Barcelona conjuntament amb la XODEL (Xarxa d'Observatoris de Desenvolupament Econòmic Local) de la província de Barcelona. Les taxes d'activitat per edat i sexe de l'EPA es multipliquen pel padró per edat i sexe i s'obté la població activa local estimada de cada municipi de la província.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Taxa d'atur registrat estimada: Relació entre els aturats registrats a les oficines d'ocupació (SOC) i la població activa local estimada.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Contractes: Sumatori anual del nombre de contractes registrats a les Oficines de Treball de la Generalitat de Catalunya. Els contractes es comptabilitzen en el territori on està localitzat el lloc de treball i no on resideix la persona contractada.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Renda Bruta: Macromagnitud que mesura els ingressos que disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda no solament depèn dels ingressos de les famílies directament vinculades a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats i excedent brut d'explotació), sinó que també és influïda per l'activitat de l'Administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials. Es calcula com a saldo del compte de renda de les famílies, és a dir, és la diferència entre el conjunt dels seus recursos i usos. El caràcter que té és el de renda bruta, atès que no es dedueix cap consum del capital fix:

L'estimació per a tots els municipis de la província ha estat a càrrec de la Diputació de Barcelona. Fonamentalment, es basa en els estudis «Estimació de l'indicador de Renda Familiar Disponible de les comarques i els municipis de Catalunya 2002» Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances, Direcció General de Programació Econòmica. I també en «Anuari Econòmic Comarcal. Estimació del PIB comarcal (any en curs)» de CatalunyaCaixa. Del primer estudi s'utilitzen els índexs dels municipis (on Catalunya=100) dels resultats de l'estimació de la renda familiar disponible per càpita per municipis corresponent a l'any 2002. Per efectuar l'estimació dels anys posteriors, s'apliquen les taxes de creixement del VAB real per comarques de l'anuari de CatalunyaCaixa per calcular la renda comarcal de l'any corresponent. Finalment, per estimar la renda municipal s'apliquen els índexs de l'any 2002, i el resultat es pondera pel creixement de la població de cada municipi.

Font: Programa Hermes en base a dades de Diputació de Barcelona (Servei de Programació, Secció de suport a l'activitat econòmico-financera municipal).

Finances Públiques: Estadística de pressupostos de les corporacions locals publicada pel Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques que, en aquest cas, es refereix a la liquidació dels pressupostos dels anys 2009 i 2010 dels municipis de la província. Els totals comarcals fan referència a la suma dels pressupostos municipals i no inclouen, per exemple, els pressupostos dels consells comarcals.

Les despeses inclouen, amb l'especificació pertinent, els crèdits necessaris per atendre al compliment de les obligacions. Dintre d'aquest grup s'ha fet esment de les inversions, desglossades a l'informe, que corresponen als capítols 6 i 7 de la classificació econòmica de les despeses.

Els ingressos fan referència a les estimacions dels diversos recursos econòmics a liquidar durant l'exercici. Els ingressos corrents inclouen del capítol 1 al 5 de la classificació econòmica.

El deute viu engloba les operacions de risc en crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs o crèdits transferits a tercers. No inclou el deute comercial de les entitats locals, és a dir, el que mantenen amb els seus proveïdors.

Font: Programa Hermes en base a dades de la web del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Turisme: Estadístiques de la planta d'allotjament turístic a la província de Barcelona (hotels, càmpings i establiments de turisme rural) expressades en places (capacitat), així com del nombre de viatgers (turistes allotjats en aquests establiments) i pernoctacions (nits d'estada en els allotjaments). Aquest apartat també contempla l'ocupació turística (percentatge de places ocupades en els allotjaments oberts o disponibles).

A partir de l'any 2011, a l'article 49 del Decret 183/2010, de 23 de novembre, d'establiments d'allotjament turístic, la capacitat d'allotjament d'un càmping en nombre de places s'obté multiplicant per tres el nombre total d'unitats d'acampada. Aquest canvi comporta un trencament de la sèrie que n'impedeix la comparació interanual, ja que per als anys anteriors el nombre de places d'un càmping s'obtenia multiplicant per dos i mig el nombre total d'unitats d'acampada.

Font: Idescat.

L'exportació a la província de Barcelona en el període 2000-2011

Paloma Miranda Santos

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

PRINCIPALS RESULTATS

L'anàlisi de l'exportació a la província de Barcelona revela que:

- En el període 2000-2011, el 21,6% de les mercaderies exportades per Espanya sortia de Barcelona, cosa que la situa com la província que més ven a l'estranger de tot l'Estat, a força distància de Madrid i València, que ocupen el segon i el tercer lloc, respectivament.
- Entre el 2009 i el 2011, les exportacions barcelonines van créixer a un ritme anual del 13,8% de mitjana, enfront del 4,5% registrat entre el 2000 i el 2008. De fet, l'any 2011, les exportacions de la província van arribar a assolir, en termes nominals, un màxim des del 1995.
- Malgrat conservar el lideratge exportador, Barcelona ha estat la província que més quota ha perdut sobre les exportacions espanyoles entre l'etapa recessiva de 2009-2011 i l'expansiva que va del 2000 al 2008. Per contra, La Corunya, Huelva, Madrid i Tarragona són les províncies que més pes han guanyat en l'exportació de l'Estat en aquest període.
- Aproximadament l'1% de les importacions que realitza la UE-27 provenen de Barcelona, i aquesta quota s'ha mantingut estable al llarg de tot el període 2000-2011. Tenint en compte la irrupció de les economies emergents en el comerç mundial, el manteniment de la quota de la província estaria apuntant a una diversificació de mercats de destinació, tot i que no es poden descartar millores de la qualitat dels productes exportats i dels processos productius emprats.
- Les àrees emergents de fora d'Europa han contribuït amb intensitat al creixement de les exportacions de la província. En el període 2009-2011, les vendes a fora d'Europa explicaven el 33,8% del creixement total de les exportacions barcelonines, enfront del 21,4% del període 2000-2008. Això suposa un avenç de 12,4 punts entre una etapa i l'altra, quatre vegades superior al registrat a la resta d'Espanya (3,2 punts).
- La progressiva pèrdua de rellevància dels països europeus en les exportacions de la província no vol dir que aquests hagin deixat de ser importants pel comerç exterior de Barcelona. De fet, dels deu països amb més pes sobre les exportacions barcelonines en el període 2009-2011, vuit són europeus i representen al voltant del 60% de les vendes a l'estranger de la província.
- Les indústries de tecnologia baixa han anat guanyant pes en les exportacions barcelonines durant la darrera dècada, especialment a partir del 2008, coincidint amb l'inici de la crisi. Tot i així, l'any 2011, més de la meitat dels béns que exportava la província de Barcelona es classificaven en sectors de tecnologia alta, cosa que no succeeix a la resta d'Espanya.
- Entre l'etapa expansiva i la recessiva, la província de Barcelona ha millorat el saldo comercial amb l'exterior en el grup de matèries primeres, semimanufactures, béns d'equipament, sector de l'automòbil i altres mercaderies, però només els dos últims han assolit superàvit. El comerç internacional de béns de consum durador, en canvi, ha passat de registrar superàvit en l'època expansiva a ser deficitari entre el 2009 i 2011; i el de manufactures de consum ha empitjorat el dèficit comercial.
- L'any 2011, 38.280 empreses de Barcelona van exportar part de la seva producció, la xifra més elevada des que hi ha dades, l'any 2000. Aquestes prop de 40.000 empreses representaven el 89% del teixit exportador de Catalunya i el 31% del total d'Espanya, un pes molt superior al que representa el PIB de la província sobre el del Principat i el de l'Estat.
- Al voltant del 90% de les exportacions de la província de Barcelona les duen a terme empreses que porten 4 o més anys exportant. Així, l'any 2011, les empreses de la província de Barcelona que exportaven regularment van vendre a l'estranger, de mitjana, mercaderies per valor de 3,3 milions d'euros, el triple del que exportaven de mitjana el total d'empreses (1,1 milions d'euros).
- El 2,4% de les empreses de serveis de la província de Barcelona es declaraven exportadores l'any 2010, segons la base de dades SABI. Aquest percentatge supera el del conjunt de Catalunya (2,2%) i el d'Espanya (1,8%). Les exportadores de serveis de més de 250 treballadors es concentraven a només tres comarques: el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i el Barcelonès. El Berguedà i el Garraf, en canvi, només comptaven amb empreses exportadores de serveis de menys de 50 treballadors.

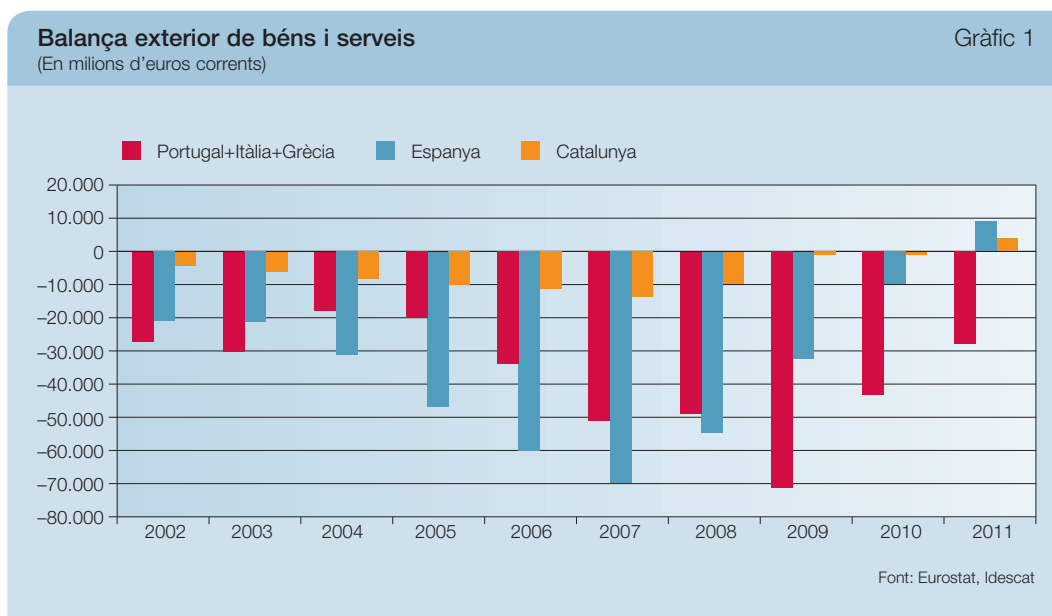
1. Introducció

El comerç exterior s'ha revelat com una via per atenuar la crisi de l'economia catalana. El 2010 i el 2011, les exportacions de béns i serveis van créixer de mitjana el 12,6% a Catalunya, enfront del 10,9% de l'economia espanyola i el 8,8% de la zona euro. En aquest mateix període, les importacions catalanes de béns i serveis van créixer a un ritme quatre vegades inferior a les exportacions (3,1%), i la meitat que en el període expansiu que abasta els anys 2001-2007.

Aquesta evolució ha propiciat que la balança exterior de béns i serveis de l'economia catalana sigui positiva per primera vegada des de l'entrada en circulació de l'euro, el que ens diferencia de la resta d'economies perifèriques del sud d'Europa, que encara tenen una balança externa deficitària malgrat la progressiva correcció del desequilibri comercial (gràfic 1).

El monogràfic que teniu entre mans analitza l'evolució de l'exportació de béns a la província de Barcelona en el període 2000-2011. Per fer aquesta anàlisi s'utilitzaran dos tipus de dades. En primer lloc, la informació aranzelària procedent del Ministeri d'Economia i Competitivitat que està disponible a la base de dades DATACOMEX¹. Aquesta informació, complementada amb les dades d'Eurostat², permetrà extreure conclusions sobre els sectors i les àrees geogràfiques que han guanyat rellevància en les exportacions de la província, veure què diferencia el sector exportador barceloní del de la resta d'Espanya, i estudiar com ha evolucionat la quota de mercat de Barcelona respecte dels països que conformen la Unió Europea dels 27.

El segon tipus de dades és informació sobre les empreses exportadores espanyoles, disponible per províncies, procedent de l'Institut de Comerç Exterior³. Mitjançant aquestes dades s'analitzarà l'evolució del teixit exportador industrial de Barcelona en comparació amb el del conjunt d'Espanya.

1. <http://datacomex.comercio.es/>

2. Agència estadística europea (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

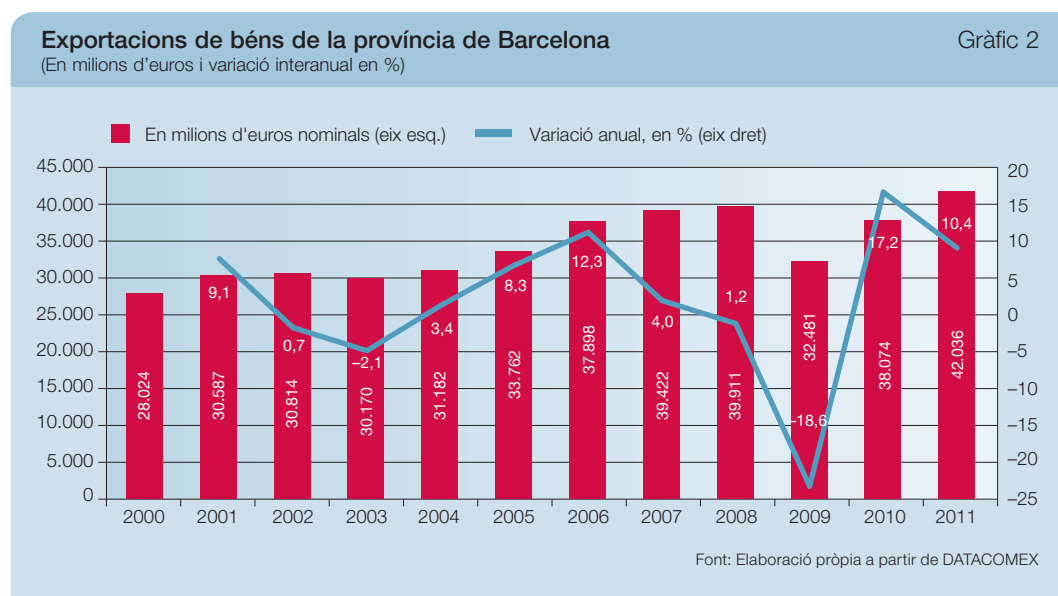
3. <http://www.icex.es>

El comerç de mercaderies representa aproximadament tres quartes parts del total d'intercanvis comercials amb l'estranger. No obstant això, en una societat cada cop més terciaritzada, també convé dirigir l'atenció al comerç internacional de serveis. Les limitacions d'informació per realitzar una anàlisi territorial en aquest àmbit són grans, ja que les úniques dades disponibles són les que publica el Banc d'Espanya en la balança de pagaments per al conjunt de l'economia espanyola. Com a alternativa, per fer una aproximació a l'exportació de serveis a la província de Barcelona s'utilitzarà el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI), una base de dades que es nodreix de la informació empresarial del Registre Mercantil, i entre la qual hi ha la informació referent a si una empresa exporta o no. Mitjançant aquesta informació es farà un retrat de les empreses exportadores de serveis de la província de Barcelona.

2. El comerç exterior de béns de la província de Barcelona en el període 2000-2011

Entre el 2000 i el 2011, les exportacions barcelonines han crescut a una taxa mitjana anual del 3,8%, però convé distingir dues etapes. La primera etapa va del 2000 al 2008⁴ i es caracteritza per un model de creixement on els components de la demanda interna són els protagonistes gairebé absoluts de l'expansió econòmica. En aquest període, el creixement anual mitjà de les exportacions barcelonines va ser del 4,5%. A la segona etapa, que abasta els anys 2009-2011, la demanda externa pren el relleu a una demanda interna molt feble, i el creixement mitjà de les exportacions barcelonines s'accelera fins a un 13,8% anual de mitjana (gràfic 3). De fet, l'any 2011, les exportacions de la província arriben a assolir, en termes nominals, un màxim de la sèrie històrica, disponible des del 1995.

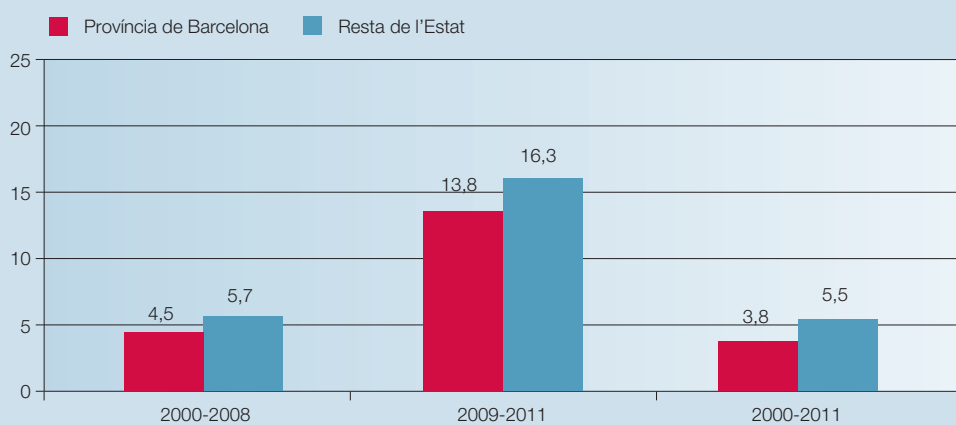
A la resta de l'Estat, el dinamisme de les exportacions ha estat lleugerament més accentuat que a la província, tant a l'etapa expansiva com a la recessiva. Malgrat això, Barcelona ha conservat el lideratge com a província més exportadora durant tot el període analitzat. En l'interval que va del 2000 al 2011,

4. Els darrers dos trimestres del 2008 el PIB català va registrar taxes interanuals negatives i va tancar l'any amb un creixement del 0,2%, segons la Comptabilitat Regional de l'Institut Nacional d'Estadística. Com que en aquest estudi es treballarà amb dades anuals i no trimestrals, quan es parli d'etapa expansiva serà en referència al període que finalitza el 2008 i quan es parli d'etapa recessiva farà referència al període 2009-2011.

Creixement anual mitjà de les exportacions de béns (En percentatge)

Gràfic 3

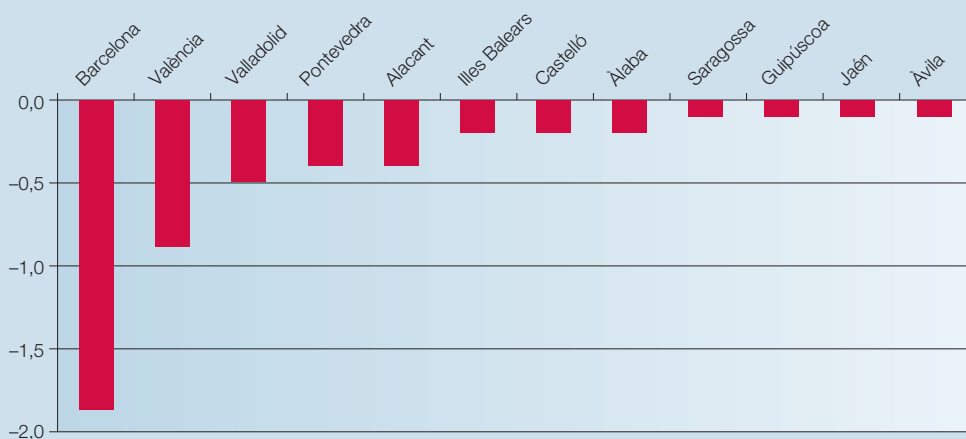

el 21,6%⁵ de les mercaderies exportades per Espanya sortien de Barcelona. Aquest percentatge la situa com la província que més ven a l'estranger de tot l'Estat, a força distància de Madrid i València, que ocupen el segon i el tercer lloc, respectivament.

Malgrat l'elevat pes sobre les exportacions espanyoles, Barcelona ha estat la província que més quota ha perdut entre l'etapa recessiva de 2009-2011 i l'expansiva que va del 2000 al 2008. En el període expansiu, les exportacions de la província de Barcelona van representar, de mitjana, el 22% de les exportacions totals d'Espanya. En la recessió que va del 2009 al 2011, el pes va situar-se de mitjana en el 20,1%. Per tant, entre un període i l'altre, el pes de les vendes d'Espanya a l'estranger que sortien de Barcelona va caure 1,9 punts, l'evolució menys favorable de les 12 províncies que han perdut rellevància sobre les exportacions estatals (gràfic 4). En l'altre extrem, La Corunya (+0,8 p.p),

Províncies que han perdut pes sobre les exportacions espanyoles entre el període 2009-2011 i el 2000-2008 (En punts percentuals)

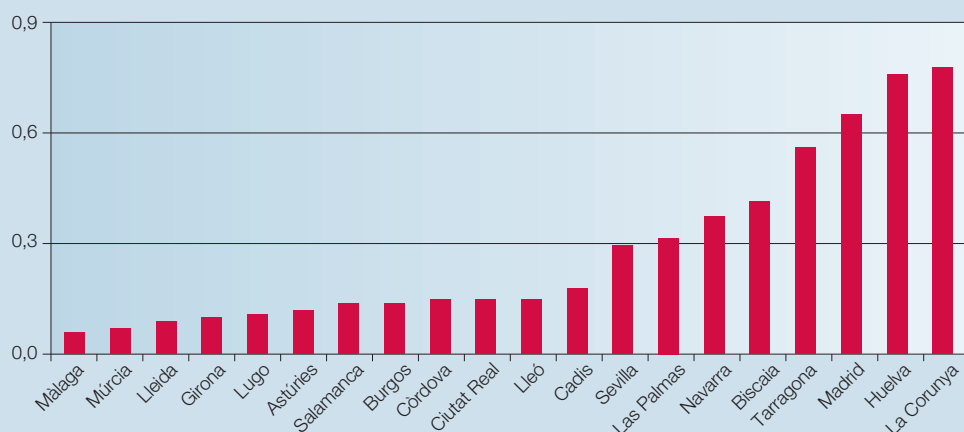
Gràfic 4

5. Mitjana del període.

Províncies que han guanyat pes sobre les exportacions espanyoles entre el període 2009-2011 i el 2000-2008 (En punts percentuals)

Gràfic 5

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

Huelva (+0,8 p.p), Madrid (+0,7 p.p) i Tarragona (+0,6 p.p) són les províncies que més pes han guanyat en l'exportació espanyola durant el període 2000-2011.

Una de les limitacions de la informació que proporciona DATACOMEX, i de qualsevol altra font d'informació duanera, és que propicia una anàlisi del comerç exterior en funció del punt on s'origina el moviment de la mercaderia, i no del punt on es localitza la indústria productiva. Barcelona, per exemple, pot ser port de sortida cap a Europa, Àfrica o Àsia, a l'igual que altres províncies espanyoles, com ara Cadis o Pontevedra. Per tant, quan s'analitzen les exportacions i importacions d'un territori de forma desagregada, sobretot si aquest té sortida al mar, cal tenir en compte que existeix un efecte que podríem anomenar «de mercaderies en trànsit».

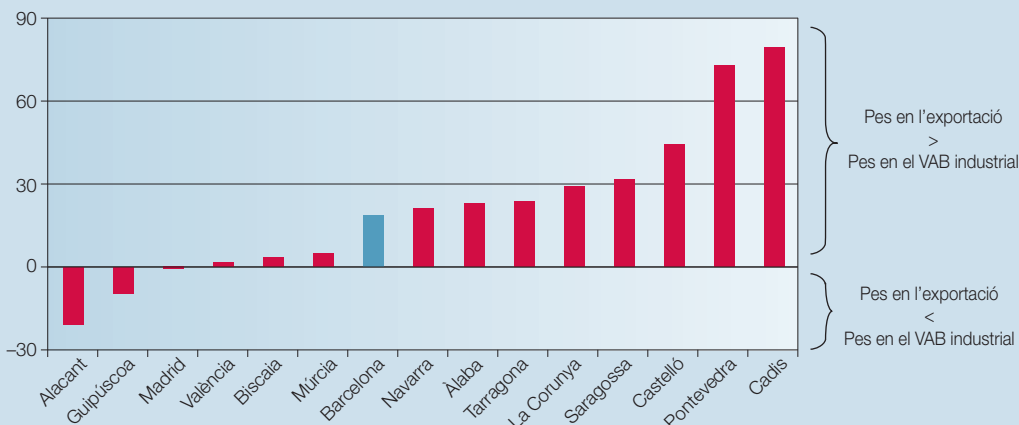
Una forma de calibrar la magnitud d'aquest efecte és veure quant pesen les exportacions d'una província sobre les de l'Estat i fer aquest mateix càlcul amb el VAB⁶ industrial. La diferència entre les dues variables donarà una idea de la desviació, que pot estar motivada per factors geogràfics o per diferents dotacions d'infraestructures de transport o logística, que poden resultar en nivells de competitivitat per sobre o per sota de la mitjana de l'Estat. El gràfic 6 recull les 15 províncies espanyoles que més van exportar en el període 2008 i 2009⁷, ordenades segons la diferència relativa entre el seu pes en el VAB industrial d'Espanya i el seu pes sobre les exportacions de l'Estat. Segons aquests càlculs, Cadis, Pontevedra i Castelló serien les províncies amb una major desviació, ja que el seu pes sobre l'exportació espanyola és molt més elevat –en tenir totes tres ports importants pels quals transiten una proporció elevada de mercaderies– que el que representa el seu VAB industrial sobre el del total d'Espanya. En l'altre extrem se situarien Alacant i Guipúscoa, amb més pes industrial que pes en les exportacions de l'Estat. Barcelona se situaria en un punt intermedi, amb un 18% de diferència relativa entre el pes en les vendes de béns a l'estranger i el pes industrial.

6. Valor Afegit Brut.

7. S'ha agafat aquest període com a referència perquè les dades de PIB provincial de l'INE només estan disponibles per aquests dos anys.

Diferència relativa entre el pes en les exportacions d'Espanya i el pes en el VAB industrial d'Espanya de les 15 províncies més exportadores.
Mitjana del període 2008-2009 (En punts percentuals)

Gràfic 6

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX i INE

2.1. Evolució de la quota de mercat de les exportacions barcelonines respecte de la UE-27

Una bona mesura de la competitivitat d'un territori s'aconsegueix examinant l'evolució de la quota de mercat de les seves exportacions. Aquest concepte és més ampli que els indicadors de preus i costos relatius, ja que incorpora implícitament informació sobre l'especialització geogràfica o productiva d'una economia, o de la qualitat dels productes que comercialitza⁸. En un entorn de globalització i de llibertat de fluxos comercials, el fet que una economia sigui capaç de mantenir la seva quota d'exportació reflecteix el seu poder per competir en els mercats internacionals.

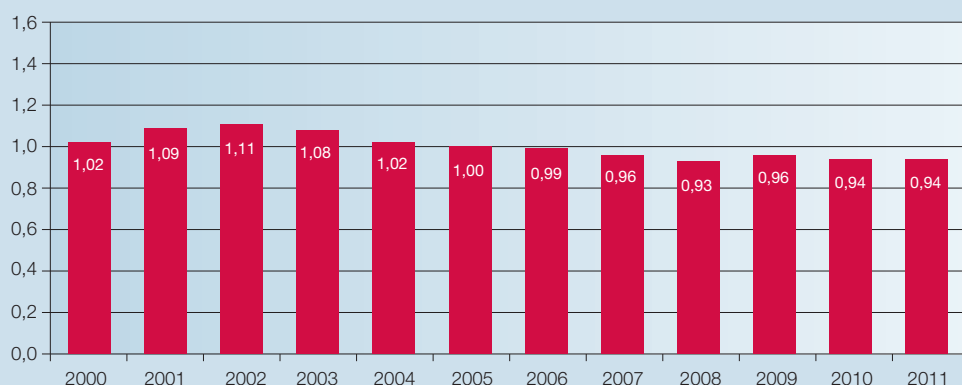
Les dades homogènies de les quals es disposen per fer aquesta anàlisi són les procedents dels nostres principals socis comercials, la Unió Europea de 27 països. Malgrat la diversificació geogràfica de les exportacions de la província, les dirigides a la UE-27 encara representen una fracció majoritària del total. Concretament, l'any 2011, el 74,3% de les vendes de Barcelona a l'estranger es van adreçar a Europa. Així doncs, per examinar la quota de mercat de les exportacions de la província, s'analitza quina fracció de les importacions de la UE-27 provenien de Barcelona, i quina ha estat la trajectòria d'aquesta fracció en el període 2000-2011.

L'any 2000, les exportacions de Barcelona representaven l'1,02% sobre el total d'importacions que realitzava la UE-27 (gràfic 7). Onze anys després, aquesta quota se situava en el 0,94%, mantenint-se pràcticament inalterada. Pot semblar una proporció petita, però cal tenir en compte que la quota de països sencers com Dinamarca o Irlanda no era molt superior el 2011 (1,1% i 1,4%, respectivament; gràfic 8).

8. Coral García i Patrocinio Tello (2011). «La evolución de la cuota de exportación de los productos españoles en la última década: el papel de la especialización comercial y de la competitividad», Boletín Económico, maig, Banc d'Espanya.

Quota de mercat de les exportacions de la província de Barcelona (Exportacions de Barcelona / Importacions de la UE-27, en %)

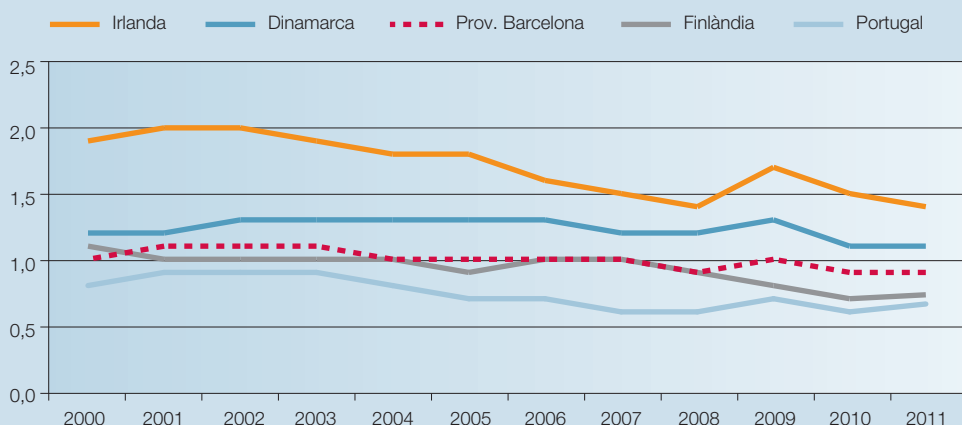
Gràfic 7

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

Quota de mercat de les exportacions (Exportacions / Importacions de la UE-27, en %)

Gràfic 8

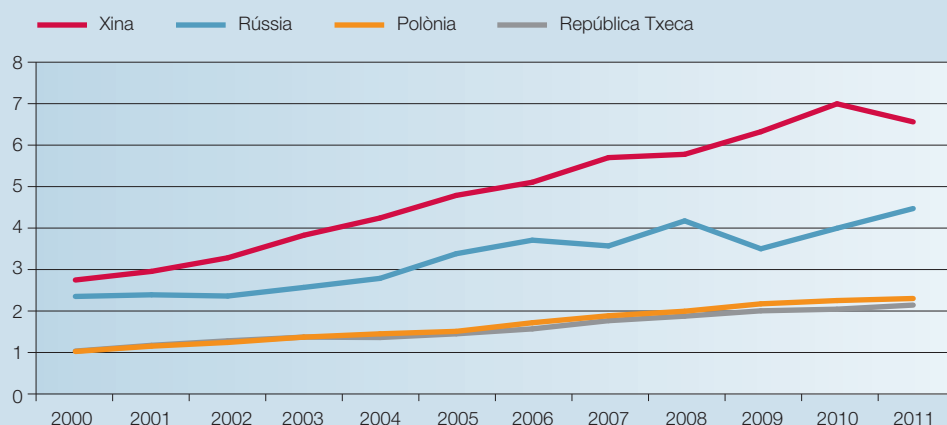
Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

El manteniment de la quota de mercat té un significat especialment important atesa la irrupció de les economies emergents en el comerç mundial durant la darrera dècada. Concretament, Xina és el país que més ha augmentat la seva quota en les importacions europees, juntament amb Rússia, Polònia i la República Txeca. L'any 2000, només el 2,7% de les mercaderies que importava la UE-27 provenia de Xina (gràfic 9). L'any 2011, aquest percentatge s'havia elevat fins el 6,6%, superant la quota de països com França, Itàlia o Regne Unit.

El manteniment de la quota de mercat de les exportacions barcelonines és fins a cert punt sorprenent, atenent a la desfavorable evolució dels costos laborals unitaris al nostre país –que apunta a una pèrdua de competitivitat-preu– i al progressiu guany de pes de les manufactures d'intensitat tecnològica baixa i mitjana-baixa, molt sotmeses a la competència de països emergents. Aquests fets estarien suggerint que el manteniment de la quota exportadora de la província de Barcelona pot haver estat propiciada

Països que més quota de mercat han guanyat sobre les importacions de la UE-27 (En %)

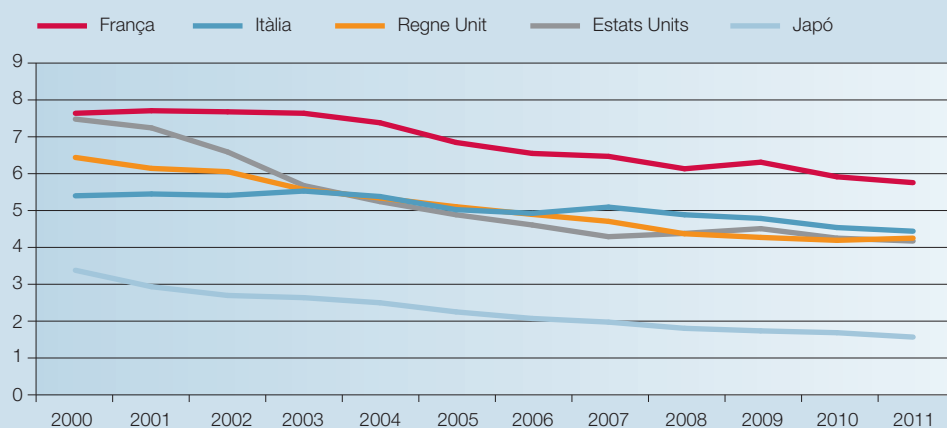
Gràfic 9

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

Països que més quota de mercat han perdut sobre les importacions de la UE-27 (En %)

Gràfic 10

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

per dos factors: millores en els processos productius i/o en la qualitat dels productes exportats; i augment de la diversificació de mercats als quals exporta.

2.2. Anàlisi de les exportacions de la província de Barcelona, segons el mercat geogràfic de destinació

Europa és, amb diferència sobre la resta, el principal continent de destinació de les exportacions barcelonines; però també és el que més pes ha perdut al llarg de la dècada analitzada. Així, en el període 2000-2011, el 78,2% de les vendes a l'estranger de la província de Barcelona es van dirigir, de mitjana, al continent europeu. S'observen, però, dos períodes diferenciats. Fins el 2005, la proporció que representaven les vendes de Barcelona a Europa van augmentar ininterrompudament, fins a arribar a assolir el 80,7% del total. A partir d'aleshores, aquesta proporció comença a disminuir, fins a situar-

se en el 74,3% l'any 2011 (quadre 1). En canvi, el pes de les exportacions a Àsia i Àfrica ha augmentat més de dos punts percentuals en tot el període.

Exportacions de la província de Barcelona, segons el continent de destinació (Estructura en %)

Quadre 1

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Europa	78,0	78,6	79,1	80,1	80,0	80,7	79,7	78,6	78,2	76,7	74,7	74,3
Àfrica	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,8	4,3	4,5	5,5	5,8	5,6
Àsia	6,7	6,6	6,7	6,7	6,5	6,3	6,3	6,9	7,3	7,9	8,5	8,9
Amèrica	11,2	10,7	10,0	9,0	9,3	8,5	9,4	8,9	9,0	9,2	10,2	10,0
Oceania	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8	0,8	1,4	1,1	0,7	0,8	1,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

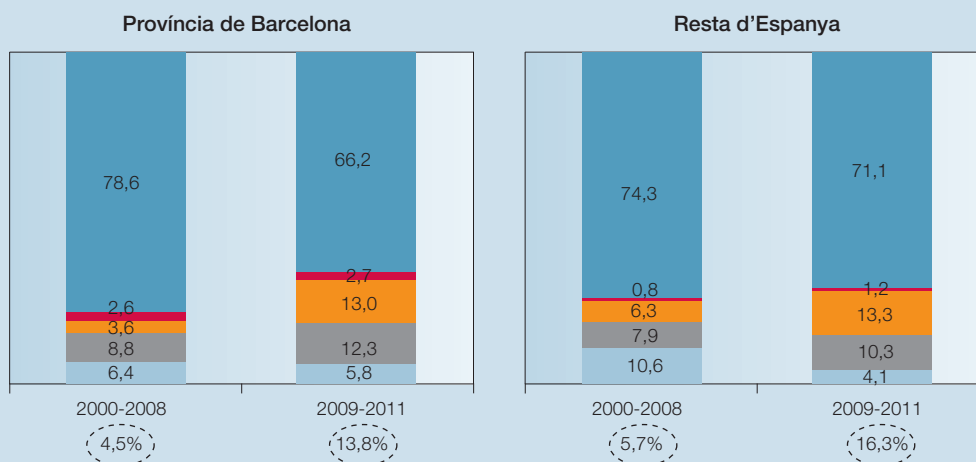
Al marge del pes que cada continent té en les exportacions barcelonines, convé examinar quant han crescut les vendes a cada continent, per tenir així una mesura de quant ha aportat cada territori al creixement de les exportacions de la província. Es desprenen conclusions interessants d'aquesta anàlisi. El 33,8% del creixement de les exportacions barcelonines en el període 2009-2011 s'explicava per les vendes a fora d'Europa, enfront del 21,4% del període 2000-2008; el que suposa un guany de 12,4 punts entre una etapa i l'altra (gràfic 11). Aquest augment ha estat propiciat sobretot per l'auge de les vendes als Estats Units, Brasil i Mèxic, però també per la rellevància que han guanyat les exportacions a l'Àsia, especialment les destinades a Xina i Japó. A la resta d'Espanya les vendes destinades fora d'Europa també han augmentat la seva contribució al creixement de les exportacions totals, però quatre vegades menys que a Barcelona (3,2 punts vs. 12,4 punts).

Contribució* al creixement de les exportacions, per continents

Gràfic 11

(En punts percentuals)

■ Europa ■ Oceania ■ Amèrica ■ Àsia ■ Àfrica ○ Creixement anual mitjà de les exportacions de béns

*La contribució al creixement combina el pes de les exportacions a un determinat país o àrea, amb la variació de les exportacions a aquest país o àrea. Per llegir aquest gràfic: En el període 2009-2011 les exportacions barcelonines van créixer a una taxa mitjana anual del 13,8%. D'aquest creixement total (100%), un 66,2% s'explica per les exportacions dirigides a Europa, mentre que el 33,8% restant s'explica per la resta de continents.

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

Aquesta reorientació geogràfica de les vendes de la província posa de manifest com, en poc més de tres anys, els exportadors barcelonins han canalitzat la seva atenció als mercats emergents. Detectar oportunitats i adaptar-se ràpidament a entorns canviants són qualitats essencials per a empreses que vulguin sobreviure en un context d'incertesa i de recuperació lenta com l'actual.

Convé, però, fer una anàlisi més desagregada per àrees geogràfiques, distingint entre l'etapa d'expansió econòmica, i la de recessió, per veure fins a quin punt la crisi econòmica de les economies més desenvolupades pot haver motivat una reorientació de les exportacions de Barcelona.

La progressiva pèrdua de rellevància dels països europeus en les exportacions de la província no vol dir que aquests hagin deixat de ser importants pel comerç exterior de Barcelona. De fet, dels deu països amb més pes sobre les exportacions barcelonines, vuit són europeus i representen al voltant del 60% de les vendes a l'estranger de la província (quadre 2).

Exportacions de la província de Barcelona, segons país de destinació (Estructura en %)		Quadre 2	
Mitjana període 2000-2008		Mitjana període 2009-2011	
França	17,8	França	18,4
Alemanya	12,0	Alemanya	9,4
Itàlia	9,4	Itàlia	8,7
Portugal	8,8	Portugal	7,9
Regne Unit	7,5	Regne Unit	4,9
Països Baixos	3,2	Suïssa	4,7
Estats Units	3,1	Estats Units	3,0
Bèlgica	3,0	Països Baixos	2,6
Suïssa	2,3	Bèlgica	2,5
Mèxic	2,2	Turquia	2,3
Resta de països	30,8	Resta països	35,5
Total	100,0	Total	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

Si es fa l'anàlisi des del punt de vista de la contribució al creixement i no des de l'estructura percentual, com recull el quadre 1, s'observa que també van ser els països europeus els que més van aportar al creixement de les exportacions tant en l'època expansiva com en la recessiva, però amb alguns matisos.

En el període 2000-2008, França, Itàlia, Portugal, Suïssa i Rússia van encapçalar la llista (quadre 3). D'entre els cinc països, les exportacions dirigides als dos últims van ser les més dinàmiques, amb un creixement del 23% i del 16,3% de mitjana anual. Les dirigides a França, Itàlia i Portugal van registrar un creixement més moderat, però en aquests tres casos el factor «pes» té molta importància. Cal recordar que, per calcular la contribució al creixement de les exportacions, s'han de combinar dos factors: el pes de les vendes a un determinat país sobre el total de les exportacions, i el creixement d'aquestes mateixes vendes.

En l'època expansiva no tots els països europeus van contribuir positivament a l'evolució de les vendes barcelonines a l'estranger. Alemanya, per exemple, va ser el país que més negativament va contribuir a l'evolució de les exportacions de la província en el període 2000-2008, seguit d'Argentina i Irlanda (quadre 4). Alemanya, en canvi, va ser el segon país que més positivament va contribuir a l'augment de l'exportació de la resta d'Espanya en aquest període, només superada per França. Aquesta diferència entre la província i la resta de l'Estat es deu principalment al comerç de tres

Països que més han contribuït al creixement de les exportacions

(En punts percentuals)

Quadre 3

Província de Barcelona				Resta d'Espanya			
Període 2000-2008		Període 2009-2011		Període 2000-2008		Període 2009-2011	
1 França	21,3	1 França	15,5	1 França	14,7	1 França	13,4
2 Itàlia	7,9	2 Suïssa	10,2	2 Alemanya	9,0	2 Itàlia	7,7
3 Suïssa	7,2	3 Alemanya	9,2	3 Portugal	7,6	3 Alemanya	7,2
4 Portugal	6,7	4 Regne Unit	5,3	4 Itàlia	6,4	4 Regne Unit	7,0
5 Rússia	5,5	5 Itàlia	4,8	5 Regne Unit	4,9	5 Portugal	5,3

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

Països que menys han contribuït al creixement de les exportacions

(En punts percentuals)

Quadre 4

Província de Barcelona				Resta d'Espanya			
Període 2000-2008		Període 2009-2011		Període 2000-2008		Període 2009-2011	
1 Alemanya	-1,6	1 Grècia	-0,6	1 Illes Caiman	-0,4	1 Grècia	-0,4
2 Argentina	-1,0	2 Dinamarca	-0,3	2 Repúbl. Dom.	-0,3	2 Singapur	-0,3
3 Irlanda	-0,7	3 Líbia	-0,3	3 Argentina	-0,2	3 Líbia	-0,3
4 Israel	-0,5	4 Síria	-0,1	4 Singapur	-0,2	4 Angola	-0,2
5 Egipte	-0,3	5 Luxemburg	-0,1	5 Bahames	-0,2	5 Malaysia	-0,2

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

sectors. Les exportacions a Alemanya dels sectors químic, de material de transport i de ferro i acer van aportar molt positivament al creixement de les exportacions espanyoles, però no a les de la província de Barcelona.

En l'etapa recessiva que va del 2009 al 2011, entre els països que més van contribuir a l'auge de les exportacions barcelonines continuaven encapçalant la llista França i Suïssa, però s'incorpora a continuació Alemanya que, com s'acaba de veure, en l'etapa expansiva havia restat creixement a les exportacions de la província. Portugal i Rússia, que abans ocupaven el quart i el cinquè lloc, respectivament, són substituïts pel Regne Unit i Itàlia. Per contra, Grècia, Líbia i Dinamarca són els tres països que més negativament van contribuir a l'evolució de les exportacions de la província en aquesta etapa. La intensa crisi del deute públic a Grècia i les revoltes i posterior enderrocament del govern de Gadafi a Líbia van enfonsar les importacions d'aquests dos països el 2011. En el cas de les exportacions barcelonines a Dinamarca, la caiguda pot haver estat motivada per la lleugera depreciació de la corona danesa en front de l'euro. A la resta d'Espanya, els cinc països que més van contribuir a l'auge de les exportacions no varien entre el període d'expansió i el de crisi: França (que ostenta la primera posició en els dos períodes), Alemanya i Portugal (que perden posicions) i Itàlia i Regne Unit (que les guanyen).

Quan l'anàlisi es limita als països que més aporten al creixement de les exportacions barcelonines es pot arribar a la conclusió que, a primera vista, no s'han produït canvis significatius en les tendències del comerç internacional, donada la rellevància que té el comerç intraeuropeu sobre els fluxos comercials de la indústria de la província.

Per aquest motiu, s'han seleccionat cinc àrees geogràfiques de fora d'Europa que permetin analitzar l'evolució de l'exportació a mercats cap als quals menys s'han dirigit les empreses barcelonines, ja sigui

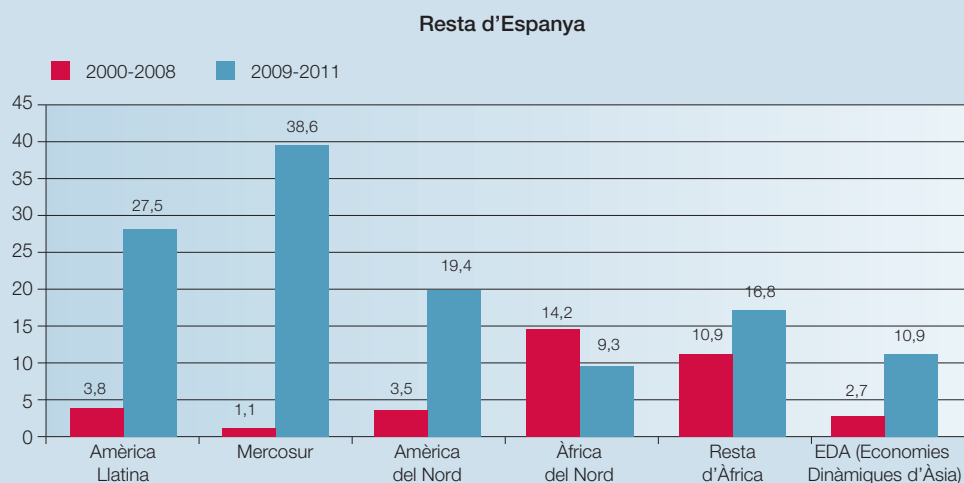
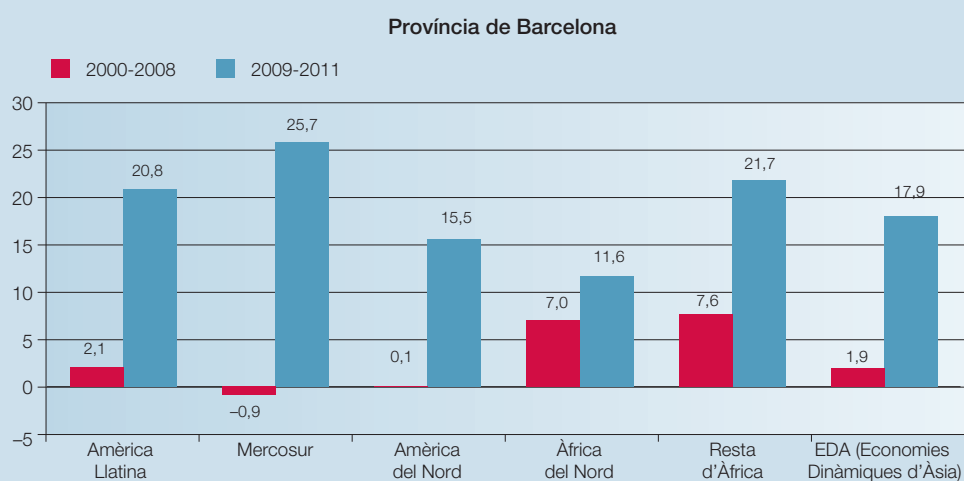
per llunyania geogràfica, cultural o ambdues. Aquestes àrees són: Amèrica Llatina, Amèrica del Nord, Àfrica del Nord, resta d'Àfrica i Economies Dinàmiques d'Àsia⁹ (EDA).

La conclusió que s'extreu d'aquesta anàlisi és que, en època de crisi, aquestes àrees han doblat la seva aportació al creixement de les exportacions de Barcelona. Entre 2000 i 2008 explicaven només el 10,2% del creixement de les vendes a l'estranger de la província; i entre 2009 i 2011, el 20,4%. L'avenç es deu principalment a Amèrica Llatina. L'aportació de les EDA ha estat més modesta pel poc pes que representen les exportacions a aquests països sobre el total, però en canvi, han passat de créixer a taxes molt baixes entre 2000 i 2008 (1,9% de mitjana anual) a taxes de dos dígitos entre 2009 i 2011 (17,9% de mitjana anual; vegeu gràfic 12). Només les exportacions a l'Àfrica del

Exportacions de béns a àrees emergents

(Taxa de variació mitjana anual, en percentatge)

Gràfic 12

EDA = Tailàndia, Malàisia, Singapur, Corea del Sud, Taiwan i Hong Kong Mercosur = Brasil, Paraguai, Uruguai i Argentina

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

9. Tailàndia, Malàisia, Singapur, Corea del Sud, Taiwan i Hong Kong.

Nord han reduït la seva contribució al creixement de les vendes totals a l'estranger. Això s'explica perquè, malgrat haver crescut amb més intensitat en el període de crisi, ha disminuït el seu pes sobre les exportacions de la província.

A Espanya, l'avenç d'aquestes àrees ha estat molt més modest, passant de contribuir al creixement de les exportacions en 17,1 punts percentuals (p.p) en la etapa 2000-2008, a 18 p.p entre 2009 i 2011.

En conclusió, l'anàlisi de l'exportació per àrees geogràfiques de destinació apunta que tant en l'etapa expansiva com en la recessiva, Europa en general, i França en particular, han estat els mercats de destinació líders de les exportacions barcelonines i espanyoles. Ara bé, s'observa un reequilibri de les forces inductores del creixement de l'exportació cada cop més favorable a països i zones emergents, que posa en evidència la necessitat de facilitar el comerç de mercaderies cap a aquells mercats on la demanda romandrà sòlida a mitjà termini.

2.3. Exportacions i saldo comercial de la província de Barcelona per sectors d'activitat econòmica

Així com en l'orientació geogràfica de les exportacions barcelonines s'observa una progressiva diversificació de mercats, quan s'analitzen els principals sectors exportadors, s'observa com les indústries de tecnologia mitjana-baixa i baixa han anat guanyant pes sobre el total d'exportacions manufactureres durant tot el període analitzat, però de forma especialment intensa a partir del 2008, coincidint amb els inicis de la crisi.

L'any 2000, el 64,1% de les exportacions de Barcelona es catalogaven en l'epígraf de tecnologia alta o mitjana-alta¹⁰, un percentatge molt superior al que es registrava en el conjunt d'Espanya (gràfic 13). Progressivament, aquesta proporció s'ha anat reduint fins a situar-se en el 56,8%. Tot i així, l'any 2011, encara més de la meitat de les manufactures que exportava la província de Barcelona s'encabien en aquest apartat, cosa que no succeeix a Espanya, on només el 46,9% de les mercaderies exportades el 2011 era de tecnologia alta o mitjana-alta.

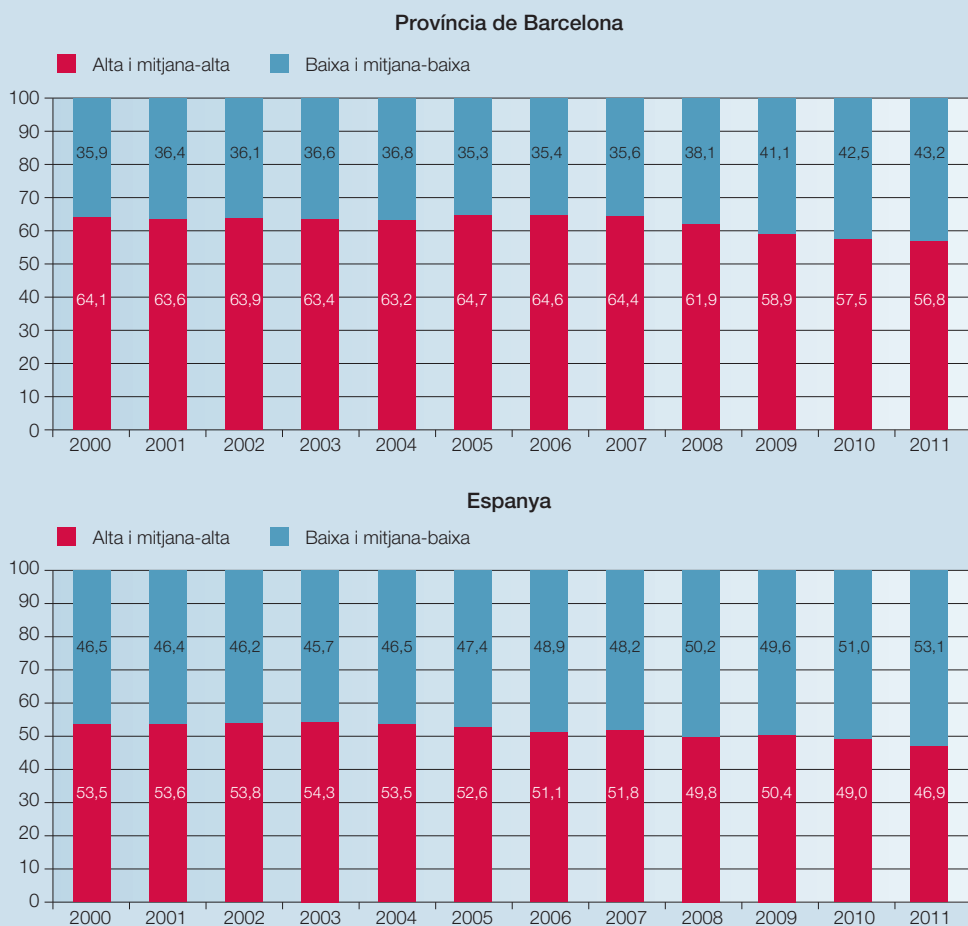
Quan s'analitza el rànquing dels principals sectors exportadors de la província de Barcelona es confirma aquesta tendència: predominen les manufactures de tecnologia alta i mitjana-alta, però els sectors que han guanyat més pes en els darrers anys són els classificats com de tecnologia baixa i mitjana-baixa. Entre l'època de crisi i la d'expansió, només el sector de la metal·lúrgia i fabricació de productes metàl·lics ha entrat en el «top-10» de sectors exportadors de la província de Barcelona, substituint la indústria tèxtil, que abandona les deu primeres posicions (quadre 5). A la resta d'Espanya, en canvi, l'única novetat entre els deu sectors amb més pes dintre de l'exportació és el de fabricació de productes farmacèutics, que reemplaça les manufactures d'altres productes minerals no metàl·lics¹¹

10. Segons el Departament d'Empresa i Ocupació, les indústries de tecnologia alta inclouen els productes farmacèutics i els productes informàtics i electrònics. Les indústries de tecnologia mitjana-alta les componen les indústries químiques, els materials i equips elèctrics, la maquinària i equips mecànics, la reparació i instal·lació de maquinària, els vehicles de motor i els altres materials de transport. Les indústries de tecnologia mitjana-baixa inclouen les coqueries i refinació de petroli, el cautxú i el plàstic, els productes minerals no metàl·lics, la metal·lúrgia i la fabricació de productes metàl·lics. A les indústries de tecnologia baixa s'inclouen les indústries de productes alimentaris, la fabricació de begudes, la indústria del tabac, la tèxtil, la confecció de peces de vestir, la indústria del cuir i del calçat, la de la fusta i suro, la del paper, les arts gràfiques i suports enregistrats, els mobles, el tractament de residus i altres indústries manufactureres diverses.

11. Vidre, ceràmica o ciment, entre d'altres.

Exportacions, segons nivell tecnològic
(Estructura en percentatge)

Gràfic 13

Font: Elaboració pròpia a partir d'ESTACOM (ICEX)

Sectors amb més pes en l'exportació de la província de Barcelona
Mitjana del període 2009-2011

Quadre 5

Rànquing	CNAE-2009	Percentatge	Evolució respecte període 2000-2008
1	29 Fab. de vehicles de motor	18,7	Manté posició, perd pes
2	20 Ind. química	13,0	Manté posició, perd pes
3	21 Fab. productes farmacèutics	7,9	Guanya posició i pes
4	28 Fab. maquinària i equips	6,9	Manté posició, perd pes
5	10 Indústria alimentació	5,9	Guanya posició i pes
6	27 Fab. materials i equips elèctrics	5,2	Manté posició i pes
7	14 Confecció de peces de vestir	5,1	Guanya posició i pes
8	26 Fab. productes informàtics, electrònics i òptics	4,7	Perd posició i pes
9	24 Metal·lúrgia, fabricació de productes metàl·lics	4,4	Entra en el TOP-10
10	22 Fab. prod. cautxú i mat. plàstiques	3,7	Perd posició i pes
Total 10 sectors		75,4	

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

(quadre 6). Resulta interessant analitzar aquests deu sectors amb més pes exportador, perquè junts representen tres quartes parts de les vendes a l'estranger tant de Barcelona com de la resta de l'Estat.

Sectors amb més pes en l'exportació d'Espanya*
Mitjana del període 2009-2011

Quadre 6

Rànquing	CNAE-2009	Percentatge	Evolució respecte període 2000-2008
1	29 Fab. de vehicles de motor	18,1	Manté posició, perd pes
2	10 Indústria alimentació	8,8	Manté posició, guanya pes
3	20 Ind. química	7,7	Guanya posició i pes
4	24 Metal·lúrgia, fabricació de productes metàl·lics	7,2	Guanya posició i pes
5	01 Agricultura, ramaderia i caça	6,7	Perd posició i pes
6	19 Coqueries i refinació de petroli	6,0	Guanya posició i pes
7	28 Fabricació de maquinària i equips	5,5	Perd posició i manté pes
8	27 Fabricació de materials i equips elèctrics	4,5	Manté posició i guanya pes
9	21 Fab. productes farmacèutics	3,9	Entra en el TOP-10
10	30 Fabricació d'altres materials de transport	3,7	Perd posició i pes
Total sectors		72,1	

*No inclou la província de Barcelona

Font: Elaboració pròpia a partir de DATACOMEX

La indústria fabricant de vehicles de motor ha liderat l'exportació durant tota la dècada analitzada tant a la província de Barcelona com a la resta d'Espanya. Malgrat la seva pèrdua de pes durant els darrers anys, val la pena destacar dos trets. El primer, és que aquesta indústria ha estat la que més ha contribuït a les exportacions de Barcelona en el període 2009-2011, cosa que la situa entre les més dinàmiques. El segon tret destacable és que, en l'etapa de crisi, ha esdevingut un sector amb saldo comercial positiu –les exportacions de vehicles superen les importacions–, cosa que no succeïa des de l'any 2003.

D'entre els deu sectors líders en exportació de la província de Barcelona (quadre 5), només tres han millorat la seva posició i rellevància respecte de l'etapa expansiva: la fabricació de productes farmacèutics, la confecció de peces de vestir i la indústria alimentària. Tots tres tenen en comú fabricar productes de primera necessitat (medicaments, roba, aliments) i estar fortament arrelats a la demarcació de Barcelona. A Espanya també són tres els sectors que augmenten la seva quota exportadora en el període 2009-2011 respecte dels anys d'expansió, però són totalment diferents als de la província: la indústria química, la metal·lúrgica i les activitats de coqueria i refinació de petroli.

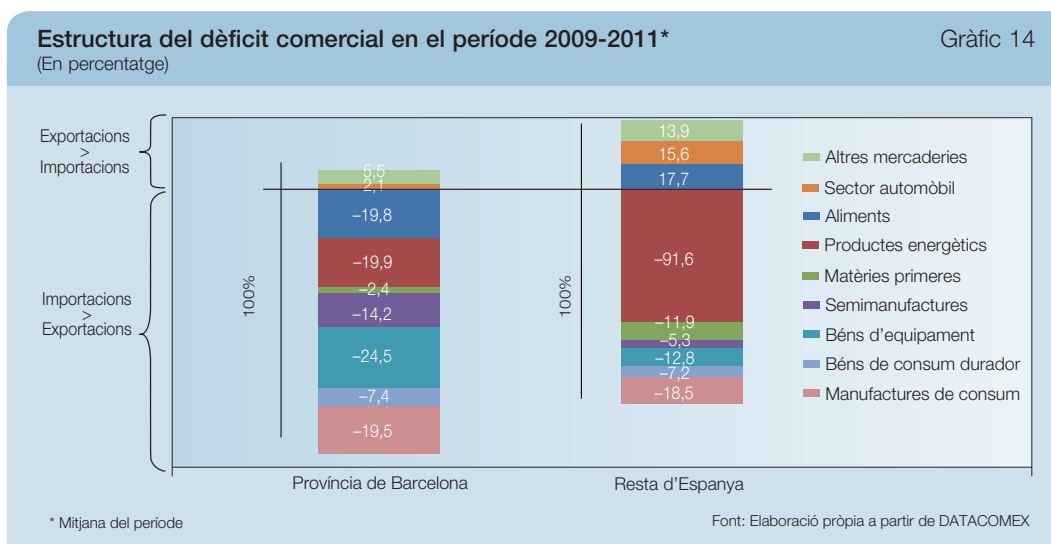
Les indústria de productes informàtics, electrònics i òptics, catalogada com de nivell tecnològic alt, ha perdut pes en l'exportació total de la província, la qual cosa pot estar motivada per una menor competitivitat de la indústria barcelonina en aquest sector, amb dificultats per fer front a l'elevada competència. En canvi, productes molt afectats per la caiguda del consum domèstic i la recessió a la construcció, com els electrodomèstics –encabits en la branca de material i equips elèctrics– han sabut reorientar la producció cap als mercats internacionals i mantenen la posició entre les branques més exportadores.

Al marge d'analitzar les indústries exportadores amb més rellevància, convé detenir-se en aquelles amb un saldo comercial positiu, ja que sovint les branques més exportadores són també les més importadores¹², anul·lant parcialment l'aportació positiva que aquestes poden fer a la demanda externa.

12. Banco de España, *El contenido importador de las ramas de actividad en España* (Boletín Económico Febrero 2012)

En el període 2009-2011, només dos grans grups de productes comptaven amb un saldo exterior positiu a la província de Barcelona: el del sector de l'automòbil i el d'«altres mercaderies»¹³. En el primer cas, el superàvit prové del comerç de vehicles acabats, ja que el comerç internacional de components d'automoció és deficitari. A Espanya, a part d'aquests dos grups, també va registrar un saldo positiu el grup d'aliments, molt impulsat per les exportacions agrícoles i ramaderes¹⁴.

Si s'analiza l'estructura del dèficit comercial entre els anys 2009 i 2011 (gràfic 14), s'observa que el de la província de Barcelona està força més «equilibrat» entre sectors. O dit d'una altra manera, la proporció que representa el dèficit energètic sobre el total és molt inferior al de la resta d'Espanya on, de fet, el producte amb un comerç internacional més deficitari és el petroli i els seus derivats.

La menor dependència energètica de Barcelona està directament relacionada amb l'especialització industrial de la província. En el període 2009-2011, el 65% del dèficit energètic d'Espanya es va concentrar a cinc províncies que aglutinen gran part de la indústria petroquímica d'Espanya: Cadis, Múrcia, Tarragona, Huelva i Biscaia. Aquest sector importa productes energètics per transformar-los en productes que posteriorment s'utilitzen de base a d'altres indústries manufactureres, com l'alimentària, la del plàstic o la tèxtil. És per aquest motiu que, a Barcelona, el dèficit derivat del comerç de productes energètics va representar, de mitjana, només el 19,9% del dèficit total entre 2009 i 2011, gairebé cinc vegades menys del que va representar a la resta d'Espanya.

Resumint, entre l'etapa expansiva i la recessiva, la província de Barcelona ha millorat el saldo comercial amb l'exterior en el grup de matèries primeres, semimanufactures, béns d'equipament, sector de l'automòbil i altres mercaderies, però només els dos últims han assolit superàvit. Els comerç internacional de béns de consum durador, en canvi, ha passat de registrar superàvit en l'època expansiva a

13. A part d'aquests dos grans grups, fent una anàlisi més en detall, s'observa que en el període 2009-2011, Barcelona només va registrar un superàvit amb l'exterior en el comerç de sis productes: carn, begudes, corrent elèctrica, cuir i manufactures del cuir, material de transport i altres semimanufactures. Entre aquests productes i els que van registrar un superàvit a l'etapa expansiva, l'única diferència que s'observa es troba a l'electrònica de consum, que entre els anys 2000 i 2008 va registrar, de mitjana, un saldo comercial positiu que en època de crisi va desaparèixer, en ser un dels sectors més sotmesos a la competència d'economies emergents.

14. A la resta d'Espanya, en total hi havia tretze productes que van registrar un saldo comercial positiu en la etapa 2009-2011. Cinc estan vinculats als aliments (fruites i llegums, greixos i olis, carn, begudes i preparats alimentaris); tres a les semimanufactures (metalls no ferrosos, ferro i acer i altres semimanufactures), i els restants són: automòbils i motos, calçat, material de transport, corrent elèctrica i altres mercaderies.

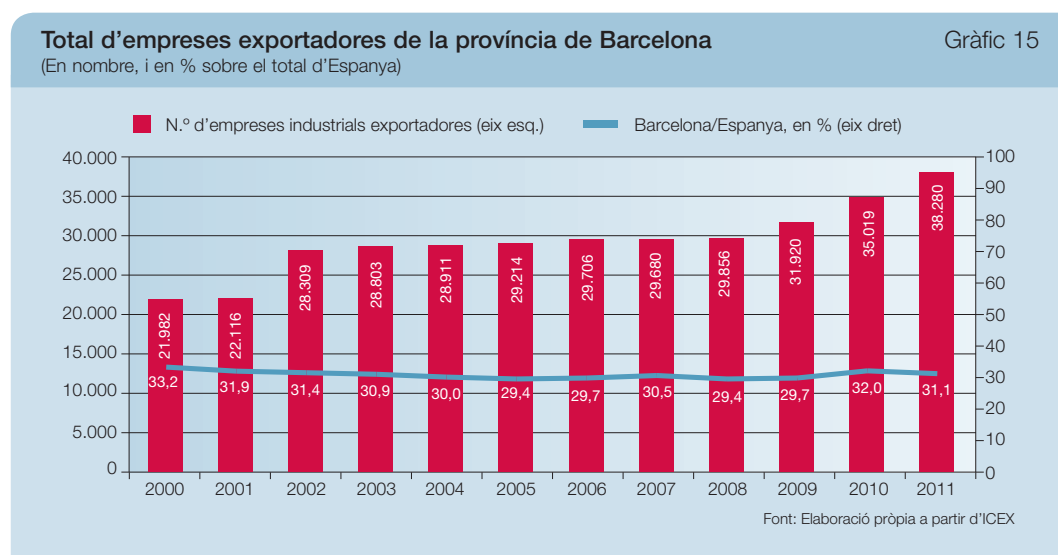
ser deficitari entre el 2009 i 2011; i el de manufactures de consum ha empitjorat el dèficit comercial, reflectint la creixent competència de països emergents en la producció d'aquests béns. El dèficit comercial dels productes energètics també ha empitjorat entre una etapa i l'altra, però a la província de Barcelona encara representa una fracció relativament petita del dèficit total, comparat amb el que representa a la resta d'Espanya.

3. Evolució de les empreses industrials exportadores de la província de Barcelona en el període 2000-2011

L'evolució del nombre d'empreses industrials exportadores a la província de Barcelona confirma que, quan hi ha creixement econòmic i aquest està basat en una forta demanda interna, la majoria d'empreses prefereixen abastir el mercat domèstic i perden els incentius a exportar. És habitual, doncs, que en èpoques expansives només les empreses més grans amb inversions compromeses a l'exterior mantinguin la seva activitat exportadora. I, al contrari, que en èpoques de crisi més empreses comencin les seves incursions en els mercats internacionals.

El 2011, el nombre d'empreses industrials exportadores de la província de Barcelona va assolir un màxim. Segons l'Institut de Comerç Exterior, 38.280 empreses de Barcelona van exportar part de la seva producció, la xifra més elevada des de l'any 2000, quan comença la sèrie estadística (gràfic 15), i la més alta de totes les províncies espanyoles¹⁵. Aquestes prop de 40.000 empreses representaven el 89% del teixit exportador de Catalunya i el 31% del total d'Espanya, un pes molt superior al que representa el PIB de la província sobre el del Principat i el de l'Estat¹⁶.

Els gràfics 15 i 16 reflecteixen com l'exportació ha suposat una vàlvula d'escapament de la crisi per a moltes empreses barcelonines. Entre el 2002 i el 2008, el nombre total d'empreses exportadores es va mantenir força estable, al voltant de 29.000, i el nombre d'empreses que iniciaven o reprenien la seva activitat internacional¹⁷ fins i tot va registrar una disminució de l'1,6% de mitjana anual en el període.

15. Madrid se situava en segona posició, amb 28.989 empreses exportadores l'any 2011.

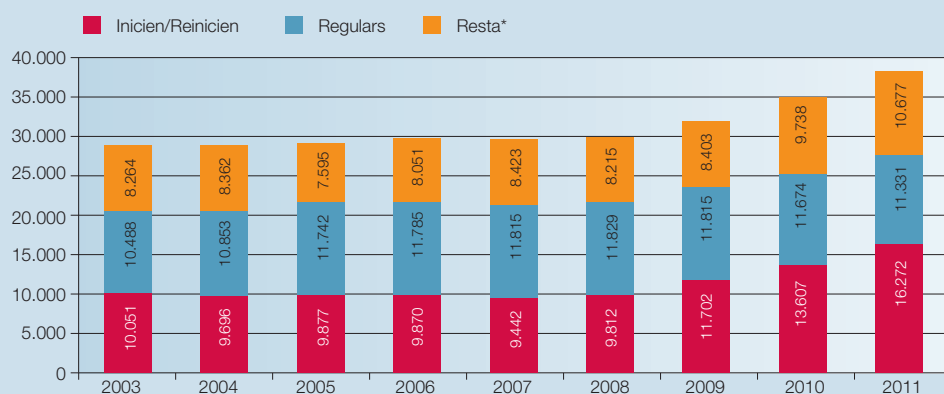
16. El 2009, el PIB de la província de Barcelona va representar el 73,3% del PIB de Catalunya i el 13,5% del d'Espanya, segons les darreres dades disponibles de la comptabilitat regional que publica l'INE.

17. L'ICEX defineix les empreses que inicien o reprenen la seva activitat exportadora com aquelles que han exportat en l'any de referència, però no en cap dels quatre anys anteriors.

Empreses exportadores de la província de Barcelona: noves, regulars i resta

Gràfic 16

(En nombre)

*Aquelles que interrompen la seva activitat exportadora o bé tenen una trajectòria als mercats exteriors inferior a tres anys.

Font: Elaboració pròpia a partir d'ICEX

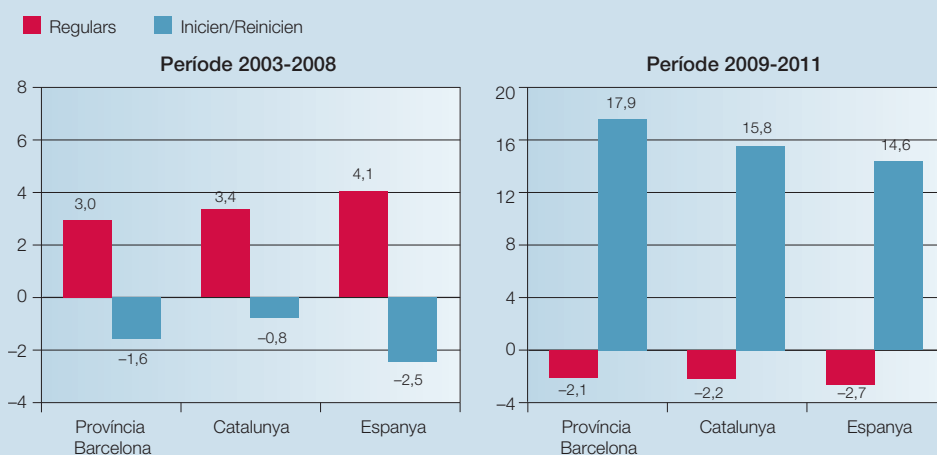
Aquesta situació canvia amb l'inici de la crisi. Entre el 2009 i el 2011, el nombre d'empreses exportadores es dispara gràcies a les noves exportadores, que augmenten el 17,9% de mitjana anual en aquesta etapa, més de tres punts per sobre del creixement registrat al conjunt d'Espanya en el mateix període.

Si bé les empreses barcelonines que inicien o reprenen la seva activitat exterior han crescut amb força els darrers anys de crisi, el nombre d'exportadores regulars, que es defineixen com aquelles que han exportat els quatre anys anteriors de forma consecutiva, oscil·la poc al voltant de quasi 12.000 empreses durant tot el període 2003-2011¹⁸. Cal puntualitzar que, malgrat aquesta estabilitat, s'observa una lleugera disminució de les exportadores regulars els darrers tres anys analitzats (-2,1% anual de mitjana), per sota de la caiguda registrada al conjunt d'Espanya (-2,7% anual de mitjana; vegeu gràfic 17).

Taxa de creixement mitjà anual del nombre d'empreses exportadores segons si inicien l'activitat o si són exportadores regulars

Gràfic 17

(En %)

Font: Elaboració pròpia a partir d'ICEX

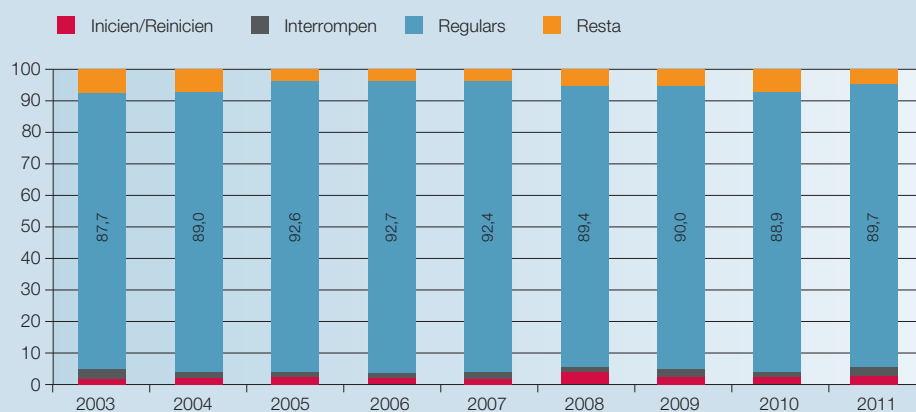
18. Com que la sèrie estadística comença el 2000, el primer any per al qual hi ha informació disponible sobre les empreses que exporten regularment (4 anys consecutius), comença el 2003.

La lleu disminució d'exportadores regulars i l'augment de la ràtio d'entrada de noves empreses exportadores¹⁹ s'ha traduït en una reducció del volum mitjà exportat per empresa (gràfic 19). L'explicació rau en què una empresa que inicia la seva activitat exterior comença fent-ho amb volums normalment baixos; i són les exportadores regulars les que representen una fracció més elevada de les vendes totals a l'estranger. De fet, en tot el període analitzat que va del 2003 al 2011, al voltant del 90% de les exportacions de la província de Barcelona les duïen a terme empreses que portaven 4 o més anys exportant (gràfic 18). Així, l'any 2011, les empreses de la província de Barcelona que exportaven regularment van vendre a l'estranger, de mitjana, mercaderies per valor de 3,3 milions d'euros a l'any, el triple del que exportaven de mitjana el total d'empreses (1,1 milions d'euros)²⁰.

Exportació de la província de Barcelona segons la situació de l'empresa

Gràfic 18

(Estructura en %)

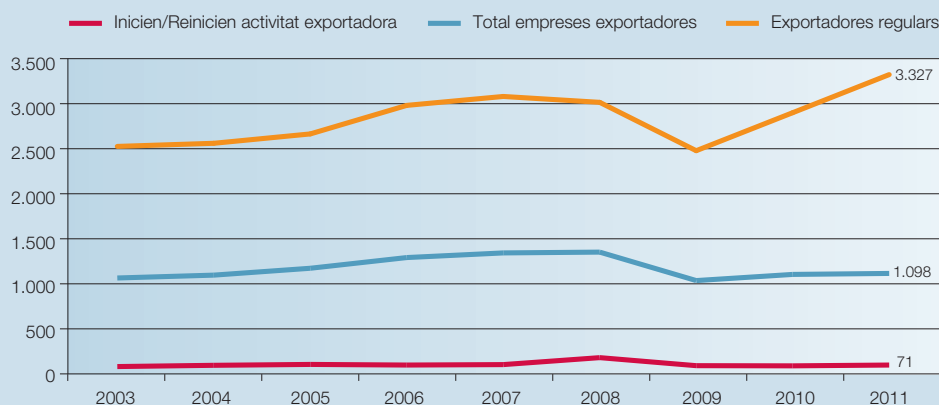

Font: Elaboració pròpia a partir d'ICEX

Volum mitjà d'exportació per empresa a la província de Barcelona

Gràfic 19

(En milers d'euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'ICEX

19. La ràtio es defineix com: $\frac{\text{Empreses noves}_t}{(\text{Empreses noves}_t + \text{Empreses existents}_{t-1})}$

20. El valor de la mercaderia exportada és nominal, i per tant no està ajustat per la inflació i les variacions en els tipus de canvi. Però tot i així, si es compara la variació de les exportacions mundials de mercaderies en termes reals amb la de les exportacions de les empreses industrials de la província de Barcelona en termes nominals, s'observa un coeficient de correlació superior al 80% (gràfic 20).

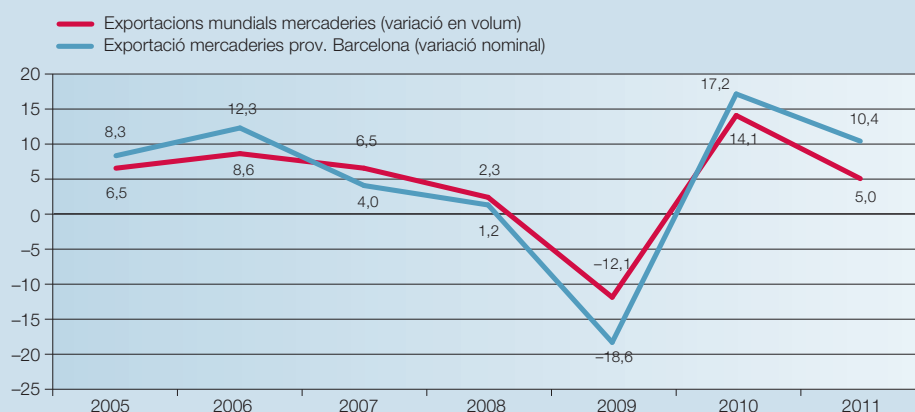
Resulta interessant veure com les empreses amb més trajectòria als mercats exteriors, ja el 2010 van recuperar el volum d'exportació previ a la crisi, i el 2011 el van superar. L'evolució al conjunt d'Espanya és idèntica a la de la província, amb la diferència que les quantitats mitjanes exportades són sensiblement superiors²¹, el que probablement tingui a veure amb l'especialització productiva del territori.

A la província de Barcelona, les grans empreses exportadores²² representen entre un 0,3% i un 0,4% del total del teixit exportador. L'any 2011, el nombre de grans exportadores es va situar en 115, que representaven el 21,7% del total d'Espanya. Al gràfic 21 s'observa com el nombre de grans

Evolució de les exportacions de mercaderies

Gràfic 20

(Variació anual en %)

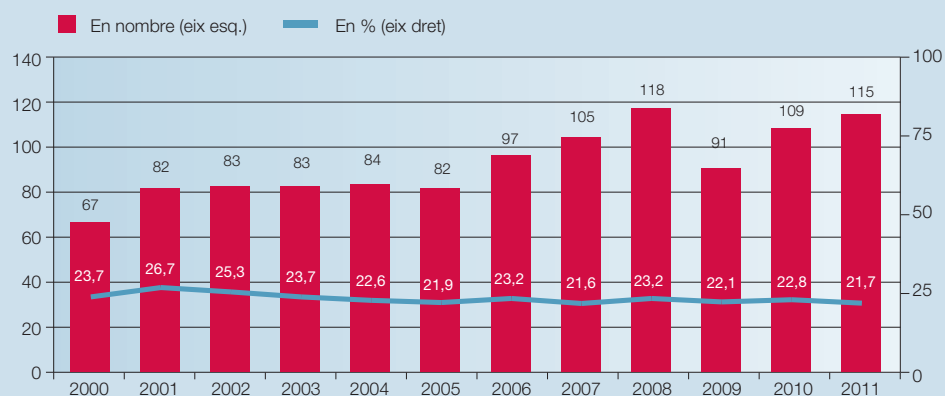

Font: Elaboració pròpia a partir d'ICEX i Organització Mundial del Comerç

Grans empreses exportadores* de la província

Gràfic 21

(En nombre, i en % sobre el total d'Espanya)

*Empreses que exporten més de 50 milions d'euros anualment

Font: Elaboració pròpia a partir d'ICEX

21. Segons dades de l'ICEX, hi havia 11 províncies amb un volum d'exportació per empresa superior a la mitjana estatal l'any 2011. La majoria estaven situades al nord d'Espanya: La Corunya, Navarra, Pontevedra, Biscaia, Astúries i Guipúscoa; dues províncies eren andaluses (Cadís i Huelva); i les tres restants: Tarragona, Saragossa i Valladolid.

22. En aquest monogràfic es defineixen com aquelles amb un volum de vendes a l'estranger de 50 milions d'euros anuals o més.

exportadores va augmentar al final del cicle expansiu, a diferència del que succeeix amb el conjunt d'exportadores, el creixement de les quals va romandre pràcticament estancat fins el 2008, i no és fins a l'inici de la crisi que comença a accelerar-se. És a dir, les grans empreses exportadores evolucionen més d'acord al cicle econòmic que les que s'inicien en els mercats internacionals, que segueixen una tendència més aviat contraposada.

Com a resum d'aquest tercer apartat de l'estudi, es pot concloure que el nombre d'empreses industrials exportadores de la província de Barcelona s'ha mantingut força estable fins al 2008, moment en el qual el creixement del número d'empreses que inicien la seva incursió en els mercats internacionals es dispara, amb una taxa de creixement de gairebé el 18% anual entre 2009 i 2011. Aquest augment de la ràtio d'entrada suggereix que, malgrat el context d'incertesa econòmica i d'haver de fer front als costos d'entrada en mercats estrangers, les empreses barcelonines no han posposat la decisió d'internacionalitzar-se. D'altra banda, el també elevat percentatge d'empreses que interrompen la seva activitat exterior²³ confirma l'alta rotació de l'univers exportador barceloní. Aquesta rotació, unida al baix volum exportat per les noves exportadores, propicia que siguin les empreses amb més trajectòria en els mercats internacionals les principals responsables de l'evolució de les vendes a l'estranger de la província de Barcelona.

23. La ràtio de sortida es defineix com: $\text{Empreses que interrompen l'activitat exportadora}_t / (\text{Empreses que interrompen}_t + \text{Empreses existents}_{t-1})$

LES PRINCIPALS EMPRESSES EXPORTADORES DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA, PER COMARQUES

Ordenades segons l'import net de la xifra de vendes el 2010

ALT Penedès*

Empresa	Localitat
2000 HOLDING FARINERA VILAFRANQUINA SL	VILAFRANCA DEL PENEDÈS
BROSE SA	SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS
SILVALAC SA	SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS
COMERCIAL GRUPO FREIXENET SA	SANT SADURNÍ D'ANOIA
CERAMICAS DEL FOIX SA	SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS
CASTELLBLANCH SA	SANT SADURNÍ D'ANOIA
SEGURA VIUDAS SA	TORRELAVIT
BARDINET SA	GELIDA
GEDIA ESPAÑA SL	SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS
AKZO NOBEL PACKAGING COATINGS SA	VILAFRANCA DEL PENEDÈS
CARTONAJES DEL PENEDÈS SA	SANT PERE DE RIUDEBITLLES
CLOSURE SYSTEMS INTERNATIONAL ESPAÑA SLU	SANT CUGAT SESGARRIGUES
INDUSTRIAS CATALA SA	SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS
TRES COMERCIAL SA	SUBIRATS
CELLOGRAFICA GEROSA SA	OLÉRDOLA
PRODUCTOS BIOLÓGICOS SA	OLÉRDOLA
FIBERPACHS SA	PACS DEL PENEDÈS
REFRATECHNIK IBERICA SA	CASTELLET I LA GORNAL
JUVE AND CAMPS SAU	SANT SADURNÍ D'ANOIA
UNIO CELLERS DEL NOYA SA	SANT SADURNÍ D'ANOIA

BAGES

Empresa	Localitat
MATADERO FRIGORIFICO AVINYÓ SA	AVINYÓ
GE POWER CONTROLS IBERICA SL	SANT VICENÇ DE CASTELLET
GESTAMP MANUFACTURING AUTOCHASIS SL	SANTPEDOR
MCBRIDE SA	SALLENT
FUNDERIA CONDALS SA	MANRESA
AUSA CENTER SL	MANRESA
TOUS & TOUS COMPLEMENTES SL	MANRESA
FREIGEL FOODSOLUTIONS SAU	SANT FRUITÓS DE BAGES
ALIMENTOS CONGELADOS FRIMAN SA	SANT FRUITÓS DE BAGES
INDUSTRIAL QUIMICA LASEM, SA	CASTELLGALÍ
ESCORXADOR COMARCAL DEL MOIANES SA	MOIA
MB ARAGON SA	SANTPEDOR
THOR ESPECIALIDADES SA	CASTELLGALÍ
ATRIAN BAKERS SL	CASTELLGALÍ
SUPERMERCADOS LLOBET SA	SANT FRUITÓS DE BAGES
TEXTIL PLANAS OLIVERAS SA	MANRESA
IBERICAR CADI SA	SANT FRUITÓS DE BAGES
ESTAMPACIONES PONS SA	MANRESA
GASES RESEARCH INNOVATION AND TECHNOLOGY SL	AVINYÓ
EUROCAO ALIMENTACION SL	CASTELLGALÍ

BARCELONÈS

Empresa	Localitat
GAS NATURAL COMERCIALIZADORA SA	BARCELONA
UNION FENOSA COMERCIAL SL	BARCELONA
FCC CONSTRUCCION SA	BARCELONA
NOVARTIS FARMACEUTICA SA	BARCELONA
DANONE, SA	BARCELONA
PUIG SL	BARCELONA
GRIFOLS SA	BARCELONA
TECH DATA ESPAÑA SL	BARCELONA
LECTA HQ SA	BARCELONA
TORRASPAPEL SA	BARCELONA
ALMIRALL SA	BARCELONA
MEROIL, SA	BARCELONA
SOCIEDAD ANONIMA DAMM	BARCELONA
FICOSA INTERNATIONAL, SA	BARCELONA
SANOFI AVENTIS SA	BARCELONA
SCHNEIDER ELECTRIC ESPAÑA, SA	BARCELONA
DU PONT IBERICA SL	BARCELONA
PREPARADOS ALIMENTICIOS SA	L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
ERCROS, SA	BARCELONA
AREAS SA	BARCELONA

ANOIA

Empresa	Localitat
PETROMIRALLES SL	SANTA MARIA DE MIRALLES
PROYECTO FONTANELLAS Y MARTI SL	IGUALADA
SNOP ESTAMPACION SA	LA POBLA DE CLARAMUNT
FUNDICIONES DE ODENA, SA	ODENA
INOXFIL SA	IGUALADA
GRAPHIC PACKAGING INTERNATIONAL SPAIN SA	ODENA
PROYECTO CATALANA DEL CUERO SL	VILANOVA DEL CAMÍ
GRAFOPACK SA	ODENA
INDUSTRIAS VALLS 1 SA	IGUALADA
BERNEDA SA	LA TORRE DE CLARAMUNT
CURTIDOS BADIA SA	IGUALADA
ESTEVE AGUILERA SA	IGUALADA
FUNDICION DUCTIL FABREGAS SA	IGUALADA
VIDAL BOSCH SL	IGUALADA
COFUNCO SA	ODENA
SUMINISTROS INDUSTRIALES MARTI SA	IGUALADA
TALLERES FELIPE VERDES SA	VILANOVA DEL CAMÍ
AHLSTROM BARCELONA SA	CAPELLADES
MELNIK SL	CALAF
FILINOX FLEXINOX SA	LA TORRE DE CLARAMUNT

BAIX LLOBREGAT

Empresa	Localitat
VOLKSWAGEN AUDI ESPAÑA SA	EL PRAT DE LLOBREGAT
BAYER HISPANIA SL	SANT JOAN DESPÍ
SEAT SA	MARTORELL
COMSA EMTE SL	ESPLUGUES DE LLOBREGAT
NESTLE ESPAÑA SA	ESPLUGUES DE LLOBREGAT
LA SEDA DE BARCELONA SA	EL PRAT DE LLOBREGAT
VUELING AIRLINES, SA	EL PRAT DE LLOBREGAT
JOHNSON CONTROLS EUROISIT SL	ABRERA
INGRAM MICRO SL	CORNELLÀ DE LLOBREGAT
EUROMADI IBERICA, SA	ESPLUGUES DE LLOBREGAT
BENTELER IBERICA HOLDING SL	EL PRAT DE LLOBREGAT
EQUATORIAL COCA COLA BOTTLING COMPANY SL	ESPLUGUES DE LLOBREGAT
MECALUX, SA	CORNELLÀ DE LLOBREGAT
INDUKERN SA	EL PRAT DE LLOBREGAT
GARCIA MUNTE ENERGIA SL	EL PRAT DE LLOBREGAT
EURO DEPOT ESPAÑA SA	EL PRAT DE LLOBREGAT
BAYER MATERIALSCIENCE SL	SANT JOAN DESPÍ
ABANTIA EMPRESARIAL SL	SANT BOI DE LLOBREGAT
GEARBOX DEL PRAT SA	EL PRAT DE LLOBREGAT
COVIDIEN SPAIN SL	SANT JOAN DESPÍ

BERGUEDÀ

Empresa	Localitat
SERRADORA BOIX SL	PUIG-REIG
MONTAJES RUS S.L.	BERGA
CARNIQUES VALLDAN SA	BERGA
SISTACH SA	BERGA
REYNOLDS FOOD PACKAGING SPAIN SL	PUIG-REIG
ESPECIALITATS PIRINEUS SA	BERGA
INTERGRUP AVIAPUNT SL	BERGA
AGUSTIN BARRAL SA	LA POBLA DE LILLET
GUAL STEEL SL	BERGA
PLANAFIL SA	CASSERRES
TEIXITS DEL BERGUEDA SL	OLVAN
TRANSPORTS COTXARRERA SA	BERGA
FIBRAS HILADAS ESTEVA SA	AVIÀ
AIR LINOTEX SL	BERGA
BALLARA SL	PUIG-REIG
GUAL STAINLESS SL	BERGA
TRANSFORMA 21 SL	GIRONELLA
AGRENER INDUSTRIAL SL	PUIG-REIG

Font: SABI

* Miguel Torres, S.A figura entre les principals empreses exportadores de l'Alt Penedès, tot i que en el moment de redactar el present estudi no hi constava a la base de dades consultada. Cal tenir en compte que els noms que es recullen en aquesta pàgina provenen d'una font privada i, per tant, no oficial. Per més informació veure l'apartat de Metodologia de l'Informe.

GARRAF

Empresa	Localitat
PRYSMIAN CABLES Y SISTEMAS SA	VILANOVA I LA GELTRÚ
GRUPO COMPONENTES VILANOVA SL	VILANOVA I LA GELTRÚ
MAHLE SA	VILANOVA I LA GELTRÚ
HITECSA AIRE ACONDICIONADO SL	VILANOVA I LA GELTRÚ
MEGADYNE RUBBER SA	VILANOVA I LA GELTRÚ
MAHLE COMPONENTES DE MOTOR ESPAÑA SL	VILANOVA I LA GELTRÚ
IHLE ESPAÑA Y PORTUGAL SL	VILANOVA I LA GELTRÚ
WORLD ELASTOMERS TRADE SL	CANYELLES
MONTFERRAT SL	CUBELLES
MOVILMOTORS SL	SITGES
ALIZERICA SL	SANT PERE DE RIBES
PIROTÈCNIA IGUAL SA	CANYELLES
ENDUTEX IBERICA SA	VILANOVA I LA GELTRÚ
INDUSTRIA CHIMICA REGGIANA IBERICA SA	VILANOVA I LA GELTRÚ
APLICACIONES ELECTROMECANICAS GERVALE SA	VILANOVA I LA GELTRÚ
ARTESANIA AGRICOLA SA	SANT PERE DE RIBES
AISLAMIENTOS AICONSA SA	VILANOVA I LA GELTRÚ
GARRAF MAQUINARIA SA	SITGES
MEATIMEX & FOODS SL	VILANOVA I LA GELTRÚ
LIBAX DISTRIBUCIONES SL	SITGES

OSONA

Empresa	Localitat
LA FARGA ROD SL	LES MASIES DE VOLTREGÀ
PATEL SA	SANTA MARIA DE CORCÓ
CARNICAS SOLA SA	GURB
SEIDOR SA	VIC
CARNICAS TONI JOSEP SL	VIC
LA FARGA TUB SL	LES MASIES DE VOLTREGÀ
GIRBAU, SA	VIC
EMBUTIDOS MONELLS SA	SEVA
BENITO URBAN SL	MANLLEU
GRUPO ALVIC FR MOBILIARIO SL	VIC
CATA ELECTRODOMESTICOS SL	TORELLÓ
MARCJOAN IMPORT EXPORT SL	SANTA EUGÈNIA DE BERGA
ALACER MAS SA	VIC
INDUSTRIAS CARNICAS MONTRONILL SA	VIC
PROQUIMIA SA	VIC
TECNQUES D'ESTAMPACIO I EMBUTICIO DE METALLS SA	TORELLÓ
SALA DE DESFER I MAGATZEM FRIGORIFIC J VIÑAS SA	VIC
BARRY CALLEBAUT MANUFACTURING IBERICA SA	GURB
VILARTA SA	VIC
CARNIQUES D'OSONA SL	VIC

VALLÈS ORIENTAL

Empresa	Localitat
SARA LEE SOUTHERN EUROPE SL	MOLLET DEL VALLÈS
BIMBO SA	GRANOLLERS
THYSSENKRUPP MATERIALS IBERICA SA	MARTORELLES
SANDOZ INDUSTRIAL PRODUCTS SA	LES FRANQUESES DEL VALLÈS
INTERMAS NETS SA	LLINARS DEL VALLÈS
AMCOR FLEXIBLES EUROPA SUR SL	GRANOLLERS
SOLER & PALAU SISTEMAS DE VENTILACION SL	PARETS DEL VALLÈS
ITW ESPAÑA SA	LES FRANQUESES DEL VALLÈS
LUCTA, SA	MONTORNES DEL VALLÈS
ALPLA IBERICA SA	LES FRANQUESES DEL VALLÈS
UVE 2003 SL	LLIÇA DE VALL
VALEO CLIMATIZACION SA	MARTORELLES
VILEDÀ IBERICA SA S EN C	PARETS DEL VALLÈS
GIVALDAN IBERICA SA	SANT CELONI
AUTOLIV KLE SA	GRANOLLERS
LAMIGRAF, SA	L'AMETLLA DEL VALLÈS
RENOLIT IBERICA SA	SANT CELONI
BIOKIT SA	LLIÇA D'AMUNT
TI GROUP AUTOMOTIVE SYSTEMS SA	MONTORNES DEL VALLÈS
INDUSTRIAS QUIMICAS DEL VALLÈS SA	MOLLET DEL VALLÈS

MARESME

Empresa	Localitat
BIOIBERICA SA	PALAFOLLS
GENEROS DE PUNTO VICTRIX SL	MATARÓ
COMDIPUNT SA	ARENYS DE MAR
N T INCOMING SL	SANTA SUSANNA
LABORATORIOS HARTMANN SA	MATARÓ
CONSERVAS DANI SA	VILASSAR DE MAR
SILVER APEX INDUSTRIAL SL	MATARÓ
VIÑALS SOLER SL	ARGENTONA
VELCRO EUROPE SA	ARGENTONA
CENTRAL DE DISTRIBUCIO HOTELERA SERHS SL	PINEDA DE MAR
TRANSFORMACIONES METALURGICAS SA	PREMIÀ DE MAR
MENADICION SL	PALAFOLLS
ACEITES MILLAS SA	SANT POL DE MAR
MOBEPACK SISTEM SL	SANT CEBRIÀ DE VALLALLTA
ARETEX SA	ARENYS DE MAR
VILASEGA SA	MATARÓ
FIFTY FIFTY SA	PINEDA DE MAR
DECOTEC PRINTING SA	TORDERA
STAR TEXTIL SA	MATARÓ
CLINICAL NUTRITION SA	ARGENTONA

VALLÈS OCCIDENTAL

Empresa	Localitat
MANGO MING HOLDING SL	PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS
APPLUS TECHNOLOGIES HOLDING SL	CERDANYOLA DEL VALLÈS
CONDIS SUPERMERCATS SA	MONTCADA I REIXAC
GLOBAL STEEL WIRE, SA	CERDANYOLA DEL VALLÈS
BOEHRINGER INGELHEIM ESPAÑA SA	SANT CUGAT DEL VALLÈS
PANRICO SA	SANTA PERPETUA DE MOGODA
KAO CHEMICALS EUROPE SL	BARBERÀ DEL VALLÈS
ROCHE DIAGNOSTICS SL	SANT CUGAT DEL VALLÈS
EUROPASTRY SA	SANT CUGAT DEL VALLÈS
LIPIDOS SANTIGA SA	SANTA PERPETUA DE MOGODA
AFFINITY PETCARE SA	SANT CUGAT DEL VALLÈS
YAMAHA MOTOR ESPAÑA SA	PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS
KAO CORPORATION SA	BARBERÀ DEL VALLÈS
DISTRIBUIDORES AUTOMATICS DE BEBIDAS Y ALIMENTOS SA	SANT CUGAT DEL VALLÈS
PEGUFORM MODULE DIVISION IBERICA COCKPITS SL	POLINYÀ
GONVAUTO SA	CASTELLBISBAL
PPG IBERICA SA	RUBÍ
B BRAUN SURGICAL SA	RUBÍ
PPG IBERICA SALES & SERVICES SL	RUBÍ
SHARP ELECTRONICA ESPAÑA SA	SANT CUGAT DEL VALLÈS

Font: SABI

4. Les empreses exportadores de serveis de la província de Barcelona: una aproximació a partir del SABI

La progressiva terciarització de les economies desenvolupades, l'avenç de les tecnologies de la informació i de la comunicació i els processos de liberalització en molts serveis han propiciat la internacionalització d'aquestes activitats, representant una fracció cada vegada més gran sobre les exportacions totals d'un país.

En aquest quart apartat de l'estudi es fa una aproximació al teixit empresarial exportador de serveis de la província de Barcelona mitjançant el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI), que recull els comptes que les empreses dipositen en el Registre Mercantil. Per dur a terme l'anàlisi, s'han seleccionat aquelles empreses de serveis que estan actives²⁴, amb seu a la província de Barcelona, amb informació comptable disponible fins el 2010 i que constin a la base de dades com a empreses exportadores o bé exportadores i importadores.

Pel que fa a l'activitat, s'han exclòs de la mostra les societats dedicades al comerç a l'engròs, al detall, i a la venda i reparació de vehicles²⁵ perquè, tot i pertànyer a les branques de serveis, la naturalesa de la seva exportació està més relacionada amb el comerç de béns que amb el de serveis pròpiament dit. Així mateix, també s'han eliminat de la mostra les empreses dedicades a proporcionar serveis d'allotjament i de menjars i begudes²⁶.

Atenent a aquesta selecció, el 2,4% de les empreses de serveis de la província de Barcelona es declaraven exportadores l'any 2010. Aquest percentatge supera el 2,2% registrat al conjunt de Catalunya i l'1,8% del total d'Espanya. Aquestes xifres són força consistents amb la base de dades construïda pel Banc d'Espanya²⁷, que engloba informació de la Balança de Pagaments, la Central de Balanços i els comptes anuals dels Registres Mercantils, segons la qual el percentatge d'empreses exportadores de serveis no turístics a Espanya ascendia al 2,6% de mitjana en el període 2001-2010.

Per comarques, el Barcelonès aglutinava el 61,3% de les empreses exportadores de serveis de la província, un pes molt elevat tenint en compte que l'any 2010 concentrava menys de la meitat del total d'empreses (quadre 7). El Vallès Occidental i el Baix Llobregat comptaven amb el 13,2% i l'11,3% de les empreses exportadores de serveis de la província, respectivament; una proporció similar al pes d'aquestes dues comarques dintre del total d'empreses de la província. Al Maresme, al Bages i a Osona les empreses exportadores de serveis tenen un pes sobre el total de la província que és aproximadament la meitat del que els correspondria, atenent al pes del total de les empreses de Barcelona.

La dimensió mitjana de les exportadores de serveis a la província era de 53 treballadors per empresa, molt superior a la dimensió mitjana del conjunt d'empreses barcelonines, que l'any 2010 se situava en 11 treballadors. Aquesta mitjana, però, amaga una gran dispersió entre les empreses de la mostra, en combinar la presència de grans empreses amb més de 1.000 treballadors, com ara T Systems ITC Iberia, Cuatrecasas Gonçalves Pereira o el Centre Tècnic de SEAT, amb un ampli teixit de microempreses. Concretament, les empreses de més de 250 treballadors representaven només el 4,2% de les exportadores de serveis de la província, però concentraven el 54,1% dels treballadors. Totes elles se situaven a només tres comarques: el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i el Barcelonès.

24. És a dir, que no estiguin en situació de concurs de creditors o extingides.

25. Corresponent als CNAE-2009 46,47 i 45, respectivament.

26. Corresponent als CNAE-2009 55 i 56, respectivament.

27. Martín Achuca, C. i Rodríguez Caloca, A (2011). Las empresas exportadoras de bienes y servicios no turísticos: análisis comparativo e impacto de la crisis, Cuadernos Económicos del ICE Nº 82.

Distribució de les empreses per comarques, any 2010
(En percentatge)

Quadre 7

	Distribució del total d'empreses, en %	Distribució de les empreses exportadores de serveis, en %
Barcelonès	47,4	61,3
Vallès Occidental	14,5	13,2
Baix Llobregat	11,8	11,3
Vallès Oriental	6,8	5,1
Maresme	6,5	3,0
Bages	3,2	1,2
Osona	3,2	1,3
Garraf	2,1	0,6
Alt Penedès	1,9	1,8
Anoia	1,9	1,0
Berguedà	0,8	0,2
Total província	100,0	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de SABI i Observatori del Treball de la Generalitat

En l'altre extrem, les microempreses de menys de 10 treballadors i les petites empreses, d'entre 10 i 49, eren majoritàries entre les exportadores de serveis de la província (80,9% del total), però conjuntament només ocupaven el 17,3% dels treballadors de la mostra. El Berguedà i el Garraf són les dues úniques comarques on les exportadores de serveis són, en la seva totalitat, empreses petites.

Per últim, les empreses mitjanes d'entre 50 i 249 treballadors són les que registren un major equilibri entre el pes que representen sobre el teixit empresarial (14,9%) i el percentatge de treballadors que ocupen (28,6%). Osona, el Barcelonès i l'Anoia encapçalen la llista de comarques barcelonines amb una major presència d'empreses d'aquest tipus.

De les 39 branques de serveis que conformen la mostra que s'analitza en aquest apartat, el 85,8% de les empreses exportadores de la província es concentra en només 14 sectors, que es recullen al quadre 8. Els tres primers aglutinen més d'un 10% d'empreses cadascun: emmagatzematge i activitats annexes²⁸ al transport; programació, consultoria i activitats relacionades amb la informàtica i edició. A continuació, amb un pes d'entre el 5% i el 10%, es troben les empreses d'activitats immobiliàries, els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, les activitats professionals científiques i tècniques, el transport terrestre i per canonada i la publicitat i estudis de mercat.

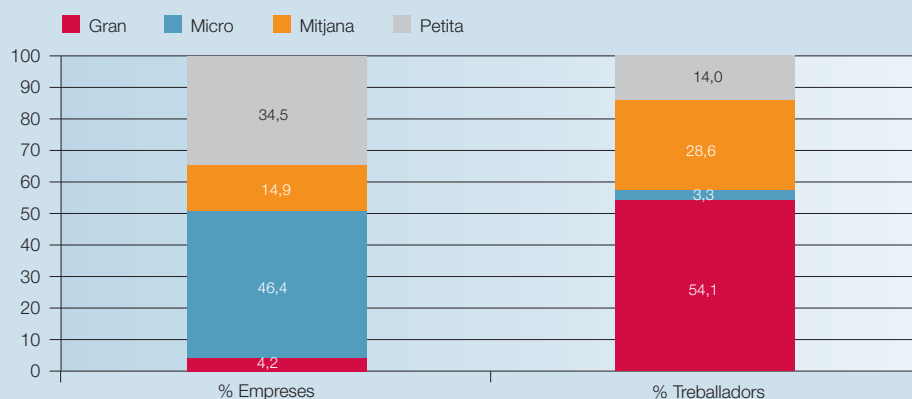
A la resta d'Espanya, aquests mateixos catorze sectors concentren una proporció menor d'empreses exportadores de serveis que a la província, però tot i així és elevada (79,6%). La diferència entre els dos territoris rau en què, on la província de Barcelona situa el sector d'activitats cinematogràfiques, de vídeo i so, a la resta d'Espanya es situaria el sector de telecomunicacions, amb un 2,1% d'empreses exportadores, davant de l'1,3% que representen a la província. Aquesta diferència s'emmarca en la tendència de Barcelona de comptar amb una major concentració d'empreses exportadores de serveis a indústries culturals o creatives, com ara edició, publicitat i estudis de mercat i altres activitats professionals –branca que inclou activitats de disseny, fotografia i traducció i interpretació–. L'especialització de Barcelona en aquest tipus d'indústries pot ser una de les causes que la dimensió mitjana de les empreses exportadores de serveis se situï 2,5 vegades per sota de la de la resta d'Espanya (132 treballadors de mitjana).

28. Explotació d'infraestructures de transport i manipulació de mercaderies, principalment.

Empreses exportadores de serveis de la província de Barcelona. Any 2010

Gràfic 22

(En %)

Font: Elaboració pròpia a partir de SABI

Empreses exportadores de serveis de la província de Barcelona, per sectors. Any 2010 (En %)

Quadre 8

CNAE-2009 a 2 dígits	Percentatge
52 Emmagatzematge i activitats annexes al transport	11,1
62 Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica	10,7
58 Edició	10,1
68 Activitats immobiliàries	8,3
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècniques	7,7
70 Activitats de seus centrals, activitats de consultoria i gestió empresarial	6,4
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques (disseny, fotografia, traducció i interpretació, altres)	6,4
49 Transport terrestre i per canonada	5,8
73 Publicitat i estudis de mercat	5,4
64 Serveis financers, excepte assegurances i fons de pensions	4,2
77 Activitats de lloguer	3,0
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	2,4
59 Activitats cinematogràfiques, de vídeo i programes de televisió, gravació de so i edició musical	2,2
69 Activitats professionals, científiques i tècniques	2,2
Restat d'activitats de serveis	14,2
Total	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de SABI

5. Conclusions

La crisi ha obligat l'economia barcelonina a passar un test de competitivitat. El manteniment de la quota exportadora de la província dintre de les importacions totals de la UE-27 apunta que l'examen s'està superant gràcies a la diversificació geogràfica en la destinació de les vendes i a l'existència d'empreses exportadores amb una presència consolidada en els mercats exteriors.

A partir de l'any 2009 es va accelerar la reorientació de les exportacions barcelonines cap a àrees emergents que no havien estat estratègiques pel creixement de l'exportació en l'etapa d'expansió econòmica que finalitza el 2008. Malgrat aquesta diversificació geogràfica, encara existeix una elevada concentració de les exportacions en un nombre reduït de països desenvolupats. De fet, al voltant del 50% de les vendes a l'estranger de la província es dirigeix a només cinc països europeus, el que assenyalava que existeix marge per ampliar els mercats de destinació.

La simplificació dels tràmits burocràtics i el reforç dels vincles amb països culturalment i geogràficament allunyats són elements essencials per potenciar i consolidar la diversificació. Un dels principals motius que assenyalen les empreses catalanes per no exportar és «no tenir producte»²⁹; una percepció sovint errònia que pot sorgir com a conseqüència de no conèixer amb exactitud què estan demandant països amb els que tradicionalment les relacions comercials no han estat tan intenses com ho són amb els estats de la zona euro. Altres estudis apunten a la falta d'informació i de contactes en els mercats exteriors³⁰ com una de les principals barreres per exportar. Superar aquestes limitacions serà clau per a què les empreses barcelonines puguin aprofitar les oportunitats derivades de la urbanització i la consolidació de les classes mitjanes als països en desenvolupament.

Millorar aquesta aproximació pot contribuir a reduir l'alta rotació del teixit empresarial exportador de la província, un dels trets que el caracteritzen i que es va intensificar a partir del 2009. D'una banda, la ràtio d'entrada de noves empreses exportadores es va mantenir força estable els anys centrals de la dècada dels 2000, per accelerar-se a partir del 2008, demostrant que les empreses barcelonines no van posposar la decisió d'internacionalitzar-se malgrat el context d'incertesa. Però d'altra banda, la ràtio d'empreses que abandonaven els mercats exteriors va pujar fins el 31% l'any 2011, després de vuit anys de mantenir-se estable però elevada a l'entorn del 29%.

L'elevada rotació i el baix volum exportat per les noves empreses que s'inicien als mercats exteriors fa que l'evolució de les vendes a l'estranger de la província de Barcelona depengui gairebé exclusivament d'un nucli reduït d'empreses. L'any 2011, gairebé 39.000 empreses industrials de la província de Barcelona eren exportadores, però només 115 exportava mercaderies per valor de més de 50 milions d'euros anuals. Aquest 0,3% de les empreses concentrava, però, el 50,8% de l'exportació. En aquest sentit, l'univers d'empreses exportadores és un reflex a escala del teixit empresarial total: en nombre està dominat per Pimes, però les vendes es concentren en les grans corporacions.

El predomini d'empreses petites, amb més dificultats per obtenir recursos per finançar les seves incursions en els mercats exteriors, fa que esdevingui un autèntic repte ampliar la base d'empreses exportadores de la província. Aquest serà l'element clau per aconseguir transformar una tendència sorgida en resposta a l'extrema debilitat del mercat domèstic, en una realitat consolidada que propiciï el creixement sostingut de les exportacions a llarg termini.

29. Cambra de Comerç de Barcelona (2010), Potencial exportador i perfil de l'empresa exportadora de Catalunya. Disponible a <http://bit.ly/Jrelex>

30. García Pérez, F. i Avella Camarero, L. (2007) Intensidad exportadora y percepción de barreras a la exportación: un estudio de casos. Investigaciones Europeas de Dirección y Economía de la Empresa. Vol.13, Nº 3.

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona*

Títol	Any	Pàgines
Estudis especials de la província de Barcelona		
Parcs científics o tecnològics i territori a Barcelona i Catalunya	2004	23-25
Efectes socioeconòmics del TAV en ciutats mitjanes	2004	25-26
La dimensió metropolitana de l'estratègia a Barcelona. Una aproximació territorial	2004	29-30
El sector de l'automòbil a la província de Barcelona	2004	31-32
La indústria tèxtil a la província de Barcelona	2004	33-35
Els observatoris del mercat de treball local: observar per actuar	2004	49-50
La planificació estratègica local catalana en la societat de la informació	2004	50-51
Pactes territorials	2004	52-53
Del valor afegit a la renda familiar a les províncies catalanes i a les comarques de Barcelona l'any 2000	2005	24-30
Impacte de la nova Llei d'hisendes locals en els municipis de la província de Barcelona	2005	33-35
La inversió pública a la província de Barcelona. Una comparació amb la Comunitat de Madrid	2005	36-38
Equipaments culturals a la província de Barcelona	2005	38-40
Situacions de pobresa i exclusió social a la província de Barcelona	2005	41-43
El suport de la Diputació de Barcelona als municipis en el marc de les polítiques de dinamització del teixit productiu local	2005	57-59
La província de Barcelona i l'ocupació	2005	60-63
El pensament estratègic, primer pas cap a la definició d'un model territorial sostenible i competitiu del món local	2005	64-65
La hisenda local a Espanya amb relació a altres països europeus	2006	22-24
La localització de l'activitat industrial a la província de Barcelona	2006	32-34
Factors que influeixen la demanda de sòl industrial	2006	35-37
L'associacionisme als polígons industrials: situació actual	2006	37-38
Problemes d'accessibilitat a la regió metropolitana de Barcelona	2006	55-57
El sistema logístic de l'àrea de Barcelona	2006	58-61
Una iniciativa local d'ocupació en el sector de serveis a les persones. El projecte ILO-SER	2006	62-63
El clúster de l'automoció a Catalunya	2007	26-29
L'ocupació estrangera a la província de Barcelona	2007	33-34
Les empreses multinacionals manufactureres a la província de Barcelona: una breu anàlisi geogràfica i sectorial	2007	35-36
Reptes per al desenvolupament logístic a la província de Barcelona	2007	37-38
La població estrangera a la província de Barcelona	2008	33-35
Determinants de la despesa pública de capital dels municipis de la província de Barcelona	2008	36-38
La qualitat de vida a la província de Barcelona. Una anàlisi comarcal 1991-2004	2008	39-40
Estudis especials de les comarques de Barcelona		
Diagnosi qualitativa de la comarca de l'Alt Penedès	2004	60-62
Mercat de treball i Pla Delta	2004	81-82
El mercat del sòl i sostre industrial a la Regió Metropolitana de Barcelona. Evolució recent i tendències	2004	88-90
L'observatori de la societat de la informació de Mataró	2004	108-111
Evolució socioeconòmica de la comarca d'Osona	2004	118-119
La comarca del Vallès Oriental: una anàlisi estratègica (DAFO)	2004	132-133
Els reptes de futur de l'economia de l'Anoia	2005	79-80
Anàlisi socioeconòmica de la comarca del Berguedà	2005	108-109
Les infraestructures de muntanya: El Pla comarcal de muntanya del Berguedà	2005	110-111
Mobilitat i infraestructures de transport a la comarca d'Osona	2005	132-134
El parc tecnològic de la Catalunya central	2006	85-86
L'economia del Baix Llobregat: reptes i oportunitats	2006	94-95
Els centres tecnològics: l'aeronàutica i l'espai	2006	103-105
Innovació en el sector <i>media</i>	2006	105-107

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Els reptes de futur de la comarca del Garraf	2006	122-123
Plans d'innovació d'àmbit local	2007	56-58
El desenvolupament estratègic de les comarques centrals	2007	59-60
Estratègia urbana i governança democràtica: Cap a una planificació estratègica de 2a generació	2007	61-62
Els centres locals de serveis a les empreses de la província de Barcelona	2007	63-64
Les oficines tècniques laborals (OTL): fent xarxa per a la inserció laboral de les persones amb trastorns mentals	2007	65-66
Les polítiques locals de consolidació d'empreses de creació recent: el projecte pilot INDRA	2007	67-69
Una aproximació als factors clau per a l'èxit dels serveis locals d'ocupació (SLO)	2007	70-71
L'Alt Penedès, una economia dinàmica i diversificada	2007	79-80
Reorientació i canvi estratègic: clústers a Catalunya, el cas del gènere de punt a Igualada	2007	88-90
La comarca del Bages: Principals línies de creixement industrial	2007	98-99
El Vallès Oriental, una comarca de contrastos	2007	150-152
L'anàlisi dels mercats de treball locals a través d'un índex sintètic. Avantatges i inconvenients	2008	58-60
La promoció i gestió dels polígons d'activitat econòmica: el paper dels ajuntaments	2008	61-64
Les agències de desenvolupament econòmic local: cap a un nou model d'organització del desenvolupament local a la província de Barcelona	2008	65-68
La gestió dels polígons: una escala necessàriament supramunicipal	2008	69-70
Més enllà de la Llei de barris: desenvolupament de polítiques laborals associades. Projecte «treball als barris»	2008	71-73
Aspectes diferencials de la producció d'habitatge protegit a la província de Barcelona (1977-2006)	2008	74-77
La indústria vitivinícola davant dels reptes del segle XXI	2008	87-89
El futur de la política industrial: prioritzar tecnologies o potenciar els clústers. Té sentit la dualitat? Dos exemples pràctics: el Bages i el Baix Llobregat	2008	108-110
L'ampliació de l'aeroport del Prat: noves capacitats i noves limitacions	2008	120-127
El perquè de l'ampliació del port de Barcelona	2008	136-138
L'impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà	2008	148-150
El Maresme, una comarca en transformació profunda	2008	169-170
Pla d'innovació d'Osona	2008	180-182
Tendències demogràfiques recents a l'Alt Penedès	2009	34-36
El futur dels polígons d'activitat de l'Anoia	2009	48-49
Món Sant Benet, un any d'un món obert als sentits	2009	62-63
El Parc Mediterrani de la Tecnologia	2009	76-78
El Barcelonès Nord i l'Hospitalet de Llobregat: protagonistes de grans transformacions urbanes	2009	90-92
Pla estratègic metropolità de Barcelona: reflexions al cap de 20 anys. Una introducció, tres reflexions i unes conclusions finals	2009	93-95
Posa el Berguedà al teu plat	2009	108-110
El model de desenvolupament econòmic de la comarca del Garraf	2009	122-124
Xarxa d'emprenedoria del Maresme	2009	136-137
Gestió dels purins porcins a la comarca d'Osona	2009	150-152
Triangle d'innovació del Vallès»: un territori dinàmic on es forgen projectes	2009	164-165
La indústria química al Vallès Oriental	2009	178-180
Les escoles i programes d'ensenyament de l'àmbit hotel·ler i de restauració a la província de Barcelona	2010	22-24
L'enoturisme a l'Alt Penedès	2010	38-39
El nou Aeroport Corporatiu - Empresarial de Catalunya	2010	52-55
L'impuls del clúster sociosanitari de Manresa, en el marc del pla estratègic Manresa 2015	2010	68-70
El Parc Aeroespacial i de la Mobilitat de Viladecans	2010	84-87
Projecte Biopol	2010	100-102

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Una aproximació integral en la renovació d'un nucli antic: la Llei de barris a Berga	2010	116-118
Acord per al desenvolupament econòmic i l'ocupació del Garraf	2010	130-131
Maresme 2015: un pla estratègic amb estil propi	2010	144-145
L'impacte econòmic d'una universitat en el seu territori d'influència: el cas de la Universitat de Vic a Osona	2010	158-160
Projectes rellevants Horitzó 2013	2010	174-176
Els clústers amb més potencial de creixement i innovació al Vallès Oriental	2010	190-192
Economia i territori a l'Alt Penedès	2011	34-34
Pla estratègic de l'Anoia	2011	46-46
Estructura empresarial del Bages	2011	58-58
INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat	2011	70-70
Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona	2011	82-83
El Pla Estratègic Metropolità «L'actualització de la proposta estratègica»	2011	83-84
Els canvis en la base productiva d'una comarca d'interior: el cas del Berguedà	2011	96-96
L'agència de desenvolupament econòmic del Garraf, una realitat en construcció	2011	108-108
Costa Barcelona: una marca comuna amb molt futur	2011	120-120
El potencial dels clústers a la comarca d'Osona	2011	132-132
El parc de l'Alba, una actuació estratègica per al desenvolupament econòmic i social de Catalunya, Espanya i el sud d'Europa	2011	144-144
La planificació estratègica del Vallès Oriental: El II pla estratègic de Granollers	2011	156-156
El desenvolupament local en xarxa: RECEVIN	2012	38-38
Viver Tecnològic Ig-Nova Tecnoespai	2012	50-50
lloquid, un projecte per a la dinamització del mercat de treball en el sector de les persones amb dependència als territoris del Bages i el Moianès	2012	62-62
El Clúster6m de millores a la mobilitat	2012	74-74
Barcelona City Protocol	2012	86-86
Do it in Barcelona, programa d'atracció i retenció de talent internacional a Barcelona	2012	87-88
Catcentral 2.0 Innovació i talent	2012	98-98
Els recursos energètics en el desenvolupament econòmic	2012	112-112
L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme	2012	124-124
Oficina tècnica laboral d'Osona	2012	136-136
Sant Cugat Smart City	2012	148-148
Roca Umbert fàbrica de les arts de Granollers	2012	160-160
Monografies		
La planificació estratègica territorial a Catalunya	2001	87-136
Ciència, tecnologia i territori: el cas de Barcelona	2001	137-155
La localització de l'activitat econòmica als mercats locals de treball locals de la província de Barcelona: canvis recents en el model territorial	2001	156-186
Diferències territorials en l'evolució econòmica de la província de Barcelona	2001	187-231
Els grans projectes de l'àrea metropolitana de Barcelona. De la ciutat a la regió.		
Del pensament estratègic a l'acció	2004	161-181
El mercat immobiliari de la regió metropolitana de Barcelona i les Comarques Centrals de Catalunya	2004	182-255
El comerç local	2004	256-282
Política fiscal municipal i creació d'ocupació als municipis de la província de Barcelona	2004	283-312
Polítiques de desenvolupament local a la província de Barcelona	2005	189-209
Creixement i canvi a la població de Catalunya. Les transformacions a la demarcació de Barcelona	2005	210-244
L'activitat turística a la província de Barcelona: Reptes i oportunitats	2005	245-266

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Mobilitat laboral obligada i sistemes urbans a la província de Barcelona 1991-2001	2006	191-220
Els sistemes productius locals industrials a la província de Barcelona	2006	221-243
Distribució i evolució de la renda familiar disponible en les comarques i municipis de la demarcació territorial de Barcelona 1999-2002	2006	244-281
Diagnosi estratègica territorial de la província de Barcelona: principals reptes de futur	2006	282-305
La contractació externa de serveis locals a la província de Barcelona	2007	193-207
Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC)	2007	208-228
Remodelant els barris: Reflexions per a una bona pràctica. La Llei de Barris: un nou referent en la regeneració a Catalunya	2007	229-245
Valoració de les propostes per a millorar l'accessibilitat a tres polígons industrials de la Regió Metropolitana de Barcelona amb transport públic col·lectiu	2007	246-265
El projecte 22@Barcelona. Present i futur	2008	239-264
El districte econòmic Granvia l'Hospitalet	2008	253-265
Mobilitat quotidiana a la província de Barcelona i a Catalunya. Una anàlisi a partir de l'enquesta de mobilitat quotidiana 2006	2008	266-281
El mercat de treball de la província de Barcelona segons les dades de l'«Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població»	2009	186-202
L'impacte sectorial de la crisi a les comarques barcelonines	2009	203-224
Què pot esperar Barcelona del Pacte nacional per a les infraestructures?	2010	199-220
Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona	2011	163-210
L'exportació a la província de Barcelona en el període 2000-2011	2012	167-194

* Aquests documents també estan disponibles en format PDF al web de la Cambra de Comerç de Barcelona (www.cambrabcn.org) i de la Diputació de Barcelona (www.diba.cat)

Cambra de Comerç de Barcelona

Oficines i serveis:

Av. Diagonal, 452 - 08006 Barcelona

Telèfon 902 448 448

www.cambrabcn.org

Seu corporativa:

Casa Llotja de Mar

Passeig d'Isabel II, 1 - 08003 Barcelona

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació

Recinte Maternitat. Pavelló Mestral.

Travessera de les Corts, 131-159

08028 Barcelona

Telèfon 934 022 227

www.diba.cat